

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tagjai ingyen kapják.

Nem tagoknak előfizetési díj:

Egész évre 24 korona, félévre 12 korona, negyedévre 6 korona.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona.

Az egyesületi tanács felügyelete alatt:

Főszerkesztő és kiadásért felelős: **Rubinek Gyula** az OMGE. igazgatója.
Felelős szerkesztő: **Buday Barna**.

Szerkesztőség:

Budapest, IX., Köztelek-utca 8.

Kiadóhivatal:

Budapest (Köztelek), Üllői-út 25. szám.

Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

AZ OMGE. KÖZLEMÉNYEI.

IX. Országos Gazdakongresszus Budapesten.

(1911 május 6-8.)

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület, ugyanis mint a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének központja elhatározta, hogy *f. évi május hó 6., 7. és 8. napjain országos gazdakongresszust rendez a székesfővárosi Vigadóban.*

A rendezési munkálatokra kiküldött végrehajtó-bizottság nevében azzal a kérelemmel fordulok valamennyi hazai gazdatársadalmi testületünkhöz, mezőgazdasági szövetezeteinkhez, gazdaköreinkhez és minden egyes magyar gazdához, hogy a budapesti IX. országos gazdakongresszus tagjai sorába belépni sziveskedjenek.

A kongresszus tagjául 10 (tíz) korona tagsági díjnak postautalványon való beküldésével *f. hó 30-ig bezárólag jelentkezhetni az országos gazdakongresszus titkári hivatalánál* (Budapest, IX., Köztelek-utca 8.).

A kongresszus tartama alatt, május hó 7-én, vasárnap déli 1 órakor a székesfővárosi Vigadó termeiben társasbédet rendezünk, amelynek részvételi díját, terítékenként 6 (hat) koronát a tagsági díjjal együtt sziveskedjenek a közében résztvenni szándékozók beküldeni.

Kedvezményes vasuti utazásra igényt tartó kongresszusi tagoknak jelentkezésük alkalmával a postautalvány szelvényén megnevezendő MÁV. vasuti állomásról Budapestre és vissza személy- és gyorsvonaton egyaránt érvényes, a használt vonatonak megfelelő alacsonyabb kocsiosztályú jegy váltására jogosító, névre szóló igazolványt bocsátunk rendelkezésükre.

A kongresszus titkári hivatala a tagsági díj lefizetése ellenében tagsági jegyet s a közbéd árának beküldése után ebédjegyet állít ki, amelyeket a jelentkező tagoknak, a kongresszuson tárgyalandó határozati javaslatokkal, az ügyrenddel, ülésrenddel, vasuti igazolvánnyal és a tagsági jelvényvel együtt megküld.

Egyről-másról.

(Gabonapiaczi szemle. — Gazdakongresszusi javaslatok. — A földmivelésügyi tárcza költségvetése a képviselőház előtt. — Reformeszmék, agrárprogramm, kormányprogramm.)

A budapesti tőzsdén az áprilisi határidőüzlet utolsó felvonása e héten lejátszódott. A napilapok még ma is élénken foglalkoznak az áprilisi határidő körül üzött visszaélésekkel és a legtöbbje ma már szintén erősen hangoztatja a tőzsdereform szükségességét. Ezek a lapok ugyan csak abból a szempontból kívánják a tőzsdereformot, hogy a ringek lehetlenné tétessenek. Pedig ha a határidőüzletben üzött visszaélések mélyére tekintenének, bé kellene látniok, hogy ezzel a reformmal csak félmunkát végeznének. A ring által teremtett helyzet ugyanaz, mint amely előáll, ha a biánkó eladó a szállításra nem is gondolva, papiroson bonyolítja le üzletét, csak az a csekély különbség áll fenn, hogy ring alkalmával — természetesen ha ez sikerül a rendezők részéről — a biánkó eladó kényserhelyzetbe kerül, egyébként pedig saját elhatározásából cselekszik. Játék mindkettő és nem üzlet, amelyeknek a tőzsdén nincs helyük.

Amilyen izgalmas volt a tőzsde áprilisi színtévéjének bonyodalma, éppen olyan volt a befejezés is. Buzából mintegy 70,000 métermázsza az a mennyiség, melyet a kontremín nem volt képes eddig szállítani és amelyet a tőzsde tanácsa által megállapított likvidációs árfolyam szerint lesz kénytelen a ringelők javára rendezni. Zabban a rendezésre váró érdekltség a 200,000 métermázsát is meghaladja. Az áprilisi tehát lezajlott és most kezdődik, amint a jelek mutatják, ugyanez a játék a májusi határidőben. A hét közepén az összes májusi határidős jegyzések tetemesen emelkedtek, mert a kontremín látva a készáru nagyfoku hiányát, nagyobb erővel fogott a fedezéshez. Az októberi buza lépést tartott a májusi emelkedésével, bár itt egy más körülmény játszott közre, az, hogy az időjárás, a tartós szárazság aggodalommal töltötte el a tőzsdét. Ennek van is alapja, mert

az eddigi időjárás nem volt alkalmas arra, hogy a vetések fejlődését különösebben előmozdítsa. Mindinkább növekszik a termelők sorában azok száma, akik komolyabbnak tartják a helyzetet, semhogy egy normális esztendő kilátásaira lehetnének elkészülve. A múlt héten az európai államok közül többnek hivatalos vetésjelentését olvashattuk. Ebből kitűnik, hogy Nyugateurópában, ide számítva Ausztriát is, a helyzet rosszabbodott. Csupán Bulgáriából olvashattunk kedvezőbb jelentést.

Ha valaminek, úgy a mezőgazdaság fejlesztése kérdésének állandóan aktuálisnak kellene lennie Magyarországon. Hiszen egész gazdasági és nemzeti létünk azon alapszik, amivel munkánkat a föld meghálálja. Nemcsak a gazda, hanem az iparos és kereskedő sorsa is ahhoz igazodik, hogyan sikerült a termés. Csakhogy nálunk, sajnos, sokkal fejletlenebb még a közgazdasági érzék, semhogy a közvélemény érdeklődését akár a legéletbevágóbb gazdasági kérdések is huzamosabb időn át leköthetnék. A politikai fegyvercsörgés — úgy látszik — nemcsak a muzsákat, hanem a kasza pengését, a dolgozó gép zakatolását is tulharsogja. Annál jobban meg kell ragadnunk minden olyan kínálkozó alkalmat, amidőn az események irányítják a mi dolgainkra a közfigyelmet, hogy haszon nélkül ne lobbanjon el a feltámadt érdeklődés lángja, hanem azt a kohót táplálja hevével, amely az egész ország gépezetét mozgáshozza és jövő gazdasági fejlődésünk hajtóerejét adja.

Most egyszerre két esemény ad közéletünkben a gazdasági kérdéseknek olyan időszérűséget, amely a politikusokat és a sajtót is élénkebben foglalkoztatja. Az egyik a május 6-án Budapesten egybegyűlő IX. országos gazdakongresszus. Ez a gazdatársadalom kívánalmainak és javaslatainak lesz hivatva kifejezést adni ama munkaprogram kidolgozásában, amelynek vezetőeszméje és végső célja, hogy többet és jobban termeljünk. A másik gazdasági kérdéseket felszínre hozó esemény a földmivelésügyi tárcza tárgyalása a képviselőházban, amely mintegy preludiuma a jövő heti kongresszusi tanács-

CSÉPLÉSI SZÉNSZÜKSÉGLÉTÜNKET

**ugy az összes hazai,
mint porosz szenek-
ben legelőnyösebben**

A MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE

BUDAPEST, V., ALKOTMANY-UTCZA 31. SZÁM

utján szerezhethjük be.

Saját érdekünkben kérjük már most árajánlatot!

kozásoknak. Mert kétségtelenül nagy befolyással lesz a gazdakongresszus tárgyalásainak menetére, hogy a parlament és a kormány mennyi érzéket és jóakaratot tanúsít ama kérdések iránt, amelyek a gazdakongresszus programján és természetesen a költségvetési vita során is egyaránt szerepelnek.

Mindazok, akik tiz korona kongresszusi tagdíjukat tegnapig befizették, holnap kapják meg egyéb tagsági illetményeikkel együtt a kongresszus elé terjesztendő határozati javaslatokat, amelyeket a még ezután jelentkezőknek hétfőn és kedden küld meg a gazdakongresszus titkársága. Lesz tehát ideje mindenkinek a tárgyalási anyag tanulmányozására, ami a valóban szakszerű, beható és eredményes tanácskozások előfeltétele. Csak maguk a kongresszus döntése elé bocsátandó javaslatok egész kis kötetet tesznek s évekre szóló munkaprogramot foglalnak magukban. E program egyes részletei kerülnek szóba a Házban is, ezt a programot hirdeti állandóan az OMGE. és az ország valamennyi gazdatársadalmi testülete s ennek a gazdatársadalmunk egyeteme által újból szentesítendő programnak fokozatos megvalósításán kell teljes erőnkiből közreműkölnünk a közeljövőben nem csupán a gazdaosztály, hanem az egész ország jóléte érdekében.

Rendes szokásunk ellenére az idén csak általánosságban foglalkoztunk eddig a földmivélségi tárcza f. évi költségvetési előirányzatával s csupán ama részleteit méltattuk bővebben, amelyek, mint például a legelőjavításokra, az állattenyésztés fejlesztésére szánt tételek, ujaknak tekinthetők és mint üdvös kezdeményezések, bizonyos irányt jeleznek a jövőre nézve. Egyébként a f. évi földmivélségi költségvetés jelentélen számbeli eltérésekkel szorosan követi az 1909. évi előirányzatot, aminek persze részben pénzügyi okai is vannak, de ami nem változtat azon a tényen, hogy a mostani előirányzatnak nincs sajátos jellege, egyéni színezete, hanem vele szemben jóformán szóról-szóra megismételhetők mindazt az elismerő és gáncsoló szót, amivel másodéve az előbbi kormány költségvetését tárgyilagossá bírálat alá vettük.

Ami a költségvetési javaslat számsoraiából és indoklásából hiányzik, talán megkapjuk a most folyó képviselőházi tárgyalások során. Ertjük Serényi Béla gróf ismeretes, de eddig csak általánosságban hangoztatott programjának, a többtermelés propagálásának bővebb kifejtését. A végső cél mindannyian magunkévá tesszük és ugyanez az eszme irányítja gazdakongresszusunk tanácskozásait is: De az ország méltán kíváncsi a részletekre, a követendő irányelvekre is, amelyek közül csak az állattenyésztés fejlesztése tekintetében kaptunk, annak idején érdemük szerint méltányolt, részleteket. Ugy hiszszük, Serényi Béla gróf, aki már nem egy jelét adta annak, hogy helyesen ismerte fel mezőgazdaságunk szükségleteit és aki egyes gazdatársadalmi kezdeményezéseket is örömmel karolt fel, meg fogja ragadni a kínálkozó alkalmat programja bővebb kifejtésére. Annál több érdeklődéssel nézhetünk e régóta várt nyilatkozatok elé, mert a képviselőházi vita során természetesen azok az eszmék és kívánalmak

is szóhoz jutnak, amelyek, mint a mozaik egyes kövecei, az agrárprogramot alkotják: így tehát módjában lesz Serényi Béla grófnak ezekre nézve is hivatalosan nyilatkozni. Az az örvedetes tény, hogy a jövő heti országos gazdakongresszus egyik diszelnökségét elvállalta, remélünk engedi, hogy földmivélségünk hivatalos vezére közös úton is hajlandó a gazdatársadalommal a közös cél felé haladni.

A földmivélségi tárczáról megindult vitát Papp Géza előadó vezette be, aki behatóan ismertette a jelentősebb tételeket és kimutatta, hogy az állam 328 millió koronával járul mezőgazdaságunk ápolásához, amennyiben a tárcza kiadásai ennyivel haladják meg a bevételeket. Az egész költségvetéshez képest ez bizony édeskevés, az emelkedés 1909-czel szemben másfél millió. Bernáth Béla a telepítési javaslat megvalósítását, a szőlőszet és borértékesítés fejlesztését, a szőlősgazdák agrárkölcsöneinek rendezését és a boritaladó eltörlését sürgette. Tallián Béla az Alföld és a Dunántul részére mezőgazdasági szeszgyárakat tart szükségesnek, Frey János pedig főleg az állategészségügyi viszonyok javításával foglalkozott. Nagy érdeklődéssel találkoztak Bornemissza Lajos birtokpolitikai fejtegetései, valamint Bosnyák Gézának a tárcza jóformán minden részletére kiterjedő bírálatát, amelyet az állami tűz-, jégkár- és állatbiztosítás szervezésére vonatkozó határozati javaslat előterjesztésével fejezett be.

Szép sikere volt Krolopp Hugó OMGE. titkár figyelemreméltó felszólalásának, amiről őszinte kartársi örömmel emlékezünk meg. Krolopp a mezőgazdasági kísérleti állomások fontos szerepét fejtegette igen érdekesen a termelés fokozása szempontjából. Reámutatott a magyaróvári növénytermelési kísérleti állomás által, szerény anyagi eszközei dacára, elért jelentős eredményekre, mint például a műtrágya használatának elterjesztésére, a Hanna-árpa meghonosítására, a tözeges talajok mivélés alá vonása és legelőjavítások terén kifejtett munkásságára, főként pedig az állomás által rendszeresített buzaminóségi vizsgálatokra, amelyek a sikértartalmat és a buzaliszt sütőképességét is kimutatják. Ez utóbbi vizsgálatok fejlesztését, bővebb dotációval, a románok támadásai miatt és külföldi lisztpiacaink visszahódítása érdekében sürgette a szónok, mert a magyar liszt felsőbbségét minden tudományos vizsgálat igazolja. Így pl. 100 kg. magyar buzalisztból 161 kg. kenyeret sütöttek, míg 100 kg. német buzaliszt csak 140 kg. kenyeret adott. Rátért ezután Krolopp a svéd példákra való utalással a növény-nemesítés terén kívánatos állami teendőket részletezésére. Kimutatta, hogy Svédországban a buzánemesítés megkészezte az átlagtermést. Ha nálunk csak másfél métermázsával fokozhatnók a kat. holdankénti buzaliszhozamot, ez kilencz millió métermázsza terméstöbbletet s a nemzeti jövedelem hatalmas gyarapítását jelentené, miért is az e téren végzett kísérletek minden áldozatot megérdemelnek.

Dohánytermelési kísérleti állomásunkról nagy elismeréssel szólott a szónok s kiemelte, hogy nem rajta mulik, hogy Franciaországban három-

szorannyia gazda holdankénti jövedelme dohánya után, mint nálunk. Az okot abban találja Krolopp, hogy míg a francia dohánytermesztőnek állandó szakszerű felügyelet és vezetés van segítségére, mert a jövedék hozzáértő alkalmazottainak egyrésze állandóan a termelő vidékeken tartózkodik és irányítja a gazdákat, addig nálunk csak pénzügyőri ellenőrzés van, nehogy egy kis szüzdohány kerüljön a gazda pipájába. De szakszerű tanácsért a termeszto hiába fordulna a jövedék tisztjeihez, akik még a beváltott dohány kezelésénél is nagy mulasztásokat követhetnek el, mert míg Franciaországban a beváltott dohány 1/2 százaléka romlik el, nálunk 35 százaléka pusztul el a kincstár kezén. Eppen ezért szükséges a debreczeni kísérleti állomás fejlesztése és a jövedéki alkalmazottak szakszerű gazdasági kiképzése.

Végül a mezőgazdasági iparok fejlesztésének közgazdasági fontosságáról beszélt Krolopp Hugó sok gyakorlati példával. Rámutatott a söripar, mint mezőgazdasági iparág sajnálatos hanyatlására, aminek a hibás adórendszerben van az oka. Ismertette a burgonyaszárítóipar fontosságát és igen helyesen ajánlotta a szeszkontingent sűrű alföldi gazdáknak, hogy ezt a két engedélyhez nem kötött iparágat karolják fel, aminek ugy a melléktermények révén, mint az árpával és zabbal egyenértékű takarmányban, a burgonyapehelyben az ország állattenyésztése is nagy hasznát látná. Mert — ugymond — a mezőgazdasági iparok fejlesztése az igazi helyes iparfejlesztési politika Magyarországon.

NÖVÉNYTERMESZTÉS ÉS MÜTRÁGYÁZÁS.

Rovatvezető: Kerpely Kálmán.

A nitrogénműtrágyákról.

A gazdasági növények nitrogénszükségletét a gazdák rendszerint az istállótrágyázással fedezték. A folyton fejlődő agrikulturkémia azonban kimutatta, hogy ugyanerre a célra nemcsak az istállótrágyában adott nitrogén, de más szerves és szervesetlen vegyületekben adott nitrogén is alkalmas.

Növénytáplálkozástani kutatásokból kitűnik, hogy a növény legkönnyebben a salétrom-nitrogént veszi föl. Ezen kutatási eredmény alapján tehát a nitrogéntrágyák között is lehet szó gyors vagy lassu hatásu trágyáról. Természetesen a gyors vagy lassu hatást nem szabad hasonlítani a gyors vagy lassu hatásu foszfor-savhoz, mert míg ezen utóbbi műtrágyák hatása egy vagy két évre is kiterjedhet, addig a nitrogéntrágyáknál, különösen pedig a nitrogénműtrágyáknál az utóhatás nagyon függ a talaj minőségétől. Ezen utóhatást azért mondom kétségesnek és a talaj minőségétől függőnek, mert ma általános az a nézet, hogy a talajból a nitrogén mosódik ki legkönnyebben.

A szerves nitrogéntrágyák hatása lassabb, mint az egyes nitrogénműtrágyák hatása. De különböző hatást tüntetnek föl az egyes műtrágyák is. Ha figyelembe vesszük azt, hogy a növény legkönnyebben veszi föl a salétromnitrogént, ugy már előre is következtethetünk arra, hogy pl. az ammoniák alakban vagy más alakban adott nitrogén hatásának lassubbnak, de ezzel

KEMNA
szabadalmazott

FORRÓGŐZEKÉI

SCHMIDT mérnök-doktor hírneves füstös-tulhevitőjével

Minden más nedvesgőz-, compound- vagy compound-tulhevitett rendszert úgy teljesítőképesség, mint tartósság tekintetében messze felülmúlunk és lényegesen kevesebb szénét fogyasztanak.

Referenciákkal, kimerítő felvilágosításokkal és költségvetésekkel készséggel szolgál

KEMNA J. BUDAPEST, VI., Váci-körút 51. szám.
Sürgőnyozim: KEMNA, BUDAPEST. Telefon 91—21.

szemben a salétra formák a nitrát vagyis a tartalmát ammoniá talajban

Hogy különbözkező gyűvítés gyrommal ammoniá itt a czevetienül nek szül

Ma m lomban, trágyát azonban nitrogén térbe szchilalé mütágya hisz nyilgokban trágyát szembe tti változtogénmü u. m. nitrogén

Termé bizonyos Még terrteltek, h pótolja a kozni az ügyre ve mütágya idegenbő

Az uja csak a j kellett a szemben egymással is hossza azon viz a nitrog hivatva tendő k mint ily denben arra, hog másról v A véger Schneide dem Geb jából vet

Lássuk vitát mily Schne évben a mások á eredmény

A
C
=
A
15 é
Vezér

szemben hosszabban tartónak kell lenni, mint a salétrom nitrogénjének, ezen utóbbi nitrogénformák hatásának gyorsasága most már függő a nitrifikálódás folyamatának gyorsaságától, vagyis azon kémiai avagy biológiai folyamat időtartamától, amely szükséges ahhoz, amíg az ammonia és czián alakban adott nitrogén a talajban salétromnitrogénné alakul.

Hogy az egyes trágyák hatása között ilyen különbség kell hogy legyen, erre nézve a következő gyakorlati példát említem föl. Ha az őszi vetés gyenge, úgy tavasszal rendszeren chilisalétrommal javítják föl, nem pedig kénsavas ammoniák avagy mézsnitrogénnel. Miért? Mert itt a cél eléréséhez gyorsan ható, vagyis közvetlenül átsajátítható tápanyagra van a növénynek szüksége.

Ma már ötféle nitrogénműtrágya van forgalomban, melyek mindegyikét mint kitünő nitrogénműtrágyát ajánlanak a gazdának. A gyakorlat azonban eléggé beigazolta, hogy ezen újabb nitrogénműtrágyák a salétrommal szemben hátrébe szorulnak. Kezdetben, amikor még csak a chilisalétromot használták mint nitrogénpótló műtrágyát, nem volt mihez hasonlítani, mert hisz nyilvánvaló, hogy az egyes organikus anyagokban adott nitrogén — nem véve ki az istállótrágyát sem — nem feje ki rövid idő alatt olyan szembetűnő hatást, mint a chilisalétrom. Megváltozott azonban a helyzet, amint a többi nitrogénműtrágyák is megjelentek a piacon, u. m. a kénsavas ammoniák, mézsnitrogén, nitrogénmész és mézsalétrom.

Természetesen mindegyik új nitrogénműtrágyát bizonyos jó tulajdonságokkal bocsátották utnak. Még természetesebb, hogy mindegyikről elhíresztelték, hogy ez vagy amaz a trágyaféle teljesen pótolja a chilisalétromot. Nem is lehet csodálkozni az ilyen reklámon, hiszen ha jól szemügyre vesszük az okot, ami az egyes nitrogénműtrágyákat létrehozta, az nem más, mint az idegenből hozott chilisalétromnak kiszorítása volt.

Az újabb nitrogénműtrágyáknak tehát nemcsak a jónak mondott chilisalétrommal szemben kellett a versenyt felvenni, hanem egymással szemben is. Az egyes nitrogénműtrágyáknak egymással való versengése a szakirodalomban is hosszú vitát idézett elő. A következőkben azon vizsgálatokat óhajtom összegezni, amelyek a nitrogénműtrágyák hatásképességét voltak hivatva megállapítani. Igaz, hogy az ismertető kísérleti eredmények németországiak s mint ilyenek hazai viszonyainknak nem mindenben felelnek meg, de mégis alkalmasak arra, hogy az egyes nitrogénműtrágyáknak egymásról való viszonyáról némi képet nyerjünk. A végeredmény ismertetéséhez az adatokat *Schneidewind* dr. „Zeit und Streit frage auf dem Gebiete der Düngelehre“ című brosjurájából vettem.

Lássuk tehát, hogy a német szakemberek ezen vitát milyen eredménnyel fejezték be.

Schneiderwind dr. szerint az utolsó nyolcz évben a különböző németországi kísérleti állomások által végzett nitrogénműtrágyázási kísérletek eredményei a következőkben összegezhetők.

Az egész vita főkérdését annak eldöntése képezte, hogy az egyes nitrogénműtrágyák hatékonysága milyen arányban áll egymással szemben. Amint már említettem, a chilisalétrom a nitrogént a növények által felvehető alakban tartalmazza, így tehát felvehető hatóképesége mint alap: 100-nak. Ha most már ehhez viszonyítjuk az egyes nitrogénműtrágyák hatását, úgy amint azt az egyes kísérleti állomások tették, akkor a darmstadti, hallei, köslini, bonni és bernburgi állomások vizsgálatai szerint a kénsavas ammoniák hatása 74-nek, a nitrogénmész és mézsnitrogéné 70-nek, a norvégiai mézsalétrom hatása pedig 100-nak adódik ki. Ha ezen értékszámokat, melyek száz meg száz kísérlet eredményeinek középértéke, megfigyeljük, akkor azt látjuk, hogy a hatás nagysága mennyire követi a nitrogénformát. Különösen feltűnik ez a salétrom- és az ammoniáknitrogén között, kevésbé az ammoniák- és cziánalaku nitrogén között.

Ezen értékszámok azonban nem vehetők teljesen állandóknak. Változást szenvednek az egyes növényfajták szerint, vagyis az egyes növényfajták ama tulajdonsága szerint, amint azok többé-kevésbé képesek az ammoniánitrogént is felvenni. Így pl. ugyancsak a már előbb említett kísérleti állomások vizsgálatai szerint, ha a chilisalétrom hatását 100-nak vesszük fel, akkor az ammoniáknitrogén hatása középértékben a következőleg alakul:

zab	100	árpa	68
burgonya	103	buza	79
rozs	71	répa	74

Ezen adatokból tehát kitűnik, hogy a zab és a burgonya az ammoniákalakban adott nitrogént éppen olyan jól meghálálja, mint a salétromnitrogént. A buza, rozs, árpa és répánál átlagban a 74 arányszám marad meg. A mézsnitrogén és nitrogénmész ezen összehasonlításban nem szerepel, mert ennél a cziánalaku nitrogénnek az ammoniáknitrogénnel át keli salétromnitrogénné alakulnia. Végeredményben tehát mint ható nitrogén itt is az ammoniáknitrogén veendő figyelembe. Hogy hatékonysága mégis valamivel kisebb, mint az ammoniáknitrogéné, az annak tudható be, hogy bizonyos bomlási proceszszuson kell átmennie addig is, amíg ammoniáknitrogént termel, ez okozhatja lassabb hatását. A mézsalétromra vonatkozólag meglehetősen kevés adat van s így inkább a svéd kísérletek vehetők irányadónak. *Krüger* dr. végzett vele kísérleteket cukorrépával, mely kísérletek szerint a kémiaiilag tiszta mézsalétrom hatása 100-nak, a gyárilag előállítotté pedig 104-nek adódott ki. Ezen utóbbinak jobb hatását azzal magyarázzák, hogy a nitrát (salétrom) nitrogén mellett nitrít (salétromossav) nitrogént is tartalmaz.

A vita további kérdése a felültrágyázásnál elérhető eredmény volt. Ezen kérdésnél csakis a chilisalétrom, kénsavas ammoniák és mézsalétrom jöhet figyelembe. A mézsnitrogén erre nem alkalmas, mert a bomlásánál keletkező termékek károsan hatnak a növényzetre, ami kitűnik már abból is, hogy alkalmazásánál min-

dig 7—5 napot irnak elő a vetés előtt, hogy ezáltal a csirázó növény ne szenvedjen.

A már említett trágyáknak a felültrágyázásnál észlelhető hatását a hallei kísérleti állomás következő kísérleteivel tüntethetem föl:

	Terméstöbblet 1 hektáron q-ban		
	közép-kötött	kötött	humuszos talajon
15.5 kg. nitrogén chilisalétromban	+4.3	+8.4	+6.0
15.5 kg. nitrogén ammoniák alakban	+3.5	+4.5	+4.8

	Terméstöbblet 1 hektáron q-ban	
	homokos agyag	humuszos agyag
15.5 kg. nitrogén chilisalétromban	+6.4	+7.6
15.5 kg. nitrogén ammoniák alakban	+3.8	+4.1

A salétrom tehát minden esetben jobb hatást tüntet fel, mint az ammoniáknitrogén, eltekintve a talaj minőségétől. Hogy a kénsavas ammoniák a felültrágyázásnál ilyen rosszul hat, annak oka kereshető abban, hogy a növénynek szükséges nitrogént lassabban szolgáltatja, de kereshető abban is, hogy különösen meszes talajokon nagy a párolgási veszteség. A mézsalétromra nézve németországi kísérlet vajmi kevés található. A svéd és norvég kísérletek szerint a felültrágyázásnál is hatása teljesen megegyezik a salétrommal. A mézsalétromnak ma még nagyobb gyakorlati jelentőség nem tulajdonítható. Nem tulajdonítható azért, mert eddig nem vezették még be a gyakorlatba oly mértékben, mint a többi nitrogénműtrágyafélét. Eddig ugyanis csak a kísérletezés stádiumában volt. Mindenesetre azonban ez a nitrogénműtrágya az, amely hatás és sokoldalú alkalmazhatósága folytán a chilisalétrommal a versenyt leginkább fölvehetné.

A vita tartama alatt azonban az egyes műtrágyáknál nemcsak a hatásképesség megállapítására terjeszkedtek ki, hanem arra is, hogy az egyes műtrágyák milyen módon és mikor alkalmazhatók sikerrel.

Igy pl. *Schneidewind* dr. felfogása, de általában a német felfogás szerint, pl. az ammoniáknitrogén nagyon jó eredménnyel használható a következő esetekben:

1. burgonya és zab alá, amint azt már érintettem;
 2. proteinszegény sörárpatermesztésnél;
 3. minden olyan esetben, ha a növényzet betegségnek vagy más valami veszélynek van kitéve (megdülés stb.).
- Az egyes műtrágyáknak őszi és tavaszi alkalmazhatóságára nézve a kísérletek végeredménye a következőkben összegezhető:

	Szemtermés 1 ha-on q-ban		
	humuszos agyag	homokos agyag	homokos talaj
30 kg. nitrogén chilisalétromban tavasszal	8.03	6.81	4.22
30 kg. nitrogén ammoniák alakban őszzel	7.07	3.54	1.10

Ezek szerint tehát az őszi ammoniákrágyázás csak a humuszos agyagon közelíti meg a tavaszi chilisalétromtrágyázás hatását. Minél

A lefolyt idény tapasztalatai beigazolták, hogy mégis a

CASE az igazi SZANTÓGÉP.

A CASE GÉP } csövei nem folynak
 } kazánja nem megy tönkre
 } nincsen túlerőltetve.

15 év tapasztalata a Case járvaszántógépeket minden más versenygyártmány fölé helyezte.

Vezérképviselő: **Hahn Arthur és Társai** Budapest, VIII., Üllői-ut 52/K.

lazább, könnyebb a talaj, az őszi trágyázás hatása annál gyengébb. Az ammoniáknitrogént tehát a németek felfogása szerint csak akkor kell őszi alá alkalmazni, ha kívánatos az, hogy a tél beállta előtt a növény erősebben kifejlődjön, vagy akkor, ha a tavaszi chilisalétrótrágyázás könnyen megdülést idézhet elő. Az első esetben egy hektárra a német kísérletek szerint 10—12 kg. nitrogén salétrom vagy kén-savas ammoniák alakban, a második esetben pedig egy hektárra 20—30 kg. ammoniákalaku nitrogén adható a jobb talajoknál. Mindenesetre azonban ismerve a helyi viszonyokat, alkalmas időben és mennyiségben adott salétrótrágyával sokkal jobb eredmény érhető el, mint az őszi trágyázással.

Hogy a tavaszi trágyázásnak könnyű homokon milyen hatása lehet, azt a következő kísérlettel tüntethetjük föl. Vibraus-Calverde nedves homok-talaján a trágyázás eredménye a következő volt: nitrogéntrágyázás nélkül 18.2 q rozs 1 ha.-on, 5 q salétrótrágyázással 37.7 q rozs 1 ha.-on.

A salétrótrágyázás tehát ez esetben nagyon kifizette magát. Másképp áll azonban a dolog a száraz klímánál. Ezeknél legfőképpen 1 q salétrótrágyázással csak haszonnal. Mindenesetre a gabonafélék salétrótrágyázással való felültrágyázása nem sablonszerű dolog s ha valahol, úgy éppen itt kell a gazdának legjobban megítélni tudnia, hogy talajára mikor és mennyi salétrótrágyát adjon felültrágyázásnál.

A kísérletek nagy tömegének rövid összefoglalásával a németek az egyes gazdasági növények nitrogéntrágyázását a következőkben foglalják össze:

1. Répánál a nitrogént legjobb mindig chilisalétrótrágyában adni. Ott azonban, ahol a répa nem istállótrágyázott területbe kerül, tehát erősebb nitrogéntrágyázás kell, vagy a talaj cseresedésre hajló, ott a nitrogént jobb ammoniák vagy méznitrogén alakban adni.

2. Adható a nitrogén salétrótrágyában is, de jó eredménnyel használható a méznitrogén is.

3. Söráránál legjobb a nitrogént ammoniáknitrogén vagy méznitrogén alakban adni.

4. Zab egyformán jól értékesíti minden nitrogénformát.

5. Ősziéknél (buza és rozs) legjobb a nitrogént tavasszal felültrágyázással adni. A felültrágyázás alkalmazásánál azonban figyelembe kell venni úgy a talaj minőségét, valamint az időjárást. Hibásan alkalmazott felültrágyázás inkább árt, mint használ.

Nyolcz évi kísérletezéssel tehát lezárult a nitrogéntrágyák értékelési vitája. Mindegyik trágya a neki megfelelő gyakorlati értékét kapta meg. Ezen kísérletek eredményeit, ha teljes egészében nem is, de egyes nagy vonásokban gazdáink is magukévé tehetnék. Hibázna az, aki egyszerűen átvonná a közölt végeredményeket, mert hiszen más talaj- és klimatikus viszonyok között nyertek ezen eredmények. A mi változatos talajviszonyaink mellett és szélsőséges klímánk alatt tehát, ismerve már az utat és az

egyeb főbb vonásokat, a gazdának kell kipróbálnia, hogy talaj- és klimatikus viszonya között milyen módosítással tud a felsorolt kísérleti eredményekből egyes részeket a saját javára fordítani.

Floderer Sándor.

A talaj hajcsövessége és a tavaszi földmunka.

☞ Kétféle hajcsövességet állapíthatunk meg a mivelés alatt levő talajoknál. És pedig a helyes, egészséges, a termést biztosító és a beteg, tehát helytelen, vagyis a hozamot minőségben és mennyiségben gyengítő hajcsövességet. Különösen érzékenyek a helyes vagy helytelen hajcsövességgel szemben a tavaszi vetések. Ezek között a legérzékenyebb az árpa, a takarmány- és czukorrépa. Ha ezek helytelenül előkészített talajba jutnak, akkor a beteg, vagyis a talajt gyorsan kiszáradó és annak fölületét erősen becserepező okát adjuk meg. Ilyen talajban, különösen ha a föld kevés vagy semmi homokot nem tartalmaz, az árpa- és a répafelek az első perctől fogva természetfölötti erőt kénytelenek kifejteni, nehezen csiráznak, csenevész fejlődésűek és a növényi betegségeknek könnyen áldozatul esnek.

A talaj beteg, ártalmas, kárthozó és okozó hajcsövessége nálunk Magyarországon már csak azért is óriási, mert gazdaságaink tulnyomó része még ma sem rendelkezik a kellő mennyiségű élő és holt leltár fölött. A gazda a tavasz beálltával nem sokat tétováz és derűre-borúra hozzáfog a tavasziak vetéséhez. Mindennapi látvány, hogy az uradalmak, de a kisemberek gazdaságában is, az alig megszikkadt — még nagyon sok erősen nedvesfoltú — táblákon az igaerőt a nehéz szerelvényekkel együtt, a talajt munkálva járattja. Éles lábnyomok maradnak vissza az iga után, éles vonalak a fogasok nyomán, minduntalan tisztogatni kell a hengert a rátapadó földtől. A vetőgép csoroszláit — mert a föld és a korhadó növényi maradványok rájuk tapadnak — folyton tisztogatni kell, hogy a magtár tárva-nyitva ne maradjon. Képzelnék csak el, hogy egy táblát — melyet ősszel a tavasziak alá megszántattunk — mennyi állati, fogas, gép és embernyom tesz hajcsövileg betegg, mert ha a talajnak felülete száraznak is látszik, de néhány cm.-rel mélyebben még ott gubbaszt a nedvesség.

Képzelnék csak el, hogy mily rettenetes inzultus éri az ilyen konzisztenciájú földet — tekintettel a talaj nedves voltára — akkor is, ha csak felületileg munkáljuk el. Ez abban áll, hogy az őszi szántást tavasszal, fogasolással és a vetőgép nyomán ismét vas- vagy túskeboronával munkáljuk el. Még ebben az esetben is minden négyzetöltre mintegy husz állatnyom, néhány ember és a fogas meg gép teljes nyomásu nyoma jut. Vagyis egy négyzettől kap az ő 36 négyzetláb területén, mintegy $20 \times 0.5 = 10$ négyzetláb ökörnyomást és ezenkívül az egész négyzetláb háromszor teljes nyomást a fogasok fogaival és a vetőgép csoroszláival. Itt nem is számítom azokat a nyomásokat, melyeket

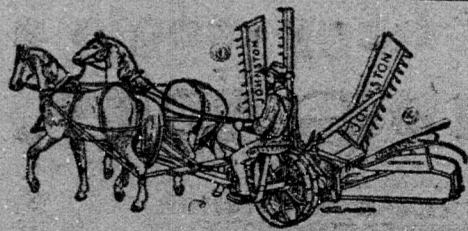
négyzetölként a fogasok két és a vetőgép két emberének lábnyoma előállít.

Könnyen belátható, hogy az ilyen felületi tavaszi vetőmunkálattal is mily rengeteg beteg hajcsövességet állítunk elő minden négyzetláb területen azért, mert a kevés igaerő és esetleg késői kitavaszkodás miatt a nedves — és csak felületesen száraznak látszó — talajba kell juttatnunk a magot. Ezt a kényszer okozta slendrián munkát aztán rendszeresen az időjárás még avval koronázza meg, hogy az elvetett terület, még a mag kikéltése előtt, esőt kap. Ennek az esőnek az illetően elmunkált területre nem kell záporként hullania. Ezt a területet, még a lagymatag, permetezve aláhulló eső is teljesen eliszapolja, becserepesíti. Ez az eső még akkor is iszapol, ha a mag már kikelt és a sorok láthatók.

Az így és illetően nedvesen elmunkált területen rendszerint csak akkor kapunk türethetően kielégítő termést, ha a vetés napjától kezdve az aratásig igen kedvező időjárás uralkodik. Jól tudjuk, hogy hazánk éghajlati viszonyai minden tíz évben kétszer adnak csak jó tavaszi, a tavaszi veteményeket is kielégítő időjárást. Minden tíz évben nyolczszor — az előbb felsorolt okokból — gyenge vagy rossz árpa- és répatermést kapunk és gazdáink tulnyomó százaléka, különösen az alföldeken, abban a balhitben él, hogy az árpa és czukorrépának az Alföldön talaja nincs. Mindezen sok fiaszkónak pedig az a főoka, hogy gazdáink tavasszal nem tudják kivárni és megvárni a föld kellő kiszikkadását. Itt mindig leszögezem azt, hogy a kiszikkadással nem azt akarom mondani, hogy a talaj kiszáradását kell bevárni. Kiszikkadva akkor van a talaj, ha egy botot 15—20 cm.-nyire az elvetendő földbe szurva, a felfeszített talaj a botról leomlik, vagyis a föld nem ragad rá. Ez esetben, ha az időjárás tovább is kedvező marad, néhány nap múlva megkezdhetjük a vetést, illetőleg az ezt megelőző munkálatokat. Ezeket a talaj nedvességét próbára tevő megfigyeléseket az elvetendő tábla legmélyebb helyein ejtjük meg. Ezek volna nagy körvonalban megrajzolva azok a teendők, melyek révén a talaj hajcsövességének megbetegedését magakadályozhatjuk: ha kellő igaerő és gazdasági szerelvények felett rendelkezünk.

Óriási szerep jut a mezőgazdasági életben az imént felsoroltaknál is a helyes érzéknek. Mert millió és millió variációt tud úgy az időjárás, mint a mindenkori talaj minősége előállítani. Tehát teljesen lehetetlen, hogy akár könyvtárakra menő kötetekben vagy pedig tanácsadás formájában vezesse rá ezekre az ember a föld művelőjét.

Ténynek azonban tény az, hogy a gazdák nem rendelkeznek a szükséges instrukcióval és mert a tavaszi vetés is csak nagyon rövid időre szorul össze, a legtöbb gazdaságban nem tudják a talaj kellő kiszikkadását megvárni. Ennek következtében nedvesen, nagyon gyakran vizesen lesz a talaj tavasziak alá elmunkálva. Ez esetben előáll a föld beteg hajcsövessége, ami abban áll, hogy a nedves talajt ember, állat, gép

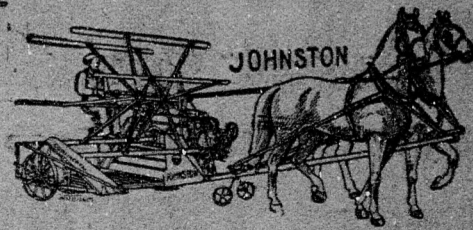
Az amerikai „Johnston” marokrakó és kévekötőaratógépek

tökéletes munkájuknál, mint egyszerű és tartós szerkezetüknél fogva minden gazda elismeri, hogy az első helyet foglalják el.

Ajánlattal készséggel szolgál:

Bächer Rudolf — Melichar Ferencz

Magyarországi vezérképviselő **SZUCS ZSIGMOND** Budapest, VI., Nagymező-u. 68.

összegyömösözi és a tömörítés helyett tömődött lesz a föld. Viszont a tömődött — vályogszerű — talajból úgy áll a nedvesség, mint a kámfur.

Speciálisan a homokmentes, tehát a minden fajú nehéz talajokban teszünk és tudunk nagy, sok évre kiható kárt tenni, ha a tavaszi vetés megejtésekor elhamarkodjuk a miveltést. Drákói szigorral kell arra ügyelni, hogy inkább száraz, mint nedves — a megmunkálás alkalmával tömődő — talajba jusson a mag. Ha nincs kellő iga stb. erő és elkészt a tavasz is, akkor jobb, ha kézzel szórjuk a magot az őszi szántásra és a magot könnyű vasfogással, melyet csak egy pár iga huz, juttatjuk a földbe.

Negro Gusztáv.

GAZDASÁGI ÜZEMTAN.

Rovatvezető: Hensch Árpád.

Az alföldi tengerimiveltéséről.

Az e czim alatt közreadott tanulságos cikket elolvasva, engedje meg cikkíró ur, ha az elmondottakra néhány sorban reflektálok.

Bennem is megérlelődött a tudat, hogy tengeritermesztésünknek legnagyobb ellensége a harmados. De nemcsak a tengerit illetőleg van ez így, hanem lehet mondani, hogy több természetiséggel átlagtermésünk éppen azon munkásanyag miatt alacsony, amelyre a gazdaság rá van utalva. Bármint iparkodtam is azon, hogy részeseimet a jobbra szoktassam, beláttam, hogy meődő munkát végzek. Kénytelen voltam a részes miveltésről — ami mégis legkevesebb rizikóval jár — a majorságos miveltésre áttérni és nem bántam meg.

Nem annyira az ősi időkből örökölt miveltési rendszerhez való ragaszkodás teszi a részt esőkönyössé, hanem része van abban a tengeri egyéni tulajdonságának is. Tudjuk nagyon jól, hogy a legjobban mivelt tengeri, ha kötéskor nem kap esőt, kevesebb termést ad, mint a rosszabbul mivelt, ha annakidején megázik. Ezt látja a részes és ezért mondja esőkor az oláh paraszt, hogy az eső csinálja a tengerit és örül, mert biztosra veszi a tengeritermést. Egyforma időjárás mellett, ha a nem részes és így jól kezelt tengeri bővebb termést ad, nem a kapának, de a szerénységének tulajdonítja azt. Ő azt nem veszi észre, nem látja meg, hogy éppen a tengerinél mennyire ellensúlyozhatjuk a szárazságot, konzerválhatjuk a nedvességet éppen az idejében adott és többször kapott kapálással, szántással. Mivel egyenlő időjárási viszonyok mellett a jól kezelt tengeri hasonlíthatatlanul jobb termést ad, mint a részes tengeri, nincs más hátra, mint redukálni a részes miveltést a minimumra, mert részes miveltéssel nem érhetjük el az elérhető maximális termést a rossz időben keresztülvitt és keveszer adott kapálás miatt. A részes csak azért kapál, mert gazos a föld, csak azért ad két kapálást, mert ennyiszor szoktak kapálni. De nemcsak a tengerire áll ez, hanem minden kapás terményre. Ott, ahol még czukorrépát

nem termesztene, nem tud a nép kapálni, mert egyedül ez a növény az, amely megtanítja a kapálás mesterségére és igen szembeszökővé teszi a többszöri kapálás és a kapálás mikéntjének hasznát. Nagy mesterség lenne a parasztot arra rávenni, hogy szárazságban tengerit kapáljon, vagy nagy esőzések után lazítsa föl tengerijét. Kapásaink átlagtermései alacsonyok és a hozam rendkívül ingadozó. Én az átlag-emelés, a hozambiztosítás első kellékének a majorságos miveltés meghonosítását tartom.

Általánosságban a harmados tengeri biztosítja a nagybirtokokat az aratómunkások felől. Ezen, szinte törvénynyé vált szokást a multból örököltük, abból a korból, mikor a mezőgazdasági gépészet fejletlen volt és ennélfogva a nagyüzem a szószeres értelmében rá volt szorítva a kizárólagos kézierőre. De ma, mikor az aratógépek az eddigi aratólétszám háromnegyedét is nélkülözhetővé teszik, a jobbnáljobb gépek a kézikapa háromnegyedét fölöslegessé teszik, aratás kedvéért részes kapást művelni és részes kapást aratás kedvéért fenntartani elvetendőnek tartom.

Hasztalan minden szerződés, ha aratóm sztrájkol, nem vigasz nekem a csendőrfedezet. Megvan a károm és legtöbbször károm mellett is nekem kell engedni. A gép nem sztrájkol. Így vagyok a kapálással is. Nem akkor kapálok, mikor jónak látom és akarok, hanem akkor, mikor szerződött munkásom akar, jobban mondvá, mikor a télen felszedett foglalókat, előlegeket a parasztgazdáknál leszolgálta. Ez az előlegezés jobban oda-köti a munkásomat a parasztgazdához, mint a szerződés a nagybirtokhoz. Engem hiteget és biztat, hogy idejére jön kapálni, de ugyanakkor már tisztában van azzal, hogy csak amit, mert cserben hagy. Ez talán mindig így volt és hogy jövőre még inkább így lesz, arról gondoskodtak már azok, akik bolondgombákkal idegenítették el a népet a nagybirtoktól.

Én nem azért szakítottam a kizárólagos kézi aratással és részes kapálással-kaszálással, mert az a gépmunka nekem olcsóbb, hanem mert a munkás napról-napra megbizhatatlanabb, drágább és rosszabb. Lehet mondani, hogy mindenütt ilyen megbizhatatlan, drága és rossz a munkás.

Hogy a kéveköltőgép aratása részben pótolhatja a kézi aratót, több évi tapasztalatom igazolja, hogy olcsóbb és pedig igen jelentékenyen, a multévi eredmény következőkben igazolja:

Köt. holdankénti Átlagtermés	Részaratás holdankénti költsége		Géparatás holdan- kénti költsége		Géparatás olcsóbb		Gép által megtakarítva	
	buza- rész	érték	learatott terület	holdan- ként	K.	f.	K.	f.
936	87	13.92	155	8.60	5	32	824	60
896	74	11.84	93	8.36	3	48	257	52
848	68	10.88	74	7.03	3	85	261	80
		12.21	322	7.99	4	22	1343	92

Nálunk Szatmár megyében vágjon a kasza bármily bokros rendet, harmadosnál jobban a gyepekaszálást kiadni nem lehet. Hogy ez mily drága szénakészítés, legjobban mutatják a számok. A mult években az uradalmi rész 6000 mázsa széna készítéséért boglyákba rakásig 3000 mázsa 1/3 részt vittek el a munkások. Ha 4 koronával számítom is az árat, minden mázsa szénánk 2 koronába került, 10 mázsás termésnél is 20 korona egy hold gyepek letakarítása! Ez volt addig, míg az aratógépek segítségével azon helyzetbe nem jutott az uradalom, hogy kevesebb aratót fogadván, a gyepek nagyobb hányadát majorságos munka alá vehettük. Ez már az aratógép haszna volt.

Volt az aratógépnek másik haszna is, az, hogy kevesebb tengerit kellett harmadosként művelni, a felmaradó terület majorságos kapálás alá kerülhetett.

Sokan fázna a majorságos tengeritől, de mondhatom, hogy aggodalomra ok nincs, mert Senior-géppel vetve, fogatosan kapálva, több termést kapunk és olcsóbb tengeri kerül a göréba.

Hogy emancipálhassuk magunkat a rossz kapásoktól, drága és megbizhatatlan aratóktól, drága kapásoktól, oly munkaerőről kell gondoskodni, amelynek segítségével a gépek körüli teendők mindenkor elvégezhetők.

Nálunk is 10—16 mázsa közt ingadozott a harmados tengeri termése. Ebből 1/3 részt kiadva, a tengeri bizony nem növelte a jövedelmet, mert a legmagasabb multévi átlag harmados tengeri 1596 kilót adott. Ebből 532 kiló részt kiadva, 6 koronával számítva a csövestengeri mázsáját, egy hold kapálása, törése, göréba berakása (uradalmi fogatokkal) 31 korona 92 fillérbe került, minden mázsa tengeri megmunkálása 3 koronába jött. Ezzel szemben, ugyanolyan talaj-előkészítés mellett, ugyanolyan viszonyok közt természetesen, Senior fészekével, lehetőleg lókapával mivelt tengerihozam eredménye volt:

	Bevérték terület	Összes termés	Átlag- termés	Miveltési költség
	k. h.	q	kg.	K. f.
Első kapálás fogatos erővel	33	1178.70	35.70	84 —
Második kapálás kézi erővel				171 25
Harmadik kapálás fogatos erővel				87 —
Ritkítás, kapálás				20 80
Fattyzás				3 50
Törés, száravágás				797 15
				1183 70

Munkálási költség holdanként 35.07 K., tehát több 3.15 K.-val, mint a harmadosnál. Egy mázsa göréba rakott tengerire 1 K. a kiadás, tehát

Táresásboronák szabad. hullámos táresákkal!

Kétségtelenül a legmegbizhatóbb munkát végzik, amit Magyarország gazdáinak számtalan példája is bizonyít. Ezer és ezer darab van már működésben; ezen tény garancia a táresásboronák megbizhatóságáról.

Abrás leírással és ajánlattal készséggel szolgál:

BÄCHER RUDOLF — MELICHAUER FERENCZ

Magyarországi vezérképviselő:

Szücs Zsigmond,

Budapest, VI., Nagymező-utca 68. szám.

pek
68.

mig egyrészt a holdankénti hozam több mint megegyszer annyi, az előállítási ár nem hogy emelkednek és a harmados tengeri 3 koronás árat meghaladná, ellenkezőleg, az előállítási ár kerekén csak 1 K. volt és ez oly óriási különbség, hogy itt habozásnak helye nincs, hanem a czélszerűség korlátain belül a majorságos mivélés kiterjesztése az indokolt.

Csikós Mihály.

TEJGAZDASÁG.

Rovatvezető: Ujheiyi Imre.

Az ötödik tejelőverseny Levélen.*)

I.

Amikor a Magyaróvári Szarvasmarhatenyésztő Egyesület 1896-ban megalakult, az egyesület czélját az alapszabályok 2. §-ában állapította meg.

alakulási évében: 1896-ban 34,825 drb, ebből magyar marha 13,516 drb = 38,7%, 1901-ben 37,119 drb, ebből magyar marha 6043 drb = 16,28%, 1910-ben 51,257 drb, ebből magyar marha 3107 drb = 6,06%.

Az egyesületnek eleintén inkább tehát a külső-beli egyöntetűsége kellett törekedni s ezt a czélját fenti adatok szerint el is érte, amidőn megyei szabályrendelettel kimondta, hogy a megye területén csakis a szimmenthali fajtajelleghez tartozó bikákat szabad köztenyésztésre használni. A magyar marha, mint látjuk, igen jelentékenyen megfogyott s e most kimutatott magyar marha már legnagyobbbrészt magyar ökör, míg tehenet csak igen keveset lehet találni. Hogy minő átalakuláson ment keresztül egyik-másik községnek az állománya, azt elgondolhatjuk, ha figyelembe vesszük, hogy pl. az egyesület megalakulása idején 1896-ban akárhány községünk még csak magyar szarvasmarhaállományt tartott, míg ma alig találunk tisztavérű magyar tehenet községeinkben. Ezt

felmutathatják. A megye területén lévő tejszövetkezetekbe ugyanis egy-egy tag a mult évben 830 liter tejet szállított be. Ha ehhez hozzávesszük a borju által elfogyasztott tejet, valamint a kisczádák által saját háziszükségletükre otthon tartott tejet, ami 370 literrel éppenséggel nincs túlecsülve, ugy azt mondjuk, hogy a Moson megye területén lévő állomány is körülbelül a magyar országos átlagnak felel meg s annál inkább jobb, mint rosszabb. Nekünk, tekintettel arra, hogy a kisczádák kezén levő szarvasmarha-állomány igen nagy része magyar volt s hogy az 1896-ban kimutatott nem magyar, tehát tejelőmarha inkább csak uradalmaink kezén volt található, még ezért az átlagért is meg kellett dolgoznunk. Ha a dán és magyar tejszövetkezeti tagok által beszállított tejmenyiségeket hasonlítjuk össze, a különbség jóval nagyobbak tűnik fel, mintha a magyarországi és a dán átlag fejéseket helyezzük egymás mellé. Dániában ugyanis a borjukat mesterségesen és lefőlözött

105. ábra. Miklóshalma község gulyája 1907-ben, 10 évvel a megyei szabályrendelet után, csaknem egészen tarka tehenállományyal.

Ez a szakasz így szól: „Az egyesület czélja: a Magyaróváron és vidékén meglévő különböző fajtákhoz és fajtakeverékhez tartozó szarvasmarhaállományt megfelelő bikákkal pirostarka szimmenthali fajtajellegűvé átalakítani, nemesíteni s így értékben növelni, különösen szemelőtt tartva a fajtajelleg és jó testalkat mellett a lehető leg bő tejelőképeséget.”

1896-ban a vármegye területén még igen sokfajta volt az állomány. Magyar, borzderes, szimmenthali keresztezésekből állott szarvasmarhaállományunk. Különösen a Fertő mentén, valamint a Hanság melletti községekben nagyobbbrészt magyar marhaállományunk volt. A megyei levéltárban található feljegyzések szerint a vármegye szarvasmarhaállománya volt az egyet

*) Cikkem válaszul szolgálhat azokra a támadásokra is, melyekben a „Nagybírók” utóbbi számai működésemet, sőt személyemet kitérítik.

a változást miklóshalmi községi gulyánk képei is mutathatják. A 10 év láthatólag nagy változást idézett elő a község állatállományában. (L. 105—106. ábrákat.) Azonban amíg a színbeli egyöntetűséget így a megyei szabályrendelet megváltoztatásával csak könnyebb volt elérni, az alapszabályilag kimondott czélunk második részét, a tejelőképeség fejlesztését, sokkal nehezebb volt még csak megközelíteni is. Egy állományból, amelyet ugyszólván azelőtt nem is fejtek (mert hiszen a magyar marhát ridegen, magyar marha módon tartották gazdáink itt is) tejelőmarhát előállítani, hogy ahhoz igen hosszú időre van szükség, nagyon jól fogják tudni szakértő gazdáink.

Az országos átlagtejelést Magyarországon 1200 literre teszik, míg a dánok átlagos tejeléseit 2500—2600 literre becsülik. Ezt a magyarországi országos átlagos tejelést a mi kisczádáink is

tejjel nevelik fel, úgy hogy alig két hétig tartják a gazdák teljes tejjel a borjut, azután pedig már lefőlözött tejen nevelik s így többet szállíthatnak el, míg nálunk a borju felnevelése szoptatás útján történvén, a borju felnevelésére is nagyobb mennyiségű teje van szükségünk. Fentebb a borjutejre és a család szükségletére visszatartott teje átlagul 370 literet vettem csak fel, holott levéli tejelőversenyünkönél csupán a borju által fogyasztott tej átlagosan 469 literet tett ki.

A tejelés fejlesztése nálunk sokkal nehezebb feladat még ma is, mint a dánoknál. Ott a megváltozott gazdasági viszonyok kényszerítették reá a gazdákat arra, hogy belterjes állattenyésztést üzenek. Nálunk ma még a gazdákat úgy kell rábeszélmi, hogy a szemtermesztéstől eltérve az állattenyésztésre fordítsanak nagyobb gondot. A néhány év óta előálló, mind nagyobb és nagyobb

fejle
eddi
sem
ha a
gená
jelle
egyik
most
A te
nem
tünk
amid
bikal
szülő
tokat
akik
utóde
ségge
(Vé

mérvü drágaság, az egymásután következett rossz takarmánytermő évek és most még a ránk zuduló száj- és körömfájás okozta károk, a jelentkező hus- és tejhiány azt hiszem serkentőleg fognak hatni az állattenyésztés és különösen a belterjesebb állattenyésztés fejlődésére. Amíg Dániában a tejelőképeség fejlesztése az ellenőrző egyesületek megalakulása óta vett rohamosabb fejlődést, addig nálunk ilyen ellenőrző egyesületek létesítésére gazdaközönségünk, különösen pedig *kisgazdaközönségünk* nem érett még meg. Dániában 1898-ban egy tehénnek átlagos évi tejhozama 2041 kilogrammot tett ki, míg 10 év múlva ez az átlag 2661 kilogrammra emelkedett. Jóval nagyobb volt tehát az országos átlag már az ellenőrző egyesületek létesülésének idején is, mint nálunk, ami a természetadta kedvezőbb takarmánytermesztési viszonyokból érthető is, de a gazdálkodási viszonyok kényszerítő hatásán kívül a közgazgatási tényezők is iparkodtak közreműködni a szarvasmarhaállomány termelőképességének

A levéltéjszövetkezet 1910. évi zárszámadása és működése.

II.

A „Köztelek“ 32. számában megjelent közleményemet a következőkkel egészítem ki:

Áttérve a bevételekhez, vegyük mindjárt a tej utáni bevételt.

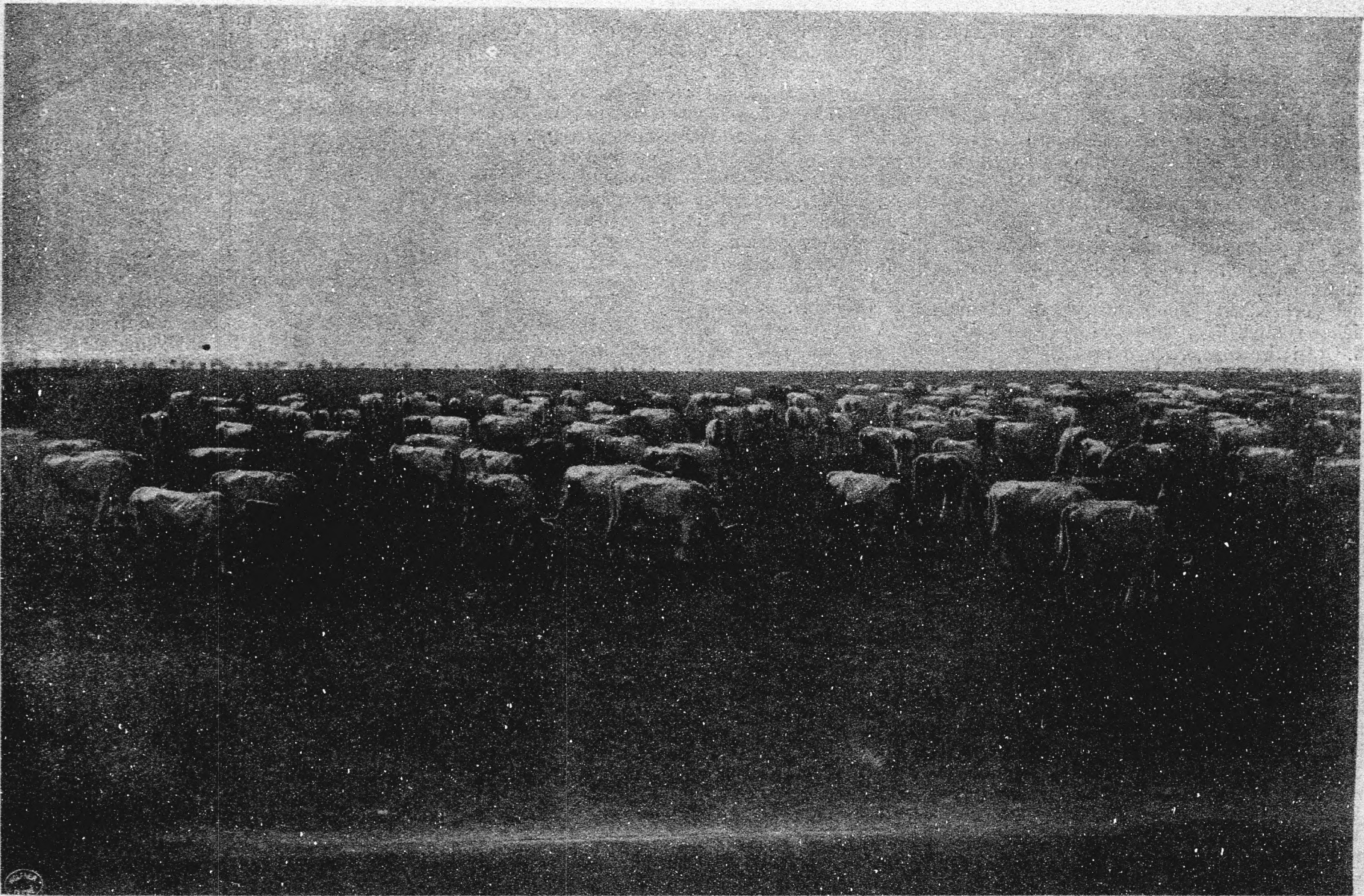
A levéltéjszövetkezet a téli hónapokban szeptember derekától május derekáig tejet szállít, a többi hónapokban pedig pasztörizált tejből savanyító tiszta kulturával, melyet a magyaróvári tejkísérleti állomástól kap ingyen, vaját készít. Ugy a tejet, mint a vaját Frigyes kir. herceg központi tejsarnoka veszi át Bécsben, még pedig a tejet franko ideszállítandó kannában 17 fillérért ab feladó állomás, a vaját pedig 1910-ben 2 K. 80 fillérért vették át. A Magyaróvári Szarvasmarhatenyésztő Egyesület közbenjárására azonban 1911-re prima pasztörizált teavajra 3 K. 20 filléres ár helyezettett

sen 5136¹/₄ kg. vaj, vagyis 100 literenként átlag 418 kg.

Az összes bruttó bevétel volt tej és tejtermékekért (a sovány tejet nem számítva, mert azt minden tagnak magának kell elvinni s ha nem viszi, azért kárpótlási nem kap) 73,153 K. 11, fillér, vagyis literenként átlag 1546 fillér.

A mérleg többi bevételi tételei átfutó természetűek.

A költségtételek közt mindenekelőtt a tej beváltási árát, vagyis 63,341 K. 41 fillért; ezt kapták a tagok tejért készpénzben kifizetve, vagyis literenként átlag 1338 fillért. Ha a bruttó értékesítési árból levonjuk a tej beváltási árát, kapunk 208 fillért, kereken egy krajczárt, tejszövetkezetünk egyik legrégebb határozatának megfelelőleg, melyet tejszövetkezetünk fennállásának első 9 évében mindvégig, tehát 1909 végéig fenntartottunk, miszerint a tejárából amortizációra és költségekre literenként egy krajczár levonandó. Ezekből a krajczárokból fizettük összes tartozásainkat, úgy hogy szövetkezetünk

106. ábra. Miklóshalma község gulyája 1897-ben csaknem kizárólag magyar tehennel.

fejlesztésén. Nálunk a közgazgatás részéről eddig ebben az irányban ugyszólván semmi sem történt, mert meg voltunk elégedve azzal, ha a köztenyésztés részére kiadott bikák *elegető számban feltalálhatók*, szimmentháli fajtajellegűek s jó testalkatúak voltak. Még ma is egyik legfőbb törekvése az államnak, hogy a most is létező bikahiányon lehetőleg segítsen. A tejelésre vonatkozólag azonban nemesak hogy nem érdeklődtünk, de még sokszor egyesületünknek a közgazgatással is nehézségei voltak, amidőn kitűzött célja elérésére törekedvén, oly bikákat igyekezett beszerezni, amelyeknél a szülők jó tejelőképességére vonatkozólag adatokat óhajtott kimutathatni. Ismeretes azok előtt, akik keresik a jó tejelő családokból származó utódokat, mennyi, szinte leküzdhetetlen nehézséggel van ez nálunk ma még összekötve.

(Vége köv.)

Ujhelyi Imre.

kilátásba. Hálás köszönettel kell ezt e helyen is megemlíteni úgy az interveniáló egyesülettel, mint főképpen az átvevő uradalmi igazgatósággal szemben. Általában mondhatjuk, hogy már boldogult Röhrer igazgató sok jóindulattal volt irántunk s a mostani Mayer E. igazgató idejében is ugyanabban a kellemes helyzetben vagyunk: biztos és jó átvevők van, ami a tej értékesítése szempontjából szintén nem mellékes kérdés.

Beszállítottak a tagok összesen 473,093 liter tejet; legtöbbet május hónapban 45,959¹/₂ litert, legkevesebbet szeptember hónapban 35,682¹/₂ litert. A legtöbb tejet szállító tagnak volt 22,739 liter teje egész évben.

Mint tej elszállított összesen 350,303¹/₂ liter; vajnak földolgoztatott 122,789 liter, vagyis körülbelül ³/₄-ede mint tej és ¹/₄-ede az összegnek vaj alakjában értékesült. Készült össze-

ma — hál! Istennek — egész tehermentesen áll. A kezelési költségek közt legnagyobb összeggel (1117 kor.) a tejfavaros áll. Hideg, téli időben csak egyszer adjuk föl a tejet, még pedig az itteni állomáson, amint azonban melegebb idő bekövetkezik, a reggeli fejést Hegyeshalomra kell vinni és ott feladni. Ez okozza az aránytalan nagy költséget.

Az egyik tejkezelő 801 K. 60 fillérre, a másik pedig 600 K.-ra jött.

A tejkezelési költségek közt van a magamtiszteletdíja is, még pedig 1000 literenként, egy korona. Ezt a tiszteletdíjat, közfölkialtással szinte rámdiktálta a tejszövetkezet s talán nem terheltem meg vele a tejszövetkezetet, tulságosan, ha tekintetbe vesszük, hogy nemesak elnöke, könyvelője, pénztárosa, de gépésze is vagyok a szövetkezetnek, mert mikor a mostani 6 lőerejű hatósági felügyelet alatt álló stabilgépet kap-

tuk, kénytelen voltam Pozsonyba menni s a stabilgépekből a vizsgát lerakni, mert külön egy stabilgépezést is tartani mégis csak tulságos megterhelhetőséggel járna egy ilyen szövetkezetnek, mert az maga évi 1000—1200 koronába kerülne.

Nagyobb összeget ez alatt a tétel alatt még a napi biztosok tiszteletdíja tesz ki. Ugyanis ki vannak jelölve a tagok néhányan, akik a tejbérlést eszközlik s az átvételnél jelen tartoznak lenni. Ezek minden nap váltakoznak s napi egy korona tiszteletdíjban részesülnek.

A vasutasok a tejbérlés körüli segédkező jutalmazására 196 K. 20 fillért kaptak.

A többi tétel mind kisebb összegből áll ennél a pontnál s említést nem igen érdemel.

A leltár fenntartása 30380 koronát tett ki.

A betegsegélyző, illetve a kerületi munkásbiztosítási pénztári járuléka egy jelentékeny része csak átmeneti.

Hasonlóképpen átfutó természetű a különböző kiadások egy jó része. A fennmaradó rész közel felét (480 koronát) a jubileumi költség teszi ki. Tejszövetkezetünk egyik őszi közgyűlésén ugyanis elhatározta, hogy tízéves fennállása emlékére ünnepélyt rendez. Nem a mulatozási vágy kiélegetése vezette tejszövetkezetünket, amikor ezt elhatározta, hanem az az összetartás, amely kisgazdáinkat az elmúlt évtizedben arra képesítette, hogy ezt az intézményt, amely jövőbeli mezőgazdasági haladásunk és anyagi jólétünk előmozdításának előfeltételét képezi, megteremthették, hogy az ezáltal is fokoztassék és külsőleg is kifejezést nyerjen azáltal, hogy mint egy család tagjai vegyünk részt az ünnepélyen s épp azért a család viselje annak az ünnepélynek a költségeit is, amelyre mint vendégeket meghívtuk azokat, akik az elmúlt évtizedben jóindulattal voltak irántunk. Méltóan láttuk képviselve az anyaegyesületet, a M. Óvári Szarvasmarhatenyésztő Egyesületet, a vármegyei gazdasági egyesületet, az óvári akadémiát. A vármegye részéről a kisgazdák ügyei iránt oly kitűnő érdeklődéssel bíró alispán egy rendkívül megleghangu levélben üdvözölte tejszövetkezetünket s tudatta velünk személyes megjelenésben való akadályoztatását. Résztvett az ünnepélyen a győri gazdasági felügyelő és számosan a vidéki urak s földbirtokosok közül. Üdvözölő táviratokban sem volt hiány s egyet még Oldenburg nagyhercegségéből is kaptunk.

A különböző szükségleti cikkeknek a legnagyobb kiadást a kőszén (1286 korona 96 fillér) és a jég (651 korona 36 fillér) okozza.

Mérlegünk 1255 korona 23 fillér fölösleget mutat. Ha ehhez a tej beváltási árát, 63,341 korona 41 fillért hozzáadjuk, megkapjuk a tej tiszta értékesítési árát (sovány tej nélkül). Ez kitesz 64,596 korona 64 fillért, vagyis h. literenként 13 korona 65 fillért. Ha a sovány tejet 2 fillérről taksáljuk — amit azt hiszem nyugodt lélekkel tehetünk — akkor a literenkénti átlagos tiszta értékesítési ár 14 fillér. Ilyen átlagos értékesítési ár mellett azt hiszem egy falusi tejszövetkezet teljesen meg lehet elégedve és Tamás vagyok benne, hogy Ereky uram zsidainak kitűnő üzleti tudománya mellett nagyobb eredményt értünk volna el? Mert ha semmit kétségsbe nem vonok, azt az egyet kereken tagadom, hogy Ereky uram zsidai úgy járnának el az 1255 korona 23 fillérszerű tejszövetkezet közgyűlése, hogy

elhatározza azt, hogy az a tagok közt a beosztott tej arányában felosztassék. Hozta pedig tejszövetkezetünk ezen határozatot azon oknál fogva, hogy új tagoknak a belépést megkönnyítse, mert a szövetkezet erősségét a tagok számában, a tej forgalmában és nem a tartaléktöke magasságában látja. Alapszabályok értelmében ugyan kellett volna még (miután 10-ik üzletévről van szó) a tej tiszta értékesítési árának egy huszadrészt tartaléktökére fordítani, de akkor, miután a tejszövetkezet csak 1255 korona 23 fillér, a $\frac{64596 \cdot 64}{20} = 3229 \cdot 83$ koronához még

hiányzó 1974 korona 60 fillér eléréséhez a tejet literenként átlag 0.41 fillérral alacsonyabb áron beváltani.

A költségek literenként átlag 1.8 fillért tesznek ki. Itt megengedem, hogy Ereky uram zsidai olesóbban dolgoztak volna, de természetesen csakis a saját zsebük javára. Nem szabad azonban itt figyelmen kívül hagyni, hogy hány családnak nyújt egy-egy ilyen szövetkezet keresetet! Tény az, hogy a magyar embernek egyik hibája, hogy kevés üzleti szellem lakik benne, hogy e tekintetben a zsidótól tanulhat (de sohase tanulja el tőle a tulkapásokat!), de erre a zsidó őt nem fogja tanítani, hanem nézetem szerint a falusi kisgazdáknak a szövetkezetek vannak hivatva az üzleti szellemet fejleszteni, mert azokban ő maga mint kereskedő szerepel. Adná Isten, hogy Magyarországon is cda jutnánk, hogy azt mondhatnók — s ezt nem antiszemitizmusból, hanem a jó magyar nép szempontjából mondom — amit az oldenburgi nagyhercegség gazd. tanácsosa mondott, mikor afölött adtunk esodálkozásunknak kifejezést, hogy oly kevés a zsidó oldenburgi nagyhercegségben: „Zu wass könnten wir sie brauchen?“

Végül még csak afeletti esodálkozásomnak akarok kifejezést adni, hogy ennek a mi jó emberünknek, Ujhelyi igazgató urnak működését oly éles kritika tárgyává teszik sokszor. Nem szorol ő a mi gyenge védelmünkre, legyen szabad azonban itt ismételnem jubileumi beszédben mondott szavaimat: „bármennyire támadják szaklapokban szakavatott és nem szakavatott egyének az ő irányelveit és működését: mi levéltől kisgazdák követjük őt, követjük őt még vakon is, mert meg vagyunk győződve, hogy egy ember, aki oly önzetlenül, oly odaadó kitartással szolgálja a mi anyagi jólétünk előmozdításának ügyét: csakis a mi javunkat akarhatja!“

Haus Lörincz.

TAKARMÁNYOZÁS.

Rovatvezető: Csalkó István.

A pálmamagpogácsa mint tej-takarmány.

Mióta a takarmányozásban Kellner vezet, négy nagyobb szabású gyakorlati takarmányozási kísérletet végeztek Németországban. Az elsőt az igyekeztek megállapítani, hogy a takarmány-zsir minő hatást gyakorol a tejelválasztásra, a másodikkal azt, hogy a sertésnél mennyire befolyásolja az adagolás fehérjetartalma a burgonya hizlaló hatását, a harmadikkal azt, hogy a lónál helyettesíthető-e a szárított burgonya a zabot s tengerit s a hizsértésnél a tengerit s

végre a negyedikkal azt, hogy a pálmamagpogácsa szaporítja-e a tej zsirtartalmát. E kísérleteket a német birodalmi belügyminisztérium anyagi támogatásával a német gazdasági kísérleti állomások vagy azok felügyelete mellett egyes földbirtokosok végezték, de valamennyit Kellner irányította s ő szerkesztette meg róluk a jelentéseket, melyek „Berichte über Landwirtschaft, herausgegeben im Reichsamt des Imern“ címmel jelentek meg.*)

A negyedik kísérletre, melynek eredményeit a következőkben ismertetjük, az adta az okot, hogy a pálmamagpogácsáról már mintegy 40 év óta azt állítják, hogy a tej zsirtartalmát egyoldaluan növeli, ámde azok a kísérletek, melyeket a pálmamagpogácsával e 40 év alatt végeztek, a gyakorlati kísérletezés azelőtti fejlettsége miatt oly ellentmondás eredményekhez vezettek, hogy biztos következtetések nem voltak belőlük vonhatók. Hogy tehát ez a kérdés a gyakorlati kísérletezés mai fejlettségével végleg eldöntessék, 1909-ben kilencz kísérleti állomás vállalkozott a szóbanforgó kísérlet végrehajtására.

A Kellner által megállapított kísérleti terv lényege a következő. Mindegyik állomás külön-külön legalább 20 bőven tejelő s a kort, elősúlyt, a tej mennyiségét és zsirtartalmát illetőleg lehetőleg egyenértékű s már előre kipróbált tehenet állít be. A kísérlet három időszakra osztlik, melyek egyenként lehetőleg 30 napig tartanak, de az egyes időszakok első 5—7 napja számitáson kívül hagyandó, mert eleintén még az előző takarmány utóhatása is érvényesül. A tehenek a mintegy 90 napig tartó kísérlet alkalmával állandóan ugyanazt a szénából, szalmából, polyvából, szárított cukorzépászelethől vagy hasonló abrakból álló alaptakarmányt kapják s azonkívül az első és utolsó időszakban még annyi tengeridarát s földidőpogácsát, mely fehérjetartalmát s keményítőértékét illetőleg egyenértékű a második időszakban etetendő pálmamagpogácsával. Ez az utóbbi 1000 kg. élősúlyra s naponta mintegy 4 kg.-ban állapítható meg. Az adagolások táptartalma arányban álljon a tehenek tejbőségével s oly terimében (szárazanyagtartalommal) etetendő, hogy a tehenek maradékot ne hagyjanak s a takarmányból ne szórjanak el semmit.

Kellner tehát súlyt fektetett arra, hogy a tehenek a kísérlet egész tartama alatt napról-napra mindig ugyanannyi em. tiszta fehérjét s keményítőértéket egyenek, mert a változó tápfelvétel egymaga is megváltoztatta volna a tej mennyiségét s minőségét. A pálmamagpogácsát pedig azért szembesítette tengeridarával s földidőpogácsával, mert e kettő könnyen egyesíthető úgy, hogy a pálmamagpogácsával egyenlő fehérjetartalommal s keményítőértékkel bírjanak s mert azoknak senki sem tulajdonít sajátos hatást, hanem csak azt, melyet fehérjetartalmukkal s keményítőértékükkel képesek kifejezni; ha tehát a közbeeső második időszakban etetendő pálmamagpogácsa csakugyan sajátos hatást fejt ki, akkor az az első s harmadik időszakban elválasztott tejjel szemben könnyen kimutatható. Végül még azt irta elő Kellner, hogy minden mázsálás, mérés és tejszámogat

*) A négy füzet a „Patriá“-nál kapható s árak: az 1. A. számú füzet 40 pfennig, a 3. A. számú 40 pf., a 11. számú 90 pf. s a 21. A. számú 60 pf.

A gyakorlat emberei gyakorlati kísérletek

alapján bizonyítják, hogy a kőbányai

szárított hizósértéstrágyával

minden gazdasági növénynél

fényes eredményeket értek el.

Minden gazda kérje saját érdekében ezen szakvéleményeket tartalmazó ismertetőket árajánlatot, melyeket készséggel küld a

BUDAPEST-KŐBÁNYAI TRÁGYASZÁRÍTÓGYÁR
Bcsinyi, Schlörump és Társa cég Budapest, IX., Üllői-út 21. szám.

Szives figyelmébe: Minden hirdetéshez új szakvélemény van mellékelve!

A múlt évben hozatott szárított sertéstrágya hatásával meg voltak a gazdakörök elégedve.

A trágyát havasi legelőknél alkalmaztam circa 15 községben 30 parcellán másféle műtrágyákkal együtt és külön-külön is, és azt tapasztaltam, hogy kives agyagos talajon is jobb lett a fű növése, és a trágyázott parcellák a hegyoldalokon már messziről kinttek élénk zöld színűkkel, esőzések után a pillangós virágú növények, husos nagy leveleket növesztettek.

Dorner Béla, kir. gazd. intéző, miniszteri kir. megbízott, Székely-Udvarhely.

a kísérlet által v
A 9
részt
minteg
part
naponta
azonban
leti ter
nek m
foglalju

A te
kentett
ismét e
elvéte
tejmen
példá
vezerm
kapott)
naponta
szak 29
számít.

szakas
második
s a neg
mint am
volna. E
tezték,
csak 10-
25 napig
18 nap.
juk, az e
kevesebb
volt a tej
azt mor
eleintén
egy egy
után csal
más haso

A tej
szaporito
kivétel né
zsirmenn
tartalma
aminőber
mindkét
azonban
etetés me
midőn a
fokozatos
előző tak
mint aho
2—3 héti

Végül
pogácsána
mára gyal
tűnőbb, n
mert a h
pálmamag
gyengébb

Az elm
még egy
abrakolás
kozik, mi
biztosan
rint a köve
(zárjelben)

2 tilés

65

ajták né

pálmamag-
lmát. E ki-
lég, miniszte-
et gazdasági
gyelete mel-
k, de vala-
szerkesztette
Berichte über
Reichsamt des

eredményeit
adta az okot,
mintegy 40
zsirtartalmát
a kísérletek,
40 év alatt
azelőtti fej-
eredmények-
zetések nem
át ez a kér-
fejlettségével
ez kísérleti
rgó kísérlet

kísérleti terv
omás külön-
a kort, elő-
artalmát ille-
előre kipró-
om időszakra
eg 30 napig
5—7 napja
eleintén még
érvényesül.
tartó kísérlet
zénából, szal-
répaszeletből
armányt kap-
ő időszakban
ogácsát, mely
két illetőleg
ban etetendő
bi 1000 kg.
-ban állapít-
ma arányban
ly terimében
hogy a tehe-
takarmányból

hogy a tehe-
napról-napra
hérjét s ke-
változó táp-
volna a tej
magpogácsát
rával s földi-
en egyesíthető
yenlő fehérje-
rjának s mert
szerű hatást,
etartalmukkal
kifejteni; ha
ban etetendő
szerű hatást
dik időszak-
könnyen ki-
elő Kellner,
tejvizsgálat

tó s árak: az
számú 40 pf.,
50 pf.

száritott
g voltak
egelőkön
ben 30
gyákkal
és azt
agyagos
növés,
llák a
ról ki-
tel, eső-
gu növé-
növész-
intéző,
Székely-

a kísérleti állomás egyik hozzáértő tisztviselője által végzendő.

A 9 állomás összesen 186 drb részint lapály, részint szimmenthali tehénnel kísérletezett s mintegy 17 ezer zsirmeghatározást végzett, mert minden egyes tehen tejének zsirtartalmát naponta kellett megállapítani. Két állomás azonban nem tartotta magát szorosán a kísérleti tervhez, mi miatt csak 7 állomás az, melynek megbízható eredményeit a következőkbe foglaljuk.

A tej mennyiségét eleintén többnyire csökkentette a pálmamagpogácsa, de az aztán ismét emelkedett s az utolsó napokon már csak elvéte maradt a másik két időszak átlagos tejmenyisége mögött. Ezt a következő két példával teszszük szemléltethetővé. Bonnban 19 vezermárs lefejtő tehénnel (a 20-ik tőgylobot kapott) folyt a kísérlet, melyek fejenként s naponta átlag 21 l. tejet adtak. A második időszak 29 napig tartott, de ebből az első 5 nap nem számít. Ha a többi 24 napot négy 6 napos szakaszra osztjuk, az első szakaszban 5.1%-kal, a másodikban 3.3%-kal, a harmadikban 1.6%-kal s a negyedikben 0.8%-kal volt a tej kevesebb, mint amennyinek számítás szerint lenni kellett volna. Eldenában 24 hollandi tehénnel kísérleteztek, melyek azonban fejenként s naponta csak 10—11 l. tejet adtak. A második időszak 25 napig tartott, melyből 7 napot levonva, marad 18 nap. Ha ezt három 6 napos szakaszra osztjuk, az elsőben 3.0%-kal s a másodikban 0.2%-kal kevesebb, a harmadikban pedig 3.1%-kal több volt a tej, mint amennyire számítottak. Eszerint azt mondhatjuk, hogy a tej mennyiségében eleintén mutatkozó csökkenés később többnyire egyenlítődik ki, hogy a pálmamagpogácsa után csak elvéte kapunk kevesebb tejet, mint más hasonló táptartalmu abrak után.

A tej százalékos zsirtartalmát kivétel nélkül szaporította a pálmamagpogácsa s ugyancsak kivétel nélkül szaporította a tejjel termelt abszolút zsirmennyiséget is, mert a tej százalékos zsirtartalma nagyobb arányban emelkedett, mint aminőben a tej mennyisége csökkent. A zsir mindkét irányú (relatív s abszolút) emelkedése azonban csak 2—3 héttel a pálmamagpogácsa-
etetés megkezdése után érte el tetőpontját s midőn a harmadik időszakra tértek át, épp ily fokozatosan hanyatlott, jelöl annak, hogy az előző takarmány utóhatása nemcsak 5—7 napig, mint ahogy Kellner eleintén feltételezte, hanem 2—3 hétig is eltart.

Végül azt tapasztalták, hogy a pálmamagpogácsának a tej mennyiségére és zsirtartalmára gyakorolt hatása rendszerint annál szembetűnőbb, minél több tejet választ el a tehen, mert a bővebben tejelek jobban reagálnak a pálmamagpogácsa sajátos hatására, mint a gyengébb tejelek.

Az elmondottak szemléltetőbbé tétele végett még egy kimutatást közlünk, mely a kétféle abrakolás azon utolsó 12—6 napjára vonatkozik, midőn az előző takarmány utóhatása már biztosan megszűnt. A kimutatásban sorrend szerint a következő kísérleti állomások szerepelnek (zárjelben átlagos tehénsúly s fejenként s naponta

etett keményítőérték kg.): Bonn 19 vezermárs lefejtő tehénnel (561, 8.1), Hamburg 18 osztítrix lefejtő tehénnel (562, 8.4), Danzig 20 hollandi tehénnel (468, 5.3), Eldena 24 hollandi tehénnel (500, 4.9), Jena 20 szimmenthali tehénnel (575, 7.0), Triesdorf 20 szimmenthali tehénnel (570, 5.3), Weihestefan 20 szimmenthali tehénnel (637, 6.4).

	I. és III. időszak átlaga		II. időszakban + vagy -	
	tej kg.	zsir %	tej kg.	zsir %
Bonn	21.30	3.24	-0.29	+0.34
Hamburg	18.57	3.17	+0.09	+0.34
Danzig	10.32	2.97	+0.58	+0.28
Eldena	10.01	3.05	+0.28	+0.12
Jena	10.32	3.68	-0.04	+0.17
Triesdorf	8.53	3.51	+0.06	+0.27
Weihestefan	7.15	4.05	+0.02	+0.16

Kimutatásunk így értelmezendő: Bonnban az I. és III. időszak utolsó 12—12 napjának együttes átlaga gyanánt naponta 21.30 kg. tejet fejték a tehénből s a tejnek zsirtartalma 3.24% volt. Ellenben a II. időszak utolsó 12 napján csak 21.01 kg. tejet, vagyis 0.29 kg.-mal kevesebbet fejték naponta, de a tej zsirtartalma most 3.58%, tehát 0.34%-kal több volt, mint előbb; ez a nagyobb zsirtartalom pedig azt okozta, hogy a 21.01 kg. tejben 62 gr.-mal több volt a zsir, mint a másik két időszak 21.30 kg. tejében. A II. időszak átlaga azért van az I. és III. időszak átlagával szembe állítva, mert a laktáció előrehaladásával hanyatlak a tejbőség, mi miatt azt kell feltételeznünk, hogy abban az esetben, ha az abrak a középső időszakban is tengeridara s földidőpogácsa maradt volna, annyi tejet és zsirt termeltek volna a tehének, mely a két szomszédos időszak átlagának felel meg.

A jelen esetben a zsir minőségét is tanulmányozták s igazoltnak találták azt a különben már régóta ismert tény, hogy a vaj tulajdonságai nagyon függenek a takarmányzsir tulajdonságaitól. A pálmamagpogácsa különben előnyösen befolyásolja a vaj tulajdonságait s mitután a vajhozamot is növeli, figyelmet érdemel a vajtermelésre alapított tehénészetekben, míg ellenben azok, akik a tejet a zsirtartalomra való tekintet nélkül adják el, inkább más abrakot használnak.

Cselkó István.

GAZDASÁGI ROVARTAN.

Rovatvezető: Jablonowski József.

Védekezés a veresnyaku árpabogár ellen.

Az utóbbi években hazánk számos helyéről fordultak panaszszal hozzánk a veresnyaku árpabogár (Lema melanopus L.) pusztításáról. Minden jel arra mutat, hogy az idén is nagyobb mértékben fog jelentkezni. Ellene úgy védekezünk eddig, hogy a meglepett foltokat 3—5%-os dohánylugoldattal (thanatonnal) — a dohánylug mennyiségének megfelelő oltott meszet keverve a folyadékba — megpermetezzük. Amíg a dohánylug (thanaton) nikotintartalma állandóan erős volt, a védekezésnek ezen módja teljesen

bevált. Ma azonban a thanaton nikotintartalma gyengébb (csak 4—5%, holott az 1892—94. években átlagilag 14% volt!), minélfogva fenti arányban alkalmazva, ölé hatása is gyengébb, viszont ha eredményt akarnánk vele elérni, oly nagy mennyiség kellene belőle, hogy ára nagyon megdrágítaná a védekezést. Ez oknál fogva tehát nagyon is üdvös volna, ha a gazda kezébe más, biztos hatású és emellett olcsó szert adhatnánk, amelylyel ez ellenségét leküzdhetné.

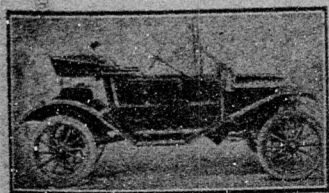
A Rovartani Állomás már a múlt évben is végzett — bár kisebb arányban — permetezési kísérleteket a veresnyaku árpabogár ellen barkószóval (klórbáriummal) olyan gazdáknál, akik a Köztelek-ben annakidején közzétett felhívásra szívesen vállalkoztak a kísérletezésre. A kísérletet az idén folytatni óhajtjuk és pedig szelesebb mederben s több helyen, mint a múlt évben, midőn is több akadály nehezítette meg a kísérletezés rendes menetét. De megkülönböztetve tudvalevő, hogy teljesen megbízható adatokat valamely szer kedvező vagy kedvezőtlen hatását illetőleg legalább is 2—3 év pontos és ellenőrzött munkája adhat csak.

A klórbárium indirekte ható mérge, vagyis megpermetezve vele a növényt, ez megmérgeződik s így a kártevő rovar rágván belőle, a mérge bélszatornájába jut s attól elpusztul. Számos, a növények külsején rágó ellenség ellen sikerrel alkalmazható s ami fő, olcsó. E két jó tulajdonsága adta meg az eszmét, hogy mezőgazdaságunk ez ujabban ismét nagyobb mértékben jelentkező kártevője ellen is használjuk és hatását kipróbáljuk. A gazdák érdekéről, vagyónának mentéséről lévén szó, azon kérelemmel fordulok a t. gazdaközönséghez, támogassa a Rovartani Állomást ebbeli munkájában; végezen minél több gazda kísérletet birtokán, a köz érdekében hadd tisztázzuk mielőbb e kérdést.

Mint a múlt évben, az idén is 3—4%-os oldatban fogjuk alkalmazni, vagyis 100 liter vízben 3—4 kilogramm klórbáriumot oldunk fel és ugyanannyi melászt adunk hozzá. A permetezés bármily rendszerű, jó szőlőperonoszpórafecskendővel történhet. Ilyen pedig majd minden gazdaságban akad. A fő az, hogy a permetezés szép napos, szélszélű időben történjen, mikor a harmat már felszállt. A permetnek ködszerűleg, finoman elosztva kell érnie a növényeket, mert különben nagyobb cseppekben összefolyva, lecsurog a vetés sásáról s ebben azután nem volna köszönhető. A permetezés kétszer egymásután történik. Másodszor közvetlenül az első permetezés után, amidőn az már megszáradt. Ha tehát délelőtti permeteztünk először, délután permetezhetünk már másodszor. Ilyen módon elérjük azt, hogy a permet egyenletesen elosztódik, a növény minden része kap permetet. Ha egyszerre sokáig permeteznénk, a permet összefolyva lecsurogna a növényről, azért tehát inkább kétszer permetezzünk s egyszerre ne talsokát.

A sikeres védekezésnek alapja: a permetezés helye idejének megválasztása. Tudvalevőleg a veresnyaku árpabogár — amely kicsiny termetű, feketefejű, aczélszínű, fényes bogár, sárgás-
veres nyakkal — mint kifejlett bogár tölti át a

2 üléses teljesen felszerelve

6500 kor.

ajtók nélkül 6300 korona.

FORD

a gazdák automobilja.
20 HP. 4 hengeres, Vanadium aczélból.

Ford a világ legnagyobb automobilgyára. :: Evi gyártás 35.000 automobil.

Vezérképviselő: Hahn Arthur és Társai
Budapest, VIII., Üllői-ut 52/B. sz.

5 üléses teljesen felszerelve

6800 kor.

telet, tavasszal, áprilisban, előbuvik a földből és az árpa- és zabvetéseket keresi fel, amelyeknek leveleit épp úgy rácsálja, mint később a lárvája, azzal a különbséggel, hogy míg a larva nem rája egészen át a levelet, addig a bogár átlukasztja azt. Mintegy két hétig tart, míg a bogár az árpa- vagy zabtábla egyik-másik helyén összegyülekezik. Napfényes délnél élénken repül társaságba verődve. Majd párosodik s a megtermékenyített nőstény csakhamar lerakja tojásait a vetés leveleire, még pedig a középmélyedésekre szép sorjában egymásután, gyöngyfűzeralakban. Körülbelül egy hét múlva kikelnek a lárvák, amelyek szétszóródnak a leveleken s ezeket rágják. Kártételük jellemző: nem rágják át egészen a levelet, hanem csak az epidermist (bőrszövetet) s alatta a levélparenchimet (levélszövetet), míg a felső epidermist meghagyják. Ily módon a levél alakja megmarad, de megfehéredik s innen másik neve: „vetésfehérítő bogár”. A lárvák rágása a levél hosszában, vonalasan történik, majd később e vonalak összeérnek, fehér foltokká lesznek. A lárvák szennyes, nyálkás piszkosabbhoz hasonlóak s alakjukat csak akkor láthatjuk meg jól, ha a nyálkás anyagtól megszabadítjuk. A nép „meztelen csigának” nevezi őket. Pusztításuk május hónapban legszembetűnőbb, június elején, közepén tüneezni kezdenek a lárvák, a földbe húzódnak, ahol sekélyen a felszín alatt egy kis oduban átalakulnak bábokká, majd nemsokára bogarakká. A bogár ez évben már nem tesz kárt — csak néhol még a tengeri levelein — hanem ott marad átalakulása helyén vagy lejjebb húzódik a földbe s ott várja meg a tavaszt.

A bogár tavasszal csapatosan rajzik, tehát a lárvák kártétele is eleinte fokozatosan jelentkezik. Azonban a párosodás és petelerakás nem egyidőben esik meg és innen van az, hogy ugyanazon időtábjában a fejlődésnek különféle alakjait láthatjuk. Ezt pedig tudnunk kell a permetezés idejének megválasztásánál. A permetezésnek akkor van itt az ideje, midőn a bogarak legnagyobb része már lerakta tojásait s a tojások legtöbbször már kikelt. Ha korábban permetezünk, akkor addigra, míg a tojásokat a bogarak mind lerakják, a permetet a harmat, eső lemossa; ha viszont később permetezünk, a kártétel nagyon előrehalad, a lárvák szétszóródnak. Tehát ebből látható, hogy mennyire számottevő körülmény a permetezés ideje a védekezés sikerének biztosítása végett. Azonban a kártevő állandó figyelése és egy kis gondolkodás megadja nekünk önként az utmutatást. Mindenesetre az legyen szabály előttük, hogy inkább előbb, mint később s inkább kétszer permetezzünk, ha szükségesnek véljük, mint egyszer, de megkésve. Ha a folt egyre nagyobbodik, nem halaszthatjuk tovább a permetezést. De természetes, hogy a permetezés után is még kísérjük figyelemmel vetésünket és ha valahol egy újabb foltra akadunk, azonnal permetezzük meg. Ne ringassuk magunkat abban a hitben, hogy úgy-ahogy egyszer megpermetezvén a foltokat, rendben van a dolog! Ha azután ilyen esetben nincs kellő eredmény, nem a szer a hibás.

A foltok permetezésénél nemcsak a fertőzött területet magát kell megpermeteznünk, hanem még egy megfelelő biztosító övet a tiszta vetésből is, amely sorra kerülne, hogy megrádják

a lárvák. Természetes dolog, ha eső lemossa a permetet egy-két napon belül, megismétlendő a permetezés, valamint az sem szorul talán különös hangsúlyozásra intelligens gazda előtt, hogy a klórbárium mérge, tehát jószág le ne legelje ott a vetést. Aratásig azonban az eső, harmat lemossa annyira a mérget, hogy takarmányszalmának felhasználhassuk a kicsépezt zab- vagy árpavetést.

Ezek volnának ama főbb szempontok, amelyek a veresnyaku árpabogár ellen való védekezés esetén szem előtt tartandók. Kívánatos volna, ha e sorok minél szélesebb körben visszhangra lennének s minél több gazda jönne segítségünkre e kérdés megoldásában. Ha bővebb felvilágosításra volna szükségük még a kísérletezőknek, azt megadja a Rovartani Állomás (Budapest, II., Intézet-utca 1.). Mindazok, akik kísérletezni óhajtanak, sziveskedjenek fenti czimre írni s a Rovartani Állomás szívesen megküldi a klórbáriumot és egy-két helyre, ha szükséges, a permetezőgépet is. Arra a nem várt eshetőségre azonban, ha oly sokan jelentkeznének, hogy az állomás őket mind anyaggal el nem láthatja s alkalmunk lesz kiválasztani a legmegfelelőbb helyeket, sziveskedjenek azért a többiek is kísérletet tenni saját körükben, hogy így minél több adat álljon majd rendelkezésünkre. Klórbárium kapható többek közt a Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél is. *Kadocsa Gyula.*

ÁLLATEGÉSZSÉGÜGY.

Rovatvezető: Hutyra Ferencz dr.

A járványos száj- és körömfájás gyógyítása.

A rovatvezető ur állításának bizonyítására, mely szerint a száj- és körömfájás gyógyításánál elért kedvező eredmények nem annyira egyik-másik, specifikusnak vélt orvosságnak tulajdoníthatók, hanem annak a gondos és lelkiismeretes eljárásnak, melyben a beteg állatok megbetegedésük kezdetétől részesültek, ismertetni kívánom az eddig ismertett eljárásoktól eltérő azon kezelési eljárást, melyet gazdaságomban a vész tartama alatt szintén kedvező eredménnyel végeztem.

Istállómban volt 30 darab szarvasmarha. Ojtás nélkül egy hét lefolyása alatt átment a bajon és kigyógyult, holott a szomszédos uradalmakban (ólomeczetes, kékköves és kreolinos kezelésekkel) két-három hétig is dühöngött a betegség.

A kezelés a betegség tartama alatt a következő eljárásokból állott:

A nyálazás kezdetétől az állatok száját naponta háromszor irrigátor segélyével timsóvízzel öblögettük, a körömök között gyenge kékköves vazelinel, a tőgyet pedig tiszta vazelinel kentük be. Fejések előtt langyos, szappanos vízzel történt a tőgy lemosása. Az almot a száj öblögetése után azonnal száraz szalmával cseréltük fel.

A betegség a tőgyre nem terjedt át és a tej a betegség tartama alatt élvezhető volt.

Dezso Jenő.

Sertések ojtása vész ellen.

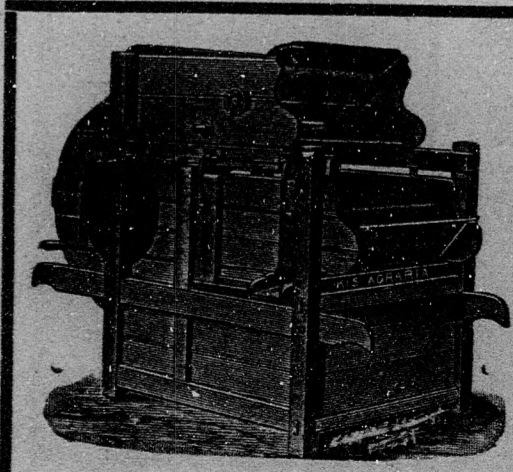
A *Köztelek* március hó 22-iki számában szemembe tünt egy gazdatársam kérdése a sertéspestis elleni védőoltás sikeréről s utána a szerkesztőség azon válasza, hogy az 1909-ben közölt adatok óta újabb mozzanat nem merült fel s hogy a kérdésttevő forduljon állatorvoshoz tanácsért.

Ez a kérdés és az arra adott válasz csak siettetni azon tervem keresztülvitelét, hogy nyírlaki gazdaságomban pusztított sertésvész lefolyásával és a vész ellen fogatosított ojtások eredményével táblázatos kimutatás kapcsán gazdatársaimat, a *Köztelek* olvasóközönségét megismertessem. Teszem ezt annál inkább, mert az 1909-ben közölt adatokat két év múlva már vajmi kevesen tudják felkutatni, az 1910. évi eredmények pedig most lévén feldolgozás alatt, még nem lettek közzétéve, egy ilyen új, részben még most is kísérlet tárgyát tevő eljárásnál pedig két év igen hosszú idő s azóta az ojtás fogatosításában változások, újítások történtek. Nevezetesen, az adagok felemelésével és az ojtásnak megismétlésével a súlyosabb esetekben.

Aki állatorvoshoz fordul tanácsért, általában azt hiszem, az sem fog eredményre jutni, mert az állatorvosok talán inkább ellenzik az ojtást, mintsem hogy arra a gazdákat rábeszéljék. Ne ütközzenek meg ezen a megjegyzésen, mert én az állatorvosnak, ismerve a helyzetét, teljesen igazat adok. A kisgazda, cseléd talán országszerte, legalább a mi vidékünkön általában, idegenkedik mindenféle ojtástól. Tudnék több konkrét esetet felsorolni, mikor az állatorvosok, csakhogy járásukat a járványoktól megtisztítsák és az örökös zárlatoktól felszabadítsák, saját költségükre akarták a kipróbált, jó hatású védőoltásokat a szerző üszök, a lépfene vagy a sertésorbáncz ellen végezni s csak az állattulajdonosok beleegyezését kérték, de még ezt sem kapták meg.

Gazdaságom két majorjában a szerző üszök állandóan, a lépfene szórványosan szedi áldozatait évek óta és a cselédmarhák között is évenként van néhány elhullás. Engem is bántott cselédeim nagy károsodása s ezért minden növendékállatukat saját költségemre épp oly gondos elővigyázattal ojtottam, mint a saját állományomat. Humánus intenciómat kellemetlen kényszernek tekintették s bizony voltak esetek, mikor én is úgy jártam, mint az ambíziós állatorvos, különösen mikor egészséges állományomból a preventív alkalmazott ojtás néhány elhullást váltott ki. Ilyen elhullás pedig még ezeknél a rég kipróbált, biztos hatású védőoltásoknál is gyakran előfordul s bizony ilyenkor még az intelligens gazdának is nagyon nehezére esik elhinni azt, hogy az illető állatok ojtás nélkül is elhullottak volna, mint már fertőzöttek rövid időn belül, a konzervatív magyar parasztnak pedig kész fegyver az ilyen eset a saját maradi érveire. Persze szídjá elsősorban az állatorvost és az ojtást; elfelejti az elért kedvező eredményeket, de örök időre megjegyzi ezeket a szórványos eseteket s ezek miatt tiltakozik az ojtások ellen. Mármost, hogyan ajánlja az állatorvos a sertésvész elleni ojtást, mely:

1. a legkedvezőbb esetben is csak egy bizonyos százalékot ment meg az elhullástól,

Minden gazdaságban nélkülözhetetlenek !!

Európszerte első helyen elismert kitűnő szerkezetű és legolcsóbb, a gazda minden követelményeinek legjobban megfelelő

„Eredeti Kalmár-rosták”

Ez évi újdonságainkról sziveskedjék ingyen árjegyzéket kérni

KALMAR ZS. és TÁRSA, Hódmezővásárhely
különleges terménytisztító gépgyár és vasöntöde. ■ ■ Vezérképviselőt

A Magyar Királyi Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége

■ ■ ■ BUDAPEST, V., Váci-körút 32. ■ ■ ■

2. mely határozottan nagyon drága. Az új felemelt adagolással, 20 kg.-on aluli sertésnél 10 km.-t, a 75 kg.-os vagy annál nehezebbeknél 25—30 km.-t kell alkalmazni és a betegeknek az ojtást meg kell ismételní. Egy malacz ojtása tehát a mellékességekkel legalább 1 kor. 20 fillérbe, egy anyáé 3—4 koronába kerül, megismételve a duplájába s ezeket a költségeket az elhullási százalék lényegesen növeli.

3. Az ojtóanyagának helyes időpontban való alkalmazása a gyakorlatban csak nagyon ritkán sikerül. Amennyiben preventive nem használ, minthogy a beoltás csak rövid időre védi az állatokat, az ojtástól csak a járvány kezdetén várhatunk jó eredményt s ha a falka 20—25%-a beteg, már késő ojtani. Talán ez az utolsó, harmadik körülmény nehezíti meg leginkább az ojtás sikerét, mert ezt az arány közeputat, mint általában az életben, itt különösen nehéz megtalálni. Nem is beszélve a községekről, ahol mire egy sertés elhullását a községbírónak bejelentik, akkor az már hányadik? Mire a jelentés a kisbíró közvetítésével a jegyzőhöz s onnan a szolgabírói hivatalba, az állatorvos asztalára jut, már nagyon közel járhatunk a 20%-hoz, pedig a kiszállítás, a boncolás, az ojtóanyag rendelése, annak kézhez vétele, az ojtás napjának kitűzése még mind ezután következik.

Ezek az okok teszik majdnem kizárttá az ojtóanyagának nagymérvű használatát és terjedését a községekben.

Ha az állatorvos körzetében nagyobb gazdaság nincs, úgy saját gyakorlatából nem ismerheti annak hatását s ő is csak a statisztikai adatokra van utalva, melyek pedig ily új ojtóanyag alkalmazásánál, azt hiszem, állandóan változnak. Természetesen nagyobb gazdaságban mindez könnyebb és egyszerűbb, de még itt is, különösen a harmadik ponttal, sok nehézség lehet. Ha pl. a vész a 8—9 hetes malaczok között lép fel, nagyon könnyen elnéz bármily lelkiismeretes gazda is pár vészes elhullást hasmenésnek, orbáncznak vagy az idén sajnos, száj- és körömfájásnak. Éppen az ominózus száj- és körömfájás folytán lépett talán fel az idén a sertésvész is nagyobb mértékben. A beteg sertés ellenálló képessége csökkenvén, könnyebben inklinált a vészre, melynek fertőző anyagát a tanyai kutyák és a kóbor cigányok ma is hűségesen terjesztik.

Igy jutott a vész az én gazdaságomba is. Erdőmön, mely a sertések járása, cigánykaraván vonult át s másnap a sertések elhullott sertésvétagokat találtak. Persze erre a nyomra csak az utólagos vizsgálat vezetett. Tisztavéru westfaliai kis sertésenyésztésem állt 26 drb. anyasertésből, egy idős s egy Szászországból, Hoesch Félix első tenyészetéből importált süldő kanból. Az anyák évenként kétszer malaczoznak, december és június hó végén. A decemberi malaczozás sikeréről, amennyiben éppen ebben a hónapban volt a major marhaállománya száj- és körömfájásban, már-már lemondtam, mégis sikerült 100 drb. malaczot megmenteni, melyekből még 20 drb. mint pecsényemalacz mustrálásra is mehetett, úgy, hogy a fenti öreg állományon kívül, 80 drb. választásra kerülő malaczom volt, midőn február 18-ikán egy a száj- és körömfájás utóbajával küzdő anya könnyebb behuruba esett, melynek azonban nagyobb jelen-

tőséget nem tulajdonítottam, mert az anya pár nap mulva kigyógyult, de 5 drb. szopós malacza 8—10 nap leforgása alatt lassanként hasonló tünetek között elhullott. Midőn márczius hó első napjaiban ismét elhullott egy drb. malacz hasonló tünetek között s néhány anyán a vész kezdődő szimptomái jelentkeztek, fordultam állatorvoshoz, ki az elhullott malacz boncolásánál a vést konstataálta.

A szérumot azonnal megrendeltük s mire azt márczius 7-ikén kézhez vettük, még újabb 3 elhullás volt a malaczok között s 11 beteg, 5 beteg pedig az anyák között. Tehát az ojtás napjáig összesen megbetegedett és elhullott 23¹/₀.

Az ojtás előtt, sertéspestis-felülepített február 18-án								
Összes állomány		Megbetegedett		Elhullott		Gyógyult		Jegyzet
öreg	növ.	öreg	növ.	öreg	növ.	öreg	növ.	
28 db	80 db	5 db	20 db	—	9 db	1 db	—	Az öregekből 1909-ben 12 db átvészelt, melyek mindvégig egészségesek maradtak.

Az ojtáskor s utána, a vész lefolyása alatt, következőképpen alakult a helyzet:

Beoltott	Az ojtáskor ebből beteg volt	A betegek közül		Az ojtáskor egészségesekből elhullott	Összes elhullás
		elhullott	gyógyult		
Öreg 28	5	4	1	1	5
Süldő 71	11	11	—	6	17

Tehát az összes beoltott 99 drb.-ból elhullott 22 drb. = 23%, még pedig az ojtáskor betegek közül elhullott 97%, az ojtáskor egészségesekből elhullott 8%. Figyelembe véve, hogy a 83 drb. egészségesen beoltottból már korábbi években átvészelt 12 drb., így csak a 71 drb.-nál vehető figyelembe az ojtás eredménye s akkor a fenti eredmény valamivel kedvezőlenebb, mert ezekből összesen 9⁸/₀ elhullott.

Ezzel szemben 122 drb. ojtatlan cselédsertésből elhullott 45 drb., vagyis 36⁸⁹/₀. Tehát az ojtottak javára 27%-kal kevesebb az elhullás. Az ojtott anyák között 4 drb., melyekből 3 drb. az első ojtáskor már beteg volt, 1 drb. pedig ezután betegedett meg. 5 nap mulva újabb 30 km. adaggal ojtottak, ezekből kigyógyult 1 drb., elhullott 3 drb.

Hogy a cselédsertésből volt-e átvészelt és mennyi, azt nyilvántartani lehetetlen. Ha az összehasonlításban talán az edzettebb mangolicza és az általában gyengébb szervezetű hussertés zavarólag hatna, úgy azt kiegyenlíti az utóbbiaknál gondosabban keresztültüvített elkülönítés és az állandó fertőtlenítés.

Vajha ez a szép eredmény a gyakorlatban is általában beválnék s az ojtóanyag árát legalább 50—60%-kal redukálnák s az előzetes immunitást hosszabb tartamra biztosíthatnák, hogy a valóságban is a védőoltás név joggal megillesse, mert így az elért szép eredményt a valóságban lerontja az ojtás előtti elhullások

nagy száma. Felületes vizsgálatnál, csupán a végeredményt tekintve a fentebbi hiányok miatt az arány a következő: a cselédsertés sertései közül elhullott 36⁸⁹/₀, a gazdasági falkában, az ojtás előtt elhullott és a már betegen ojtottak betudásával elhullottak 28⁷⁰/₀ és felmerült 200 koronán felül ojtási költség.

Örömmel üdvözöljük s büszkén valljuk magunkénak ezt a nemzeti vagyon gyarapodását előmozdító, valóban szociális találmányt, melynek elterjedéséhez feljegyzéseim közreadásával valamivel talán én is hozzájárultam.

Tarányi Ferencz dr.

HALÁSZAT.

Rovatvezető: Landgraf János.

Édesvízi halhustermelésünk.

II.

Ha a ma termelt évi halhustermelés felosztjuk Magyarországra kerekszámban 17 millió népeisége között, egy-egy lélekre alig jut ²/₃ kg. Ez nagyon kevés. Németországban például *Splittgerber* dr. számítása szerint fejenként 0⁵/₇₆ kg. édesvízi hal esik, tehát körülbelül kétszerannyi. Fő halaspiaconk magá az ország fővárosa, Budapest. Ha az 1909. évi édesvízi halfelhozatalt (kerekben 20,000 q) vesszük számításba a lakosság száma szerint (kerekben 850,000), akkor fejenként 2³/₃ kg. jut. A felhozott halból valami csekélységet ugyan vidékre is küldenek, de még így is eléri a fogyasztás Berlin arányszámát, ahol *Kretschmer**) szerint egy emberre csak 2¹²/₃ kg. halhus esik évenként. Ez azonban nem változtat azon a tényen, hogy országos átlagban édesvízi halhustermelésünk aránytalanul csekély.

Amint mármost ezt a tényt megállapítjuk, természetes, hogy fel kell vetnünk azt a kérdést, van-e mód ennek a termésnek fokozására s milyen mértékben?

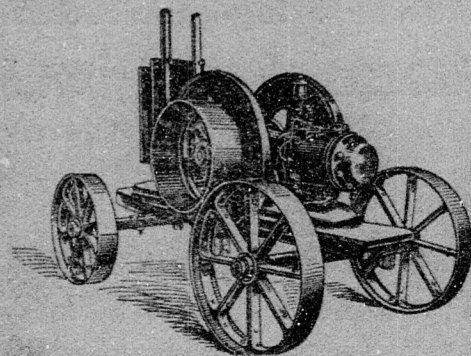
A termés fokozása két dolgon mulik. Először is azon: lehet-e a halat produkáló vízterületeket növelni? Másodsor pedig azon, lehet-e a meglévő vízterületek termőerejét a mostaninál jobban kihasználni?

Az első dologhoz nem kell sok magyarázat. Magától értetődő, hogy több, vagy jobban mondva nagyobb vizekben több hal teremhet, mint kisebbekben. Természetes vizeinknél területnagyságról azonban aligha lehet szó. Ellenkezőleg azok csökkenése a kultúra térfoglalásával szinte bizonyos. Elsősorban folyóinknál, ahol a halnevelő árterek mindinkább fogynak, a csendesvízi holtágak pedig feliszapolódnak. E téren csak a mesterséges tógazdaságok szaporodásától várhatunk valamit.

A második dologról, a területek jobb kihasználásáról már egy kissé bővebben kell szólnunk. A jobb kihasználáson azt értjük, hogy a vízből többet fogjunk ki annál, mint amennyit eddig kifogtunk. Csakhogy itt mindjárt meg kell állapítanunk azt, hogy évenként minden vízből egyáltalán csak annyi halat foghatunk ki, amennyit az a víz fel tud nevelni, számbavéve annak a víznek mindenféle tulajdonságait, amelyek ezt

*) F. Kretschmer: Der Fischhandel in Berlin. 1902.

Oberurseli Motorgyár Részvény-Társaság Oberursel

Legbiztosabb hajtóerő a

GNOM

Iroda és raktár:

Bécs, VI/1., Gumpendorferstrasse 72/K.

magánjáró **BENZIN- és NYERSOLAJMOTOR**

4000-nél több motor üzemben. Könnyen kezelhető.

a halhustermő képességét befolyásolják. A kifogható hal mennyiségét egy bizonyos határon túl erőtleníti tehát nem lehet. Nem lehet például a leghatásosabbnak látszó módszer, a mesterséges behalásítás révén sem.

A behalásítással csak a halak számát szaporítjuk. A szaporítás pedig csak egyik részlet a hal életében; a halhus termelésére még nem elegendő. Arra a víz haltáplálékot termő képessége gyakorol döntő befolyást. A behalásításnak is csak addig a határig van értelme, amíg ezzel a termőképességgel arányban áll.

A természetes vizek haltáplálékot termő képességét nem befolyásolhatjuk, oly számos s hatalmunkon kívül eső tényezőtől függ az, eltekintve a vizek nagy terjedelmétől is. Adott állapotukhoz mérten kell tehát megítélnünk azt, vajjon elég-e bennük a hal, vagy sem. Ez pedig még akkor is alig volna lehetséges, ha a fogások módja s eszköze mindenütt a legjobb, a leg-tökéletesebb lenne is, mert egyrészt nem tudjuk megbízhatóan meghatározni haltáplálékuk abszolút mennyiségét, másrészt nem tudjuk megállapítani annak a táplálék felhasználásának, illetőleg halhussá feldolgozásának a határfokát. Folyóvizeknél hozzájárul még ehhez a vízjárás változékonysága. Állóvizeknél inkább nyerhetünk valami támpontot a vizek egymással való összehasonlításából. Ha körülbelül ugyanazon jellegű s természetű vizek közül az egyikből több halat fognak ki, mint a másikkól, akkor megköszönhetjük a következtetést, hogy abban kevés a hal, meg lehet tehát kísérteni behalásítással való szaporítását.

Hogy a behalásítás kérdésében egészen tisztán lássunk, meg kell jegyeznünk, hogy annak az is lehet a célja, hogy a vízben levő kevésbé értékes fajokat jobb, nemesebb fajokkal pótoljuk. Ez esetben azonban a silányabbakat először lehetőleg ki kell irtani, hogy a behozott új anyag számára elég táplálék legyen; együtt a keletet nem bírja a víz nevelni.

Folyóvizeinknél, amint már érintettük, egyáltalán nem tudjuk megítélni, hogy a mainál nagyobb termésre képesek-e?

De ha valami javulás várható is, azt ellen-súlyozza a már szintén említett azon körülmény, hogy a folyóvizek szabályozása, a holtágak feliszapolódása, az árterek csökkenése folytán kisebb lesz a halat termő vízterület. Ezeknél a vizeknél tehát meg lehetünk elégedve azzal, ha a mai halállományt fenntudjuk tartani. Várható azonban a folyóbeli halászatok értékének a növekedése. A halászati jogviszonyok rendezése, a társulati egyöntetű kezelés, az őrzés tökéletesítése stb. mindenhol a bérösszegek növekedését eredményezik, amint a példák mutatják, nem ritkán 50—100%-kal.

Állóvizeinknél már inkább remélhetjük a haltermés bizonyos növekedését.

Hogy azok kedvező körülmények között mire képesek, legmeggyőzőbben mutatja a Palicsi-tó példája. A 740 kat. hold nagyságú természetes tóból az 1893. kemény tél idején mind kispuszult a hal. A tavat azonban mesterségesen behalásították s annak eredményeképp az 1899-től 1904-ig terjedő időszakban évenként kat. hold-

danként átlag kerekszámban 100 kg. halat fogtak ki. Ez olyan mennyiség, aminővel a mesterséges tavaknál is nagyon meglehetünk elégedve, magától értetődően, hogy csak a természetes táplálékra alapított üzembről beszélünk.

Ha a Palicsi-tónál elért eredményt nem is vehetjük mértékadónak, de az intenzív kezelésre alkalmas kisebb állóvizeknél bizonyára nem számítunk tulságosan vérmesen, ha annak legalább felét tartjuk elérhetőnek, vagyis kat. holddanként 50 kg.-ot. Ez a ma számított mennyiséghez képest 10 kg. növekedést jelentene; 6000 kat. hold után tehát 60,000 kg.-ot. A mennyiségen kívül a halanyag minősége is javítható volna annyira, hogy 80 fillér helyett 100 fillért érne kg.-ja. Az értéknövekedés a mai mennyiségnél tehát 48,000 koronát, a szaporulatnál pedig 60,000 koronát tenne, összesen 108,000 koronát.

A Velencei-tónál is bizonyára lehet növelni a holdankénti 25 kg.-ot, legalább a kisebb állóvizek mai hozamára, vagyis 40 kg.-ra. Ez összesen szintén 60,000 kg. többletet jelent. Az értéknövekedés pedig az iménti fejtegetések alapján 20,000 K. és 60,000 K., összesen 80,000 K. lehetne.

A Balatonnál, legnagyobb tavunkkal, azonban már nem végezhetünk ilyen egyszerűen. Annak évi halhustermése 1 kat. holdra vonatkoztatva alig 8 kg., tehát a többi állóvizekéhez képest nagyon csekély. A kisebb termőképesség bizonyára következménye a tó nagyobb terjedelmének, nagyobb mélységének stb., de vízének jellemző tulajdonságai mégsem okadatolják meg azt az aránytalan kis hozamot. Ha nem is várhatjuk attól azt a bőséget, amit kisebb vizektől, mégis legalább azok hozamának felére tulás nélkül bacsúlhatjuk termőképességét, vagyis kat. holdanként 20 kg.-ra. Ha ezt sikerülne teljesen kihasználnunk, akkor holdanként 12 kg. többletet, összesen kerekszámban 100,000 hold után 1,200,000 kg.-ot nyernénk. Csak az a kérdés, milyen eszközökkel érhetnők ezt el? Természetes uton aligha, mert az évek óta folyó rendszeres halászat adatai mutatják, hogy magától a halnépesítés különösebb szaporodást nem mutat. Nem maradna tehát más eszköz, minthogy mesterséges népesítéssel kísérletezzünk.

Nem akarunk itt bővebb fejtegetésekbe bocsátkozni, csak jelezzük, amint az különben minden hozzáértő előtt nyilvánvaló, hogy az ilyen nagytömegű népesítésre a ponty a legalkalmasabb hal. Ebből a halból is csak egynyaras, 0'05—0'01 kilogramm közötti súlyú ivadékról lehet szó a szükséges nagy mennyiségre való tekintettel. Ha átlag 1'5 kg. súlyú halat akarunk fogni, akkor a népesítést úgy kell intézni, hogy 1 holdra, amely 12 kg. halhustöbbletet van hivatva nevelni, 8 drb hal jusson évenként, vagyis a 100,000 holdon 800,000 drb. Figyelemmel azonban az ilyen anyagnál s az ilyen természetes nagy vízben elkerülhetlen oly nagymértékű kallódásra, ezt a számot kétszeresen kellene venni, vagyis 1.600,000 drb egynyaras pontyivadékok kellene behelyezni, hogy elég maradjon meg abból. Annak súlyát átlagosan csak 0'05 kg.-nak véve, az összes behelyezendő pontyivadék sulya 800

métermázsát tenne ki, szállítással együtt legalább 150 K.-val számítva, 120,000 K. értékben. Igaz, hogy nagy összeg, de ha a remélt növekedés megvolna, kifizetné magát, mert a 12,000 métermázsát kitevő fogástöbblet értéke csak 100 K.-val is a behelyezett anyag értékét tizszeresen mulná felül.

Bizonyos azonban az is, hogy ilyen üzemet csak teljes s korlátlan halászás engedélyezése mellett lehetne folytatni, amire különösen a pontyot illetőleg feltétlenül szükség volna. E tekintetben fennálló törvényünk mindenestre alapos revízióra szorul.

Nagy jelentősége lehetne az ilyen behalásításnak a halállomány javítására s így értékének emelkedésére is. Ma a nemes halak és a keszeg-félék arányszáma csak 15:85; ezt az arányt könnyen kedvezőbbé lehetne tenni s elérni azt, hogy a nemes hal fogásoknak legalább $\frac{1}{3}$ -a legyen. Miután pedig a nemes hal 5—7-szer olyan áron kél el, mint a silány keszegfélék, ez már magában is mintegy 250,000 K. érték-növekedéssel járna.

Tavaink közül a Fertő külön elbírálás alá esik. Amint jeleztük, annak jövője még bizonytalan. Bármiképp alakuljon is azonban a helyzet azon a vidéken, a terület egy jó része alig lesz másképp hasznosítható, mint halászáttal. Ha az 50,000 holdból csak 10,000 holdat sikerül intenzív művelés alá fogni, az 10,000 q hushozamot adna; 120 K.-val számítva, az a mai állapothoz képest már 7500 q hustöbbletet jelent 1,025,000 K. értéktöbblettel.

A mesterséges viszonyok között létesíthető tógazdaságainkról kell végül szólnunk. Bizonyára ezektől várhatjuk a halhustermelés legnagyobb mértékű növekedését. Amint a nagy hajózó s egyéb kulturális célokat szolgáló hivatott csatornák kérdése megoldást nyer, sorra fognak kerülni az Alföld hasznavehetetlen szikesei, amelyek mindmegannyi halastóvá alakulnak. De szaporodni fognak azok a kevésbé rossz területeken is, mert az etetéssel kapcsolatos üzemi fejlődése mindinkább lehetővé fogja tenni, hogy a halászat révén más gazdasági művelésekkel szemben jobban használjuk ki a területet. Bizonyára nem bacsúljuk az ily módon még meghódítandó területek nagyságát, ha 20,000 kat. holdra számítjuk. Azon, valamint az eddigiek üzemi intenzívebbé tételével legalább 30,000 q halhustöbblet juthatunk, amelynek értéke, 130 K.-val számítva, 3,900,000 K. volna.

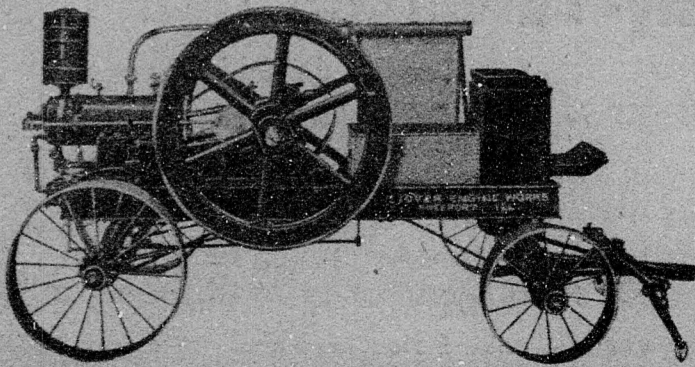
Mindezek az adatok az alábbi táblázatban vannak áttekinthetően összefoglalva.

(A táblázatot lásd a 1045. oldalon.)

Számításaink eredményeképp mindenekelőtt azt látjuk, hogy saját erőnkől már halhustermelésünknek megkésztetésére számíthatunk; a termés-értékét azonban megháromszorozhatjuk.

Ha el tudjuk ezt érni, akkor kerekszámban 100,000 q halat termelünk évenként kereken 10 millió korona értékben. Még ekkor is azonban az ország lakosságához viszonyítva, fejeként csak $\frac{2}{3}$ -ad kg. halhus fog esni, tehát körülbelül annyi, amennyit számítanak Németországban. Tultermeléstől tehát egyáltalán nincs mit tartanunk még akkor sem, ha minden rendel-

VEGYEN STOVER BENZINMOTORT!

de ne azért, mert **rendkívül olcsó**, hanem, mert **üzeme a legmegbízhatóbb és kezelése a legegyszerűbb.**

ez számít!

Áraink csak azért olcsók, mert évente **6000 Stover-motor** kerül eladásra. Elsőrangú referenciák! Minden felvilágosítással szolgál **vezérképvisletünk:**

HAHN ARTHUR és TÁRSAI cég
BUDAPEST, VIII. KERULET, ÜLLŐI-UT 52/K SZÁM.

Édesvízi halhastermelesünk.

V i z	Terjedelme kat. hold	Évi bér- jövdelem K.	Az évi halfogás		Az évi halfogásnál elérhető többlet		
			mennyisége kg.	értéke K.	mennyiségben kg.	értékben K.	
I. Állóvizek:							
Balaton	108,000	50,000	800,000	400,000	2,200,000	1,200,000	
Velencei-tó	4,000	12,500	100,000	80,000	60,000	80,000	
Fertő-tó	50,000	—	250,000	125,000	750,000	1,025,000	
Holtágak, kisebb tavak, csatornák	6,000	30,000	240,000	180,000	60,000	108,000	
II. Folyóvizek:							
Folyók	170,000	170,000	1,700,000	850,000	—	—	
Patakok (hegyi vizek)	10,000	—	50,000	50,000	—	—	
Aldunai ártéri halászat	—	—	1,000,000	500,000	—	—	
III. Rendszeres tó- gazdaságok:							
	10,000	—	900,000	1,170,000	3,000,000	3,900,000	
			Mai termelés	5,040,000	3,355,000	5,070,000	6,313,000
			Elérhető többlet	5,070,000	6,313,000		
			Összesen	11,110,000	9,668,000		

kezésünkre álló eszközzel fokozzuk mai termelésünket.

Végül megállapítható, hogy a termelés eme fokozásától folyóvizeink nem jöhetnek számitásba; állóvizeink okszerű művelése azonban annál hálásabb feladatul kínálkozik, de az igazi eredményeket csak a mesterséges viszonyok között létesített tógazdaságoktól várhatjuk, éppen ezért a gazdasági vízhasználat ezen módjának jut majd nálunk fontos szerep a közel jövőben.

Répassy Miklós.

LEVÉLSZEKRÉNY.

Bliszterezés. 293. kérdés. Miben áll a bliszterezés, hogyan hajtható végre és minő szerek szükségesek alkalmazásához? R. A.

Felelet a 293. sz. kérdésre. Bliszterezés valamely csipős kenőcsnek vagy folyadékknak a bőrbe való bedörzsölése abból a célból, hogy a bőrben és mélyebben a bőr alatti kötőszövetben, az inben, az izületszalag készülékében, a csont-hártyában stb. savós gyulladást idézzünk elő. A bliszternek nevezett kenőcs különböző gyulladást okozó gyógyszereket tartalmaznak, de leginkább a kénés és a körisbogártartalmuakat szokás használni, a kenőcs erőssége, mennyisége és alkalmazásának tartama pedig az illető betegségnek természetétől és állapotától függ, amelynek orvoslására kívánjuk használni, ennél fogva nem is volna tanácsos e helyen részletes bliszterreceptet adni.

A bliszterezés előtt ajánlatos a bőrről a szőrt kissé lenyírni, a bőrt gondosan megmosni és leszárítani, azután pedig a kenőcsből bizonyos mennyiséget a bőrbe 5—10, esetleg 15 perczig bedörzsölni. Minthogy különben bőrgyulladást nem ajánlatos a testnek bármely részén előidézni, mert súlyos vagy kellemetlen következményei lehetnének, azért is célszerűbb ezt az orvosló eljárást állatorvosra bízni. P. B. dr.

Helianthi termesztése. 294. kérdés. Szeretnék a *Helianthi salifisszel* gazdaságomban próbát tenni. De mivel nem ismerem művelési módzatait, igen kérem Önöket, sziveskedjenek értesíteni behatóan, hogyan termesztik? Ha esetleg van könyv, mely ezzel foglalkozik, kérem annak címét velem közölni. G. E.

Felelet a 294. sz. kérdésre. Helyesen teszi, ha a helianthi termesztésével próbát tesz, főleg akkor, ha azt legelőnövénynek termesztí valamilyen földdarabban, mely pár évig így maradhat. Nehogy azonban más követelményekkel lépjen föl a növénynyel szemben, aminőkkel az ilyen csicsókaféle növénynyel szemben föllépni lehet: jó, ha a Köztelekben legutóbb megjelent tájékoztató cikket elolvassa.

A helianthit úgy kell eleinte művelni, mint a burgonyát. Erről szóló szakkönyv magyar nyelven még nincs, a német szakkönyv címe: *Der echte Helianthus etc.*, szerzője: Richard Mück Znaim. Kapható a Pátria könyvkereskedésben, (Budapest, Köztelek), ára 2:60 korona.

Tengeriszár értéke. 295. kérdés. Mennyit ér egy magyar holdon termesztett kukoriczaszalma, ha az jó állapotban van és mennyit, ha annak levelei meg feje lehulltak? W. L.

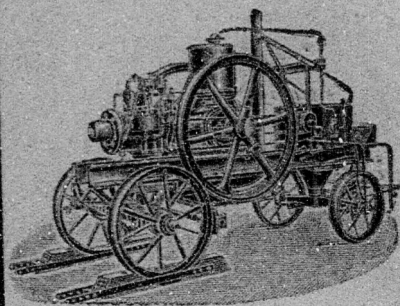
Felelet a 295. sz. kérdésre. Ezen kérdésre határozott választ csak az adhat, aki az ottani gazdasági viszonyokat és a tengeriszár minőségét ismeri. Tájékoztató szolgálhat, hogy egy magyar holdról 10—20 q szár nyerhető, melynek értéke q-ként, megfelelő minőséget feltételezve, 4—6 koronás szénáarak mellett 1—2 korona közt szokott váltakozni, de ha ennek levelei és finom szárrészei lehullottak, a tengeriszár csak kifutókba való alomanyag, melynek csak trágyaértéke van és az q-ként 40—50 fillérre tehető. Hensch Árpád.

Immunizáló vérsavóval beoított sertések átvészeltése. 296. kérdés. A kezelés alatt gazdaság egy szomszéd uradalomnak eladott 20 darab vészén át nem ment 1/2 éves emsét,

azzal a megjegyzéssel azonban, hogy egyizben a „Hutya“-féle szérummal oltva lettek. A vevő az átvételkor látta az egész falkát és meggyőződött róla, hogy valamennyi egészséges. Az átvétel márczius hó 15-én történt és kocsin lett elszállítva a vevő uradalom erdejébe egy teljesen izolált helyre. Ugyanaz a falka, melyből az emsék eladattak, márczius 23-án gyanusan megbetegedett és néhány nap mulva a vész konstatació lett. Ez időben egy hivatalos átíratot kapott járási állatorvosunk a vevő uradalom állatorvosától, hogy ő az eladott 20 drb emse vészbeni megbetegedését 20-án konstatacióta. Márczius 31-én elutaztam a vevő uradalomhoz, hogy az emsék megtekintsem. Ezuttal alkalmam nem nyílt azok megtekintésére és a szemlét néhány napra kitoltuk. Megkérdeztem, hogy a Hutya-szérumot megrendelte-e, amire azt a választ nyertem, hogy az odaváló állami állatorvos a nevezett szérumot haszontalannak deklarálta és az oltást kifejezetten nem tanácsolta. Minthogy nálam az egész falka beojtásával a vész továbbterjedésének gátat vettem és ezzel a nagyobb százalék pusztulását elhárítottam, kérem, tartozik-e uradalomunk kártérítéssel, amidőn a vevő uradalom a nagyobb veszteség meggátolására — bár állatorvosi tanácsra — nem akarta az állalam és egy más községbeli állatorvos tanácsára a Hutya-féle szérumkezelést igénybe venni azzal a kijelentéssel, hogy az akkor még mindig nem átvészelt állomány marad és teljes kárpótlásra számíthatnak? B. L.

Felelet a 296. sz. kérdésre. Ma még nem tudunk határozott választ adni arra a kérdésre, vajjon olyan sertések, melyeket a sertésvész fellépése után immunizáló vérsavóval beoítottak, tekinthetők-e éppugy átvészeltetteknek, mint az olyanok, melyek erősen fertőzött falkából, legalább 15—20% elhullás után életben maradtak. Nagy általánosságban a beojtás után életben maradt állatok a későbbi időben is ellenállanak a fertőzésnek, néhány esetben azonban az ilyen állatok között a vész ismételt kiütött és egyszer-másszor tetemes veszteséget okozott. A helyzet hasonló, mint a természetes vész esetén, ahol szintén előfordulnak kivételesen ismételt megbetegedések; amíg azonban ez utóbbi esetekre nézve a tapasztalatok már kielégítőek arra nézve, hogy az ismételt vész körülből minő arányban jelentkeznek, addig az ojtott állományokra vonatkozólag még csak ezután fog az általános felfogás kialakulni, úgy hogy azután az áralakulásra is befolyással legyen.

Havalki sertéseket akár mint átvészelteteket, akár mint át nem vészelteteket ad el, egyaránt szavatol minden olyan lényeges hibájukért, mely a vétel idején már megvolt bennök. Ha tehát az adott esetben be van igazolva, hogy az állatok az átvételkor már fertőzve voltak, akkor a vevő jogosan igényelheti kárának megtérítését, mert arra nem lehet kötelezve, hogy olyan védekező eljárást, t. i. a védőoítást, melyben ő maga nem bíz s melyet neki a szakértője sem ajánl, alkalmazzon, tekintve különösen azt, hogy itt új eljárásról van szó, melynek értéke felől ma még nagyon is eltérők lehetnek a vélemények. A szavatossági kötelezettségnek előfeltétele azonban annak a beigazolása, hogy a sertések a vétel, illetve az átadás időpontjában valóban fertőzve voltak a sertésvész ragályával. Minthogy pedig a sertésvész legrövidebb lappangási ideje

Uradalomnak a „Rekord“ nyersolajeséplőkészlet a legmegfelelőbb!
Máv. gépgyári golyós csapágyas cséplőgépekkel!
Üzeme legolcsóbb! Gépésztartás felesleges! Tűzveszély kizárva!
Régi cséplőkészleteket cserébe veszünk.
Motorárjegyzékünket ingyen és bérmentve küldjük.
FEHÉR MIKLÓS gépgyár részv.-társ. Budapest, V., Váci-ut 80.

RT!

üzeme
zerübb.

motor
szolgál

czég
SZÁM.

négy nap, a vétel idejében való fertőzöttség csak abban az esetben tételezhető fel, ha már a vételt követő első négy napon belül észlelték az állatokon a betegséget vagy ha az elhullott állatok boncolása olyan kóros elváltozásokat derített ki, amelyek a vétel előtti eredetre utalnak, mert ellenkező esetben fennforog az a lehetőség, hogy a sertések csak az átvétel után, esetleg az új tartózkodási helyükön fertőzték magokat. A további feltétel természetesen az, hogy a betegség valóban sertésvész (sertéspestis) s nem esetleg valamely más betegség volt.

Kanászok fizetése. 297. kérdés. 100 drb magyar mangolicza sertésenyésztésénél eddig a számadó kanásznak két darab anyasertéstartást adtam a saját anyakoczáim között és két darab süldőt is tarthatott az én süldőim között. Ezen természetbeni sertéstartást el akarom vonni a kanászoktól, mert visszaélésre vezet s inkább szüléköt adnék nekik a növendéksertésekből. Kérek szíves tájékoztatást, hogy nagyobb uradalmakban mi a fizetése a kanászoknak és hogyan van a sertéstartás megoldva?

H. I.
Felelet a 297. sz. kérdésre. Uradalmak szerint a kanászok fizetése oly eltérő, hogy az erre vonatkozó adatok nem tájékoztatnak az adandó fizetés iránt, annál kevésbbé, mert e tekintetben az uradalom helyi viszonyai és a vidék szokásai is határoznak. Ahol sertéstartás urasági takarmányon engedélyezve nincs, ott a kanászok fizetése a béresok javadalmazásával egyenlő szokott lenni.

A sertéstartási engedély beszüntetését helyesnek találjuk, mert tényleg gyakran visszaélésekre vezet. Kárpótlásul pedig a tantiémrendszer lenne alkalmazandó olyformán, hogy a kanászok az eladott sertések után befolyt összegből bizonyos százalékot tenyészdíj címen kapják. Több állami gazdaságban és uradalomban ez a tenyészdíj 2%-ban van megállapítva, mely díjat a vevő tartozik megfizetni s a cselédeknek ezen díj minden eladás alkalmával kiadatik. Egyébként számítás dolga, hogy a remélhető tenyészdíj a kanászt kárpótolni fogja-e a beszüntetett sertéstartásért.

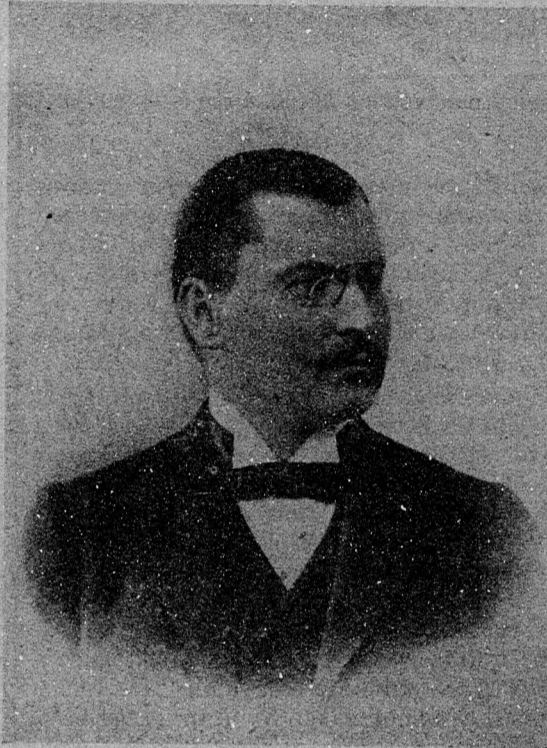
Hensch Árpád.

Rátz István dr. kitüntetése.

Öfelsége a király Rátz István dr.-t, a m. kir. állatorvosi főiskola prorektor tanárát legutóbb udvari tanácsosává nevezte ki. Lapunk kezdettől fogva kiváló munkatársának legfelsőbb helyről történt ezen kitüntetése jóleső örömmel tölt el, mert ebben látjuk megpecsételését azon kiváló, tudományos munkásságnak, amelyet több mint két évtized alatt az állatorvosi szaktudomány művelése és ápolásával érdemes munkatársunk kifejtett.

Rátz István Sátorlajuhelyben 1860-ban született s egyetemi tanulmányai végeztével 1886-ban avatták orvosdoktorrá. Eleinte *Schulek* tanár szemklinikáján, később *Fodor* tanár mellett az egyetemi egészségügyi intézetnél működött s iskolaorvosi és egészségügyi tanári képesítést szerzett. 1888-ban *Széchenyi* Pál gróf, akkori földművelésügyi, ipari és kereskedelemügyi miniszter külföldi tanulmányútra küldötte s a bécsi állatorvosi főiskolán és egyetemen *Kundrat*

tanárnál kórtani és kórbonczani tanulmányokat végzett, majd a német állatorvosi főiskola látogatása után Berlinbe ment, ahol *Schütz* tanár laboratóriumában kórbonczani és bakteorológiai vizsgálatokkal foglalkozott, az egyetemen pedig *Virchow* előadásait hallgatta. Külföldről hazatérve a budapesti állatorvosi tanintézetben a kórboncztan segédtanárává nevezték ki, majd a következő évben a rendkívül tanári címet és jelleget nyerte, a kórboncztan előadásával és a megfelelő osztály vezetésével bizatván meg. 1892-ben nevezték ki a kórbonczolástan és általános kórtan nyilvános rendes tanárává, emellett előadja a parazitológiát. Vezetése alatt a főiskola kórbonczani intézete jelentékenyen fejlődött s a kis osztály, amely eleinte alig 4-5 hiányosan felszerelt helyiségből állott, ma tágas laboratóriumokkal, megfelelő bonczolóhelyiségekkel, gazdag muzeummal (mely több mint 2000 preparátumot, képet, rajzot stb. foglal magában) van ellátva. Intézetével kapcsolatosan javaslatára az országos halászati fel-

Rátz István dr.

ügyelőség támogatásával 1904-ben halkórtani laboratórium létesült, mely azóta nagyszámú vizsgálatot végzett a halaink között előforduló betegségekre vonatkozólag. 1895-ben a földművelésügyi miniszter a sertésvészre gyanus esetek központi vizsgálatával bizta meg s ugyanekkor a szerb kormány meghívása folytán Szerbia állategészségügyi viszonyait is tanulmányozta, majd Dániába utazott a sertésvész elfojtására alkalmazott intézkedések megismerése végett. Résztvett a XII. nemzetközi orvosi kongresszuson Moszkvában. *Hutyra* rektorral együtt előkészítette a budapesti nemzetközi állatorvosi kongresszust, résztvett az állatorvosi főiskola szervezési munkálataiban, közreműködött a párisi világiállítás magyar bizottságában, ahol kiállított kórbonczani és parazito-

lógiai készítményéért aranyéremmel tüntették ki. Az Országos Magyar Állatorvos-Egyesületnek főtitkára, szerkeszti az „Állatorvosi Könyvtárt”, *Hutyra* Ferencz rektorral együtt az „Állatorvosi Lapok”-at, állandó munkatársa számos hazai és külföldi tudományos folyóiratnak s mint már fentebb említettük, munkatársa megalakítása óta lapunknak is, amelyben számos közleménye látott napvilágot. Irodalmi munkásságát 1878-ban kezdte meg a „Fővárosi Lapok”-ban, melyben utleírásokat, később népszerű egészségügyi cikket írt s 1888 óta kizárólag a tudományos irodalom terén működött, nagyszámú önállóbb várlatokon alapuló munkája jelent meg az állatorvosi kórtan, kórbonczani és bakteriológia köréből magyar, német és francia tudományos folyóiratokban. Különös előszeretettel foglalkozik az élősködő állatok természetrajzával és káros hatásának tanulmányozásával.

Rátz István dr. tudományos közéleti működéséért több ízben részesült elismerő kitüntetésben. 1897-ben a szerb Takova-rend közepkeresztjével, 1899-ben a Ferencz József-rend lovagkeresztjével, 1898-ban a II. oszt. Vaskorona-renddel és a francia „Méríte agricole”-rend tisztikeresztjével tüntették ki. 1903-ban nevezte ki a belügyminiszter az országos közegészségügyi tanács tagjává, a földművelésügyi miniszter pedig az országos állategészségügyi tanács megalakításakor annak rendes tagjává. A Magyar Tudományos Akadémia 1903-ban választotta levelezőtagjává s több külföldi tudományos intézetnek levelező és rendes tagja.

Landgraf János földművelésügyi miniszteri tanácsos.

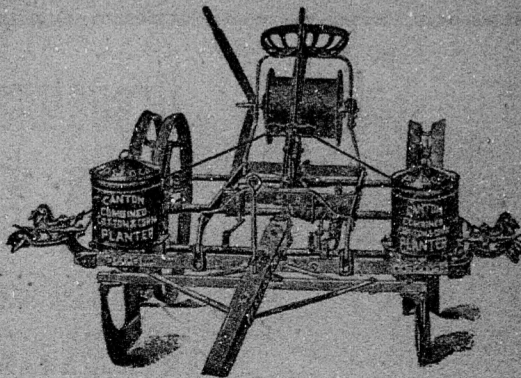
Öfelsége a király *Landgraf* János miniszteri osztálytanácsosnak, a földművelésügyi minisztérium halászati osztálya vezetőjének s lapunk kiváló munkatársának a miniszteri tanácsosi címet és jelleget adományozta. *Landgraf* János nevéhez és fáradhatatlan munkásságához fűződik hazai halászatunk ügyének előbbvitelére s az utóbbi két évtized alatt való fellendülése. A vizsabayozásnak az országban egész vonalon való végrehajtásával vizeink halállományát mondhatni minimálisra csökkent s a halmak mint élvezeti és élelmi cikknek megfogynakozását fokozottabb mérvben érezte meg hazánk lakossága. Ez indította a nyolczvanas évek elején *Széchenyi* Pál gróf akkori földművelésügyi minisztert arra, hogy hazai halászatunkat s az ország vizeinek benépesítését fogantatba vegye. 1884. év folyamán küldötte ki a miniszter *Landgraf* János kulturmérnököt a nyugat-európai halászat tanulmányozására, ahonnan visszatérve, országos halászati felügyelővé nevezetett ki, amely állásában a hazai halászat ügyének előmozdítása jutott osztályrészül. Diszes és felelősségteljes állásában fiatalos hévvel, nagy munkabírással fogott halászati ügyeink rendezéséhez, kidolgozta a halászati törvényt s oroszlanrésze volt mindazokban az intézkedésekben, amelyeket a halászat fejlesztése érdekében 25 év alatt a földművelésügyi kormányok kezdeményeztek. A halászati felügyelőséget csakhamar kibővítette, szervezte a halélettani állomást, a haltenyésztési felügyelőséget

„SENIOR” TENGERRIÜLTETŐGÉP

autom. négyzet-ültetőkészülékkel, hazánkban több száz darab évek óta működésben vannak és legjobban beváltak. :: Minden gazda nagyobb terméseredményt biztosíthat magának a „SENIOR” munkája által.

➤ Egyszerű szerkezet, legkiválóbb anyag, csekély vonóerő! ➤

Mc CORMICK HARVESTING MACHINE COMPANY, Budapest, V. ker., Váci-ut 98. szám.

és ennek külső hivatalait. Mint a központi felügyelőség vezetője nagy szakértelemmel és hozzáértéssel kiváló szorgalommal több mint 25 év óta vezeti a földművelésügyi minisztérium ezen népelemzési szempontból is nagy fontosságú osztályát, mely 1905-ben lett központi külön ügyosztályává szervezve, alája rendelvén a haltenyésztési és haléletani osztályok, valamint az ország különböző részein levő külső szervezeteket. Landgraf hivatalos ügyeinek ellátásán kívül a halászati irodalom fejlesztése és terjesztése terén több mint két évtizeden át tevékeny munkásságot fejt ki s mint lapunk halászati rovatának vezetője, e rovatot a lap alakulásától kezdve látja el nagy ügyszeretettel, ezenkívül pedig közel 10 éve szerkeszti a „Halászat” című, havonként kétszer megjelenő szaklapot. Lehet mondani, hogy Landgraf János volt a magyar halászati szakirodalom megalkotója. Irodalmi munkássága a szakma körébe vágó egyes kérdések tárgyalására szorítkozik s e dolgozatai főleg a *Köztelek*-ben és a *Halászat* című szaklapban, de számos önálló füzetben is láttak napvilágot. Szervezte a halászati társulatokat, az 1888. évi XIX. t.-cz. alapján. A királyi kitérítés tehát, mint Landgraf közhasznú tevékenységének e rövid vázlatából is kitűnik, valóban érdemes férfiat ért s mi régi, kedves és ügybuzgó munkatársainak melegen üdvözöljük királyi kitérítése alkalmából. Landgraf János Sársvárt, Vas megyében 1857. január 1-én született s középiskolai tanulmányainak befejeztével a József-műegyetemre iratkozott be, ahol 1882-ben avatták mérnöké. A József-műegyetemen egyideig a vízépítési tanszéknek asszisztense volt, majd hajlamainak engedve, a gyakorlat terére lépett s az akkoriban szervezett kulturális intézménynél vállalt szolgálatot; előbb a Felvidéken, majd a Dunántúlon működött s talajjavítási kérdések tervezésével és kivitelével foglalkozott, míg 1889-ben a külföldi halászati viszonyok alapos tanulmányozása után a minisztérium halászati osztályának élére állott.

A Fejérvármegyei Tejellenőrző Egyesület megalakítása.

A dán-svéd tanulmányuton résztvevő gazdák tapasztalván azt a rendkívül üdvös befolyást, amelyet az ottani tejellenőrző egyesületek a dán-svéd állattenyésztés emelésére gyakoroltak, elhatározták, hogy megindítják az akciózt idehaza is ily egyesületek létesítése érdekében. A dolgot az OMGE. vette a kezébe és feladatul tűzte ki ily egyesületek szervezését, megindítván a kezdeményezést a múlt évben megtartott egyik állattenyésztési szakosztályi ülés alkalmával.

Legutóbb az OMGE. a Fejérvármegyei Gazdasági Egyesületet kérte fel, hogy megyéjében egy tejellenőrző egyesület megalakítása érdekében a szükséges lépéseket megtenni sziveskedjék és ennek a kezdeményezésnek volt eredménye az az értekezlet, amely folyó hó 27-én tartatott meg Székesfehérvárott *Eszterházy* László gróf elnöke alatt.

Az értekezleten az OMGE. képviselőiben *Ujhelyi* Imre gazdasági akadémiai igazgató és

Jeszenszky Pál kir. tanácsos, ügyvezető-titkár voltak jelen. *Ujhelyi* behatóan ismertette a létesítendő egyesület célját, feladatait és szervezetét, majd *Jeszenszky* ismertette a dán és svéd tejellenőrző egyesületeknek ez országok állattenyésztésére gyakorolt rendkívüli nagy befolyását és azokat az anyagi előnyöket, melyeket a szóban forgó egyesületek létesítése által az ottani gazdák élveznek és melegen ajánlotta ily egyesületnek a megyében leendő létesítését. Az értekezleten 15 nagy tejgazdaság volt képviselve.

A jelen voltak *Lintner* Sándor, *Armos* Jenő, *Griebsch* Viktor, *Baly* Kálmán, *Schick* Emil és mások hozzászólása után elhatározták a Fejérvármegyei Tejellenőrző Egyesület megalakítását, a jelenlevők által bejelentett 2310 drb tehénnel. Letárgyaita az értekezlet az alapszabályokat s elhatározta, hogy azokat a legközelebb összehívandó közgyűlés elé terjeszti s az egyesületet formailag is megalakítja. A tejellenőrző egyesület az ellenőrzést a tejjhozamra való tekintettel az összes bejelentett tehénre gyakorolni fogja, zsirvizsgálatokat azonban csak a tagok által bejelentendő tehénállomány 15%-áig menőleg fog végezni, nevezetesen rendszeres zsirvizsgálatnak vetvén alá az állomány legkiválóbb egyedeinek tejét és oly tehéneket, melyek után a tulajdonos tenyészbírákat akar nevelni. A tagsági díj tehénenként 4 koronában állapított meg.

Esterházy László gróf az értekezlet határozataként a tejellenőrző egyesület megalakítását kimondta azzal, hogy az egyesület a legközelebb e célból összehívandó alakuló közgyűlésen formailag is meg fog alakítani, addig pedig az egyesület a megyebeli tenyészettulajdonosokat csatlakozásra fogja felhívni.

Az értekezlet által elfogadott alapszabálytervezetet a „Köztelek” legközelebbi számában közzé fogjuk adni, hogy az ily egyesületeket létesíteni szándékozó vármegyei gazdasági egyesületeknek mintául szolgálhasson. Állattenyésztésünk fejlesztése szempontjából rendkívül nagy fontossággal bír e tejellenőrző egyesületek alakítását melegen ajánljuk a vármegyei gazdasági egyesületek figyelmébe azzal, hogy az Országos Magyar Gazdasági Egyesület azok megalakításában a legkészségesebben résztvenni kész. A fejérvármegyei egyesületen kívül ezidő szerint már működik a Magyar Károly dr. orsz. képviselő által megalakított nagykamondi és a legutóbb megalakult Sopronmegyei Tejellenőrző Egyesület, amelyeket remélhetőleg rövid idő alatt az ország számos részében megalakítandó tejellenőrző egyesület fog követni.

VEGYESEK.

Mai számunk tartalma:	Oldal
Az OMGE. közleményei	1033
Egyről-másról	1033
Rátz István dr. kitérítése	1046
Landgraf János földművelésügyi min. tanácsos	1046
A Fejérvármegyei Tejellenőrző Egyesület megalakítása	1047
Növénytermesztés és műtrágyázás.	
A nitrogénműtrágyákról	1034
A talaj hűsége és a tavaszi földmunka	1036

	Oldal
Gazdasági üzemtan.	
Az alföldi tengeri művelésről	1037
Tejgazdaság.	
Az ötödik tejelverseny Levélen	1038
A levélti tejszövetkezet 1910. évi zárszámadása és működése	1039
Takarmányezés.	
A pálmamagpogácsa mint tejtakarmány	1040
Gazdasági rovartan.	
Védekezés a veresnyaku árpabogár ellen	1041
Állategészségügy.	
A járványos száj- és körömfájás gyógyítása	1042
Sertések ojtása vész ellen	1042
Halászat.	
Édesvízi halhustermelésünk	1043
Levelszekrény	1045
Vegyések	1047
A műtrágyaárak esése. — Miniszteri skatudósítók a gazdakongresszuson. — A kalocsai érseki uradalmak új jószágigazgatója. — Az osztrák agráriusok és a választások. — Az uszerstörvény megszüntetése. — A m. kir. Mezőgazdasági Múzeum köréből. — A falusi otthon érdekében. — Magyarországi Gazdaczimtár. — Havonkénti állatdíjazás Sümegen. — Bikavásár Szatmáron. — Országos állatvásárok	
Kereskedelem, tőzsde	1050
Szerkesztői üzenetek	1052

A műtrágyaárak esése. Hirt adunk arról, hogy egy francia pénzcsoport Pozsonyban műtrágyagyárat óhajt létesíteni szuperfoszfát gyártására. A kezdeményezés úgy látszik igen komoly, mert a Műtrágyaértékesítő Szövetkezet szükségét látta annak, hogy a szuperfoszfát árát jelentékenyen leszállítsa a nyugati Felvidéken és hosszabb időre kössön szerződéseket. Értesülésünk szerint a MÉSz. öt évre szóló szerződéseket baisse klauzulával 47 fillérrel, a nélkül 46 fillérrel köt, ami az eddigi 49 filléres árhoz viszonyítva igen jelentékeny árengedménynek mondható. Ugy értesülünk egyébként, hogy az Agrár- és Járadékbank is Aradon vagy Temesvárott egy 4000 vagon üzemi képesű szuperfoszfátgyárat fog berendezni. Ideje is, hogy állandóan emelkedő műtrágyaszükségletünk fedezésére új vállalatok alakuljanak és új érdekcsoportok létesüljenek, viszont kívánatos, hogy gazdáink használják ki javukra az új alakulás okozta áresést, amely csakhamar megszűnik, amint az új üzemek is — mint rendesen — behódolnak az immár nemzetközi jellegű műtrágyakartellnek.

Miniszteri skatudósítók a gazdakongresszuson. *Serényi* Béla gróf földművelésügyi miniszter az OMGE. kérelmére *Krisztinkovich* Ede miniszteri tanácsos, berlini, *Németh* József min. osztálytanácsos, belgrádi, *Góger* László miniszteri osztálytanácsos, new-yorki és *Leitgeb* Imre

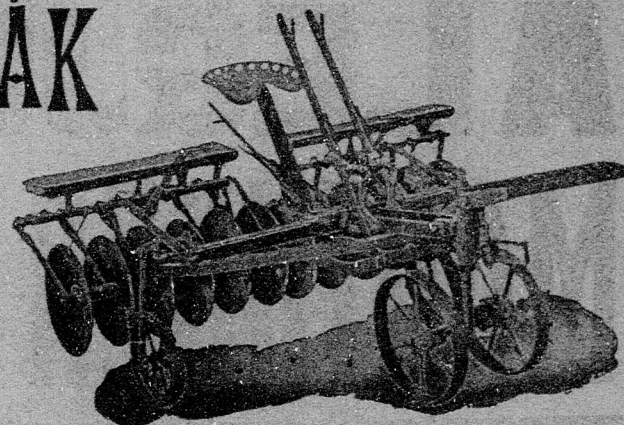
MC CORMICK TÁRCSÁSBORONÁK

egyenletes munkájuk, könnyű vontatásuk, legerősebb szerkezetük és legkiválóbb anyaguk révén a legkedveltebbek és legelterjedtebbek. :: **A tavaszi szántásokra** a legújabb szabadalmazott és a hazai viszonyoknak teljesen megfelelő

Mc Cormick TARCSÁSBORONAT

már most kérjük megrendelni, miután gyárunk különben nem képes az óriási szükségletet idejében szállítani.

Mc Cormick Harvesting Maschine Company, Budapest, V., Váci-ut 98. sz.

kir. tanácsos, bukaresti szaktudósítókat hivatalból kiküldött a IX. országos gazdakongresszusra, amit április 22-én kelt leiratában tudatott a gazdakongresszus elnökségével. Örömmel adunk hírt a földmívelésügyi miniszter ez intézkedéséről, amely nem csupán a gazdatársadalmi mozgalmakkal szemben tanúsított figyelmet jelent, hanem annak az ügynek is érdekében áll, amelyet a szaktudósítói intézmény szolgálni hivatott. Nem hiába látjuk ott a német gazdák gyűlésein a szaktudósítói kar képviselőit, de meg is látszik az illetőknek külföldi állomáshelyükről küldött jelentéseiben, hogy tudják, mi érdekli a német gazdát, milyen kérdések mozgatják éppen a társadalmat s azt teszik külföldön tanulmány tárgyává, amiből odahaza okulást merithetnek az olvasók. És olvasója van ám bőven az ilyen jelentéseknek, mert a német kormány gondoskodik róla, hogy a legszélesebb körű nyilvánosságot biztosítsa a nagy szaklapokban való közlés révén a szaktudósítók munkájának. Hogy ez jobban sarkalja a szaktudósítók becsúgyát, mint az a tudat, hogy beküldött jelentéseiket valamelyik miniszteri segédfogalmazócska asztalfiókjában lepi majd a por, az csak természetes. Viszont az is kétségtelen, hogy hivatását csak az a szaktudósító töltheti be jól, aki hazája gazdasági mozgalmival állandó kapcsolatban van és odakünn mindig arra irányítja figyelmét, aminek megismertetéséből saját kormányának és gazdaközönségének gyakorlati haszna lehet. Hiszen most is láthatjuk, hogy a legérdekesebb és leghasználhatóbb jelentések ama szaktudósítók tollából kerülnek ki, akik a gazdatársadalmi testületekkel egyébként is érintkezésben vannak. Reméljük, hogy Serényi gróf dicséretes kezdeményezése olyan új irányzat előhírnöke, amely a szaktudósítói kar és gazdaközönségünk közti kapcsolatot szorosabbá s ezzel a szaktudósítók tevékenységét is gyakorlatiasabbá és eredményesebbé fogja tenni, amihez persze az aktuális tartalmu jelentések időnkénti rendszeres közlése is kívánatos volna.

A kalocsai érseki uradalmak új jószágigazgatója. Csernoch János kalocsai érsek az összes érseki uradalmak jószágigazgatójává Praznovszky Ágostont, a csanádi püspöki uradalmak eddigi felügyelőjét nevezte ki. Praznovszky évek során át volt a csanádi püspöki uradalmak dirigens főtitkárja, mely állását Csernoch püspöksége alatt is betöltötte. Az a körülmény, hogy Csernoch eddigi jószágfelügyelőjét az érseki uradalmak jószágigazgatójává nevezte ki, fényes bizonyítéka annak, hogy Praznovszky elsőrangú és kiváló szakérő, aki tudásával és szervezőképességével mintagazdasággá fejlesztette a csanádi püspöki uradalmakat s nyilván azzá fogja fejleszteni a kalocsai érsekség uradalmait is. Praznovszky Ágoston nemcsak mint gyakorlati gazda kiváló, de a szakirodalom avatott művelője is s a dohánytermesztésről írott műve, mely az OMGE. könyvkiadóvállalatában jelent meg, több kiadást ért. Tevékeny részt vett Praznovszky az előbbi években a gazdatársadalmi életben is s reméljük, hogy díszes új állásában ismét alkalmat fog találni arra, hogy a gazdatársadalmi mozgalmakban résztvegyen.

Az osztrák agráriusok és a választások. Ausztriában nagyban készülnek a képviselő-

választásokra. Az összes pártok résztvesznek a mandátumharcban, természetes tehát, hogy az osztrák gazdatársadalom sem nézi tétlenül a különböző irányú agitációt. Az osztrák képviselőház fölmozgatása alkalmából az agráriusok kiáltványt intéznek a választókhöz, amelyben elsősorban az argentinai husbehozatal azonnal való megszüntetését és a szociáldemokraták teljes letörését és kiirtását követelik. A képviselőjelöltekől azt követelik az agráriusok, hogyha a gazdák szavazataival mandátumot kapnak, becsületszavukkal kötelezzék magukat, hogy az agrárius érdekeket az egész vonalon megvédik és mindenkor lelkiismeretesen arra törekedjenek, hogy a középpont programja további, még eddig nem érvényesült részeiben is érvényesüljön.

Az uzoratorvény megszüretése. Ismeretes az az akció, amelyet a Magyar Gazdaszövetség folytat az uzora ellen s melynek sikeres megállítására érdekében már évek óta sürgeti a meglévő uzoratorvény kodifikálását. Eczébből a szövetség most fölterjesztést intézett az igazságügyminiszterhez, hogy mielőbb nyújtsa be a képviselőháznak az uzoratorvény módosításáról azt a javaslatot, amelyet Plósz Sándor még 1903-ban a képviselőház elé terjesztett s amelyet 1906-ban Günther Antal is benyújtott, de amely javaslat tudvalevően még bizottsági tárgyalásra sem került. A szövetség még a Plósz-féle javaslat megszerkesztése előtt ankétet rendezett az uzoratorvény megvitására, amelyen a legelőkelőbb jogászok vettek részt. A tanácskozás anyagát annakidején fölterjesztette a szövetség az igazságügyi kormányhoz, amit egyes részleteiben fel is használtak. A mostani fölterjesztésben hivatkozik a szövetség az ankét anyagára s azt kívánja, hogy az uzoratorokra kiszabandó büntetés maximuma 8000 K.-ról 30,000 K.-ra emeltesse, hogy a javaslat fogadja el az uzoraperekben hozott ítéletek hírlapi közzétételét, mint mellékbüntetést, továbbá annak kimondását, hogy minden uzorás ügylet semmis volta, a polgári bíróság által hivatalból észleltessék és hogy kísérlet címén büntetendők legyenek azok, akik tapasztalatlan egyéneket gabonaelővételi ügyletek kötésére rábeszélnek vagy ilyen ügyletek biztosítására váltóbeli kötelezettséget vállaltatnak. Külön foglalkozik a fölterjesztés a részletügyek alakjába burkolt uzorával és arra kéri az igazságügyi minisztert, hogy az 1906-ik évi osztrák részletügyi törvény tekintetbevételével készíttesse el mielőbb azt a részletügyekre vonatkozó javaslatot, amelynek benyújtását a polgári perrendtartás tárgyalásai alkalmával a képviselőházban kilátásba helyezetti. Hiszszük, hogy az uzoratorvény módosítása sürgetésének meglesz a kívánt eredménye.

A M. kir. Mezőgazdasági Múzeum köréből. Radisics György miniszteri tanácsos, a Magyar Mezőgazdasági Múzeum igazgatója jelentést terjesztett Serényi Béla gróf földmívelésügyi miniszter elé első negyedévi működéséről és egyúttal javaslatokat terjesztett elő a Mezőgazdasági Múzeum kibővítése tekintetében is. Szükségesnek tartja, hogy a múzeum gyűjteményei rendszeres ismeretések által életrekeltesse az állandó szakelőadások rendszeresítésével, melyek megtartására az OMGE., egyes kiváló gazdák s a minisztérium-

hoz beosztott szakemberek volnának felkérendőek. Az intézet életműködését időszaki kisebb terjedelmű és költségű kiállításokkal volna célszerű erősíteni és növelni. Nagy súlyt helyezne egy minden év őszén tartandó vetőmagkiállításra, melynek anyagát gazdasági egyletek és gazdasági tudósítók s egyesektől költség nélkül lehetne beszerezni. Hiányzik a múzeumból a magyar föld egy speciális gazdaságának bemutatása, érte az alatt ásványvizeinket. 187 hazai ásványvizek vegyelemzése és gyógyhatása ismeretes s ugyanennyi van forgalomban vegyelemeztlenül. Az ország ásványvízgyűjteményét a minisztérium fennhatósága alá tartozó gyógyfürdők ismertetésének keretén belül lehetne bemutatni. Ugy szintén kiegészíteni javasolja a múzeum halászati osztályát is térképekkel, természeti és kiviteli grafikonokkal s a haltenyésztő állomások kimutatásával s az összes halfaunának egy képen összefoglalt színezett ábrázolásával. A múzeum vagyonának számviteli rendszerre vonatkozó javaslatai után rámutat Radisics a múzeum anyagi képességének hiányaira s az újabb beszerzésekre eddig engedélyezett 20,000 koronát kevésnek tartja, ugy szintén a személyzeti járandóságok fedezésére engedélyezett segélyt is.

A falusi otthon érdekében. A dry farming congress-t Colorado Springsben tartják meg októberben. A gyűlésnek nevezetessége az lesz, hogy azon a nők külön gyűlést tartanak, a falusi otthonok kellemesebbé tétele tárgyában. A gazdasági akadémiák háztartási fakultása a falusi otthon érdekében működik minden államban s azok gyűjtöttek össze adatokat és terveket a falusi otthon, a falusi élet kellemesebbé tételére, de a fő kérdés: miképp tartható meg a gazdaságban a fiú és leány, miképp emelhető a földmívelés arra a magaslatra, amelyen a férfi és nő munkája után szellemük is pihenést, szórakozást talál, nincs megoldva még. Ennek a kérdésnek megbeszélése végett tartják a nők összejövetelüket. A kérdés nemcsak a nyugati államokat érdekli, hanem a legtovább levő keleti államokat is, mert minden államban hangzik az óhajlás jobb gazdálkodás, jobb és kellemesebb otthon után. Az otthon kellemessé tétele elsősorban a nőktől függ, ezért hívják őket össze annak megbeszélésére. A dry farming congress titkári hivatala az Egyesült Államok minden részéből kapja a lelkes hanguleteket, amelyekben a nők kilátásba helyezik minden tehetségüket az ügy támogatására s így arra lehet következtetni, hogy a gyűlés az amerikai nők életében nagy haladást okoz. A nők gyűlését külön helyiségben tartják a dry farming congress-el párhuzamosan, amelynek vezetői a gyűlés érdekességének és értékének előre is biztosítékát adják.

Magyarországi Gazdaczimtár. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület könyvkiadó vállalata nagyobb mű kiadását határozta el a folyó évben. A hiányt pótló könyv a Magyarországi Gazdaczimtár, melyet zsitvabessenyői Rubinek Gyula, az Orsz. Magyar Gazd. Egyes. igazgatója szerkeszt, a pénzügyigazgatóságok által a m. kir. pénzügyminiszter rendeletére beszerelt hiteles adatok alapján. A Magyarországi Gazdaczimtár hivatva lesz tájékoztatást nyújtani arról, hogy az egyes gazdasági termékek, vető-

A LEGJOBB MAGVAK

MAUTHNER ÖDÖN

kaphatók
csász. és kir. udvari
magnagykereskedésében,

IV., Kossuth-Lajos-u. 4. BUDAPEST, VII., Rottenbiller-u. 33.

Az ideai árjegyzék megjelent, mely kívánatra ingyen és bérmentve küldeték meg.

Felkérendők. Kisebb terje-
sa célszerű
elyezne egy
agkiállításra,
és gazdasági
kül lehetne
a magyar
bemutatása,
azai ásvány-
a ismeretes
mezzelünk.
minisztérium
k ismerteté-
tatni. Ugy-
zeum halá-
sztségi és ki-
állomások
egy képen
A muzeum
vonatkozó
a muzeum
az újabb
000 koronát
zeti jaran-
segélyt is.
ry farming
artják meg
ége az lesz,
nak, a falusi
an. A gazda-
sa a falusi
államban s
terveket a
bbé tételére,
eg a gazda-
emelhető a
amelyen a
fik is pihe-
oldva még.
végett tart-
érdés nem-
anem a leg-
hert minden
gazdálkodás,
Az otthon
függ, ezért
ésére. A dry
z Egyesült-
elkes hangu
ba helyezik
tására s így
gyűlés az
st okoz. A
tják a dry
amelynek
értékének

magvak, tenyészállatok stb., hol szerezhetők be közvetlen a termelőktől és az ország száz holdon felüli birtokairól benne az összes tudnivalók fellelhetők. Így benne lesz a birtokos vagy bérlő neve, lakhelye, a birtok területének miveltési beosztása, valamint kataszteri jövedelmi kimutatása. A mű megyénként beosztva tájékoztat arról, hogy az egyes különleges mezőgazdasági ágak nagyobb mértékben hol miveltetnek. Fel-sorolja a nagyobb üzemű vetőmagtermesztőket és ipari növényeket termeszto helyeket. Főtalálható lesz benne a kiterjedtebb kertészet, gyümölcs-telep, méhészet, pinczegazdaság. Eze-ken kívül kiterjed a száz holdon felüli birtokok talaj-, éghajlati és munkásviszonyaira. Felöleli a mezőgazdasági ipari üzemeket és a különböző mezőgazdasági társulatokat, intézményeket. A Magyarországi Gazdaczimtár teljes tükre lesz hazánk és Horvátország száz holdon felüli birto-
kai jelen állapotának s földbirtokaink igazi törzskönyvét fogja képezni. A mű előfizetési ára az Országos Magyar Gazdasági Egyesület könyv-kiadó vállalatánál (Budapest, IX., Üllői-ut 25.) 35 korona.

Havonkénti állatdíjazás Sümegen. Sümeg előljárósága minden hónap első hétfőjén szarvas-marha-, ló- és sertésfölhajtással egybekötött állat-vásárt tart, melyben az állatok pénzbeli jutalom-ban részesülnek. A díj 20—15—10 korona. Ezen-kivül az állatfölhajtók, minden 100—200—300-ik állat felhajtója külön pénzdíjat kap. A legköze-
lebbi vásár és díjkiosztás május 1-én lesz.

Bikavásár Szatmáron. A Szatmárvármegyei Gazdasági Egyesület szokásos tavaszi bikavásárát a száj- és körömfájás miatt csak e hó 19-én tarthatta meg Szatmárnémetiben. Felhajtott 103 magyar fajta, 29 nyugati fajta bika; ezek közül eladatott: 40 drb magyar, 6 drb nyugati 31,850 korona árban, elért átlagár tehát 688 korona. A két fajta között az átlagárak követ-kezőleg oszlottak meg: magyar fajta 679 korona, nyugati 750 korona. A felhajtott anyag minőségre nézve közepesnek mondható. Nagyobb mennyi-ségben vásároltak a szatmár-, ung- és máramaros-megyei gazdasági felügyelők, ez utóbbiak 23 drbot szállítottak el vasuton.

Országos állatvásárok. Nagyobb jelentőségű országos állatvásárok a vásárt tartó hatóságoktól beérkezett jelentések szerint május havában a következő helyeken tartatnak meg:

Zalaegerszegen, május hó 1-én: A legnagyobb felhajtás remélhető m. t. szarvasmarhából és lóból. *Tavalyi* felhajtás és eladás szarvasmarhából 2420—1130, lóból 456—98.

Lugoson, május hó 5—7-én: A legnagyobb felhajtás remélhető m. t. szarvasmarhából, lóból, juhból és sertésből. *Tavalyi* felhajtás és eladás szarvasmarhából 1170—667, lóból 360—207, juhból 3400—2061, sertésből 870—449.

Szászrégenben, május hó 7-én: A legnagyobb felhajtás remélhető m. t. szarvasmarhából, lóból és juhból. *Tavalyi* felhajtás és eladás szarvas-marhából 7164—3464, lóból 957—429, juhból 3741—2810, sertésből 291—243.

Szikszón, május hó 10-én: A legnagyobb felhajtás remélhető m. t. szarvasmarhából és lóból. *Tavalyi* felhajtás és eladás szarvasmarhából 1530—980, lóból 1000—600, sertésből 600—350.

Magyarlápason, május hó 14—15-én: A leg-nagyobb felhajtás remélhető m. t. szarvasmarhá-ból és juhból. *Tavalyi* felhajtás és eladás szarvas-marhából 5110—1786, lóból 1006—402, juhból 6000—4050, sertésből 1200—501.

Rimaszombatban, május hó 15-én: A legnagyobb felhajtás remélhető m. t. szarvasmarhából, lóból és juhból. *Tavalyi* felhajtás és eladás szarvas-marhából 3298—1132, lóból 3792—343, juhból 5675—2783, sertésből 1215—383.

Ungváron, május hó 22-én: Felhajtás most még bizonytalan, mert a város zárlat alatt van.

Homonnán, május hó 23-án: *Tavalyi* felhajtás és eladás m. t. szarvasmarhából 1362—734, lóból 317—198.

Karcagon, május hó 28-án: A legnagyobb felhajtás remélhető m. t. szarvasmarhából, lóból, juhból és sertésből. *Tavalyi* felhajtás és eladás szarvasmarhából 1060—794, lóból 960—403, juhból 950—571, sertésből 655—332.

Lapunk mai számához csatolva van *Clayton és Shuttleworth* cég prospektusa, melyre fel-hívjuk olvasóink b. figyelmét.

**Parcellázások jutányos és gyors keresztül-
vitele.** A „Kisbirtokosok Országos Földhitel-
intézete” üzletmüködési köre kiterjed a parcell-
lázások lebonyolítására és az e célra szóló
kölesönök adására is. Az intézet rendeltetése
kizár minden nyereszkesedést, miért is maga par-
cellázási célokra birtokot nem vásárol, hanem
kivánatra elvállalja méltányos munkadíj ellené-
ben a parcellázások teljes (jogi, telekkönyvi és
mérnöki) lebonyolítását s e célra megbizottját
a helyszínére kiküldi, aki az összes teendőket
ellátásáról a helyi kívánalmaknak megfelelően
gondoskodik. Parcellázási célokra az intézet
előnyös feltételű kölcsönöket engedélyez, me-
lyekre vonatkozólag az igazgatóság (Budapest,
V., Géza-utca 2. szám) kivánatra minden fel-
világosítást megad. Az intézet működésének
előnyei: 1. A lebonyolítás olcsósága. 2. Az inté-
zet nyereségreszesedést nem igényelvén, a vevők
ugyanazon az áron kapják a földet, ahogy az
eladó eladja. 3. A vevők s az eladók a par-
cellázás minden gondjától megszabadulnak. 4.
Az eladó egyszerre egyösszegben megkapja a
vételárat. 5. Egyetemleges felelősség nincsen.
6. Az összes költségek előlegeztetnek. Az inté-
zet által engedélyezett kölcsönök főbb előnyei:
1. A járadék utólag fizetendő. 2. Kölcsönök
már 300 koronától kezdve adatnak. 3. Az egyik
módozatú kölcsön teljes készpénzzel, fiztetetik
ki. 4. Közjegyzői okirat nem szükséges csupán
az olcsó közjegyzői hitelesítés. 5. A kölcsön az
intézet által fel nem mondható.

„Köztelek Olcsó Könyvtára.”

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület
könyvkiadó-vállalata, karöltve a „Patria” iro-
dalmi és nyomdai részvénytársasággal meg-
indította a „Köztelek Olcsó Könyvtárát”.

A „Köztelek Olcsó Könyvtára” minden füze-
tét hazánk legkiválóbb szakirói, könnyen érthető,
népies modorban írják; a modern gazdálkodási
tudomány legújabb vívmányait felölelő, magas
szinvonala értékes munka minden egyes füzet.

A vállalat öt évre terjed és 60—100 füzet-
ből fog állni. Egy-egy évfolyamra az előfizetés
csupán 5 K.-ba kerül s ezen kis összegért az
1—12. számú füzeteket kapja az illető, bérmen-
tesen megküldve. Az „Olcsó Könyvtár” 5 év-
folyamában felöleli az összes mezőgazdasági ter-
melési ágakat, hasznos tanácsokat ad az adó-
ügyekre, a gazdaságban előforduló jogi kérdé-
sekre vonatkozólag, foglalkozik a hitelkérdéssel,
a biztosításra, eladásokra vonatkozó összes
tudnivalókkal. Olyan általános, mindent felölelő
könyvtárt szerez magának az előfizető, amely-
ből minden, a gazdaságban előforduló kérdésre
a legpontosabb, szakszerű felvilágosítást nyerheti.

Az első évfolyamban ezideig megjelent füze-
tek: Az istállótrágya. Irta: Cserháti Sándor. A
szarvasmarha tenyésztése. 29 ábrával. Irta:
Kovácsy Béla. A gabonafélék termesztése. 19
ábrával. Irta: Grabner Emil. Baromfitenyésztés.
36 ábrával. Irta: Hreblay Emil. Adóügyi tanács-
adó. Az új adótörvény alapján irta: Hollady
Nándor. A jó pinczegazda. Irta: Pettenkoffer
Sándor. A takarmányozás alapvonalai. Irta:
Cselkó István. Milyen gyöngynövényeket termesz-
sen a kisgazda? Irta: Péter Béla dr.

Az 1910. évi második évfolyamban a követ-
kező füzetek jelentek meg: Az igásló tenyész-
tése. Irta: Kis Mihály. A műtrágyák helyes
alkalmazása. Irta: Kerpely Kálmán. Sertés-
tenyésztés. Irta: Dorner Béla. Kapasnövények
termesztése. Irta: Rösztler Károly. A kisgazda
mezőg. gépei. I. és II. füzet. Irta: ifj. Sporzon
Pál. Borjúk felnevelése és takarmányozása.
Irta: Cselkó István. Baromfiértékesítés. Irta:
Winkler János. Állattenyésztési tanácsadó. Irta:
Matlaszkovszki Tádé.

Az 1911. évi harmadik évfolyamban eddig
a következő füzetek jelentek meg: Méhészet.
Irta: Rodiczky Jenő dr. Marha-, juh- és sertés-
hizlalás. Irta: Cselkó István.

Felhívjuk igen tisztelt olvasóinkat, hogy a
lapunkhoz mellékelt előfizetési lap felhasználá-
sával minél előbb fizessenek elő a „Köztelek
Olcsó Könyvtára”-ra. A nép vezetőit, a laké-
szeket és tanítókat pedig kérjük, támogassák a
vállalat nemes törekvéseit avval, hogy a kisebb
gazdák körében is ismertessék és előfizetőket
gyűjtsenek a „Köztelek Olcsó Könyvtára”-ra.

Alábbi megrendelési lap kivágva, a „Patria”
r.-t.-nak Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám
küldendő.

K.

MEGRENDELÉSI LAP.

Alulírott előfizetek az Országos Magyar Gazda-
sági Egyesület könyvkiadó vállalatában megjelenő
„Köztelek Olcsó Könyvtár” következő évfolyamaira:

Az I. 1909. évfolyam 12 füzetére	5 koronával
A II. 1910. „	12 „ 5 „
A III. 1911. „	12 „ 5 „
A IV. 1912. „	12 „ 5 „
Az V. 1913. „	12 „ 5 „

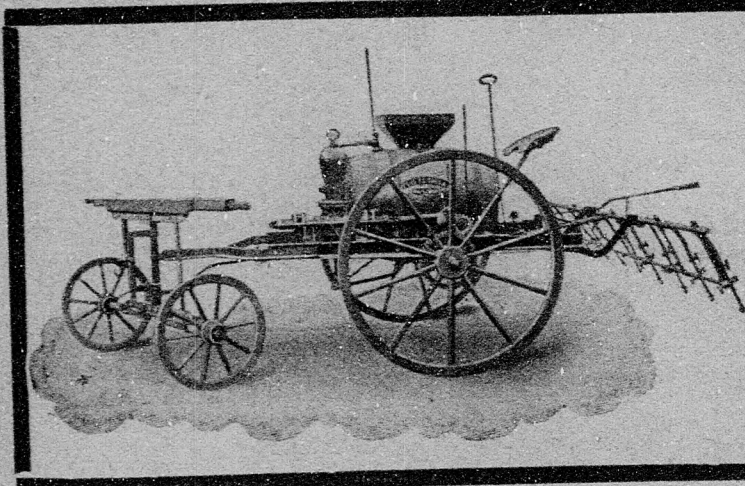
összesen koronával, mely összeget egyidejűleg
postautalvánnyal küldöm.

Olvasható aláírás:

Lakóhely:

Utolsó posta:

(A nem kívántak törölnökök.)

Jelenkor legjobb fogatos permetezők.

Réparovarak, peronoszpora, vadrepce, vadmustár stb. ellen.

4, 5 és 6-soros beállitható kapálógépek.

Nélkülözhetetlen gépek pontos, gyors és olcsó kapáláshoz.

Gőzeke gyűrűhengerek és borókák.

Kézi- és fogatos chilisalétronszórók.

Számtalan elismerőlevél. Kitünő eredmény. Jutányos árak.

PERL és TÁRSA, gépgyár és vasöntöde Szered, Pozsony m.

K
en,
97-u. 33.
stik meg.

NYILTTÉR.

B rovattban foglaltakért a szerkesztőség felelősséget nem vállal

Paikány- és egérirtóbacillus.

„Ratin“ (mezei egér, hősög és ürgeköl) fertőző betegséget plántál köztük és teljesen kipusztítja. Más állatra avagy emberre ártalmatlan. Prospektust ingyen küld a „Ratin“ Bakteriologiai Laboratorium vezérképviseletébe

Budapest, Rottenbiller-u. 30.

Felhívjuk a t. cz. gazdaközönség figyelmét a

BUDAPESTI

GYAPJUAUKCZIÓKRA,

melyek első sorozata f. é. július hó 12-én veszi kezdetét.

Az aukciókra felküldött és „Gyapjárverések Magyar Általános Hitelbank, Budapest, Dunaparti teherpályaudvar“ címzett gyapjuküldemények ingyen raktározásban részesülnek.

Bejelentéseket elfogad és mindenemű fevilágosítással szolgál

Magyar Általános Hitelbank

Árusztály—Gyapjárverések

V. ker., Nádor-utca 12. sz.

Kimutatás a ragadós állapotbetegségek elterjedéséről.

(Eredeti jelentés a „Köztelek“ részére.)

1911 április 26.

A betegség neve	Fertőzve volt		Mult heti állapot		Mult évi	
	K.	U.	K.	U.	K.	U.
Lépfene	131	136	134	137	183	192
Veszétség	210	225	211	221	254	271
Takonykór	55	61	44	49	59	62
Száj- és körömfájás	1503	4702	1769	6124	—	—
Juhhimlő	31	54	35	81	27	105
Ivarsz. hóly. kiütés	71	155	71	155	85	216
Rühkór	327	684	314	653	338	759
Bivalyvész	2	2	2	2	2	2
Sertésorbáncz	75	124	73	118	98	170
Sertésvész	221	523	215	497	343	831

Ausztriában 1911. év április 19-én fertőzve volt: vesztésséggel 24 k. 32 u., takonykórral 9 k. 11 u., rag. száj- és körömfájással 910 k. 6061 u., sertésvészszel 86 k. 492 u.

Németországban 1911. év április 15-én fertőzve volt: takonykórral 22 k. 38 u., rag. száj- és körömfájással 2851 k. 11917 u., sertésvészszel 825 k. 1032 u., rag. tüdőlobbal — k. — u.

KERESKEDELEM, TÖZSDE.

Napijelentés a gabonatözsdeiről.

1911 április 28.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete gabonaosztályának jelentése a „Köztelek“ részére.)

Elkelt 10,000 q buza változatlan árák mellett. Rozsban az üzlet kissé ellanyhult és Budapest paritásában 18.40—19.30 koronát fizettek. Takarmányárpában alig volt üzlet és az árák változatlanok maradtak. Zabban az üzlet szilárd volt. Magyar áruban alig volt kínálat. Budapest paritásában 19.50—20.—K.-át fizettek. Tengeriben az üzlet a határidőpiac hatása alatt kissé ellanyhult. Budapest paritásában 13.10 K.-át fizettek.

Eladatott:

Buza. Tiszavidéki: 100 mm. 79 k. 25.50 K., 100 mm. 79 k. 25.40 K., 100 mm. 78.89 k. 25.50 K., 500 mm. 78.5 k. 25.90 K., 1000 mm. 78.5 k. 25.90 K., 200 mm. 78 k. 25.60 K. felső, 4000 mm. 77.5 k. 25.70

K., 500 mm. 77 k. 25.60 K., 700 mm. 77 k. 25.50 K., 500 mm. 73.7 k. 25.35 K., 600 mm. 76.4 k. 25.40 K., 100 mm. 75.3 k. 25.—K., 200 mm. 74.8 k. 24.60 K. Pestvidéki: 100 mm. 77 k. 25.30 K., 120 mm. 77 k. 25.30 K., 100 mm. 78 k. 25.20 K. Bácsági: 4800 mm. 74.3 k. 24.50 K. Bácskai: 1100 mm. 76 k. 25.20 K., 800 mm. 75 k. 24.60 K. Frjérmegyei: 140 mm. 77 k. 24.80 K. Raktári: 2000 mm. 76.5 k. 25.—K. Rozs: 100 mm. 18.20 K. pp., 100 mm. 19.10 K. pp., 100 mm. 19.10 K. pp., 400 mm. 19.20 K. pp., 100 mm. 19.50 K. pp., 200 mm. 18.60 K. pp., 100 mm. 18.50 K. pp., 400 mm. 19.20 K. pp., 100 mm. 19.20 K. pp., 1000 mm. 19.70 K. ab Budapest, 100 mm. 19.30 K. pp., 700 mm. 18.70 K. pp. Tengeri: 100 mm. 12.9580 K. pp. Zab: 300 mm. 21.60 K. kpf., 700 mm. 21.—K. kpf., 700 mm. 21.40 K. kpf., 700 mm. 21.60 K. kpf., 150 mm. 19.70 K. kpf., 150 mm. 19.40 K. dohos kpf., 170 mm. 19.40 K. kpf., 100 mm. 19.10 K. kpf., 400 mm. 18.80 K. ab kocsira kpf.

Határidőárak.

(Déli zárlat.)

Buza 1911 májusra	24.92
Buza 1911 októberre	23.02
Rozs 1911 októberre	18.60
Zab 1911 májusra	19.24
Zab 1911 októberre	15.—
Tengeri 1911 májusra	12.94
Tengeri 1911 júliusra	13.20

A liverpooli gabonapiacz.

(Eredeti jelentés a „Köztelek“ részére.)

Liverpool, 1911 április 25.

A multheti gabonapiacz eseményei az általános helyzet megjavulásában táplált várakozásainkat igazolták. A nemzetközi gabonapiacz az elmúlt héten át határozott, sőt erős lefolyású volt és az árkövetelések minden vonalon emelkedtek. Ama okok, melyek az általános hangulat eme változását előidézték, könnyen fedezhetők fel. Elsősorban Poroszország kedvezőtlen hivatalos vetésjelentését kell említenünk, mely Németországban és a kontinensen tevékeny vételkedvet illeztett elő. Ehhez járult még az Oroszország délnyugati kormányzóságairól szóló kedvezőtlen vetésjelentés, mely viszont az ottani exportörök tartózkodását hozta magával. Amerikában is, ahol a májusi baisse-engagement-ok tekintélyesek voltak, több határozottság mutatkozott, minthogy a sürgető mezei munkák miatt a földbirtokosok szállítási és ezáltal a főbb konzumközpontok készletei is lepadtak. Ezen körülményektől befolyásolva úgy itt, mint a kontinensen erős vásárlási kedv keletkezett és naponként emelkedő árák mellett mindenféle búzában tetemes üzlet jött létre. A kereslet tárgyát főképpen ausztráliai és rosafé szállítmányok képezték. Az előbbieket főképp a kontinens, az utóbbiak ellenben határidőként való esérében Anglia számára. Az orosz kínálat folyton paritás fölé maradt, mert ezen minőségeket Dél Európában jobban értékelhették. India keveset kínált és azt is drágán, kanadai buza pedig csak kisebb mennyiségekben képezte üzlet tárgyát. Tegnap délután óta a hangulat nyugodtabb lett. Miután a kereslet egyelőre ki van elégitve, a vevők teljesen visszahúzódtak a piacról. Argentina kínálata növekedésben van és a parton megérkezett ausztráliai „order“, vagyis rendelésre váró szállítmányok szintén nyomják a piacot. Nyugat Európában az időjárás esős és kedvező és Déloroszországban is egészen kedvezőre fordult az időjárás. A jelenlegi pompás kilátások az Egyesült-Államokban és Indiában az ottani tulajdonosokat nem sokára arra fogják késztetni, hogy kínálatukkal fellépjenek a piacson és ha hirtelen vetésárak nem történnek, akkor a multheti haussera nem sokára erős reakciót várhatnak. Argentínában megjavultak a kilátások a legutóbbi esők óta. Buza és zab exportálása a rendes mértékben folyik. Ausztráliában is nagy esők voltak a mult héten, ami nagy ritkaság ott ebben az évszakban, amikor a gazdák legnagyobb ellensége a szárazság. Azonban attól tartanak, hogy a sok eső talán meg is ártott a búzáknak; a takarmányokra nézve mindenesetre nagyon jó volt.

Mai jegyzéseink részszállítmányra c. i. f. Liverpool métermázsánként:

	ápr. 25.	ápr. —
Dél-Ausztráliai ápr.-máj.-ra	18.49 K.	— K.
Manitoba 2. sz. ápr.-máj.-ra	18.77 K.	— K.
Barusso 78 kg. márc.-ápr.-ra	17.66 K.	— K.

Budapesti takarmányvásár. (IX. kerület, Mester-u. 1911. ápr. hó 28-án. A székesfővárosi vásárgazgatóság jelentése a „Köztelek“ részére.)

Felhozott a szokott községekből 130 szekér réti széna, 11 szekér muhar, 15 szekér zsupszalma, 8 szekér alomszalma, — szekér takarmányszalma, — szekér tengeriszár, 6 szekér egyéb takarmány (lóhere, luczerna, zabos-bükköny, köles stb.), 500 zsák szecska.

A forgalom közepes.

Árak fillérekben q-ként a következők: réti széna 530—900, muhar 780—940, zsupszalma 400—540, alomszalma 340—440, takarmányszalma —, kéve tengeriszár —, egyéb takarmány —, zabos-bükköny 780—940, lóhere —, luczerna —, köles —, sarju —, szalmaszecska 500—540. Összes kocsiszára 175. Összes súly 210,000 kg.

Burgonya.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete gabona-osztályának jelentése a „Köztelek“ részére.)

Étkezési czélokra alkalmas burgonya árai:

	Fehér	Rózsa	Sárga
	korona		
Dunántuli	4.60—4.80	5.40—5.60	6.40—6.60
Felsőmagyarországi	5.—5.20	5.40—5.60	6.80—7.—
Nyírségi	4.60—4.80	5.40—5.60	6.—6.20
Erdélyi	4.50—4.70	5.40—5.60	6.—6.—
Bácsági	—	—	—
Pesti	4.80—5.—	5.60—5.80	6.40—6.60

Mezőgazdasági és ipari czélokra:

	Fehér	Rózsa	Sárga
	korona		
Dunántuli	4.20—4.30	—	—
Felsőmagyarországi	4.20—4.30	—	—
Nyírségi	4.20—4.30	—	—
Erdélyi	4.20—4.30	—	—
Bácsági	4.20—4.30	—	—
Pesti	4.20—4.30	—	—

Nyerseszukor.

Aussigból ————— 24.45 K.

Szeszüzlet.

A szeszüzletben e héten változatlan tartott irányzat uralkodott és a szeszárák a legutóbbi zárlatjegyzés szerint zárulnak.

Elkelt finomított szesz nagyban adózva 177.—178 K.-ig, adózatlanul 58.—59 K.-ig azonnali szállításra és április—májusi szállításra. Későbbi terminusra drágább az ár. Promptételek másodkézből olcsóbb árban voltak ajánlva.

Élesztőszesz adózva 176.50—177 K.-ig kelt el kisebb tételekben.

Denaturált szeszenben a kereslet kielőgítő és több tétel 47.—48 K.-ig kelt el hordóval együtt kötésre. Mezőgazdasági szeszgyárak részéről kontingens nyerseszsz 53.50—54 K.-ig volt ajánlva fix árban és 2—2.50 K.-ig jegyzésen alul.

Budapestben a kontingens nyerseszsz ára 54—55 K.

Budapesti jegyzés

	nagyban
	koronákban
Kontingens nyerseszsz	54—55
Finomított szesz adózva	177—178
„ adózatlan	58—59
Élesztőszesz adózva	176.50—177
„ adózatlan	—
Nyerseszsz adózva	175—176
Denaturált szesz	47—48

(Az adózott szesz a 20 K. pótdóval együtt értendő.)

Gazdasági áruszükségleti czikkek.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete árusztályának jelentése a „Köztelek“ részére.)

Zsiradékok. Az amerikai zsiradékok behozatala dacára az üzlet itten nagyon szilárd volt, mivel a készítés s kínálat egy belföldi szalonában, mint disznózsirban még mindig jelentéktelen. A forgalomba került tételek a mult hetiekről magasabb árakat értek el.

Jegyzések:

I. r. fehér forrázott táblaszalonna, friss áru, nagyobb kocsirakományok vételénél, nehéz minőségű	163—164 K.
Könnyebb minőségű	154—155 „
I. r. perzselt (paraszt) szalonna	160—161 „
I. r. pestvárosi disznózsir, nagy hordókban 100 kg.-ként minden levonás nélkül.	165—166 „

Luiza gózmalom r.-t. jelentése a „Köztelek“ részére. Budapest, 1911 április hó 27. Netto-árak 50 kg.-ként Budapestben, elegysúly tiszta súlyként, zsákostul. Közleletesség nélkül.

Takarmányliszt:

Szám:	0	1	2	3	4	5	6	7
Ár K.:	19.60	19.10	18.60	18.10	17.60	16.80	16.—	15.20
7 1/2	7 3/4	8	Korpa:		F.		G.	
14.20	12.—	8.10	Ár korona:		6.—		8.10	

NYILTTÉR.

A rovatban foglaltakért a szerkesztőség felelősséget nem vállal

Palkány- és egerirtőbacillus.

"Ratin" (mazel egér, borszeg és ürgeknel is) fertőző betegségeit plántál köztük és teljesen kipusztítja. Más állatra avagy emberre ártalmatlan. Prospektus ingyen küld a "Ratin" Bakteriológiai Laboratorium vezérképviseleténél.

Budapest, Rottenbiller-u. 30.

Felhívjuk a t. cz. gazdaközönség figyelmét a

BUDAPESTI

GYAPJUAUKCZIÓKRA,

melyek első sorozata f. é. július hó 12-én veszi kezdetét.

Az aukciókra felküldött és „Gyapjárverések Magyar Általános Hitelbank, Budapest, Dunaparti teherpályaudvar” címzett gyapjuküldemények ingyen raktározásban részesülnek.

Bejelentéseket elfogad és mindenemű felvilágosítással szolgál

Magyar

Általános Hitelbank

Áruosztály—Gyapjárverések

V. ker., Rádor-utca 12. sz.

Kimutatás a ragadós állapotbetegségek elterjedéséről.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)
1911 április 26.

A betegség neve	Fertőzve volt		Mult heti állapot		Mult évi állapot	
	K.	U.	K.	U.	K.	U.
Lépfene	131	136	134	137	183	192
Vesztség	210	225	211	221	254	271
Takonykór	55	61	44	49	59	62
Száj- és körömfájás	1503	4702	1769	6124	—	—
Juhhimlő	31	54	35	81	27	105
Ivarsz. hóly. kiütés	71	155	71	155	85	216
Rühkór	327	684	314	653	338	759
Bivalyvész	2	2	2	2	2	2
Sertésorbáncz	75	124	73	118	98	170
Sertésvész	221	523	215	497	543	831

Ausztriában 1911. év április 19-én fertőzve volt: vesztséggel 24 k. 32 u., takonykórral 9 k. 11 u., rag. száj- és körömfájással 910 k. 6061 u., sertésvészszel 86 k. 492 u.

Németországban 1911. év április 15-én fertőzve volt: takonykórral 22 k. 38 u., rag. száj- és körömfájással 2351 k. 11917 u., sertésvészszel 825 k. 1032 u., rag. tüdőlobbal — k. — u.

KERESKEDELEM, TÖZSDE.

Napijelentés a gabonátözsdeiről.
1911 április 28.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete gabonaosztályának jelentése a „Köztelek” részére.)

Elkelt 10,000 q buza változatlan árák mellett.
Rozsban az üzlet kissé ellanyhult és Budapest paritásában 18'40—19'30 koronát fizettek.
Takarmányárpában alig volt üzlet és az árák változatlanok maradtak.
Zabban az üzlet szilárd volt. Magyar árban alig volt kinalat. Budapest paritásában 19'50—20—K.-át fizettek.
Tengeriben az üzlet a határidőpiac hatása alatt kissé ellanyhult. Budapest paritásában 13'10 K.-át fizettek.
Eladatott:
Buzs. Tiszavidéki: 100 mm. 79 k. 25'50 K., 100 mm. 79 k. 25'40 K., 100 mm. 78'69 k. 25'50 K., 500 mm. 78'5 k. 25'90 K., 1000 mm. 78'5 k. 25'90 K., 200 mm. 78 k. 25'60 K. felső, 4000 mm. 77'5 k. 25'70

K., 500 mm. 77 k. 25'60 K., 700 mm. 77 k. 25'50 K., 500 mm. 76'7 k. 25'35 K., 600 mm. 76'4 k. 25'40 K., 100 mm. 75'3 k. 25—K., 200 mm. 74'8 k. 24'60 K.
Pestvidéki: 100 mm. 77 k. 25'30 K., 120 mm. 77 k. 25'30 K., 100 mm. 76 k. 25'20 K.
Bánsági: 4800 mm. 74'3 k. 24'50 K.
Bácskai: 1100 mm. 76 k. 25'20 K., 800 mm. 75 k. 24'60 K.
Frjermegyei: 140 mm. 77 k. 24'80 K.
Raktári: 2600 mm. 76'5 k. 25—K.
Rozs: 100 mm. 18'20 K. pp., 100 mm. 19'10 K. pp., 100 mm. 19'10 K. pp., 400 mm. 19'20 K. pp., 100 mm. 19'50 K. pp., 200 mm. 18'60 K. pp., 100 mm. 18'50 K. pp., 400 mm. 19'20 K. pp., 100 mm. 19'20 K. pp., 1000 mm. 19'70 K. ab Budapest, 100 mm. 19'30 K. pp., 700 mm. 18'70 K. pp.
Tengeri: 100 mm. 12'9580 K. pp.
Zab: 300 mm. 21'80 K. kpf., 700 mm. 21—K. kpf., 700 mm. 21'40 K. kpf., 700 mm. 21'60 K. kpf., 150 mm. 19'70 K. kpf., 150 mm. 19'40 K. dohos kpf., 170 mm. 19'40 K. kpf., 100 mm. 19'10 K. kpf., 400 mm. 18'80 K. ab kocsira kpf.

Határidőárak.

(Déli zárlat.)

Buza 1911 májusra	24'92
Buza 1911 októberre	23'02
Rozs 1911 októberre	18'60
Zab 1911 májusra	19'24
Zab 1911 októberre	15—
Tengeri 1911 májusra	12'94
Tengeri 1911 júliusra	13'20

A liverpooli gabonapiacz.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

Liverpool, 1911 április 25.

A multheti gabonapiacz eseményei az általános helyzet megjavulásában táplált várakozásainkat igazolták. A nemzetközi gabonapiacz az elmúlt héten át határozott, sőt erős lefelé fordult és az árkövetések minden vonalon emelkedtek. Ama okok, melyek az általános hangulat eme változását előidézték, könnyen fedezhetők fel. Elsősorban Poroszország kedvezőtlen hivatalos vetésjelentését kell említenünk, mely Németországban és a kontinensen tevékeny vételkedvet idézett elő. Ehhez járult még az Oroszország délnyugati kormányzóságairól szóló kedvezőtlen vetésjelentés, mely viszont az ottani exportörök tartózkodását hozta magával. Amerikában is, ahol a májusi baisse-engagement-ek tekintélyesek voltak, több határozottság mutatkozott, minthogy a sürgető mezei munkák miatt a földbirtokosok szállítási és ezáltal a főbb konzumközpontok készletei is lepadtak. Ezen körülményektől befolyásolva úgy itt, mint a kontinensen erős vásárlási kedv keletkezett és naponként emelkedő árák mellett mindenféle búzában tetemes üzlet jött létre. A kereslet tárgyát főképpen ausztráliai és rosafé szállítványok képezték. Az előbbieket főképp a kontinens, az utóbbiak ellenben határidőkért való eszerében Anglia számára. Az orosz kinalat folyton paritás fölött maradt, mert ezen minőségeket Dél Európában jobban értékesíthették. India keveset kinalt és azt is drágán, kanadai buza pedig csak kisebb mennyiségekben képezte üzlet tárgyát. Tegnap délután óta a hangulat nyugodtabb lett. Miután a kereslet egyselőre ki van elégitve, a vevők teljesen visszahúzódtak a piacról. Argentína kinalata növekedőben van és a parton megérkezett ausztráliai „order”, vagyis rendelésre váró szállítványok szintén nyomják a piacot. Nyugat Európában az időjárás esős és kedvező és Dél oroszországban is egészen kedvezőre fordult az időjárás. A jelenlegi pompás kilátások az Egyesült-Államokban és Indiában az ottani tulajdonosokat nemsokára arra fogják készíteni, hogy kinalattal föllépjenek a piacon és ha hirtelen vetéskárok nem történnek, akkor a multheti hausera nemsokára erős reakciót várhatunk. Argentínában megjavultak a kilátások a legutóbbi esők óta. Buza és zab exportálása a rendes mértékben folyik. Ausztráliában is nagy esők voltak a mult héten, ami nagy ritkaság ott ebben az évszakban, amikor a gazdák legnagyobb ellensége a szárazság. Azonban attól tartanak, hogy a sok eső talán meg is ártott a búzáknak; a takarmányokra nézve mindenesetre nagyon jó volt.

Mai jegyzéseink részszállítványra c. i. f. Liverpool métermázsánként:

	ápr. 25.	ápr. —
Dél-Ausztráliai ápr.-máj.-ra	18'49 K.	— K.
Manitoba 2. sz. ápr.-máj.-ra	18'77 K.	— K.
Barusso 78 kg. márc.-ápr.-ra	17'66 K.	— K.

Budapesti takarmányvásár. (IX. kerület, Mester-u. 1911. ápr. hó 28-án. A székesfővárosi vásárgazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.)

Felhozott a szokott községekből 130 szekér réti széna, 11 szekér muhar, 15 szekér zsupszalma, 8 szekér alomszalma, — szekér takarmányszalma, — szekér tengeriszár, 6 szekér egyéb takarmány (lóhere, luczerna, zabos-bükköny, köles stb.), 500 zsák szecska.

A forgalom közepes.

Árak fillérekben q-ként a következők: réti széna 580—900, muhar 780—940, zsupszalma 400—540, alomszalma 340—440, takarmányszalma —, kéve tengeriszár —, egyéb takarmány —, zabos-bükköny 780—940, lóhere —, luczerna —, köles —, sarju —, szalmaszecska 500—540. Összes kocsiszám 175. Összes súly 210,000 kg.

Burgonya.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete gabonaosztályának jelentése a „Köztelek” részére.)

Étkezési célokra alkalmas burgonya árai:

	Fehér	Rózsa	Sárga
	k o r o n a		
Dunántuli	4'60—4'80	5'40—5'60	6'40—6'60
Felsőmagyarországi	5—5'20	5'40—5'60	6'80—7—
Nyírségi	4'60—4'80	5'40—5'60	6—6'20
Erdélyi	4'50—4'70	5'40—5'60	0—0—
Bánsági	—	—	—
Pesti	4'80—5—	5'60—5'80	6'40—6'60

Mezőgazdasági és ipari célekre:

	Fehér	Rózsa	Sárga
	k o r o n a		
Dunántuli	4'20—4'30	—	—
Felsőmagyarországi	4'20—4'30	—	—
Nyírségi	4'20—4'30	—	—
Erdélyi	4'20—4'30	—	—
Bánsági	4'20—4'30	—	—
Pesti	4'20—4'30	—	—

Nyersszukor.

Aussigból ————— 24'45 K.

Szeszüzlet.

A szeszüzletben e héten változatlan tartott irányzat uralkodott és a szeszárak a legutóbbi zárlatjegyzés szerint zárulnak.

Elkelt finomított szesz nagyban adózva 177—178 K.-ig, adózatlanul 58—59 K.-ig azonnali szállításra és április—májusi szállításra. Későbbi terminusra drágább az ár. Promptételek másodkézből olcsóbb árban voltak ajánlva.

Élesztőszesz adózva 176'50—177 K.-ig kelt el kisebb tételekben.

Denaturált szeszben a kereslet kielégítő és több tétel 47—48 K.-ig kelt el hordóval együtt kötésre. Mezőgazdasági szeszgyárak részéről kontingens nyersszesz 53'50—54 K.-ig volt ajánlva fix árban és 2—2'50 K.-ig jegyzésen alul.

Budapesten a kontingens nyersszesz ára 54—55 K.

Budapesti jegyzés

	nagyban
Kontingens nyersszesz	koronákban
Finomított szesz adózva	54—55—
Finomított szesz adózva	177—178—
Élesztőszesz adózva	58—59—
Élesztőszesz adózva	176'50—177—
Nyersszesz adózva	175—176—
Denaturált szesz	47—48—

(Az adózott szesz a 20 K. pótdóval együtt értendő.)

Gazdasági áruszükségleti cikkek.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete áruosztályának jelentése a „Köztelek” részére.)

Zsiradékok. Az amerikai zsiradékok behozatala dacára az üzlet itten nagyon szilárd volt, mivel a készítés s kinalat ugy belföldi szalonában, mint disznózsirban még mindig jelentéktelen. A forgalomba került tételek a mult hetieknél magasabb árakat értek el.

Jegyzések:

I. r. fehér forrázott táblaszalonna, friss áru, nagyobb kocsirakományok vételénél, nehéz minőségű ————— 163—164 K.
Könnyebb minőségű ————— 154—155 „
I. r. perzelt (paraszt) szalonna ————— 160—161 „
I. r. pestvárosi disznózsir, nagy hordókban 165—166 „
100 kg.-ként minden levonás nélkül.

Luiza gőzmalom r.-t. jelentése a „Köztelek” részére. Budapest, 1911 április hó 27. Netto-árak 50 kg.-ként Budapestben, elegysúly tiszta súlyként, rsákosul. Kötözettség nélkül.

Takarmányliszt:

Szám:	0	1	2	3	4	5	6	7
Ár K.:	19'60	19'10	18'60	18'10	17'60	16'80	16—	15'20
	7 ¹ / ₂	7 ³ / ₄	8	Korpa:		F. G.		
	14'20	12—	8'10	Ár korona:		6— 8'10		

Liszt, őrlemények és abraktakarmányok.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete abraktakarmány-osztályának jelentése a „Köztelek” részére.)

A fővárosi malmok átlagos buzalisztjegyzései 100 kilogrammonként Budapesten, elegysúly tisztasulyként, zsákostul.

Szám.	0	1	2	3	4	5	6	7
Ar K.:	35	35	34	33	32	31	29	27
		7 1/2	7 3/4	8				
		23	19	60	14	40		

Rozslisztárak:

Szám:	0	0/1	1	WR.	II.	II/B.	III.
Ar K.:	27	60	26	20	24	80	23

A többi abraktakarmánycikkek árai a következők voltak Budapesten zsákkal, teljes vagonrakomány vételénél 100 kg.-ként:

Finom korpa 1911 azonnali száll.	11:50	11:60
Goromba korpa 1911 azonnali száll.	11:50	11:60
Goromba korpa 1911 május száll.	11:30	11:40
Finom korpa 1911 május száll.	11:30	11:40
Rozsokorpa	11:50	11:60
Árpadora és árpaderceze	12	12:10
Malomkonkoly	10:40	10:50
Budapesti gyári repceporogácsa	12	12:20
Derby-melész ab Hatvan vagy Pozsony	10:10	10:25
Száritott moslék zsák nélkül ab Budapest	12:50	12:70
Száritott répaszelet zsák nélkül ab Hatvan		
czukorgyár	11:50	11:70
Szőrplé 48-50% czukortart. hordó nélkül		
ab czukorgyár	7:60	7:80

Budapesti lóvásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1911 április 27.

Főlhajtattott:

Jobb minőségű hátszó	16 drb	280	550
Könnyű kocsiló (jukker)	40	300	900
Nehéz (hintós)	70	450	690
Igás kocsiló (nyugati vér)	120	240	600
Ponny	4	110	160
Fuvaroslovak	340	140	280
Paraszlovak	500	80	350
Alárendelt minőség	165	25	100
Összesen	1255 drb		

Eladatlan maradt 445 drb
 Irányzat: élénk. Székesfőváros levágásra vásárolt 161 drb 92-139 K.-ig.

Budapesti juhvásár.

1911 április 24.

Főlhajtattott:

Magyarországból	308 drb juh	drb kecske
Szerbiából	— „ juh	— „ kecske
Összesen	308 drb juh	drb kecske
Eladatlan maradt	— drb juh	— drb kecske

Árak

(kilogrammonként élő súlyban, korona értékben).		
Hízott ürü	drb	54-71 fill. kor.
Feljavított juhok	—	54-64 „
Kiverő juhok (anya)	—	— „
Kisorolt kosok	—	— „
Báránycsók	—	— „
Báránycsók	—	— „
Irányzat:	lanyha volt.	

Budapesti vágómarhavásár.

1911 április 27.

Főlhajtás összege:

Uj felhajtás	2684 drb	Minőség szerint:
Mult vásárról visszamaradt	—	Elsőrendű hízott
Összeg	2684 drb	Másodrendű
Eladatlan maradt	—	Alárendelt minőség
		Növendékmарha
		Bivaly
		Összeg
		2684 drb

Származási hely szerint:

Magyar eredeti	1562 drb	Nem szerint:
Magyar tarka	1089	Bika
Magyar bivaly	33	Ökör
Horvátországi marhák	—	Tehén
Boszniai marhák	—	Növendék-bivaly
Összeg	2684 drb	Összeg
		2684 drb

Árak

(100 kg.-ként élő súlyban minden levonás nélkül fillérekben)			
1911 márczius 16.	I. rendű	II. rendű	III. rendű
Magyar hízott ökör	86-101	70-84	56-68
Tarka hízott ökör	90-106	78-88	60-70
Bosnyák ökör	—	—	—
Tehén	78-90	66-76	54-64
Bika	86-96	76-84	66-74
Növendékmарha	—	70-90	—
Bivaly	—	61-70	—

Irányzat: élénk. Az árak elsőrendűeknél 1-2 K.-val emelkedtek, egyébként változatlanok. A felhajtás 681 darabbal több a mult hetinél.

Budapesti szurómarhavásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1911 április 27.

Árak:

(kilogrammonként élő súlyban fillérekben)		
Főlhajtattott:	I. oszt.	II. oszt.
Magyarországból élő borjú	678 db 100-130	72-92
leszurt	—	—
Ausztriából leszurt gödölye	—	—

Árak:

(kor. értékben páronként)		
Magyarországból élő bárány	— drb	—
leszurt	—	—
gödölye	—	—
Ausztriából	—	—
Galicziából rugott borjú	—	—
Ausztriából élő borjú	—	—
Összesen	678 drb	

Eladatlan maradt 12 drb élő borjú, — drb leszurt borjú, — drb élő bárány, — drb leszurt bárány.
 Irányzat: lanyha. Az árak 4-6 fillérel hanyatlottak kilogrammonként.

Budapest-ferencvárosi zárt sertésvásár.

1911 április 27.

Heti felhajtás összege	Érkezett vagon	Érkezett összesen darab	Eladott	Eladatlanul maradt
április 21-től április 27-ig	153	5707	5722	72

Napi árak fillérben

N a p	Óreg nehez páronként 280-350	Páronként 300 kg.-on felül	Páronként 220-300 kg.	Könnyű 250 kg.	Husos fejta
1) április 21. április 27.	—	—	—	—	—
2) április 21. április 27.	156-168	163-172	166-184	174-186	—
	160-168	160-177	168-186	170-188	—

1) Az árak élő súlyban levonás nélkül értendők.
 2) Az árak élő súlyban páronként 45 kg. élő súly és 40% levonással, kilogrammokban értendők.
 Irányzat: A vásár élénk, az árak 2-4 fillérel emelkedtek.

Nemzetközi gabonapiacz 1911 április 22-től 1911 április 29-ig.

	Kelet	Effektív árak										Határidő	Határidős árak					
		Budapest	Liverpool	Wien	Prága	Mannheim	Páris	New-York	Chikágó	Buenos-Ayres	Odosza		Budapest	Liverpool	Berlin	Páris	New-York	Chikágó
Buza	28	25.45**	17.53*	27.30	26.70	25.08	25.44	17.76	—	16.57	15.90	Május	25.02	17.96	23.86	25.48	17.34	16.62
	21	25.45**	17.82*	26.70	6	24.44	24.96	17.76	—	16.16	15.79	Okt.	23.26	17.96 ¹	23.90 ¹	25.58 ¹	17.28 ¹	16.1 ¹
Rozs	28	19.60	—	20.10	19.80	19.44	17.56	—	—	—	11.73	Április	26.46	17.82 ¹	23.82 ¹	25.26 ¹	17.18 ¹	16.18 ¹
	21	18.80	—	19.50	19.10	19.14	16.98	—	—	—	11.53	Május	25.08	17.98	23.88	25.36	17.62	16.60
Zab	28	22	—	21.40	21.70	20.91	—	—	—	—	—	Május	—	—	18.62	17.32	—	—
	21	20	—	20.90	20	20.62	—	—	—	—	—	Okt.	18.68	—	19.18 ¹	16.60 ¹	—	—
Tengeri	28	13.25	12.44	14.50	15.60	17.35	—	—	—	—	—	Április	20.94	—	19.58 ¹	—	—	—
	21	12.50	—	13.80	15	16.78	—	—	—	—	—	Május	18.50	—	19.30	—	—	—
Árpa	28	17.10	—	21	—	22.11	—	—	—	—	—	Május	13.08	12.73 ¹	16.32	—	11.82	10.18
	21	17.10	—	21	20.50	22.08	—	—	—	—	—	Okt.	13.34 ¹	12.46 ¹	—	—	11.82 ¹	—
												Április	12.66	12.07 ¹	16.32 ¹	—	11.68 ¹	—
												Május	12.42	12.02	—	—	11.42	9.80

Jegyzet: *) Orosz. **) 78 kg. tisztavidéki.
 1) Julius.

SZIVATTYÚK ÉS MÉRLEGEK
GARVENSWERKE,
 WIEN, II., Handelsquai No. 130.
 Mintaraktár: I., Schwarzenbergstrasse 6.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete kőbányai sertéshizláló telepének jelentése a „Köztelek” részére.

Az árak kőbányai szokás szerint 45 kg. élet 4% levonással vevő javára értendő.)
 Óreg nehéz páronként 400 kg. felül fillérig
 Óreg közép 300-400 kg. „
 Fiatal nehéz 320 kg. felüli súly 158-160 „
 Fiatal közép 250-300 kg. 162-164 „
 Fiatal könnyű 250 kg.-ig 168-180 „

A hizott sertésüzlet irányzata csöndes.
 Kőbányára egészséges sertések forgalmi korlátozás alatt levő területekről is szabadon szállíthatók. A felkúldési szándék a kerületi állatorvossal közlendő, ki mindenkor a szükséges utbaigazítással szolgál.

Soványsertés-árak.

(Eredeti tudósítás Uri Rezső sertésbizományos VIII. Népszínház-utca 22., a „Köztelek” részére.)
 1911 április 26.

	kilogrammig	fillér
Sertésveszén átment	60-100	230-230
"	100-120	230-210
"	120-160	210-180
"	160-200	180-160
Sertésveszén át nem ment	60-100	240-190
"	100-120	190-180
"	120-160	180-160
"	160-200	160-150

Árak élősúlyban kilogrammonként 4% engedmény.
 Irányzat: lanyha.

Bécsi juhvásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)
 1911 április 27.

Főlhajtás:	drb	Árak:	fillér
Magyarországból	504	Angol husos ürük	
Galicziából		Elsőr. hizl. ürü	60-66
Oszt. tartományokból		Gyapjas	
		Középm. hizott ürü	
Összesen	504	Nyírott juh	

Irányzat: lanyha; a felhajtás legnagyobb része 60-66 fillérről kelt el. Juhoknak a w.-st.-marxi vásárról élő állatban a prágai vágóhidra való szállítása ismét meg van engedve.

Bécsi szurómarhavásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)
 1911 április 27.

Főlhozatal:	Magyarországból élős borjú	Magyarországból élős bárány	Magyarországból élős sertés	Ausztriából élős borjú	Ausztriából élős bárány	Ausztriából élős sertés	Ausztriából élős juh	Összesen:
	593	3106	28	263	212	2380	86	8701 drb
	160-172	160-172	120-144	160-172	160-172	120-144	112-128	

Irányzat: lanyha, prima borjú 8 fillér összes többi minőség 16 fillérről olcsóbb. Hussertés 6-8 fillérről olcsóbb. Bárány 4 koronával olcsóbb. 6uh mint mult éten.

Bécsi sertésvásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)
 1911 április 25.

Főlhajtás:	drb	Származás szerint:	drb
Minőség szerint:		Magyarországból husos	331
Hussertés	8560	Magyarországból zsírfa	2151
Zsírfa	3589	Galicziából	8355
Összesen	12149	Oszt. tartományokból	312
		Olaszországból	
Eladatlan maradt	40	Összesen	12149

Árak: (kilogrammonként élősúlyban fogyasztási adó nélkül, fillérekben.)

Elsőrendű magyar zsírertés	148-150	kiv. 151
Középsertés	141-146	
Óreg sertés	134-144	
Könnyű és szedett sertés	130-138	
Süldő (langyel, erdélyi)	102-130	kiv. 136

Irányzat: lanyha, a nagyobb felhajtás következtében prima zsírertés 1-2 fillér, összes többi minőség 2-3 fillérről olcsóbb. Hussertés minőség szerint 6-10 fillérről olcsóbb.

Folyó hó 28-én megtartott wien-szt.-marxi vesztegmarhavásáron felhajtott:

	Ökör	Bika	Tebén	Bivaly	Összesen
Magyarországból	1880	305	372	17	2574 drb
Galicziából	34				34 "
Ausztriából	18	1			19 "
Összesen	1822	306	372	17	2627 drb

Osztályozva:

Hízómarha	2413	drb
Legelőmarha		"
Osontosmarha	214	"
Összesen	2627	drb
A vásárra bejelentett	235	drb
Eladatlan maradt	18	"

Irányzat: Lanyha. Az e heti hétfői szabadmarhavásári árakhoz viszonyítva I. min. ökör, 2-3 K. II. III. min. 3-4 K.-val olcsóbb, csontosmarha az e heti hétfői árakat megtartotta.

Szerkesztői üzenetek.

Ifjusági olvasóterem Magyaróvár. A bemutatással járó utiköltségeket az illető birtokos csak akkor tartozik megtéríteni, ha magát erre ígérettel kötelezte. Más esetben a költségek az ajánlkozót terhelik. A törvény erről a kérdéssel külön nem rendelkezik.

S. A. Szentkiválysabadja. Többféle méhészeti cikkek van, mivel nem nevezte meg milyenre van szüksége, tehát felsoroljuk azon czégeknek, amelyeknél egyes fontosabb méhészeti cikkek és kellékek kaphatók: kaptár és asztalos-féle cikkek Schramek Pál Győr, Kazamátá-utca 9., rajok és anyák: Bese József Alesut, műlepek és viaszkelepek: Hutter Gerő Kolozsvár, Jókai-u. 7., üvegek és hozzá való fémrészek: Stölze C. Fiai Budapest, VI., Király-u. 50. Irodalmi művek és szaklapok: „Magyar Méh” szerkesztősége Budapest, IV., Veres Pálné-u. 40. Ha szakszerűen óhajtja telepét berendezni és vezetni, akkor lépjen be a méhészeti egyesületbe. Az egyesület pontos címe: Országos Magyar Méhészeti Egyesület Budapest, IV. k., Veres Pálné-u. 40. Tagdíj évente 5 K., melynek ellenében a „Magyar Méh” havonta egyszer megjelenő szaklapot az egyleti tagok ingyen kapják.

Térhiany miatt nem közölt cikkek jegyzéke. 252/910. Sz. J. „A kalászosok, de különösen a buza megszorulása elleni biztos védekezés titkai.” 381/910. K. M. „Egy egyszerű gazdasági eszköz.” 394/910. S. A. „A oszvestengeri morzsolási eredménye.” 439/910. F. Z. „Nitrogényűjtők befolyása a gabonaművek vízszükségletére.” 466/910. L. O. „A zöldtrágyázásról.” 480/910. H. K. „Karoljuk fel a juhtenyésztést.” 483/910. J. J. „A mezei pocokirtásról.” 22/911. Cs. L. dr. „Lótanyésztési kérdések.” 38/911. B. B. „Mekkora a szeszgyári moslék és cukorrépaszellet takarmányértéke.” 58/911. L. F. „A takarmány tápértéke és a keményítőértéke.” 64/911. Sch. J. „Az a bizonyos kétmillió.” 273/911. P. K. „Országos akció a gazdasági növények betegségeinek és ellenségeinek erélyes leküzdésére.” 50/911. T. Gy. „Kisérlet a duppau és aboundans zabbal.” 84/911. Cs. A. „A tárcásporhanyító használhatóságáról.” 34/911. Cz. B. „Sperker tenyésztése gazdát cserélt.” 40/911. Sch. S. „Mezei pocok mérgezése és a fázván.” 44/911. G. F. „A mezei pocok irtásának kérdéséhez.” 98/911. C. F. „Az arankairtásról.” 93/911. Sz. J. Miképp védekezzünk a buza, illetve őszi kalászosaink megszorulása ellen.” 94/911. Sz. J. „Visszapillantás a Campbell teória hazánkban gyakorolt lázás kezdeményezésére.” 107/911. G. és T. „Mi módon és mikor ezélszerű az altalajlázitást elvégezni?” 113/911. Sz. F. „Néhány szó a javított erdélyi-magyar marháról.” 119/911. B. I. „A marhaállomány szaporítása és javítása.” Sch. J. „Serényi Béla gróf földművelési miniszter nyilatkozatához.” T. Gy. „Válasz e. Dörner Bélának.” D. W. „Magyar ipar virágzóvá tétele.” Mindezen cik-

keket június végéig megőrizzük és a t. cikkirók levélben kívánságára 20 fillér bélyegjegy beküldése ellenében visszaszámazzuk.

D. Z. Paks. Munkások elhelyezésével a földművelésiügyi minisztérium munkásügyi osztálya (Budapest, V., Országház-tér) foglalkozik. M. E.

K. S. gazdatiszt. A takarmányrépa elsősorban kapásnövény és mivel a szerződés a kapásnövényekről külön intézkedik, a répát nem lehet ez alkalommal abba a kategóriába számítani, amelyet a szerződés „zöldgáz” és takarmányok” kifejezéssel jelöl meg. A haszonbérlet azon eljárása, hogy a 15°-ba a takarmányrépa-vefét beleszámítja, nem felel meg a szerződés rendelkezésének, tehát lehetőleg mellőzendő. Nézetünk szerint kárt nem okoz vele, de mégis kiteszi magát annak a veszélynek, hogy a 10 korona kötbért megveszik rajta. Legszigorubb magyarázat szerint ugyanis így lehet felfogni a szerződés rendelkezését. Békés uton, kellő felvilágosítás mellett kellene talán odahatni, hogy a tulajdonos ettől a szigorú magyarázattól eltekintsen. Sz. F.

A. B. A feltört rétek és legelők feltörés után és mindaddig, míg szántóföld gyanánt művelődnek, a szántóföldek közé is számítandók. Emellegve figyelembe veendő annak a kiszámításánál is, hogy hány holdat tartozik a haszonbérlet megtrágyáznia. Abban a haszonbérletnek van igazsága, hogy a sorrend megállapításánál fontos gazdasági okok ettől eltérést engednek, példának okáért új töréseket, ha azok tulságos kövérek, trágyázni nem kell, de ugyanannyit meg kell trágyázni a haszonbérletnek hegytetűk a soványabb részekből. Az ilyen eltérést a sorrendtől a haszonbérlet a saját érdekében is hozza a tulajdonosnak kellő időben tudomására. A haszonbérlet az a körülmény, hogy a szalma és trágyakiviteli tilalom ellen nem vét, nem menti föl az alul a kötelezettség alul, hogy az összes, tehát a törések számbavételével értett szántóföldek egyhatod részének megfelelő területet övenként megtrágyázzon. A szerződés 11. pontja két külön kikötést tartalmaz és mind a kettő kötelező. Sz. F.

Anonymus. A földtulajdonos engedélye nélkül téglát nem vehet és a szalma elégetése iránt is némi aggályaink vannak. Sz. F.

K. D. Zalatölv. A törvény úgy rendelkezik, amint a takarékpénztár állítja. Ha az árverést megtartják és a vevő úgy kívánja, a haszonbérlet a legközelebbi gazdasági év végével a birtokot visszabocsátani köteles. Fölmerült kárának megtérítését a bekebelezés rangsora szerint a vételéből követelheti. Sz. F.

B. I. Bicske. A szarvasok etetése sohasem lehet tilos, még akkor sem, ha a lelővést a miniszter a tilalmi időben is megengedte. Ilyen tiltó rendelkezés se törvényben, se szabályrendeletben nem található. Ha a szomszédnak ez az eljárás nem tetszik, etesse ő is a szarvasokat. Sz. F.

N. I. Budapest. Mindenestre követelheti a felmondási időre járó összes javadalmait, azonkívül fölmerült kárát és költségeit. Ha követelése 1000 K-n alul van, a járásbíróhoz tartozik, ha 1000 K-t meghalad, a törvényszék elé. Ügyvéd közbenjárását az előbbeni esetben is alig nélkülözheti, az utóbbi esetben az ügyvédi képviselést kötelező. Sz. F.

Z. Z. Vatta. Ismételve megérthetően kérdését, mert így nem tűnik ki belőle, vajjon az illető építkezési anyagokat a bérlet szolgáltatni, avagy csak szállítani tartozik-e? Sz. F.

F. S. Nyírbátor. A keszthelyi gazdasági tanintézetben 1905-ben nyert végbizonnyítvány az illető okleveles gazdatiszté minősíti és mint ilyenek egy évi felmondáshoz van igénye. Sz. F.

Szénkereskedelmi Részvénytársaság
 Budapest, VI., Teréz-körút 3. sz.
 Telefon (interurban): 171-32.
 Sürgőnyozim: KOHAG.

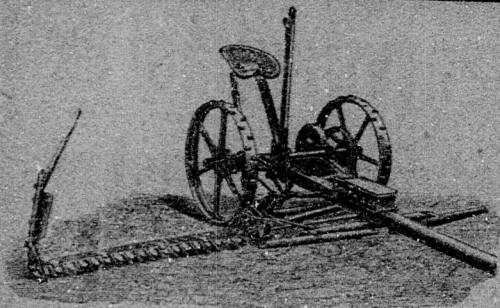
A legkedvezőbb feltételek mellett szállít elsőrendű porosz és szenet és pirszenet, faszenet ostriai ipari, kereskedelmi és mezőgazdasági célokra.
 Több szénabánya kizárólagos eladási irodája.
 Legelőbb beszerzési forrás gazdák részére.

SZABÓ EMIL ÉS TÁRSA BUDAPEST, VI., Teréz körút 46. (Bejárat Gyár-utca 2)

BOLINDER NYERSOLAJMOTOR

Kevés nyersolajzükséglet. Feltétlenül megbízható üzem. Minoa korom, bűz, füst!

WC NYEF és L ÜZ NAGY SZEF ÖRANI és TŰZ ELLI WO

Uj Fűkaszaló „Darling“.

Kedvence minden tulajdonosának — szolidabb az amerikai gyártmányoknál.
Szénaforgatók — Lógereblyék Utólérhetetlen munka-
Uj gabonaaratógép „Handy“ teljesítésében és könnyen vonhatóságában.

UMRATH és TSA Budapest, V. ker., Váci-körút 60. szám.

Gőzcsepiókészletek 12 HP-ig. — Ipari mozgonyok 200 HP-ig.

„MINERVA“ ÁLTALANOS BIZTOSÍTÓ R.-T. MAGYAR BIZTOSÍTÓ-INTÉZET

BUDAPEST, V., EÖTVÖS-TER 2. SZÁM.

Telefonszám 172-91.

Elvállal állatbiztosítást

és pedig: verseny-, hintó-, háts-, katonatiszti és vadászlovak, valamint esődörök, tenyészkanca, csikók, továbbá tenyészbikák, tenyésztehén és tenyészborjak biztosítását.

ALAKIT: községi állattenyésztő, ill. állatbiztosító szervezeteket és elvállalja azok **viszontbiztosítását.**

KÖT: kezességi és óvadékbiztosítást, sikkasztás, oltajdonítás, lopás és hűtlen kezelés elleni **biztosítást.**

Minden néven nevezendő baleset-, szavatossági és automobil biztosításokat is elvállal a legelőnyösebb feltételek mellett.

Részletes felvilágosítással úgy az igazgatóság, mint a társaság összes képviselői szívesen szolgálnak.

Elsőrendű gép- és hengerolajok, süritett zsiradék

Mindenmely műhely- és gazdasági **szerszámok** és szerszám-
gépek.

Ia. géphajtószijak.

Viz- és gőz-szerelvények, **csapágyfémek,** villamos cikkek.

Összes malomszükségleti cikkek.

Rugyantaárak, tömlők, tömitések, Kocsikeafős, kékkő. Plinószettli és kertészeti cikkek, borpresek, talicskák, **ponyvák** zeákok, kötelek, trieurók, stb.

sodronykerítések.

Szivattyúk, mérlegek, **amelő-velőmagpáczológépek,** gépek.

BÁNYAI LÁSZLÓ

műszaki üzlet

Budapest, V., Zoltán-utca 9.

Telefon: 168-73. 3356 Sürgőnycim: Bányai L.

Örgróf Pallavicini György ur szemcsei gazdaságában eladandó 15 drb átvészelt elsőrendű 1 1/4 éves fehérszörű

mangalicza tenyészkan.

Darabonkénti ár 200 korona. Értekezni lehet az uradalmi intézőség utján „Szemcse-puszta, posta Tolna-Tamási“.

WOHANKA FELE NYERSOLAJ MOTOROK és LOKOMOBILOK. ÜZEMKÖLTSEGEK. NAGYSÁG SZERINT 1 1/2-2 fillér ÓRÁNKÉNT és LŐERŐNKÉNT. NINCS ROBBANÓ- és TÜZ-VESZÉLY! -MINDEN PÉNZÜGYÖRI ELLENŐRZÉS és ENGEDÉLY NÉLKÜL.

WOHANKA és TÁRSA BUDAPEST, V. VÁCI-KÖRUT 76.

HONI GYÁRTMÁNY!

Gyászesetben 594c
ruhák soronkívül festetnek feketére Haltenberger Béla ruhafestőgyárában. Kassz. Alapítva 1810. évben.

..... Angol lovagló **RICSESZEK**
bármily szatben és minőségben, elegáns kivitelben darabja 30 korona.
Speciálalista automobil-dresszekben.
Spitz Lajos egyenruha intézete, angol uriszabóság Budapest, IV., Károly-körút 22. (Róser-bazár.) Többször kintuntetve.

Fajebek! Ritka alkalmi vétel!

A telep elhelyezése folytán rövid ideig felette olcsón kaphatók **fajebek**, mesés szép, sokszor díjazott **fajbaromfi-törzsek** és ezek **tojásai, diszgalambok, méhek**, krajnai, olasz és magyar anyákkal, Dzierzon kaptárakban. **Méhészeti gépek és eszközök.** Nélkülözhetetlen érdekes árjegyzék bérmentve küldetik. 5341

DIANA-TELEP, TAR, Heves megye.

Sugár Lajos BUDAPEST, LIPÓT-KÖRUT 17/3.

Benzin- és nyersolaj- **LOKOMOBILOK** elsőrangú **cséplőkkel** párosítva.

Benzin-, nyersolaj- és szivógáz- **motorok** takarmány-kamrák részére

Üzemköltség óra- és lőerőnként 1-3 fillér.

HOMOKÉRTÉKESÍTÉS.

Akinek homokja van, kérje saját érdekében:

- F. 3. Formák és szerszámok eszményített betonárk előállításához,
- F. A. 1. Kézi üzemre berendezett betontégla- és alagesőgyártás,
- Os. G. 4. Kézi üzemre berendezett csement-cserépgyártás,
- B. R. 1. Az üreges építőkövek (betonblokkok) gyártása,
- C. S. 1. A csement- és mozaiklapok gyártása

czimű árjegyzékeinket és prospektusainkat; kérje anyagának díjtalan megvizsgálását, mérnökünk látogatását és tekintse meg tízben mintaispétkön összes csementipari homokértékesítő gépeinket.

SZÁNTÓ és BECK mérnök

czementipari gépek gyártása Budapest, VII., Baross-tér 15. szám.

Ami jó, az olcsó!

Eredeti svédországi
**MUNKTELL-
NYERSOLAJMOTOROK**

és cséplőkészletek az elismert legjobbak.
Igen olcsó árak! Kedvező fizetési feltételek! Legnagyobb jótállás!
Érdeklődőknek árjegyzéket költségmentesen küld:
MUNKTELL GÉPKERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, V., Váci-ut 6. sz. a nyugati pályaudvarral szemben.

Ami jó, az olcsó!

**Villanyvilágítási és
erőátviteli telepeket**

gazdaságok és kastélyok számára leg-
modernebb kivitelben specialitásként szerel

SIGNER F. és R. mérnöki és elektrotechnikai vállalat
Budapest, V., Kálmán-utca 9.

Ismerletést előkelő referenciákkal bérmentve küldünk.
Alapítva 1903.

Gazdasági vasut
építéséhez megvételre kerestetik 12.000
f. m. használt, de még kifogástalan,
jó karban lévő 5-5, esetleg 7 kg.
aczélsín

Ajánlatok az ár, ugyancsak a sinek hasz-
nálási idejének megjelölésével **Návay Géza**
gazdasága címére **Makó** küldendők. 644

Eladunk

sima és gyökeres **Riparia Portalis és Rupestris**
Monticola alanyvesszőt, ugyancsak ily alanyokon készült
elsőosztályu gyökeres fásoltványt
az összes csemegezőlő- és borsfajokban; valamint **sima**
és **gyökeres hazai szőlővesszőt.**

Tessék árajánlatot kérni!

Badaacsony-Szentgyörgyhegyi szőlőoltványtelep
Tapolca (Balatonvidék). Telefon (Interurban) 83
6017

≡ Legújabb rendszerű amerikai ≡

TÁRCSÁS BORONÁK

Egyszerű tartós szerkezet! Kiváló aczélsín!

**Fűkaszáló, marokrakó és kévekötő
aratógépeink**

a legjobbaknak vannak elismerve.

Kivánatra szívesen küldünk árjegyzéket és költségvetést.

A Magyar Királyi Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége
Budapest, V., Váci-körut 32.

Ujdonság:

Legujabb szerkezetű cséplő-készlet. :: Szabadalmazott

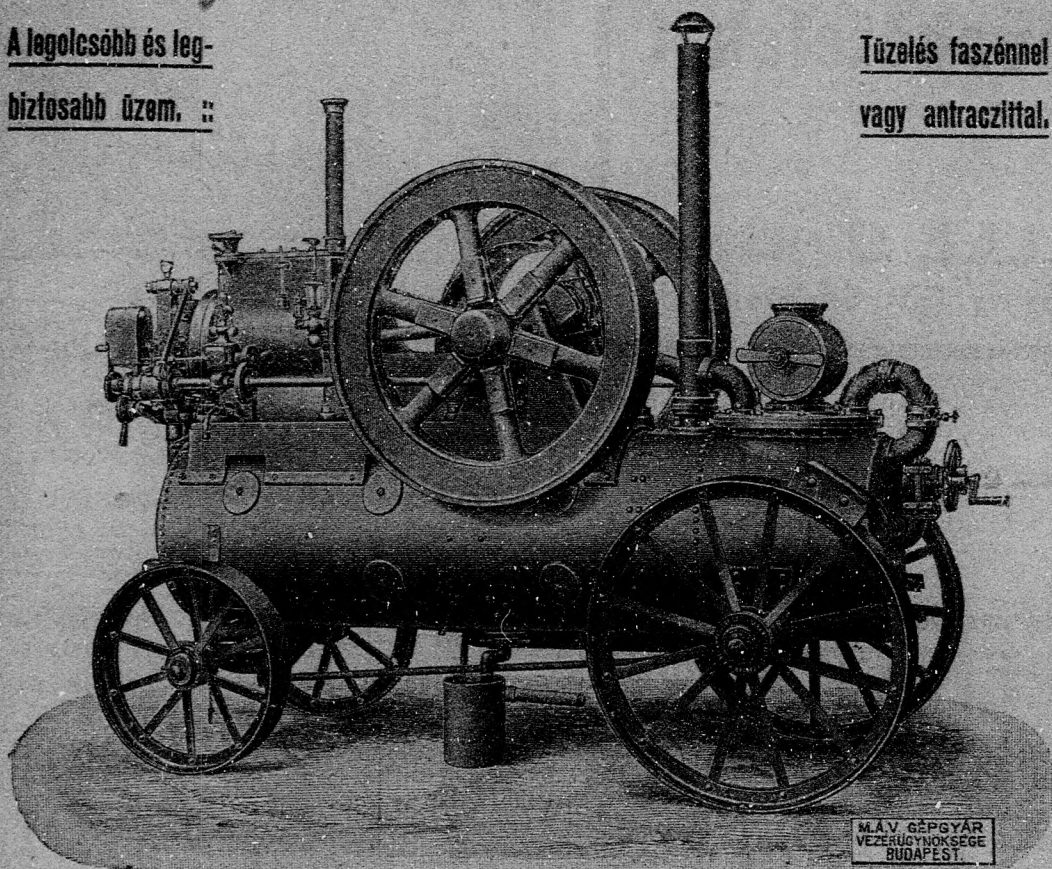
SZIVÓGÁZLOKOMOBIL

Ujdonság:

A legolcsóbb és legbiztosabb üzem. ::

Tüzelés faszénnel vagy antracszittal.

golyóscsapágyrendszerű cséplőgéppel.

Saját érdekében felkérjük a t. gazdaközönseget, hogy az Államvasutak Gépgyárának ezen legujabb gépeire vonatkozó bővebb felvilágosításokért hozzánk fordulni szíveskedjék. ::

A Magy. Kir. Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége

Tüzelőanyagfogyasztás óralóerőnként 480-500 gramm.

Budapest, V., Váci-körút 32.

SZEGEDI HUS- ÉS VÁSÁRPÉNZTÁR R.-T.

Interurban telefon 615 sz. SZEGED-KÖZVÁGÓHID Távirati cím: Huspénztár

Ajánl közvetlen termelőtől származó nehéz

PÖRKÖLT SZALONNÁT.

Szarvasmarhát, borjút, juhot és bárányt, sovány és hizott sertést bizományb. :: értékesít.

Előlegeket és hiteket nyújt hatóságilag megállapított kamatláb mellett. Saját akol- és istállótelep. Gőzüzemű sertézsír- és faggyuolvasztó.

Kolbász- és hentesáru-gyár.

Transito szalonaraktár. 658 Tudakozódásokra díjmentesen válaszol.

HATÓSÁGILAG MEGÁLLAPÍTOTT BIZOMÁNYI DIJAI IGEN ALACSONYAK.

Vevőközönség szíves figyelmébe.

A rimaszombati kereskedelmi és közgazdasági bank Rt.

Rimaszombatban egy ujonnan épült és teljesen felszerelt gépgyárat létesített.

Akinek tehát gőzgépre, benzín-, nyersolajmotor garnitúrára vagy malomberendezésre van szüksége, forduljon teljes bizalommal a rimaszombati kereskedelmi és közgazdasági bank Rt.-hoz Rimaszombatba, mert itt szolid és jó gépet kap.

Hengerrovátkolások gyorsan és pontosan eszközöltetnek, ugyancsak bármiféle motor és gépjavitások is. Autógen gyorsforrasztás, tengely, vagy bármilyen öntöttvas alkatrészekre 24 órán belül eszközöltetik. Csere üzletek a legmegtámasztottabbban eszközöltetnek.

Kellő biztosíték ellenében 10-15 évi hitelt nyújtunk. Csak komoly érdeklődőket kérünk.

ELSŐ MAGYAR ÜVEGGYÁR R.-T.

BUDAPEST, V., GIZELLA-TÉR 1. (Hans-palota)

(Aratói: Feresz József-tér.)

Ajánl gazdaságok részére legjutányosabb árban ablakokhoz és melegítőkhoz való

üvegtáblákat

eredeti gyári módokban. Üvegvágó gyémántok legolcsóbban kaphatók. Műsz-üvegek különféle kivitelben, fémzárral és anélkül. Kristályüveg asztali készletek.

De Arjogynak fagyon és bérmentve.

Hizómarhaeladás.

Gróf Draskovich Iván hitbizományi uradalma Sellye, elad írásbeli zárt ajánlat útján

94 darab hizott tarka tinót,

14 darab hizott fehér mustra ökröt, folyó évi június hó 10-től 31-ig terjedő átvételre és

12 darab hizott fehér tehenet,

2 darab hizott fehér bikát, folyó évi május hó

10-ig átvéve. A hizók a sellyei és szilasi majorokban megtekinthetők, vasuti állomás Sellye.

Az ajánlatok benyújtási határideje folyó évi május hó 1.

Permanit

legjobb tetőfedő-lemez

Előnyei:

Mázolást nem igényel,
nem csepeg,
vizáthatlan,
tűzbiztos,
kátránymentes,
szagtalan.

Szigetelő-képessége jelentékeny, tehát deszkázatok borításának szigetelésére sikeresen alkalmazható.

Továbbá:

Kátránymentes „GLORIA” cementszfalt fedőlemez

Kátrány papírlemez

Elszigetelőlemezek

olombetéttel

Carbolineum, Carbonsav

Glorit piros fedőlemez

Hővédő elszigetelő-

anyag

Surokfáklígy

Vállalnak: Fedőlemez- és faozementtetőzéseket.

Aszfaltmunkálatokat természetes aszfalttal.

POSNANSKY és STRELITZ

BUDAPEST, V. ker. Lipót-körút 27. sz.

TELEFON

28-29.

Gyár:

ERZSÉBETFALVA.

TELEFON

28-29.

688

Mintán a tenyészállatvásár nem lett megtartva, szál-
litok legjobb tenyészetekből **értékes**

kosokat

minden fajtát, 180 koronától kezdve (posztófésűs-
gyapjas kosokat, angol shropshire, hampshire, suf-
folk stb). : : Díjmentes felvilágosítás.

Johannes Heyne Schäferei-Direktor, Leipzig,
Frankfurterstrasse Nr. 4. 517

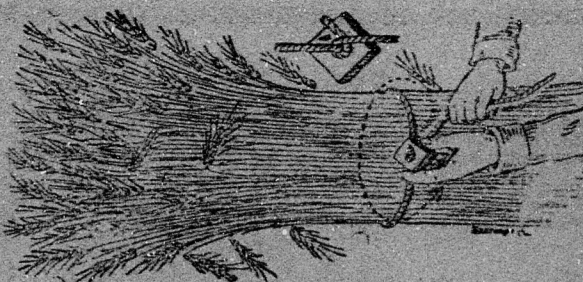
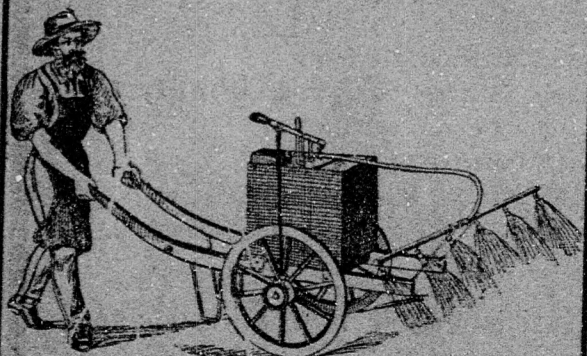

Önműködő növénypermetező

vadrepce, vadmustár és más gyom kiir-
tására, valamint répa- és burgonya permetezésre
gyári áron szállít 15

IG. HELLER

BÉCS, 11/8., Schrotzbergstrasse 1.

Kéveköteleket

□ fácskával, végei kékre vagy vörösre
festve készít és szállít elsőrendű minő-
ségben nagyban és kicsinyben legol-
csóbb árakon.

HELLE O. kötélárugyár

Pozsony, Eötvös-utca 6.

Nagyobb birtokot keresek, mint direkt vevő,
350.000 korona lefizetéssel. Feltételek: jöve-
delmezőség, jó fekvés és jókarbanlevőség. Pon-
tos, kimerítő ajánlatok kérek közvetlen a
tulajdonosoktól. Május hó elején tekintem meg
a birtokot. Ajánlatok Haasensten & Vogler A. G.,
Berlin W. 8. címre „F. H. 3310” jellege alatt
kérek. 652

LÖHEREFEJTŐ GÉPEK
EGYSZERŰ és KETTŐS
TISZTÍTÓ SZERKEZETTEL 650%, 1250%
DOBZÉLESEGGIG GŐZGÉP MOTOR-S JÁRGÁNYOS HAJTÁSRA

SZABADALMAZOTT
EGYSÍTETT
LÖHERÉCSÉPLŐ
FEJTŐ-TISZTÍTÓ
GÉP

OLCSÓ ÁRAK
KEDVEZŐ ÉRTÉKES
FELTÉTELEK
ARJEGYZÉKET
FELHÍVÁSRA
DIJMENTESEN

Szücs ÖDÖN
KÜLD
— BUDAPEST —
VI. NAGYMEZŐ-UTCA 66.

Rambouillet törzsjuhászat, Perutz
(posta és vasutállomás Perutz) Csehország.
Jól kifejlett fésűgyapjas kosok, nagy, széles ter-
mettel. Ár 170-250 koronáig darabonként. Felvilá-
gosítást ad: 498

HEYNE JÁNOS inháziati
felttyelő **LEIPZIG**, Frankfurter-
strasse 4.

gr. Thun-Hohenstein Ferencz urad. igazgatósága, Perutz.

ELEKTRA villamos és erőtelepeket
építő részvénytársaság Budapest, VI., Gyár-utca 11. TELEFON 86-64.

Villamos világítás berendezések
erőátviteli berendezések
kastélyok, gazdaságok stb. részére.

SAJÁT TELEPEL.

Benzinmotorok, Szivógázmotorok, Nyersolajmotorok,	Gőzturbinák, Turbinaszivattyúk, Centrifugaszivattyúk.
Müncheni motorgyár München-Sendling	Maffel-Schwartzkopf- művek BERLIN. 478b

Olcsó árak. Gyors szállítás.

ÜVEGIPAR-RÉSZVÉNYTÁRSASÁG EZEDELŐTT **SIEMENS FRIGYES**
NEUSATTL, ELBOGEN MELLETT.
KÉPVISELŐ: BÖLGÁR PÁL BUDAPEST/V.
AULICH-UTCZA 8. (SZABADSÁG TER) TELEFON 8-88.

Drótüveg, sík és bordázott kivitelben, csaknem teljesen
ablakok czéljaira: 6-7, 8 és 10 mm. vastag, mindenféle felül-
világítóhoz; 15-30 mm. vastag, padozatok czéljaira. Mindentől a
legjobbnek és szilárdságban felülmúlhatannak bizonyult.

**Fuvott és préselt kivitelű,
üreges, kiváltható üvegtégla**

Bőrvényesen védve, veranda, télikert, kioszk, előtét, fürdő, kórház,
jégyár, jégverem, erjesztőkamra, palackozópince, vágóhid, pályá-
udvar, mozdonyszin, ipartelep stb. ablakaihoz, fénybőrszűró fal-
felületekhez és boltzatokhoz. **Üvegtetőcserep,** sík és hornyolt,
minden alakban. **Padozati üveglap,** drótbéllel és e nélkül,
különféle kiképzésben, negyességben és 15-40 mm. vastagságokban.
Nyersüveg, sík és bordázott. **Fényképesüveg** üvegből. **Jelző-
üveg,** vasutak részére. **Védőüveg,** vizállásmutató készülékhez.
Üvegtető czégtáblához és egyéb feliratos táblához stb. stb. 624

Képviseelő: **BÖLGÁR PÁL, BUDAPEST, V., AULICH-UTCZA 8. SZ.**

Uradalmak és középbirtokosok
használatára **LIPTAY JENO** földbirtokos
igazi szaktudással egy rendkívül praktikus

PÉNZTÁRI FÖKÖNYVET és PÉNZTÁRI NAPLÓT
szerkesztett. ~~~~~ Mindkettő a lehető
legegyszerűbb beosztású és könnyen áttekinthető.

A kemény papírba kötött, körülbelül 60 ives **Pénztári főkönyvet** és a
puha fedelű, körülbelül 20 ives **Pénztári naplót 15 koronáért**
szállítja az összeg előleges beküldése mellett vagy utánvétellel a „Patria”
r.-társ. nyomtatványkezelői osztálya, Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek.)

Új és egyszer használt **zsákok, ponyvák, kötélárúk, amerikai manillazsineg kölcsön és eladás kartellen kívül.**

NAGEL ADOLF Budapest, V., Arany János-utca 10. Táviratczim NAGELA.
::: Telefon 35—92. :::

GAZDASÁGI KOCSIGYÁR

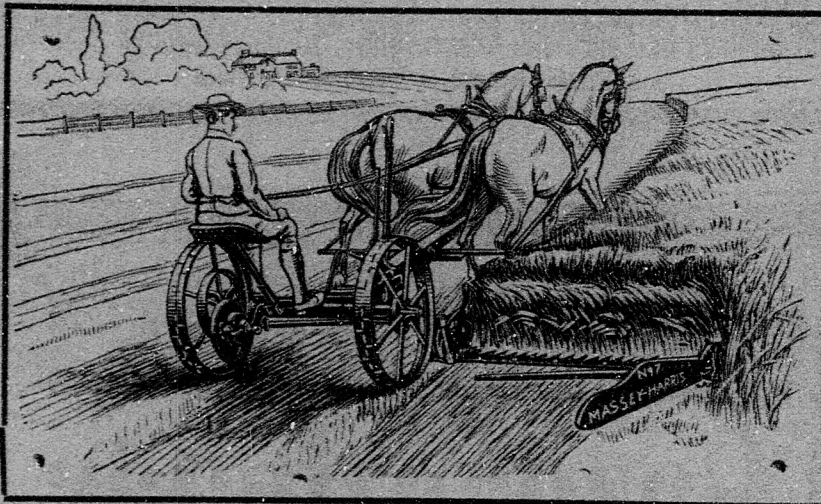
MERŐCZE, Nyitra megye.

gyárt gazdasági, teher- és mindennemű szekeket, kerekeket, kerék- és szekéralkatrészeket.

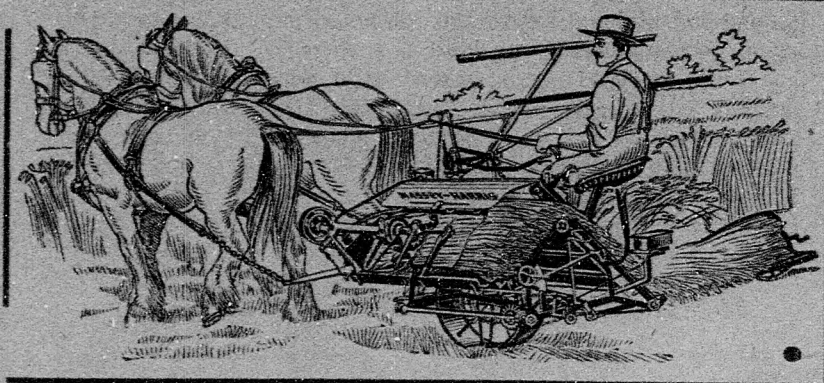
KIVÁLÓ MINŐSÉG! ::: ELŐNYÖS ÁR!

501

MASSEY-HARRIS C. R. T.

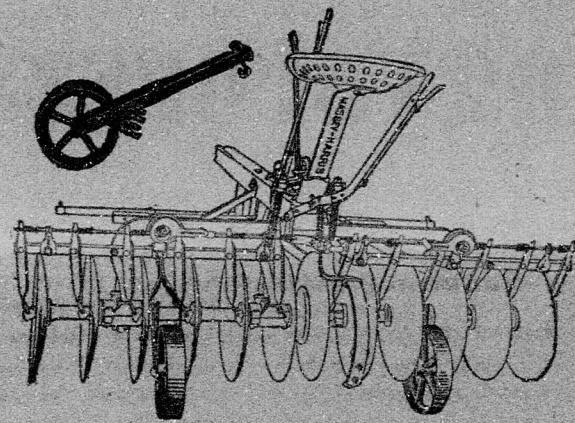

A világ legjobb gyártmányai.

fűkaszó aratógép és föld-
:: mívelő eszközök gyára ::

TORONTO, ÉSZAK-AMERIKA.

Tárcsásborona.

Árjegyzéket kívánatra ingyen küld

Massey-Harris C. R. T. Budapest, V., Alkotmány-utca 23.

Gazdasági ponyvák :: lótakarók :: len- és jutazsákok a legjutányosabb gyári áron beszerezhetőek
FISCHER ÉS REISS zsák- és ponyva gyári raktárában, BUDAPEST, V. ker., Arany János-utca 12/K. szám.

Nagybirtokosok pénzügyeit

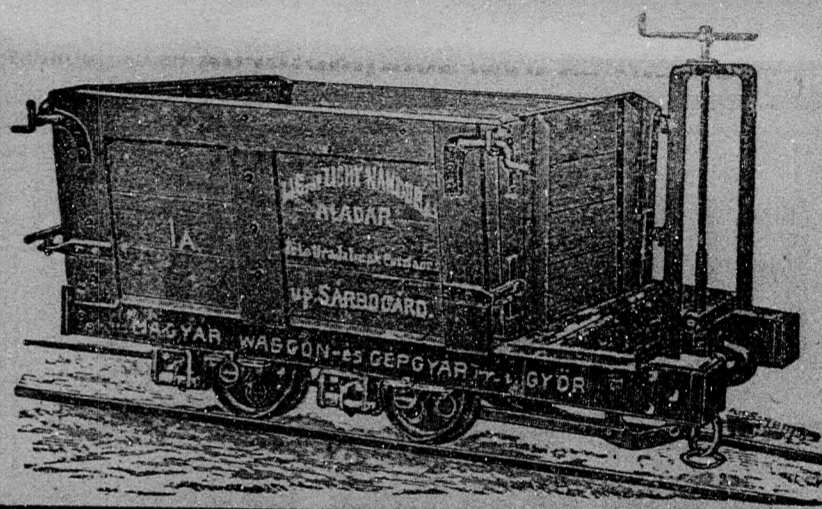
elsőhelyű törlesztési kölcsönök, másodhelyű kedvező kölcsönök által gyorsan és **rendezzük.** Bankösszeköttetéseink legelőnyösebben minden tekintetben legelőrendűek. Ugyfeleink az ország legnagyobb birtokosai. Részletes felvilágosítással és cél tudatos kombinációkkal a birtokosoknak vagy igazolt képviselőiknek készséggel és díjmentesen szolgálunk. Cím: **Frankl Adolf banküzlete** Budapest, VI., Eötvös-utca 19. (Eötvös-udvar), saját ház. Telefonszám 25-40.

A világ legjobb, legolcsóbb és legbiztosabb kutszivattyuja

az „OMEGA“ LÁNCZKUT

mert rendkívül sok vizet ad,
 mert kis gyermek kezelheti,
 mert soha be nem fagy,
 mert soha nem romlik,
 mert mindenki felszerelheti.

Kérjen felvilágosítást ingyen és bérmentve. **BARDOS és BRACHFELD**, Budapest, VI., Gyár-u. 5.

Gazdasági, erdei és ipari keskenyvágányu vasutak.

Sinek, hordozható vágányok, váltók, fordítókorongok, keskenyvágányu kocsik, kerékpárok és mozdonyok szállítása új és használt állapotban, több évi részletfizetésre is.

Nyomjelzés, tervezés, építés!

A MAGYAR WAGGON- ÉS GÉPGYÁRT. NY. SÁRBÓGÁRD, NY. SÁRBÓGÁRD keskenyvágányu gyártmányainak eladása és bérbeadása.

Magyar Bank és Kereskedelmi Részvénytárs. Keskenyvágányu Vasutosztály
 Budapest, V., Váci-körút 32.

AZ OMGE. KÖNYVKIADÓVÁLLALATA FOLYÓ ÉV ŐSZÉN
 zsitvabessenyői **RUBINEK GYULA**, az OMGE. igazgatója szerkesztésében

Magyarországi Gazdaczimtár

czimmel, a nagyméltóságú m. kir. pénzügyminiszter Ő excellenciája rendeletére, a m. kir. pénzügyigazgatóságok útján beküldött hivatalos adatok alapján egy kb. **50 iv terjedelmű**, nagy kvart-alaku művet ad ki (kb. 27 cm. széles, 33 cm. magas), mely az **összas magyar-, horvát- és szlavonországi 100 holdon felüli birtokosok és bérlők** nevét, lakhelyét, utolsó postáját, **birtokuk nagyságát és a terület művelési megosztását**, valamint a **kataszteri jövedelmi kimutatást** stb. tartalmazza. Azonkívül minden megyénél monografikus alakban arról is tájékoztat, hogy az egyes különleges mezőgazdasági termelési ágakkal nagyobb mértékben mely gazdaságok foglalkoznak.

A **Magyarországi Gazdaczimtár** célja egyrészt tájékoztatóul szolgálni arra nézve, hogy az egyes gazdasági termények hol szerezhetőek be közvetlenül vagyis az érdeklődőt közvetlen a forráshoz vezetni, másrészt pedig az ország földbirtokosainak mintegy törzskönyvét nyújtani, úgy hogy a munka befejező részét képező névmutatóból a 100 holdon felüli birtokosok bárhol fekvő ingatlanára vonatkozó tájékoztató a Magyarországi Gazdaczimtárban fellelhető.

Megrendelhető a "PÁTRIA" irodalmi vállalat és nyomdai részvénytársaságnál, Budapest, IX. ker., Üllői-ut 25. szám.

A czimtár előfizetési ára 35 kor.

(Megjelenés után a mű bolti ára 45-55 korona lesz.)

A **Magyarországi Gazdaczimtár** nélkülözhetetlen segédeszköze lesz a mezőgazdasági termények forgalombahozatalával foglalkozó kereskedelemnek, továbbá az egyes gazdaságoknak is, melyek e forrásból szerezhetnek közelebbi tájékozódást a beszerzendő tenyészállatok, vetőmagvak stb. forrásai iránt. Elterjedési körénél fogva tehát kiválóan alkalmas lesz arra, hogy a gyáros a gyártmányait, a kereskedő áruit, a gazda terményeit ott minél szélesebb körben megismertesse, ezért bátrak vagyunk a t. gazdaközönség figyelmét felhívni a „**Magyarországi Gazdaczimtár**“-ban való hirdetésre.

A hirdetési árak a következők:

1 oldal példánnyal együtt	120 kor.	példány nélkül	85 kor.
1/2 "	"	"	50 kor.
1/4 "	"	"	30 kor.
1/8 "	"	"	20 kor.

Néhai Dénes Manó tulajdonát képezett mérleggyári cégéből kiléptem és **György és Társa** cég alatt ugyanolyan vállalatot létesítettem.

Ajánlunk elsőrangú kivitelben: tizedes- és százados-mérlegeket, gabona-, hid- és marhamérlegeket és minden ipari célokra szolgáló mérlegeket az új hitelesítési törvény szerint

Javításokat olcsón, gyorsan és szakszerűen vállalunk. :: Költségvetés, ajánlat mérnöki tanácsadás díjtalan. **Pontos czimünk:**

GYÖRGY ÉS TÁRSA, BUDAPEST, V., ALKOTMÁNY-UTCZA 19.

Ajánlunk elsőrendű gyártmányú benzín-, szivógáz- és nyersolajmotorokat. Benzín és nyersolajlokomobilos cséplőkészleteket és az összes mezőgazdasági gépeket

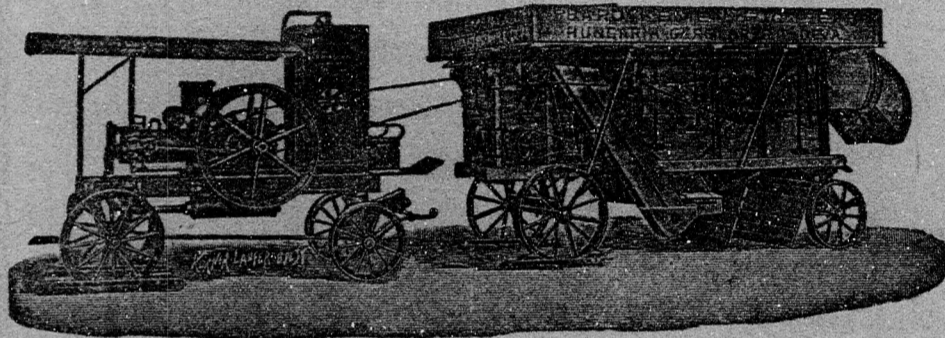

Legjobb a valódi angol medve-jegyű manila-kéveköttőzsineg,
melynek hossza 340-380 méterig terjed és szakítóképesége a legnagyobb, amely egyáltalában manila-zsinegnél elképzelhető.

Kapható egyedül **Klár Andor** cégnél, **Debreczen.** Telefon 445. **Tessék ajánlatot kérni, míg a készlet tart. 366**

Br. Kemény
József

HUNGARIA GÉPGYÁR B.-T. DÉVA.

Ajánlja a következő legjobb rendszerű és elsőrendűen elismert gyártmányait:

Benzin- és nyersolajmotorok és cséplőkészletek. **Szivógázgenerátor-lokomobilok**, legjobb rendszer. **Szivógázgenerátor-telepek.** Gőzgépek, gőzkazánok, víztartályok, szivattyúk, közlőművek, villamos-világítási és erőviteli telepek.

Daráló-, őrle- és fűrészmalomok tervezése és építése.
Autogén-hegesztések elvállalása, kazánok javítása, törött öntvények hegesztése. Honi gyártmány! Olcsó árak! Kedvező fizetési feltételek! Pontos és szolid kiszolgálás!

Nyersolajmotoraink nem gyújtó-golyóval dolgoznak, hanem sűrített levegővel.

KERESSE A NEVÉT!

Rendelje meg a NEVE mellett lévő
SZERENCSESZÁMOT!

A véletlenség nagy szerepet játszik az életben és éppen a szerencsés véletlen folytán könnyen megtörténhetik, hogy az önt érdeklő név mellett lévő számban megtalálta azt a sorsjegyet, melyre **NAGY NYEREMÉNY JUT.**

Adél	3065	Boriska	109545	Ernő	101978	Ignác	107254	Kornél	109545	Nándor	101978	Sándor	107254
Agnes	4731	Bella	4079	Ferencz	4144	Izabella	3065	Kristóf	4079	Olga	4144	Szeréna	3065
Adolf	8569	Bálint	4937	Frigyes	6486	Irén	4731	Lajos	4937	Oszkár	6486	Simon	4731
Ágoston	12430	Béla	8819	Gizella	9012	Imre	8569	László	8819	Ottó	9012	Tamás	8569
Anna	19171	Balázs	17670	Gábor	17758	István	12430	Lenke	17670	Ödön	17758	Tibor	12430
Aladár	24259	Dániel	20607	Gáspár	24002	Iván	19171	Lipót	20607	Paula	24002	Tibor	19171
Albert	38166	Dénes	24356	Gergely	38142	Janka	24259	Lőrincz	24356	Pál	38929	Tihamér	24259
Alfréd	38969	Dezső	38228	Géza	38929	Jolán	28166	Lujza	38228	Péter	38142	Tivadár	38166
Aranka	41213	Emma	39312	Gusztáv	40748	Jakab	38969	Márton	39312	Piroska	40748	Valéria	38969
Ákos	42809	Ernesztin	41904	Gyula	41930	Juliska	41213	Mátyás	41904	Regina	41930	Viktor	41213
Ambrus	50988	Éva	46372	György	46964	János	42809	Mihály	46372	Róbert	46964	Vilmos	42809
András	64452	Ede	53097	Hermina	56318	Jenő	50988	Miklós	53097	Rudolf	56318	Vilma	50988
Antal	67294	Erzsébet	64484	Henrik	65554	József	64452	Margit	64484	Rozália	65554	Vincze	64452
Árpád	80643	Elek	74358	Hermann	79755	Kálmán	67294	Miksa	74358	Salamon	79755	Zsófia	67294
Berta	90364	Elemér	82834	Hugó	84343	Klára	80643	Mária	82834	Sári	84343	Zoltán	80643
Blanka	96436	Emil	92294	Ilona	94176	Károly	90364	Mór	92294	Samu	94176	Zsigmond	90364
Borbála	101906	Endre	96954	Irma	101402	Klotild	101906	Matild	96954	Sarolta	101402		

Rendelje meg fenti számot postafordultával, miután ezek gyorsan elkelnek.

$\frac{1}{4}$ sorsjegy $\frac{1}{2}$ sorsjegy $\frac{3}{4}$ sorsjegy $\frac{1}{8}$ sorsjegy
K 12.— K 6.— K 3.— K 1.50

TÖRÖK A. ÉS TÁRSA BANKHÁZ RÉSZV.-TÁRS. Legnagyobb osztálysorsjegy üzlet
BUDAPEST, SZERVITA-TÉR 3/c.

Fiókok: VI., Teréz-körút 46, a ny. p.-u. közelében. Telefon 24-27., V., Váci-körút 4, a Deák-tér közelében. Telefon 11-58. Távirati czim „Törökék” Budapest.

Huzás már május hó 18-án.

Az eredeti sorsjegyek utávétel vagy az összeg előzetes beküldése mellett rendelhetők meg.

MARHAVÉSZ,

száj- és körömfájás, valamint egyéb járványos és ragadós betegségek ellen legjobb és legolcsóbb fertőtlenítőszer a „SUBLOFORM” 100 liter oldat 5 kor., nagyobb mennyiségbe nagy árengedmény.

KENDE és SZALITER

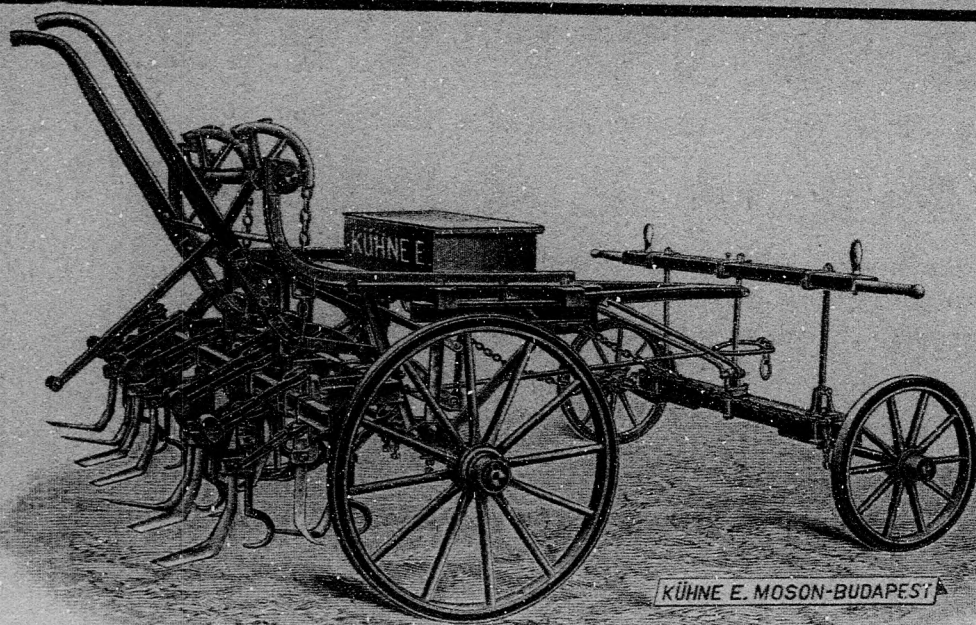
vegyészeti laboratórium, BUDAPEST, VI., Andrásy-ut 79.

Törlesztéses jelzálogkölesönöketföldbirtokra, valamint fővárosi és törvényszéki székhelyvel bíró városokban épült vagy épülő házakra 4-4 1/2% kamatra, továbbá II-ik helyű jelzálogkölesönöket a legelőnyösebb feltételek mellett a legmagasabb összegig előleges díjazás nélkül **sürgősen** folyóztatunk és felvilágosítással díjtalanul szolgálunk.
Propper és Örlei bank és váltóüzlete, Bpest, Andrásy-ut 32.**Meghívó.**

A IX. országos Gazdakongresszus tagjait tiszteletteljesen meghívjuk raktáraink megtekintésére, mert a gazdaság minden ága, de különösen az állattenyésztés, szőlő- és kertgazdaság, tejtermelés, baromfitenyésztés, méhészet stb. üzeméhez szükséges gépek, eszközök és kellékek szakszerű és dus raktárával rendelkezünk.

Raktáraink hétköznapon reggeltől estig (a déli órák alatt is) minden vételkényszer nélkül megtekinthetők.

Kiváló tisztelettel:

Geittner és Rausch
Budapest, VI., Andrásy-ut 8. sz.

KÜHNE E. MOSON-BUDAPEST

Új gyártású ág: Benzínmotoros eséplőkészletek elsőrangú kivitelben.

Legújabb kanalas rendszerű

Répa vetőgépeket

szorítóhengerekkel, fészekerakó szerkezettel és műtrágyaszóróval kombinálva

Laass-rendszerű kapálógépeket

mindennemű egy- és többsoros

**kapáló eszközöket, lán-
czos műtrágyaszórókat**

szállít:

KÜHNE MEZŐGAZDASÁGI GÉPGYAR R.-T. MOSONBANFőraktár:
Budapest, VI., Váci-körút 57/a.Fiókraktárak:
Temesvár. — Debrecen.**SCHAUMBURG-LIPPE HERCZEG BEREMENDI PORTLANDCEMENT- ÉS MÉSZMŰVEI**Kereskedelmi igazgatóság: **PÉCS, Indóház-utca 42.**Kitűnő minőségű és
páratlanul szép színű**portlandcement és fehérmész gyártása,**Művek: **BEREMEND.**valamint géppel zuzott
kavics és nyers
mész előállítására.Évi termelés: **500.000 q portlandcement :: 120.000 q fehérmész :: 800.000 q kavics.**Portlandcementünk **kiváló minősége** mindenütt a legnagyobb elismerést vívta ki.
A hivatalt szabványokat messze felülmúló minőségért szavatolunk.**Pontos és gyors kiszolgálás!**

Szivattyuk kizárólag eredeti Garvens gyártmányban.

Állami ezüstéremmel
kitüntetve a kertészeti
:: kiállításon. ::

Költségvetés-
terv díjtalan.

Gazdasági vízvezetéseket
járgány- és gépüzemre,
önitatóberendezéseket,
takarmánykamraberendezéseket
teljes jótállás mellett készít:

**Műszaki és gépipari
részvénytársaság**

Budapest, VII. ker., Vörösmarty-u. 19/B.

Eladó birtokok!

Fejér métyében, 1840 hold prima sík gazdaság, jó épületekkel, urilakkal, felszereléssel és vetéssel K 1,250.000.
Nógrád megyében, 2 órányira Budapeستől, 2460 hold prima sík gazdaság, kevés erdővel, szép urilakkal, felszereléssel, vetéssel K 1,250.000.
Szolnok megyében, 1500 hold prima sík szántóföld, jó épületekkel K 1,000.000.

Kiadó bérletek!

Nógrád és Heves megyében, 1300 hold prima szántóföld, cukorrépa-termeléssel, évi bérösszeg K 46.000.
Nyitra megyében, 500 hold prima gazdaság, évi bérösszeg K 12.000.
Trencsén megyében, 1230 magyar hold prima szántóföld szeszgyárral, évi bérösszeg K 32.000.

BEYER KÁROLY, BUDAPEST, V. Bathory-utca 5.
Telefon 12-85. 220 Telefon 12-85.

Napszámos-jegyzékek

fűzve, valamint kötve is készletben vannak az alábbi terjedelem, illetve árak szerint:

10/15 nagyságban, zsebbenhordozható alak 15 ives terjedelemben vászonba kötve	---	---	---	---	K 2-10
15/20 nagyságban 50 ives terjedelemben vászonba fűzve	---	---	---	---	K 3-20
15/23	100	"	egész vászon kemény	---	K 5-30
kötésbe kötve, ugró háttal	---	---	---	---	K 5-30
19/26 nagyságban 50 ives terjedelemben vászonba fűzve	---	---	---	---	K 3-60
19/26	100	"	egész vászon kemény	---	K 5-80
kötésbe kötve, ugró háttal	---	---	---	---	K 5-80

Beszerezhetők a „PÁTRIA” Irodalmi vállalat és nyomdai részvénytársaság nyomtatványkezelő osztályában Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek.)

Hirdetmény.

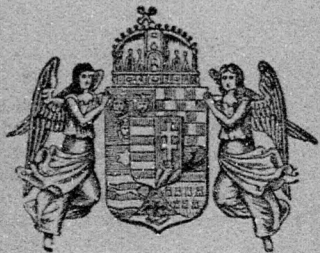
Ezennel közhírré tétetik, hogy miután a **Magyar Királyi Pénzügyminiszterium** ellenőrző közegei a **Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték (XXVIII. sorsjáték)** I. osztályára szóló sorsjegyeket felülvizsgálták, azok a főárusítóknak árusítás végett kiadattak.

Az I. osztály huzása **1911 május hó 18. és 20-án** tartatik meg. A huzások a **Magyar királyi állami ellenőrző hatóság,** és királyi közjegyző jelenlétében, nyilvánosan történnek, a huzási teremben. Sorsjegyek a **Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték** valamennyi árusítóinál kaphatók.

Budapest, 1911. évi április hó 23-án.

Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték Igazgatósága.

Tolnay. Hazay.

111038/1911. sz. Magyar királyi államvasutak.

A magyar királyi államvasutak nyári menetrendje.

A magyar királyi államvasutak vonalain és az általuk kezelt magánvasutakon f. é. május hó 1-én a nyári menetrend lép életbe, mely a jelenleg érvényben lévő téli menetrenddel szemben a következő lényegesebb változásokat tartalmazza:

A Budapest keleti pályaudvar-bruck-király-hidai vonalon.

A Bruck-Királyhida, illetve Győrből jelenleg Budapest k. p.-u.-ra d. e. 10 óra 20 perczkor érkező gyorsvonat már d. e. 10 óra 05 perczkor fog Budapest k. p.-u.-ra érkezni.

A Bicskéről jelenleg d. u. 2 órákor induló és Budapest keleti pályaudvarra délután 3 óra 25 perczkor érkező személyvonat Bicskéről csak este 6 órákor fog indulni és Budapest keleti pályaudvarra este 7 óra 45 perczkor fog érkezni.

A Budapest keleti pályaudvarról reggel 6 óra 10 perczkor induló, Torbágyra délelőtt 7 óra 19 perczkor érkező személyvonat Bicskétől fog közlekedni, ahová délelőtt 7 óra 55 perczkor fog érkezni; a Torbágyról délelőtt 9 óra 51 perczkor induló, Budapest keleti pályaudvarra délelőtt 10 óra 45 perczkor érkező személyvonat már Bicskétől fog közlekedni, ahonnan délelőtt 9 óra 17 perczkor fog indulni.

Az előző években május 15-től szeptember 15-ig vasár- és ünnepnapokon Budapest keleti pályaudvar-Bicske közt közlekedett személyvonatpár az idén ugyanarra az időtartamra és ugyanazokon a napokon ismét forgalomba helyeztetik.

Kőérbergek megállóhelyénél azok a vonatok, amelyek ott a múlt nyáron megállottak, az idén ismét meg fognak állítani.

A Budapest keleti pályaudvarról Győr felé reggel 7 órákor 25 perczkor induló gyorsvonat Torbágyon föltételesen meg fog állani.

A Győrből jelenleg d. u. 2 óra 30 perczkor induló és Budapest keleti pályaudvarra este 7 óra 10 perczkor érkező személyvonat Győrből d. u. 1 óra 58 perczkor fog indulni és Budapest keleti pályaudvarra este 6 óra 25 perczkor fog érkezni.

Budapest nyugati pályaudvar-esztergomi és a budacsászfürdő-óbudai vonalon.

Budapest nyugati pályaudvar és Pilisecsaba, illetve Budaörszfürdő és Óbuda között a múlt nyáron közlekedett vasár- és ünnepnapon vonatok ugyanazon a napokon és ugyanarra az időtartamra ismét forgalomba helyeztetnek.

A pozsony-ujváros-soproni vonalon.

Pozsony-Ujváros és Pándorfalu között egy új vonatpár helyeztetik forgalomba, mely Pándorfalutól reggel 5 óra 12 perczkor indul és Pozsony-Ujvárosra reggel 6 óra 23 perczkor érkezik, ill. Pozsony-Ujvárosról este 6 óra 45 perczkor indul és Pándorfalura este 8 óra 05 perczkor érkezik.

Sérez és Vulkapodrány között egy új déli és egy új esti vonatpár helyeztetik forgalomba.

A sércz-szentmargitbánya-rusztai vonalon.

E vonalon egy új déli és egy új esti vonatpár helyeztetik forgalomba.

A Budapest keleti pályaudvar-belgrádi vonalon.

A Szabadkáról jelenleg d. e. 8 óra 43 perczkor induló és Budapest keleti pályaudvarra d. u. 1 óra 50 perczkor érkező személyvonat Szabadkáról már d. e. 7 óra 54 perczkor fog indulni és Budapest keleti pályaudvarra d. u. 12 óra 40 perczkor fog érkezni.

A Budapest keleti pályaudvarról jelenleg este 8 órákor induló Kunszentmiklós-Tassra este 9 óra 41 perczkor érkező személyvonat Budapest keleti pályaudvarról már este 6 óra 45 perczkor fog indulni és Kunszentmiklós-Tassra este 8 óra 43 perczkor fog érkezni.

A kiskőrös-kalocsai vonalon.

A Kiskőrösről jelenleg reggel 7 óra 05 perczkor induló, Kalocsára d. e. 8 óra 16 perczkor érkező személyvonat Kiskőrösről már reggel 6 óra 35 perczkor fog indulni és Kalocsára reggel 7 óra 41 perczkor fog érkezni. A Kalocsáról jelenleg d. e. 9 óra 18 perczkor induló, Kiskőrösré d. e. 10 óra 30 perczkor érkező személyvonat Kalocsáról már d. e. 8 óra 14 perczkor fog indulni és Kiskőrösré d. e. 9 óra 22 perczkor fog érkezni.

A szabadka-bátaszéki vonalon az összes személyszállító vonatok menete gyorsítottik.

Az újvidék-beocsint vonalon.

Az Újvidékről jelenleg reggel 4 óra 23 perczkor induló, Beocsinba reggel 5 óra 39 perczkor érkező személyvonat este fog közlekedni és pedig Újvidékről este 8 óra 50 perczkor fog indulni, Beocsinba pedig este 9 óra 57 perczkor fog érkezni.

A Budapest keleti pályaudvar-ruttkai vonalon.

Berlin-Konstantinápoly között Oderberg, Ruttká, Budapest keleti pályaudvar, Belgrád, Sofián át, egy új gyorsvonati összeköttetés létesítettik közvetlen berlin-konstantinápolyi I-II. oszt. kocsival és közvetlen háló-kocsival, az alábbi menetrend szerint:

Table with 2 columns: Station and Time. Rows include Berlin indul, Ruttká érkezik másnap, Ruttká indul, Budapest keleti pályaudvar érkezik, and return times.

Table with 2 columns: Station and Time. Rows include Belgrád érkezik, indúl, Sofia érkezik harmadnap, indúl, Konstantinápoly érkezik negyednap II.

Table with 2 columns: Station and Time. Rows include Konstantinápoly indul, Sofia érkezik másnap, indúl, Belgrád érkezik harmadnap, indúl, Budapest keleti pályaudvar érkezik, indúl, Ruttká érkezik, indúl, Berlin érkezik negyednap.

E közvetlen vonatösszeköttetés létesítése céljából a Ruttkáról jelenleg reggel 5 óra 32 perczkor induló, Budapest keleti pályaudvarra d. u. 12 óra 45 perczkor érkező gyorsvonat Ruttkáról reggel 6 óra 20 perczkor fog indulni és Budapest keleti pályaudvarra d. u. 12 óra 56 perczkor fog érkezni, a Budapest keleti pályaudvarról jelenleg d. u. 3 óra 30 perczkor induló, Ruttkára éjjel 10 óra 30 perczkor érkező gyorsvonat pedig Budapest keleti pályaudvarról már d. u. 3 órákor fog indulni és Ruttkára este 9 óra 38 perczkor fog érkezni.

A Budapest keleti pályaudvarról jelenleg reggel 7 óra 05 perczkor induló, Ruttkára d. u. 1 óra 47 perczkor érkező gyorsvonat Budapest keleti pályaudvarról már reggel 6 óra 25 perczkor fog indulni, Ruttkára pedig 1 óra 10 perczkor fog érkezni. A Ruttkáról jelenleg d. e. 8 óra 48 perczkor induló, Budapest keleti pályaudvarra este 7 óra 10 perczkor érkező személyvonat Ruttkáról d. e. 9 óra 10 perczkor fog indulni, Budapest keleti pályaudvarra pedig este 7 óra 35 perczkor fog érkezni.

A Budapest keleti pályaudvarról jelenleg d. e. 9 óra 15 perczkor induló, Ruttkára este 8 óra 05 perczkor érkező személyvonat Budapest keleti pályaudvarról már d. e. 8 óra 35 perczkor fog indulni, Ruttkára pedig este 7 óra 28 perczkor fog érkezni. A Ruttkáról jelenleg éjjel 11 óra 28 perczkor induló, Budapest keleti pályaudvarra d. e. 9 óra 50 perczkor érkező személyvonat Ruttkáról már éjjel 10 óra 47 perczkor fog indulni, Budapest keleti pályaudvarra pedig d. e. 9 óra 25 perczkor érkezni.

Budapest keleti pályaudvar-Pécel között két új személyvonatpár helyeztetik forgalomba.

Az előző években május 15-től szeptember 15-ig Budapest keleti pályaudvarról-Hatvanig minden vasár- és ünnepnapon közlekedett reggeli személyvonat ezentul az egész éven át és naponta fog közlekedni.

Budapest keleti pályaudvar-Hatvan és Budapest keleti pályaudvar-Gödöllő között a múlt év nyarán közlekedett vasár- és ünnepnapon vonatok ugyanarra az időtartamra és ugyanazokon a napokon ismét forgalomba helyeztetnek.

A zólyom-zólyombrezói vonalon.

A Zólyomból este 8 óra 30 perczkor induló, Besztercebányára este 9 óra 37 perczkor érkező személyvonat, Zólyomból már este 8 óra 13 perczkor fog indulni és Besztercebányára este 9 óra 20 perczkor fog érkezni. E vonat június hó 1-től augusztus hó 31-ig Besztercebányától folytatólag Zólyombrezóig minden vasár- és ünnepnapot megelőző kőznapon közlekedik.

Zólyomtól-Besztercebányáig egy új vegyesvonat helyeztetik forgalomba, mely Zólyomból csatlakozással a Budapestről Zólyomra d. e. 10 óra 49 perczkor érkező gyorsvonathoz délelőtt 11 órákor indul és Besztercebányára d. e. 11 óra 57 perczkor érkezik.

Zólyom-Szliácsfürdő között június 1-től augusztus 31-ig 3 új vegyesvonatpár helyeztetik forgalomba, miáltal a Budapestről-Szliácsra, illetve Szliácsról-Budapestre utazó közönség Zólyomban közvetlen szoros csatlakozást nyer.

A Szliácsfürdőtől-Zólyomig, a Zólyombrezótól-Zólyomig, a Zólyomtól-Szliácsfürdőig és a Zólyomtól-Besztercebányáig a múlt év nyarán vasár- és ünnepnapokon közlekedett személyszállító vonatok ugyanarra az időtartamra és ugyanazokon a napokon ismét forgalomba helyeztetnek.

A Bánréve-dobsinai vonalon egy új vegyesvonat helyeztetik forgalomba, mely Bánrévéről d. e. 8 óra 15 perczkor indul és Dobsinára d. u. 12 óra 10 perczkor érkezik.

A Pelsőcz-murányaljai vonalon a Pelsőczről jelenleg d. u. 3 órákor induló és Murányaljára d. u. 5 óra 49 perczkor érkező vegyesvonat Pelsőczről már d. u. 2 óra 40 perczkor fog indulni és csak Nagyrőzégig fog közlekedni, ahová d. u. 4 óra 35 perczkor fog érkezni. E vonalon Nagyrőzétől-Pelsőczig és Pelsőcztől-Murányaljáig egy-egy új vegyesvonat helyeztetik forgalomba, mely Nagyrőzéről d. u. 5 óra 6 perczkor indul és Pelsőczre este 6 óra 45 perczkor érkezik, Pelsőczről pedig este 7 óra 20 perczkor indul és Murányaljára éjjel 10 óra 8 perczkor érkezik.

A Pelsőcz-nagyszabosi vonalon egy új vegyesvonatpár helyeztetik forgalomba. Indul Nagyszabosról d. u. 5 óra 4 perczkor, érkezik Pelsőczre este 6 óra 35 perczkor; indul Pelsőczről este 7 óra 30 perczkor, érkezik Nagyszabosra éjjel 9 óra 38 perczkor.

A Bánréve-ózdai vonalon egy új személyvonat helyeztetik forgalomba. Indul Bánrévéről éjjel 9 óra 20 perczkor, érkezik Ózdra éjjel 9 óra 59 perczkor.

A sátoraljaujhely-kassai vonalon egy új személyvonatpár helyeztetik forgalomba. Indul Kassáról d. e. 10 óra 1 perczkor, érkezik Sátoraljaujhelyre

12 órákor délben; Sátoraljaujhelyről indul d. u. 5 óra

24 perczkor, Kassára érkezik este 7 óra 35 perczkor. A szepti-meczenzefi vonalon 2 új vonatpár helyeztetik forgalomba.

A miskolcz-tornai vonalon egy új motorosvonatpár helyeztetik forgalomba.

A Budapest keleti pályaudvar-lavoczei és a miskolcz-kassai vonalon.

A Budapest keleti pályaudvarról jelenleg reggel 6 óra 25 perczkor induló, Kassára d. e. 11 óra 49 perczkor érkező gyorsvonat Budapest keleti pályaudvarról reggel 6 óra 45 perczkor fog indulni és Kassára d. u. 12 óra 10 perczkor fog érkezni.

A Budapest keleti pályaudvarról d. u. 2 óra 15 perczkor induló, Miskolczra d. u. 5 óra 50 perczkor érkező gyorsvonat Sátoraljaujhelyig fog közlekedni, a hová este 7 óra 40 perczkor fog megérkezni; az ellenirányu gyorsvonat Sátoraljaujhelyről d. e. 7 óra 45 perczkor fog indulni, Miskolczra d. e. 9 óra 26 perczkor, Budapest keleti pályaudvarra pedig 1 óra 05 perczkor fog érkezni.

A Sátoraljaujhelyről jelenleg d. e. 7 óra 32 perczkor induló, Miskolczra d. e. 9 óra 23 perczkor érkező személyvonat Sátoraljaujhelyről d. e. 7 óra 55 perczkor fog indulni és Miskolczra d. e. 10 óra 23 perczkor fog érkezni; a Miskolczról jelenleg este 6 óra 7 perczkor induló, Sátoraljaujhelyre este 8 óra 4 perczkor érkező személyvonat Miskolczról este 6 óra 10 perczkor fog indulni és Sátoraljaujhelyre este 8 óra 36 perczkor fog érkezni.

A Budapest keleti pályaudvarról jelenleg d. e. 8 óra 10 perczkor induló, Kassára d. u. 3 óra 39 perczkor érkező személyvonat Budapest keleti pályaudvarról már 6 óra 55 perczkor fog indulni és Kassára d. u. 3 óra 9 perczkor fog érkezni.

A Munkács-Velöcz között az előző években június 15-től augusztus 31-ig közlekedett személyszállító vonatpár az idén ugyanarra az időtartamra ismét forgalomba fog helyeztetni.

A debreczen-tiszalóki vonalon Debreczen-Hajdunánás között egy új személyvonatpár helyeztetik forgalomba.

A debreczen-nagyváradai vonalon a Sáránftól Debreczenig az előző években május 15-től szeptember 15-ig közlekedett vasár- és ünnepnapon az idén ugyanarra az időtartamra és ugyanazokon a napokon ismét forgalomba helyeztetik.

A debreczen-nagyléta-vértesi vonalon a jelenleg közlekedő vonatok metrende módosítottik, azonkívül egy új vegyesvonatpár helyeztetik forgalomba.

A maramarossziget-aknaszlatinai vonalon az előző években közlekedett furdőidényvonatok ugyanarra az időtartamra ismét forgalomba helyeztetnek.

A szatmárnémeti-felsőbányai vonalon a múlt évben június 1-től szeptember 30-ig Felsőbányától Nagybányáig közlekedett esti vonat az idén, ugyanarra az időtartamra, ismét forgalomba helyeztetik.

A szatmárnémeti-kossuthkert-bikszádi vonalon az előző években közlekedett furdőidényvonatok ugyanarra az időtartamra és ugyanazokon a napokon ismét forgalomba helyeztetnek.

A Budapest keleti pályaudvar-arad-ídvist vonalon.

A Budapest nyugati pályaudvarról jelenleg reggel 7 órákor induló és oda este 9 óra 55 perczkor érkező egyesített aradi, kolozsvári és debreczeni gyorsvonat aradi része elkülönítettik és e rész Budapest keleti pályaudvarról indittatik, illetve odaérkezik. Ezen új vonat Budapest keleti pályaudvarról reggel 7 óra 5 perczkor indul, Szolnokra d. e. 9 óra 9 perczkor és Aradra d. u. 12 óra 24 perczkor érkezik.

Ellenirányban Aradról d. u. 5 óra 16 perczkor, Szolnokról pedig este 7 óra 36 perczkor indul és Budapest keleti pályaudvarra éjjel 9 óra 35 perczkor érkezik.

Budapest keleti pályaudvar-Arad között egy új gyorsvonatpár helyeztetik forgalomba; Aradról indul reggel 6 óra 3 perczkor, Budapest keleti pályaudvarra érkezik d. e. 11 óra 25 perczkor, Budapest keleti pályaudvarról indul d. u. 5 órákor, Aradra érkezik éjjel 10 óra 25 perczkor.

Az Aradról jelenleg éjjel 10 órákor induló és Tóvisre d. e. 8 óra 21 perczkor érkező vegyesvonat személyvonattá átminősítve, Aradról éjjel 11 óra 15 perczkor fog indulni, Tóvisre pedig, ugy mint jelenleg, d. e. 8 óra 21 perczkor fog érkezni.

Piskitől Dévágig egy új személyszállító vonat helyeztetik forgalomba, Piskitől indul d. e. 10 óra 53 perczkor, Dévára érkezik d. e. 11 óra 17 perczkor.

Tóvistől Gyulafehérvárig egy új személyszállító tehervonat helyeztetik forgalomba, indul Tóvisről d. u. 5 órákor, Gyulafehérvárra érkezik d. u. 5 óra 46 perczkor.

A kiskunfélegyháza-orosházi vonalon a Gádoros-Orosháza és Gyopárosi-furdő-Orosháza között az előző években május 15-től szeptember 15-ig közlekedett motoros vonatok az idén ugyanarra az időtartamra ismét frugalomba helyeztetnek.

A mezőtur-mezőhegyesi vonalon Mezőtur-Szarvas között egy új vegyesvonatpár helyeztetik forgalomba.

A temesvár-józsefváros-máriaradnai vonalon a Temesvár-Józsefvárosról jelenleg d. e. 9 óra 22 perczkor induló, Máriaradnára d. u. 12 óra 41 perczkor érkező vegyesvonat Temesvár-Józsefvárosról d. e. 11 óra 48 perczkor fog indulni és Máriaradnára d. u. 3 óra 10 perczkor fog érkezni.

Az alvinczi-nagyszébeni vonalon a múlt évben június 26-tól szeptember 15-ig közlekedett vasár- és ünnepnapon vonatpár az idén ugyanazon a napokon már május 15-től szeptember 15-ig ismét forgalomba fog helyezettetni.

A budapest keleti pályaudvar—predeáli vonalon.

A Budapest keleti pályaudvarról jelenleg este 6 óra 15 perczkor induló, Nagykátáig naponta, Nagykátától Szolnokig pedig csak vasár- és ünnepnap előtti köznapon közlekedő személyvonat Budapest keleti pályaudvarról d. u. 5 óra 40 perczkor fog indulni és naponta Szolnokig fog közlekedni.

Tápiószőlő — Tápiószőlőtől Budapest — Józsefvárosig minden hétfőn egy új munkásvonat helyezettetik forgalomba, indul Tápiószőlő—Tápiószőlőre éjjel 3 óra 10 perczkor, érkezik Budapest—Józsefvárosra éjjel 4 óra 40 perczkor.

A Nagykátáról jelenleg éjjel 3 óra 16 perczkor induló, Budapest keleti pályaudvarra reggel 5 óra 20 perczkor érkező személyvonat Nagykátáról már éjjel 2 óra 48 perczkor fog indulni és nem Budapest keleti pályaudvarra, hanem Budapest—Józsefvárosra fog közlekedni, ahová reggel 5 órakor fog megérkezni.

Budapest keleti pályaudvarról—Szolnokig egy új személyvonat helyezettetik forgalomba, mely Nagykátáig naponta, Nagykátától Szolnokig pedig csak szombatnapon fog közlekedni; indul Budapest keleti pályaudvarról este 6 óra 55 perczkor, érkezik Nagykátára este 8 óra 58 perczkor, Szolnokra éjjel 10 óra 14 perczkor.

A Budapest keleti pályaudvarról jelenleg este 9 óra 5 perczkor induló Nagykátáig naponta, onnan Szolnokig pedig csak vasár- és ünnepnap előtti köznapon közlekedő személyvonat ezentúl csak minden szombaton és csak Budapesttől Nagykátáig fog közlekedni.

A Szolnokról este 7 óra 27 perczkor induló, Budapest keleti pályaudvarra éjjel 10 óra 35 perczkor érkező személyvonat csak Nagykátától Budapestig fog közlekedni.

Nagyváradtól Püspökladányig minden vasár- és ünnepnap előtti köznapon egy új vegyesvonat helyezettetik forgalomba, indul Nagyváradról este 7 óra 5 perczkor.

A nagyvárad—vaskőh-baresti vonalon a Vaskőh-Barestre jelenleg d. u. 2 órakor induló, Nagyváradra este 8 óra 44 perczkor érkező személyszállító tehervonat Baskőh-Barestre már d. u. 12 óra 50 perczkor fog indulni és Nagyváradra este 7 óra 8 perczkor fog érkezni.

A nagyvárad—püspök- (Féltz) fürdői vonalon az előző években május 1-től szeptember 15-ig közlekedett vasár- és ünnepnapon vonat az idén nem helyezettetik forgalomba; a helyett a Nagyvárad—Püspökfürdő, illetve Félixfürdő között tavaly közlekedett többi fürdővonatok menetére a fürdőközösség igényeinek megfelelően módosított.

A székelykozsárd—marosújvári vonalon a Marosújvárról d. u. 4 óra 23 perczkor induló, Székelykozsárdra d. u. 4 óra 35 perczkor érkező, valamint a Székelykozsárdról d. u. 5 óra 10 perczkor induló, Marosújvárra d. u. 5 óra 22 perczkor érkező vegyesvonatok megszűnnek.

A brassó—sepsiszentgyörgy—bereckzi vonalon Berecktől Sepsiszentgyörgyig és Sepsiszentgyörgytől Kézdivásárhelyig egy-egy új személyvonat helyezettetik forgalomba; Bereckről indul d. u. 4 óra 30 perczkor, Sepsiszentgyörgyre érkezik este 7 óra 43 perczkor; Sepsiszentgyörgyről indul este 7 óra 59 perczkor, Kézdivásárhelyre érkezik éjjel 9 óra 49 perczkor. A Bereckről éjjel 3 óra 25 perczkor induló, Kézdivásárhelyre éjjel 4 óra 40 perczkor érkező személyvonat e vonalrészén megszüntették.

A küküllőszög—parajdi vonalon a Küküllőszögről jelenleg éjjel 2 óra 36 perczkor induló, Parajdra reggel 7 óra 56 perczkor érkező vegyesvonat Küküllőszögről már éjjel 1 óra 55 perczkor fog indulni és Parajdra reggel 7 óra 6 perczkor fog érkezni, a Parajdról jelenleg d. u. 1 óra 14 perczkor induló, Küküllőszögre este 6 óra 23 perczkor érkező vegyesvonat, személyvonattá átminősítve, Parajdról d. u. 2 óra 20 perczkor fog indulni és Küküllőszögre este 6 óra 37 perczkor fog érkezni.

A Parajdról jelenleg reggel 7 óra 57 perczkor induló, Küküllőszögre d. u. 12 óra 38 perczkor érkező személyvonat vegyesvonattá átminősítve, Parajdról reggel 7 óra 28 perczkor fog indulni és Küküllőszögre d. u. 12 óra 50 perczkor fog érkezni; a Küküllőszögről jelenleg d. e. 9 óra 40 perczkor induló, Parajdra d. u. 2 óra 29 perczkor érkező személyvonat Küküllőszögről d. e. 9 óra 35 perczkor fog indulni és Parajdra már d. u. 1 óra 50 perczkor fog érkezni, utóbbi két vonat a küküllőszög—dicsőszentmártoni vonalrészén az egész éven át, a dicsőszentmárton—parajdi vonalrészén pedig június 15-től szeptember 15-ig fog közlekedni.

A kiskapus—nagyzsébeni vonalon egy új vegyesvonatpár helyezettetik forgalomba.

A Nagyszében—Vizakna között az előző években május 15-től szeptember 15-ig közlekedett fürdővonatok az idén is ugyanazon időtartamra helyezettetik forgalomba. Az esti vonatpár azonban csak vasár- és ünnepnapokon fog közlekedni.

A budapest nyugati pályaudvar—marcheggi vonalon.

Budapest nyugati pályaudvar—Marchegg—Wien St. E. G. között egy új gyorsvonatpár helyezettetik forgalomba.

Az új gyorsvonat Budapest nyugati pályaudvarról délután 2 órakor indul és Marcheggre délután 5 óra

23 perczkor, Wien St. E. G-re pedig este 6 óra 25 perczkor érkezik.

Ellenirányban az új gyorsvonat Wien St. E. G-ről délután 2 óra 10 perczkor indul és Marcheggre délután 2 óra 57 perczkor, Budapest nyugati pályaudvarra pedig este 6 óra 40 perczkor érkezik.

Az utazó közönségre nézve az új gyorsvonatpár igen előnyös leend, amennyiben az érkezés egy Wienben, mint Budapeston a korai esti órákra esik, úgy hogy az új gyorsvonattal Wienbe illetve Budapestre érkezők a színházakat még kényelmesen látogathatják. Azonfelül Wienben az összes csatlakozások nyugat és észak felé biztosan elérhetők.

A Budapest nyugati pályaudvarról jelenleg d. u. 12 óra 45 perczkor induló, Marcheggre este 8 óra 20 perczkor, Wien Stegre éjjel 10 óra 45 perczkor érkező személyvonat Budapestről déli 12 órakor fog indulni, Marcheggre este 7 óra 10 perczkor, Wien Stegre este 8 óra 50 perczkor fog érkezni.

A Budapest nyugati pályaudvarról este 6 órakor induló, Nagymarosra este 7 óra 25 perczkor érkező személyvonat forgalma Párkány-Nánáig terjesztetik ki, ahová este 8 óra 30 perczkor fog megérkezni.

A Budapest nyugati pályaudvarról d. u. 4 óra 20 perczkor induló, Nagymarosra d. u. 5 óra 42 perczkor érkező személyvonat Szobig fog közlekedni és Budapestre már d. u. 3 óra 55 perczkor fog indulni, Szobra pedig d. u. 5 óra 42 perczkor fog megérkezni.

A Budapest nyugati pályaudvarról jelenleg reggel 6 órakor induló, Gödre reggel 6 óra 41 perczkor érkező személyvonat Budapestre már reggel 5 óra 35 perczkor fog indulni és Vácig fog közlekedni, ahová reggel 6 óra 36 perczkor fog megérkezni, az ellenirányban Vácra reggel 6 óra 53 perczkor egy új vonat fog indulni, mely Budapestre d. e. 7 óra 55 perczkor fog megérkezni.

Budapest—Rákospalota—Újpest között egy új déli személyvonatpár helyezettetik forgalomba, Budapestre indul 12 óra 5 perczkor, Rákospalota—Újpestre érkezik d. u. 12 óra 25 perczkor, Rákospalota—Újpestre indul d. u. 12 óra 34 perczkor, Budapestre érkezik d. u. 12 óra 50 perczkor.

A múlt nyáron Budapest és Rákospalota—Újpest között vasár- és ünnepnapon közlekedett esti vonatok, naponta fognak közlekedni.

Az előző években Budapest—Érsekújvár, illetve Párkány-Nána, Szob, Nagymaros, Vác és Rákospalota—Újpest között forgalomban volt nyári idényvonatok az idén ismét forgalomba helyezettetik.

Pozsony—Marchegg (Wien) között a múlt évben június 1-től szeptember 15-ig közlekedett vasár- és ünnepnapon vonat ismét forgalomba helyezettetik.

A galánta—szolnoki vonalon Trencséntől—Zsolnára egy új személyvonat helyezettetik forgalomba, indul Trencséntől reggel 6 óra 35 perczkor érkezik Zsolnára d. e. 9 óra 20 perczkor.

A lipótvár—pozsonyi vonalon a Pozsony—Nagyszombat között személyszállítással közlekedő tehervonatpár forgalma kiterjesztetik a nagyszombat—lipótvári vonalrészre.

A pöstyén—verőci vonalon az előző években június 1-től szeptember 30-ig közlekedett vasár- és ünnepnapon vonat ugyanarra az időtartamra ismét forgalomba helyezettetik.

A hólak—trencsénleptec—fürdői vonalon a múlt év nyarán közlekedett fürdővonatok az idén ismét forgalomba helyezettetik.

A pozsony—ujváros—ujkomáromi vonalon az Ujkomáromból jelenleg reggel 5 óra 35 perczkor induló, Dunaszerdahelyre d. e. 8 óra 12 perczkor érkező vegyesvonat Ujkomáromból már reggel 4 óra 30 perczkor fog indulni és Dunaszerdahelyre reggel 6 óra 48 óra perczkor fog érkezni, e vonat forgalma Dunaszerdahelyre kiterjesztetik Pozsony-Ujvárosig, indul Dunaszerdahelyről reggel 6 óra 58 perczkor, érkezik Pozsony-Ujvárosra d. e. 8 óra 51 perczkor.

Pozsony-Ujvárostól—Dunaszerdahelyig egy új vegyesvonat helyezettetik forgalomba, indul Pozsony-Ujvárosról d. e. 11 óra 50 perczkor, érkezik Dunaszerdahelyre d. u. 2 óra 5 perczkor.

A vác—drégelyplánk—ipolysági vonalon a nyári menetrend tartamára egy új vasár- és ünnepnapon személyvonatpár helyezettetik forgalomba, Vácra indul d. e. 9 óra 57 perczkor, Ipolyságra érkezik d. u. 12 óra 46 perczkor; Ipolyságról indul este 6 óra 31 perczkor, Vácra érkezik éjjel 9 óra 13 perczkor.

A párkány-nána—garamberzencei vonalon a Garamberzenceitől jelenleg este 6 órakor induló, Lévár éjjel 10 órakor érkező vegyesvonat Garamberzencéről már d. u. 5 óra 25 perczkor fog indulni és Lévár este 8 óra 14 perczkor fog érkezni, e vonat forgalma Léváról kiterjesztetik Párkány-Nánáig, indul Léváról este 8 óra 24 perczkor, érkezik Párkány-Nánára éjjel 10 óra 37 perczkor.

Az érsekújvár—németprónai vonalon.

Az Érsekújvárról reggel 6 óra 50 perczkor induló és Nyitrára d. e. 8 órakor érkező személyvonat Nagytapolcsánig fog közlekedni, hová d. e. 9 óra 22 perczkor fog érkezni.

Ellenirányban Nagytapolcsánról indul egy új vonat d. e. 9 óra 23 perczkor, Nyitrára érkezik d. e. 10 óra 37 perczkor, indul 10 óra 43 perczkor, Érsekújvárra érkezik 11 óra 46 perczkor.

Az előző évek nyarán Nagybecskerektől—Nagytapolcsánig személyszállítással közlekedett délutáni tehervonat az idén ismét személyszállítással fog közlekedni.

A czepléd—szolnoki vonalon a Czeplédre jelenleg d. u. 4 óra 12 perczkor induló, Szolnokra d. u. 5 óra 30 perczkor érkező személyszállító vonat Czeplédre d. u. 5 óra 40 perczkor fog indulni és Szolnokra este 6 óra 40 perczkor fog érkezni.

A kiskunfélegyháza-kiskunmajsai vonalon a jelenleg csak a kiskunfélegyházi és kiskunmajsai országos vásárok napjain közlekedett vegyesvonatpár naponta fog közlekedni.

A budapest nyugati pályaudvar—orsovai vonalon.

A Budapest—Orsova—Verciorova között jelenleg hetenként 2-szer közlekedő keleti—ostendei express vonatpár május 1-től kezdve hetenként 3-szor fog közlekedni.

A Czeplédre jelenleg reggel 5 óra 35 perczkor induló, Budapest nyugati pályaudvarra d. e. 8 óra 5 perczkor érkező személyvonat Czeplédre már reggel 5 óra 22 perczkor fog indulni és Budapestre már reggel 7 óra 25 perczkor fog megérkezni.

Az előző években május 1-től szeptember 30-ig Budapest nyugati pályaudvar—Czepléd között közlekedett vasár- és ünnepnapon vonatpár, az idén ugyanarra az időtartamra ismét forgalomba helyezettetik. A Szeged—Kiskunfélegyháza között az előző évek nyarán közlekedett személyvonatpár az idén ismét forgalomba helyezettetik.

A szeged-rókus—szabadka—dáljai vonalon a Szeged-Rókusról reggel 7 óra 48 perczkor induló, Gombosra d. u. 12 óra 53 perczkor érkező, valamint a Gombosról d. u. 3 óra 31 perczkor induló, Szeged-Rókusra este 7 óra 53 perczkor érkező személyvonatok forgalma kiterjesztetik a gombos—dáljai vonalrészre, előbbi vonat Dáljára d. u. 2 óra 15 perczkor fog érkezni, utóbbi Dáljáról d. u. 1 óra 49 perczkor fog indulni.

A baja—ujvidéki vonalon a Regőzéről jelenleg reggel 5 óra 25 perczkor induló, Bajára reggel 6 óra 33 perczkor érkező, hetenként háromszor közlekedő személyvonat már Zomborból kiindulól fog közlekedni, Zomborból éjjel 4 óra 10 perczkor fog indulni és Bajára reggel 6 óra 59 perczkor fog érkezni.

Bajától—Zomborig egy új személyvonat helyezettetik forgalomba, Bajáról d. u. 5 óra 15 perczkor fog indulni és Zomborra este 7 óra 47 perczkor érkezik.

A temesvár—józsefváros—módosi vonalon a jelenleg hetenként háromszor közlekedő személyszállító tehervonatpár ezentúl naponta fog közlekedni.

A temesvár—józsefváros—buziásfürdői vonalon az előző években június 1-től szeptember 30-ig közlekedett személyvonatpár az idén ugyanarra az időtartamra ismét forgalomba helyezettetik. A Buziásfürdőről d. u. 5 óra 15 perczkor induló, Temesvár—Józsefvárosra este 6 óra 50 perczkor érkező személyvonat megszüntették, helyette a Buziásfürdőről este 7 óra 25 perczkor induló, Temesvár—Józsefvárosra este 9 óra 7 perczkor érkező személyvonat helyezettetik forgalomba.

A zsebely—bókai vonalon Zsebelytől—Csákovárig egy új vegyesvonat helyezettetik forgalomba, indul Zsebelyről éjjel 9 óra 30 perczkor, érkezik Csákovára éjjel 9 óra 50 perczkor.

A jaszénova—áninai vonalon a Jaszénováról este 6 óra 40 perczkor induló vegyesvonat, személyvonattá átminősítve, Oraviczára a jelenlegi 8 óra 32 percz helyett már este 7 óra 44 perczkor fog érkezni.

A zombolya—nagybecskereki vonalon a jelenleg hetenként háromszor közlekedő vonatpár naponta fog közlekedni.

Az eszék—vinkovcze—zupanje—szávaparti vonalon az Eszékről jelenleg éjjel 3 óra 25 perczkor induló, Vinkovczára éjjel 5 óra 14 perczkor érkező vegyesvonat Eszékről reggel 6 óra 50 perczkor fog indulni és Vinkovczára d. e. 8 óra 42 perczkor fog érkezni, a vinkovcze—zupanje—szávaparti vonalrészén e vonat a jelenlegi menetrend szerint fog közlekedni.

A vinkovcze—brekai vonalon egy új vegyesvonatpár helyezettetik forgalomba; Brekáról indul reggel 5 óra 15 perczkor, Vinkovczára érkezik d. e. 7 óra 46 perczkor, Vinkovczáról indul d. u. 1 óra 20 perczkor, Brekára érkezik d. u. 3 óra 45 perczkor.

A borovo—vukovári vonalon két új vegyesvonatpár helyezettetik forgalomba.

Az újdombóvár—bosznabrodai vonalon Eszék—Bród között, egy új személyszállítással közlekedő gyors-tehervonatpár helyezettetik forgalomba, Bródból indul d. e. 9 óra 40 perczkor, Eszékre érkezik d. u. 3 óra 22 perczkor, Eszékről indul d. u. 12 óra 40 perczkor, Bródba érkezik este 6 óra 5 perczkor.

Az Eszékről jelenleg d. u. 12 óra 35 perczkor induló, Újdombóvárra d. u. 5 óra 44 perczkor érkező személyvonat Eszékről már d. e. 11 óra 38 perczkor fog indulni és Újdombóvárra d. u. 4 óra 55 perczkor fog érkezni. E vonat egész Budapestig közlekedik, hová éjjel 10 óra 55 perczkor érkezik.

A bakóca—felsőmindszent—komlói vonalon

egy új vegyesvonatpár helyezettetik forgalomba.

Az úszög—pécs—barcsi vonalon a Barcsról d. u. 1 óra 20 perczkor induló, Szentlőrinczre d. u. 3 óra 5 perczre érkező vegyesvonat megszüntették, helyette egy Barctól—Pécsig közlekedő személyvonat helyezettetik forgalomba; Barcsról indul d. u. 1 órakor, Pécsre érkezik d. u. 2 óra 48 perczkor. A Pécsről d. u. 2 óra 10 perczkor induló, Szentlőrinczre d. u. 3 óra 12 perczkor érkező személyszállító tehervonat megszüntették, helyette a vonalrészén egy új személyvonat helyezettetik forgalomba, Pécsről indul d. u. 3 óra 6 perczkor, Szentlőrinczre érkezik d. u. 3 óra 37 perczkor, ott

folytatást talál az onnan d. u. 3 óra 50 perczkor induló, Barsra d. u. 5 órakor érkező személyvonatban.

A Budapest keleti pályaudvar—fiumei vonalon.

A Budapest—fiumei vonalon közlekedő személyvonatok menetsebessége tetemesen fokoztatik, miáltal e vonatok menettartama Budapest—Fiume között mintegy 4 1/2 órával megrövidül. Nevezetesen a Fiuméről jelenleg d. e. 10 órakor induló, Budapest keleti pályaudvarra d. e. 8 óra 20 perczkor érkező személyvonat, Fiuméből d. u. 1 órakor fog indulni és Budapest keleti pályaudvarra már reggel 6 óra 50 perczkor fog érkezni. A Budapest keleti pályaudvarról jelenleg éjjel 10 óra 25 perczkor induló, Fiuméba este 6 óra 52 perczkor érkező személyvonat Budapest keleti pályaudvarról úgy fog indulni, mint jelenleg, Fiuméba azonban már d. u. 4 óra 5 perczkor fog érkezni. A Budapest keleti pályaudvarról jelenleg d. e. 8 óra 25 perczkor induló, Fiuméba reggel 6 óra 30 perczkor érkező személyvonat Budapest keleti pályaudvarról csak d. u. 12 óra 20 perczkor fog indulni és Fiuméba reggel 6 óra 44 perczkor fog érkezni. Budapest keleti pályaudvar—Ujdombovárról csatlakozással Pécs—Eszék—Bród felé és felől egy új személyvonatpár helyeztetik forgalomba; Budapest keleti pályaudvarról indul d. e. 8 óra 25 perczkor, Ujdombovárra érkezik d. u. 1 óra 47 perczkor; Ujdombovárról indul d. u. 5 óra 23 perczkor, érkezik Budapest keleti pályaudvarra éjjel 10 óra 55 perczkor.

Az Ujdombovárról jelenleg este 6 óra 25 perczkor induló, Gyékényesre este 9 óra 22 perczkor érkező személyvonat Ujdombovárról már d. u. 2 óra 10 perczkor fog indulni és Gyékényesre d. u. 5 óra 46 perczkor fog érkezni. Az előző években június 1-től szeptember 30-ig Fiumétől—Delmiczéig közlekedett vasár- és ünnepnapon az idén nem helyeztetik forgalomba. Az előző években június 1-től szeptember 30-ig Delnicztől—Fiuméig közlekedett vasár- és ünnepnapon azonban ugyanarra az időtartamra már Skrdtdől kiindulólág ismét forgalomba helyeztetik. Adony—Pusztaszabolcsról—Budapest keleti pályaudvarig csatlakozással Paks felől egy új vegyesvonat helyeztetik forgalomba, mely Adony—Pusztaszabolcsról indul reggel 5 óra 28 perczkor, Budapest keleti pályaudvarra érkezik d. e. 8 óra 20 perczkor.

Az Ujdombovárról jelenleg éjjel 1 óra 2 perczkor induló, Budapest keleti pályaudvarra reggel 6 óra 50 perczkor érkező személyvonat Ujdombovárról éjjel 12 óra 34 perczkor fog indulni és Budapest keleti pályaudvarra reggel 5 óra 30 perczkor fog érkezni. Az Adony—Pusztaszabolcsról este 8 óra 36 perczkor induló, Budapest keleti pályaudvarra éjjel 10 óra 45 perczkor érkező személyvonat megszüntetettik.

Az Ujdombovárról éjjel 10 óra 6 perczkor induló, Budapest—Kelenföldre reggel 5 óra 8 perczkor érkező személyszállító tehervonat megszüntetettik. A Zágrábból jelenleg d. u. 4 óra 25 perczkor induló, Gyékényesre este 9 óra 15 perczkor érkező személyszállító tehervonat Zágrábból este 7 órakor fog indulni és Gyékényesre éjjel 10 óra 45 perczkor fog érkezni.

Zágráb—Dugoselo között egy új személyszállító tehervonatpár helyeztetik forgalomba; Zágrábból indul d. u. 1 óra 17 perczkor, Dugoselora érkezik d. u. 1 óra 53 perczkor; Dugoselóról indul este 8 óra 26 perczkor, Zágrábra érkezik este 9 óra 7 perczkor.

A Károlyvárosról reggel 5 óra 40 perczkor induló Cameralmoravicára d. e. 10 óra 40 perczkor érkező tehervonatnál a személyszállítás Ogulintól—Cameralmoravicáig megszüntetettik, Károlyvárostól—Ogulinig pedig e vonat személyszállítással csak az ogulini heti és országos vásárok napjain fog közlekedni. A Cameralmoravicáról d. u. 4 óra 20 perczkor induló, Károlyvárosra éjjel 9 óra 25 perczkor érkező, továbbá a Cameralmoravicáról reggel 4 óra 31 perczkor induló, Fiuméba d. e. 9 óra 43 perczkor érkező és végre a Fiuméből d. u. 3 óra 19 perczkor induló, Cameralmoravicára este 8 óra 58 perczkor érkező tehervonatknál a személyszállítás megszüntetettik.

A sárbogárd—bátaszéki vonalon a Bátaszékről jelenleg este 6 óra 05 perczkor induló, Sárbogárdra éjjel 9 óra 34 perczkor érkező személyvonat Bátaszékről már d. u. 3 óra 46 perczkor fog indulni és Sárbogárdra este 7 óra 23 perczkor fog érkezni.

A bátaszék—ujdombovári vonalon a Bátaszékről jelenleg d. u. 2 óra 15 perczkor induló, Ujdombovárra d. u. 5 óra 32 perczkor érkező személyvonat Bátaszékről már d. u. 1 óra 22 perczkor fog indulni és Ujdombovárra d. u. 4 óra 33 perczkor fog érkezni; a Bátaszékről jelenleg 11 órakor éjjel induló, Ujdombovárra éjjel 2 óra 9 perczkor érkező személyvonat Bátaszékről már éjjel 10 óra 13 perczkor fog indulni és Ujdombovárra éjjel 1 óra 22 perczkor fog érkezni.

A kőrös—belovár—verőcei vonalon a Verőcéről jelenleg éjjel 3 óra 15 perczkor induló, Kőrösről d. e. 8 óra 12 perczkor érkező átmeneti vegyesvonat megszüntetettik, helyette a verőce—belovári és a belovár—kőrösi vonalrészeken külön-külön egy-egy új vegyesvonat helyeztetik forgalomba.

A klostár—virjei vonalon a Virjéről jelenleg éjjel 3 óra 45 perczkor induló, Klostarra reggel 4 óra 36 perczkor érkező vegyesvonat Virjéről reggel 5 órakor fog indulni és Klostarra reggel 5 óra 51 perczkor fog érkezni.

A győr—fehringyi vonalon Győr—Szombathely között csatlakozással Győrött Budapest felől, illetve felé egy új gyorsvonatpár helyeztetik forgalomba; Budapestről indul d. u. 5 óra 15 perczkor, Győrbe este 8 órakor, Szombathelyre pedig éjjel 10 óra 34 perczkor érkezik. Ellonirányban Szombathelyről indul reggel 4 óra 45 perczkor, Győrbe érkezik reggel 7 óra 12 perczkor, Győrött indul reggel 7 óra 25 perczkor és Budapest keleti pályaudvarra érkezik d. e. 10 óra 5 perczkor.

A pozsony—ujváros—szombathelyi vonalon Csornától—Hegyeshalomig, Hegyeshalomtól—Szombathelyig, Hegyeshalomtól—Pozsony—Ujvárosig, Pozsony—Ujvárostól—Hegyeshalomig és Szombathelytől—Csornáig egy-egy új személy, illetőleg vegyesvonat helyeztetik forgalomba.

A Csornáról d. e. 10 óra 20 perczkor induló, Hegyeshalomra d. u. 1 óra 5 perczkor érkező, valamint a Csornáról d. u. 3 óra 23 perczkor induló, Beledre d. u. 4 óra 39 perczkor érkező tehervonatnál a személyszállítás megszüntetettik.

A szombathely—kőszegi vonal f. évi május hó 1-től a déli vasut üzeméből a magyar királyi államvasutak üzemébe megy át, és folytatását képezi a sopronkőszegi vonalnak.

E vonalon három átmenő vonatpáron kívül Szombathely—Kőszeg között még 4 helyi vegyesvonatpár fog közlekedni.

A felsőőr—felsőlővői az előző években június 1-től szeptember 15-ig közlekedett vegyesvonatpár ugyanarra az időtartamra ismét forgalomba helyeztetik.

A körmen—muraszombati vonalon a Muraszombatról jelenleg d. u. 3 óra 52 perczkor induló, Körmenre este 7 óra 52 perczkor érkező vegyesvonat Muraszombatról már d. u. 2 óra 48 perczkor fog indulni és Körmenre este 6 óra 41 perczkor fog érkezni.

A székesfehérvár—paksi vonalon Adony—Pusztaszabolcs—Paks között egy új vegyesvonatpár helyeztetik forgalomba; Adony—Pusztaszabolcsról indul d. e. 8 óra 25 perczkor, Paksra érkezik d. e. 11 óra 14 perczkor; Paksról indul d. u. 5 óra 16 perczkor, Adony—Pusztaszabolcsra érkezik este 8 óra 2 perczkor.

A Paksról jelenleg d. u. 2 óra 5 perczkor induló, Székesfehérvárra este 7 óra 52 perczkor érkező vegyesvonat Paksról már d. u. 12 óra 45 perczkor fog indulni és Székesfehérvárra este 6 óra 52 perczkor fog érkezni. A Székesfehérvár—Börgönd között az előző években június 15-től szeptember 15-ig közlekedett idényvonatok ugyanarra az időtartamra ismét forgalomba helyeztetnek.

Az adony—pusztaszabolcs—tapolcai vonalon a Tapolczáról jelenleg d. e. 9 óra 23 perczkor induló, Börgöndre d. u. 1 óra 7 perczkor érkező személyvonat Tapolczáról már d. e. 8 óra 17 perczkor fog indulni és Börgöndre d. u. 12 óra 5 perczkor fog érkezni; a Börgöndről jelenleg d. u. 1 óra 50 perczkor induló, Alsóörsre d. u. 3 óra 29 perczkor érkező személyvonat Börgöndről már d. u. 12 óra 44 perczkor fog indulni és Alsóörsre d. u. 2 óra 33 perczkor fog érkezni, ahol közvetlen folytatást nyer a Tapol-

czáig, a Tapolczáról jelenleg d. u. 3 óra 9 perczkor induló, Adony—Pusztaszabolcsra este 8 óra 14 perczkor érkező személyvonat Tapolczáról d. u. 3 óra 47 perczkor fog indulni és Adony—Pusztaszabolcsra este 8 óra 34 perczkor fog érkezni, ahonnan az Ujdombovárról Adonypusztaszabolcsra este 8 óra 48 perczkor érkező személyvonattal egyesítve, este 9 órakor fog indulni és Budapest keleti pályaudvarra éjjel 10 óra 55 perczkor fog érkezni.

A veszprém—alsóörsi vonalon június 15-461 szeptember 15-ig egy vasár- és ünnepnapokon közlekedő új vegyesvonatpár helyeztetik forgalomba.

A székesfehérvár—czelldömölki vonalon a Székesfehérvárról reggel 5 óra 35 perczkor induló, Jutasra reggel 7 órakor érkező személyvonat forgalma kiterjesztetik Czelldömölkig, ahová d. e. 9 óra 20 perczkor fog érkezni. A Jutasról este 6 óra 53 perczkor induló, Székesfehérvárra este 8 óra 11 perczkor érkező személyvonat megszüntetettik, helyette Czelldömölkötől—Székesfehérvárig egy új személyvonat helyeztetik forgalomba, indul Czelldömölkiről este 6 óra 20 perczkor, érkezik Székesfehérvárra éjjel 10 órakor.

A czelldömölk—csáktornyai vonalon Czelldömölkötől—Ukkig egy új személyvonat helyeztetik forgalomba, Czelldömölkiről indul d. e. 10 óra 14 perczkor, Ukkra érkezik d. e. 11 óra 29 perczkor.

A Zalaegerszegről jelenleg 5 óra 50 perczkor induló, Czelldömölkre d. e. 9 óra 3 perczkor érkező személyvonat Zalaegerszegről már reggel 4 óra 21 perczkor fog indulni és Czelldömölkre reggel 7 óra 37 perczkor fog érkezni. A Zalaegerszegről éjjel 1 óra 36 perczkor induló Zalaszentiván—Kisfaludpusztára éjjel 1 óra 53 perczkor érkező és a Zalaszentiván—Kisfaludpusztáról éjjel 3 óra 6 perczkor induló, Zalaegerszegré éjjel 3 óra 25 perczkor érkező vegyesvonat megszüntetettik.

Az ukk—tapolca—balatonszentgyörgyi vonalon az Ukkról jelenleg reggel 7 óra 46 perczkor induló, Balatonszentgyörgyre d. u. 12 óra 21 perczkor érkező vegyesvonat Ukkról már reggel 6 óra 30 perczkor fog indulni és Balatonszentgyörgyre d. e. 10 óra 16 perczkor fog érkezni.

A tūrje—balatonszentgyörgyi vonalon a Balatonszentgyörgyről jelenleg reggel 4 óra 34 perczkor induló, Tūrjére reggel 6 óra 50 perczkor érkező vegyesvonat Balatonszentgyörgyről már reggel 3 óra 19 perczkor fog indulni és Tūrjére reggel 5 óra 35 perczkor fog érkezni.

A zalaszentiván—kisfalud—puszta—zalaszentiváni vonalon a Zalaszentiván—Kisfaludpusztáról éjjel 1 óra 54 perczkor induló, Zalaszentivánra éjjel 2 órakor érkező, és a Zalaszentivánról éjjel 2 óra 50 perczkor induló, Zalaszentiván—Kisfaludpusztára éjjel 2 óra 56 perczkor érkező vegyesvonat megszüntetettik.

A zágráb—csáktornyai vonalon Zabok—Krapina—Tepliczről jelenleg reggel 5 óra 18 perczkor induló, Zágrábra reggel 6 óra 55 perczkor érkező vegyesvonat Zabok—Krapina—Tepliczről már reggel 4 óra 36 perczkor fog indulni és Zágrábra reggel 6 óra 20 perczkor fog érkezni. A Zágrábból jelenleg d. e. 8 óra 30 perczkor induló, Zabok—Krapina—Tepliczre d. e. 10 óra 24 perczkor érkező vegyesvonat Zágrábból már reggel 7 óra 26 perczkor fog indulni és Zabok—Krapina—Tepliczre d. e. 9 órakor fog érkezni.

Az előző években Varasd—Teplicz—Vorasd között június 1-től szeptember 15-ig közlekedett vegyesvonatpár az idén ugyanarra az időtartamra ismét forgalomba helyeztetik.

A zabok—krapina—teplisz—krapinai vonalon a Krapináról jelenleg éjjel 4 óra 21 perczkor induló, Zabok—Krapina—Tepliczre reggel 5 óra 5 perczkor érkező vegyesvonat Krapináról már éjjel 3 óra 46 perczkor fog indulni és Zabok—Krapina—Tepliczre éjjel 4 óra 30 perczkor érkező.

A Zabok—Krapina—Tepliczről jelenleg d. e. 10 óra 29 perczkor induló, Krapinára d. e. 11 óra 14 perczkor érkező vegyesvonat Zabok—Krapina—Tepliczről már d. e. 9 óra 10 perczkor fog indulni és Krapinára d. e. 9 óra 55 perczkor fog érkezni.

Budapest, 1911. évi április havában.

Az Igazgatóság.

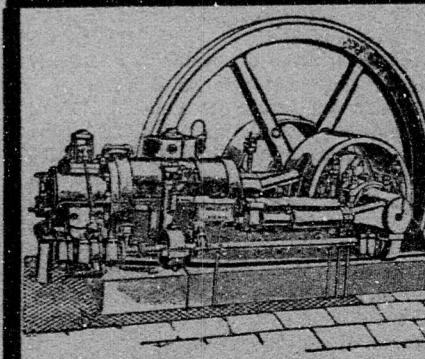
(Utánnomás nem díjazatik.)

Cséplési értesítő

250 lapos
füzet 1 K
50 fillér,

Cséplési mázsakönyv

50 lapos 90 fill. Beszerezhetők a „PÁTRIA“ irodalmi vállalat és nyomdai részvénytársaság nyomtatványkezelő osztályában Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek.)

TRAUZZL & Co. BÉCS, IV/2.

Magyarországi vezérképviselő FARKAS BÉLA okl. gépészmérnök, Budapest, VI., Teréz-körut 8.

Négyütemű egyenymásu nyersolajmotorok, fekvő elrendezésűek és javított Diesel-rendszert szerinti működő motorok, nehezen gyúló, olcsó olajok számára. 499

Előnyök: A jelenkor legbiztosabb, legegyszerűbb, legököltelesebb szerkezete. Porlasztókészülék, gyújtókészülék, előmelegítés nincsen. Bármikor azonnal üzembe hozható. A gép minden egyes része könnyen áttekinthető és hozzáférhető, olaj- és hűtővízszükséglete klosny. Malmok számára különösen alkalmas, miután szakadatlanul üzemben tartható. Üzemköltség óránként és tényleges löörönként 1-1 1/2 fillér.

Allategészségtan

Allattanyászati és állattartó gazdák használatára. Irta: Monostori Károly, 222 ábrával. Ára 7 korona. Megrendelhető a „Patria“ r.-t. gazdasági szakkönyvkereskedésénél. Budapest, IX., Üllői-ut 25.

MAGYAR-BELGA FÉMIPARGYÁR R.-T.
 Budapest, Hungária-körút 115-117.
GAZDASÁGI VASUTAK
 nyomjelzése, építése és anyagok szállítása.
Eladás — bérlet.
 Költségvetés, katalogus díjtalan.
Állandó nagy raktár.

BÉRBEADÓ vagy ELADÓ,
 megyeszékhely és a Balaton közvetlen közelében fekvő **317 holdas birtok**, az ehhez tartozó **200 hold előnyös bérlettel**, 16 és holt felszereléssel és a szükséges gazdasági épületekkel. Ajánlatokat „Birtok 100” jelige alatt **Blockner J.** hirdetési irodája továbbít. Budapest, IV., Semmelweis-utca 4. 657

Őszi trágyázás!
Valódi Stern-Marke védjegyű THOMASSALAK
 a legjobb és legolcsóbb foszforsavas műtrágya.

Valódi csak zsákban van ólomzár van
 Minden zsák jelzéssel
 Óvakodjunk a hamisításoktól

ha ilyen és eredeti rajta.
 tartalom- van ellátva.
 hamisításoktól

Kalmár Vilmos
 a Thomaspohosphatfabriken Berlin, vezérképviselője
 Budapest, VI., Andrásy-ut 49. szám.

Kollerich Pál és Fiai
 cs. és kir. udvari szállítók
 Budapest, IV., Ferencz József-rakpart 21.
 gyártanak egyszerű és diszes kivitelű, drótfonat-betéttel ellátott kerítéseket, kapukat és ajtókat törvényesen védett saját mintái, valamint más rajzok szerint is.
 Kívánatra szívesen szolgálnak mintakönyvvel és költségvetésekkel.

Cséplőgép
 10 lóerejű, Shuttleworth-féle, kitünő állapotban eladó Pusztafácánkerten, Tolnamegye, vasútállomás Hidja-Pusztapáti. Megkereséseket kérjük: Fácánkerti gazdaság, u. p. Tolna. 680

Kölcsönök hitbizományi uradalmaknak a legelőkelőbb bank által minden nagyságban, a jövedelmek részbeni elzálogosítása mellett; nincsen semmi előleges költség, legkedvezőbb feltételek. Megkeresések kimerítő leírásokkal Haasenstein & Vogler A. G., Berlin W. 8. „F. G. 3309” jelige alatt kéretnek. 661

A Holler-féle „KING”
 gyorsmeszelő és fertőtlenítő gép, az eset-munka 20-szorosát teljesíti.

Legnagyobb megtakarítás időben, pénzben és anyagban!

A „King” kiváló gyorsmeszelő- és fertőtlenítőgép sokoldalú használható, mint egy mérő-gazdaságban sem nélkülözhetetlen. A szivattyú teljesen tömör árgaréből készülnek, javítások majdnem teljesen kizárhatók. „King” tömlővezetékekkel tölthető teljesít, mint 20 ember esetével és mindenféle átványozást és előmunkálatot feleslegesen tesz. Ezan gép egy nap alatt készíthető.

Gyártók azonkívül:
Pittore és Triumph
 nevű gyorsmeszelőt is.
 Meszelőm szivattyúi azonnal kicserélhető golyós szelepekkel vannak ellátva, tehát nincsen eldugulás, nincsen piszkálás.
 Meszelőm ára (teljes felszereléssel és gyümölcsfák permetezésére alkalmas két- vagy háromágú szóróval)
60 koronától 320 koronáig.
IG. HELLER,
 BÉCS, II., Prater Schrotzberg-Strasse I.
 Kérjenek telráát. 5795 Képviselek kerestelmek.

BÁMULATOSAN OLCSÓ KERITÉSÉRI!
 Hazai gyártmány.
 Számtalan ellamerővel bizonyítja a szabadalmazott **HUNGÁRIA-SODRONYFONAT** kiválóságát, mely feltűnhetetlen. Horganyozott sodronyból készült! Ára négyzetméterenként 30 fillér és feljebb. Megrendelhető a kizárólagos készítőnél:
Haidekker Sándor
 sodronyszövet-, fonat- és kerítésgyárban
 Budapest, VIII. ker., Üllői-ut 48/II. sz.
 Jutányos, pontos és gyors kiszolgálás!
 Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.
 864/c

WALSER FERENCZ
 TŰZOLTÁSI SZEREK-és SZIVATTYÚK-GYÁRA
 HARANG-és FÉMONTÓDE
 BUDAPEST, VI. CSANGOUTCIA G. P.
 VILLAMOS MEGALLO:
 VÁCZIUT, A RÉGI VAM KÖZELÉBÉN.

HA ÖN EGY GAZDASÁGOS ÜZEMBIZTOS-KIVÁLÓMUNKATELJESÍTMÉNYŰ

MOTOROS CSÉPLŐKÉSZLETEK
 ELŐNYÖS ÁRBAN KEDVEZŐ FIZETÉSI MODOZATOKKAL TELJESSZAVATOSSÁGGAL BESZEREZNI ÓHAJTUGY FORDULJON MEGKERESÉSSEL

SZÜCS ÖDÖN
 BUDAPEST, VI. NAGYMEZŐ UTCA 66 SZ. A.
 MEZŐGAZDASÁGI ÉS IPARI GÉPKERESKEDELMI VALLALATHOZ, MELY CÉG FELSZOLTÁSRA ÁRJEJYZÉKE T és KÖLTSEGVETÉST DIJMENTESEN KÜLD MEG.

9 perczkor
 ra 14 percz-
 n. 3 óra 47
 aboicsra este
 az Ujdombo-
 48 perczkor
 órakor fog
 éjjel 10 óra

omius 15-től
 pokon köz-
 ralomba.

vonalon a
 zkor induló.
 nat forgalma
 9 óra 20
 ra 53 percz-
 11 perczkor
 yette Czelli-
 zemélyvonat
 ől este 6 óra
 1 10 órakor.
 on Czelli-
 yeztetik for-
 ra 14 percz-
 kor.

perczkor in-
 zkor érkező
 el 4 óra 21
 ggel 7 óra
 gról éjjel 1
 isfaludpusz-
 Zalaszent-
 zkor induló.
 kező vegyes-

rgyi vona-
 perczkor in-
 21 perczkor
 6 óra 30
 rgyre d. e.

lon a Bala-
 4 perczkor
 ező vegyes-
 3 óra 19
 5 óra 35

zalaszent-
 udpusztáról
 ivánra éjjel
 el 2 óra 50
 sztára éjjel
 szüntettetik.
 ok-Krapina-
 kor induló.
 ző vegyes-
 el 4 óra 36
 6 óra 20
 leg d. e. 8
 pliczre d. e.
 Zágrábból
 és Zabok-
 zni.
 rasd között
 tett vegyes-
 mra ismét

rai vona-
 1 perczkor
 ra 5 percz-
 éjjel 3 óra
 na-Tpliczre

e. 10 óra
 a 14 percz-
 pliczről már
 Krapinára

rgatóság.

irodalmi
 tatvány-
 (Köztelek.)

zségtan
 es Allattartó
 atára. Irta:
 223 ábrával.
 grendelhető
 gazdasági
 kedésében.
 Üllői-ut 25.

**Minden gazdaságnak,
ipartelepnek, Kastélynak,
lakóháznak** stb. lehet ma már olcsón

**saját villanyvilágítása
és vízvezetéke,**

melyet modern gépekkel jutyányosan létesítünk.

Költségvetés ingyen és bérmentve.

BARDOS és BRACHFELD

műszaki és villamossági vállalat
Budapest, VI., Gyár-utca 7/B.

FREGOLI TÁRCSÁS BORONA, EGY-
IDEJÜLEG TALAJTÖMÖRÍTŐ.

! EGY GÉP = KÉT GÉP !!

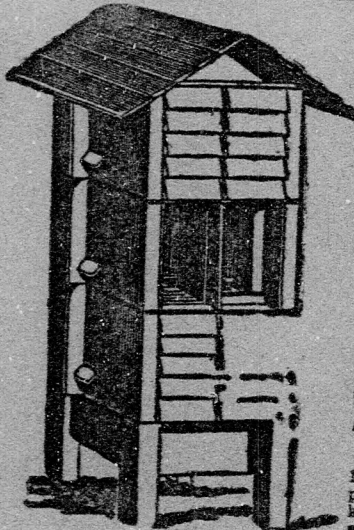
KOVACS SOMA és TSA ARAD.

SZABADALOM
BEJELENTVE.

OLCSÓ
ÁRAK.

Kaszagyűrű
„Praktikus“
lehetővé teszi, hogy a nyitott kaszát egész a kaszanyélig behajthatjuk.
HUFFEL & Co. WIEN,
IV., Blechthurgasse 14.

Legjobb minőségű
méhkaptárakat

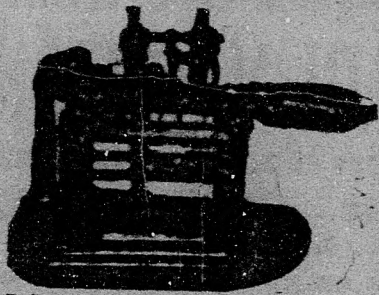
szállít
**Meister
Testvérek**

faárúgyára,
**Budapest, VII.,
Dongó-utca 3-5.**

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

1910 augusztus havában Budapeston megtartott méhészeti kiállítás alkalmával állami arany éremmel kitüntetve.

Téglagyári gépeket, téglagyári teljes berendezéseket szállít mint különlegességet
Ludwig Hinterschweiger jun.

vasöntöde és gépgyár

Marie
Valerie-Hütte
Lichtenegg G.

bei Wels
Felső-Ausztria

Próbajelölések és égetések minden időben a legteljesebb mértékben és gyorsan végeztetnek. Ajánlatok és prospektusok ingyen és bérmentve. Magyarországi vezérképviselő: **ERDELYI HENRIK és TÁRSA** Budapest, VI., Liszt-Ferenccs tér 14. 257

Házigomba ellen egyetlen pusztítószer a
SERPULIT

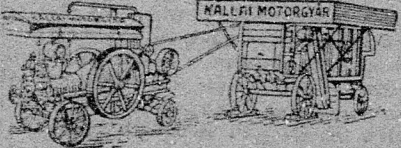
MEGÖLI a házigombát és megvéd ellene.

Hatása biztos. Ára olcsó.

Gyártja és eladja:

SERPULIT R.-T. Budapest, VII. kerület,
Damjanich-utca 12. sz.
Telefon 51-80. Kérjen prospektust.

Hazai gyártmány! A legjobb villamos benzínmotorok, magánjáró benzínlokomoblok, motoros oszlopkészletek és motorfűrészek csakis
KALLAI ISTVÁN és TÁRSA Hazai gép- és motorgyárában Budapest, VI. ker., Lóportár-utca 14/a. kaphatók. Árjegyzék, kezelési utasítás ingyen. Motoraink terjesztése érdekében gőzgépeket becserelelünk.

Kedvező feltételek!
Olcsó ár!
Teljes jótállás!

Czementlapok, falazótéglák előállítására szolgáló

sajtológák, ürtömbgyártógépek

egyszerű és munkaképes kivitelben **betonürtömbök, padozatkövek** stb. gyártására

félcserépgyártógépek, falazótéglagyártógépek, csóformák, keverőgépek, kötőr- és hengerlőművek

Dr. GASPARY & Co.

gépgyára, **MARKRANSTÄDT.** Leipzig mellett
Kérjük gyárunkat meglátogatni!

262. sz. árjegyzék ingyen!

Avenarius Carbolineum.

Legjobb famegővő bemázolás.

35 év óta bevált.

Prospektusok stb. díjmentesen.

AVENARIUS-MŰVEK LIGETFALU,
(POZSONY).

441/a

VIRÁG és FARAGÓ
Vasipari és
Gazdasági-cikkek
gyártelepe.

BUDAPEST, VII. Ilka utca 11.
TELEFON: 87-22. KÉRJEN PROSPEKTUSOKAT TELEFON: 87-22.

Nemcsak háromféle méretre szabályozható, hanem legkönnyebb és legtartósabb az új találmány, a

PÁNCZÉL-JÁROM

szarvasmarhák részére.

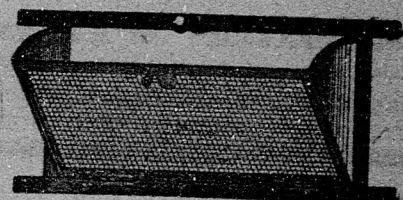
Ára egy pár II. sz. szabályozható, középnyagyságu ökörnek K 17-50
Ugyanaz erősebb ökörnek K 18-50
Nem szabályozható, tehéneknek párja K 16.

Nem öntvény!
539

Szállítja **NEJEDLO és PAVLISTA, Prága VIII.**

Herkules idomvasablak

Ujdonság: Ujdonság!

Istálló- és raktárábiakok vasrámban **sodrony-üveggel.**

Előnyei: tűrhetetlen, tűz- és betöréshiztos, csinos és olcsó! Megrendelhető a készítőnél:
FARKAS és TÁRSA lakatosgyárában

Budapest, VI., Lehel-utca 10.

Beszerezhető még a Magyar Mezőgazdák Szövetségénél is.

Herkules idomvasablak

Tetőfedésre rendkívül alkalmas
Balatonmelléki

nád

Balaton-Szent-György vasutállomáson vagonba rakva, jutányos árban kapható

Bettlheim W. Sam. és fiai
cégznél, **Nagykanizsán.**

630

Elvállaljuk

gazdasági vasutak

teljes **kiépítését** és hozzá-
tartozó anyagok **szállítását.**

Allandó nagy raktár új és hasz-
nált iparvasuti anyagokban.

Vétel, eladás, bérbeadás!

KISVASUTI FORGALMI R.-T.
BUDAPEST,
V., Kálmán-utca 24. sz.
Telefon 132-53.

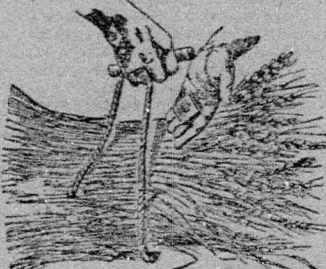
BENZINSEPLŐKÉSZLETEK

BUDAPESTI MALOMÉPÍTÉSZET-ÉSGÉPGYÁR
PODVINECZ és HEISLER
Budapest, Gyár: VI. Váci-út 141.
Városi raktár: VI. Váci-körút 61sz.

ÁRJEGYZÉK INGYEN ÉS BÉRMENTVE

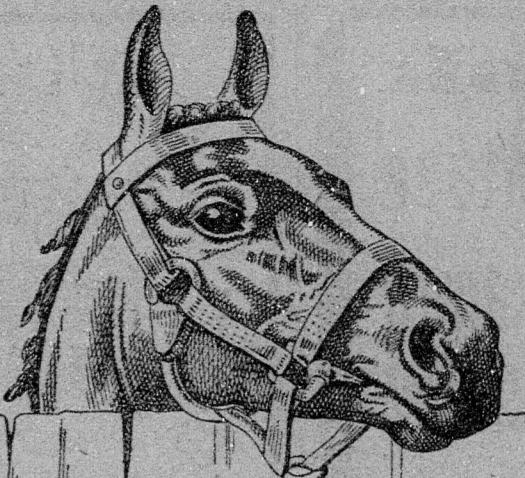
Felügyeletem alatt álló egyik **borsodmegyei uradalomban** 1911. évi május 1-től 1911. évi október 1-ig **alkalmazást nyerhet** egy földmívelésiskolát végzett, számadások vezetésében is jártas, erélyes és szorgalmas egyén. Kérvények fizetési igények megjelölésével **Menyhárház Lajos Miskolcz, címre küldendők.** 7328

I^a jutakévekötelek
piros □ fával és végekkel,
valamint szalmakötelek és zsákmadzagok
folyó évi május-július havi szállításra

Sürgőnyezim:
RUDOLF
LIGETFALU

egolcsóbban
beszereshetők **RUDOLF TESTVÉREK**
pozsonyligetfalui kévekötyőgyárunkban 674

REDUCINE

a sánta lovaknál csodás hatású szer
DUBLINBAN, Írországban lesz előállítva.

Reducine a legmakacsabb vastag inakat, osánkpókot, nyultetemet, csapdagot, csonttetemet, bokadagot és mindennemű lerakódásokat gyógyítja.

Reducine nem okoz fájdalmat, nem hágy hátra nyomokat, pusztán felszívódás útján gyógyít és csak rá kell tenni, amellet a ló tovább használható.

Reducine minden elsődrendű gyógyszerárban kapható, vagy egyenesen a vezérképviselősegtől **Berger Armin Wien, II., Kaiser József-Str. 36.**

Ára 18 korona. Leírások kíváncsra ingyen.
Számos elismerőlevél áll rendelkezésre. 389

Cséplésre és szobafűtésre

egyaránt kiválóan alkalmas és olcsó áránál fogva ország-szerte méltán kedvelt elsődrendű baglyasaljai és józsefaknai tömörszenteket ajánljuk a magyarországi gazdaközönség figyelmébe.

Északmagyarországi Egyesített Kőszénbánya és Iparvállalat Részvény-Társaság
BUDAPESTEN, V., ARANY JÁNOS-UTCZA 29. SZ.

PATKÁNY és EGÉR Hatásos pusztító-szer a rettenetes csapás!

DANYSZ-VIRUS
felfedezte: Dr. DANYSZ, a párisi Pasteur-intézetben. Emberekre, háziállatokra és madarakra stb. nézve ártalmatlan. 1 cső 2 50 K, 5 cső 10 K. - Kapható minden gyógyszerárban és drogériában. Nagybani főraktár: **TÖRÖK JÓZSEF** Budapest, Király-utca 12. 603

Kocsigyártás
Budapesti kovács- és kocsigyártó-ipartechnikai védnöksége alatt álló

Kocsi Árucsernok Szövetkezet
Budapest, VII., Rákóczy-út 72. sz.
Magyarország legnagyobb kocsiraktára.

Növendékállatkiállítás.

A gazdaközönség szives figyelmébe ajánljuk a Szabadkán, Schwartz-féle telepen (a vasuti állomáshoz 5 percznyire) levő

állandó növendékállatkiállítást.
A kiállításban állandóan 250 drb (1 évestől 2 évesig) elsődrendű tenyésztésre és nevelésre alkalmas tarka bikák és üszök, valamint fehér tinóborjúk megtekinthetők és kerülnek eladásra

Érdeklődőknek felvilágosítást nyújt: 653
CSÁKY TESTVÉREK, SZABADKA, Erzsébet-szálloda.

TÖRLEY

TALISMAN - CASINO - RÉSERVÉ

Csakis a valódi makói hagyma és dugghagymából terem a híres

makói óriás tartós vöröshagyma.

Vetési célra **fokhagymát** a legolcsóbb napi árban nagy fehér adok, válogatott tartós árnt.

Próbára frankó bármely magyar postaállomásra:
5 kiló vöröshagyma 80% csiraképeség garantálva K 20'--
5 kiló petrezselyemmag nagy fehér gyökereket termel K 10'--
5 kiló dugghagyma, kicsiny, hosszúság --- K 4 50
5 kiló fokhagyma --- K 3 20
Nagyobb vételnél kérem ajánlatot bekérni.

Csak a hosszúság dugghagyma **valódi makói fajta**, a gömbölyt Szerbiából hozatik ide és lapos rossz hagymát terem.

Szállításánál fajtszűrésért felelek. 547

MANDL ZSIGMOND, MAKÓ.

Bérletek.

Néhai gróf Pálffy János hagyatékához tartozó és Pozsony vármegye Egyháza, Nagymagyar községek területén fekvő, 1023 magyar hold kiterjedésű pusztamahalányi birtok, 990 hl. szeszkontingenssel, valamint Kápolna község határában fekvő, 278 m. hold kiterjedésű birtok az 1911. évi október hó 1-től kezdődőleg haszonbérbe adó. Az ezen haszonbérletek egyikére vagy másikára ajánlkozók zárt versenyajánlataikat a hagyaték központi irodájához (Pozsony, Szilágyi-Dezso-utca 21.) legkésőbb 1911. évi május hó 15-ig adják be. A bérletekre vonatkozó adatokat kíváncsra a központi iroda megküldi. 606

PRITZ ÉS POPELKA okl. mérn.
mérnöki irodája
Budapest, VII. József körút 18.

Gazdasági épületeket és üzembereendezéseket, mezeli vasutakat, sodronykötélpályákat vízlerőműveket, vízvezetési és világítási telepeket tervez és épít. Parcellázásokat és felméréseket is elvállal.

HÁROM VILÁGNYELVET
ANGOL TANÍTÓ NÉLKÜL
MAGYAR NYELV MEGTANULÁSÁRA
SCHIDLOF DE 1000 SZÓ MÓDSZERÉVEL
EGY-EGY NYELV MEGTANULÁSÁRA SZOLGÁLÓ NYELVTAN
TELJES 10. FÜZETBEN A 60 PILLER DISZES VÁSZONMAPPÁBAN KOR. 7.
KÜLD RÉSZELETES ISMERTETŐ PROSPEKTUST
A „PATRIA” R.-T. KÖNYVKERESKEDÉSE
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI-UT 25. SZÁM.

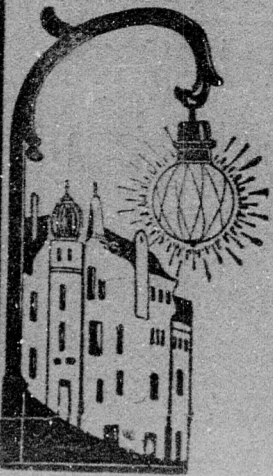
A **peronospora** ellen idejében permetezzünk **valódi Brixeni Kristály-Azurinnal,**

mely jobb, biztosabb és olcsóbb védőszer mint a kékkő-mészkeverék. Kapható mindenütt. Kérjen ingyen-prospektust. Magyarországi főraktár:

Molnár M. és Társai

műszaki és mezőgazdasági cikkek nagykereskedése **Budapest, VI., Gyár-utca 21/g.**
Rézkenpor, permetezőgép, borsajtó, zsák, ponyva, gépolaj, gépszij stb legolcsóbb beszerzési forrása.

Gazdaságok villanyvilágítása, vízellátása

és takarmánykamra

üzeme egy motorral
végezhető. ::

Ocsó üzem! Ocsó ár! Egyszerű kezelés!
Azonnali szállítás.

Elekes és Társai

okl. gépészmérnökök

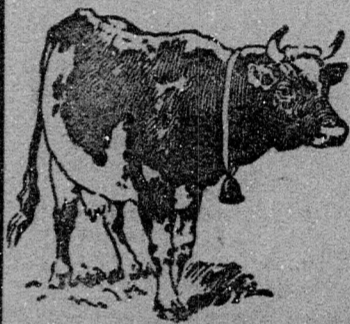
Budapest, VI., Podmaniczky-utca 4.

TELEFON: 102-24.

TELEFON: 102-24.

1900. évi párisi világkiállításon „GRAND PRIX“.

Kwizda-féle korneuburgi marha-por.

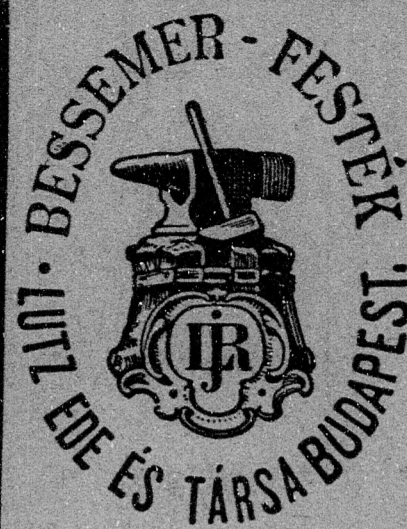
Étrendi szor lovak, szarvasmarhák és juhok részére. 50 év óta a legtöbb istállóban használatban, étvágytalanság, rossz emésztésnél, a tej javítására s a tejelés fokozására.

1 doboz ára K 1-40, 1/2 doboz 70 fillér.

**KWIZDA-féle
korneuburgi marha-por**

csakis ezen védjeggyel valódi

Főraktár: **TÖRÖK JÓZSEF** gyógyszerész, Budapest, VI., Király-u. 12. és Andrássy-ut 26.

Bejegyzett védjegy.

Viharálló, rozsdavédő

a legjobb mindennemű vas-szerkezetek mázolására.

Különösen ajánlható: Hidak, vas- és bádognetők, vasgerendák, oszlopok, gázmeterek, kandalaberek, vasrácsok és vasajtók mázolására.

Minim-alapozás nem szükséges.

Minimálmázzal, prospectussal, szinkártyával szívesen szolgálnak egyedüli gyárosai

LUTZ EDE ÉS TÁRSA
festékgyárak

Budapest, VII., Őrnagy-utca 4.

A somogytarnóczi uradalomban van 25 darab 8, 9, 10 és 12 hónapos Yorkshiri

tenyészkán

eladó. Közelebbi felvilágosítás nyerhető uradalmi intézőségénél, Somogytarnócán.

665

Permetezés helyett porozás!

A szőlő peronoszpórája ellen sikerrel lehet védekezni minden permetezés nélkül a

br. Fechtig-féle „PULVAZURÓ“ segélyével.

A tavalyi eredményekről szóló beszámoló füzet minden érdeklődőnek díjmentesen megküldetik! — A „PULVAZURÓ“ ára nagyban 53 fillér, 50 kilogrammon alul 55 fillér kilogrammonként.

639

Egyedüli beszerzési forrás a

Magyar MEZŐGAZDÁK Szövetkezete Budapest, V., Alkotmány-u. 31.

Eladó a tótvázsonyi bérgazdaságnál (Veszprém megye) 29 darab 2 éves gyorsfejlődésű (merino preçose)

664

tenyészkos.

„ÁLLATTENYÉSZTÉSI SZEMLE“

Magyar nyelven egyedül álló illusztrált gazdasági szakfolyóirat (füzetes kiadás), mely állandóan tárgyalja a rét és legelő-javítás, műtrágyázás, takarmánynevelés, melés, állattenyésztés, állategészségügy, tejgazdaság, istállóépítkezés, takarmánykamraberendezés stb. összes ágai részletesen és bőven illusztrálva eredeti fényképfelvételekkel.

Hazánk legnevesebb szakfőnökeinek közreműködésével szerkesztik:

enesei **Dorner Béla** és lovag **Kerpely Béla.**

:: Előfizetési ár egy évre 12 korona. ::

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, I., Budafoki-ut 41/A.

Kérjen mutatványfüzetet.

VILÁGSZABADALOM NÉLKÜLÖZHETETLEN

VIZMÉRŐ-ÉS-FÉMÁRUGYÁR-R.-T. BUDAPEST

GYÁR ES ÖNTŐDE: I. MAROS-UTCA 21 ÉS 19 KÖZPONTI IRODA: I. BORS-UTCA 14

SZABADALMAZOTT LAKATOK-ÉS-ZÁRTORLASZ-GYÁRTÁS

TELEFON: 11-06 és 11-08

BETÖRÉS ELLEN LEGJOBB BIZTONSÁG

Minden gazda olvassa el

a következő most megjelent művet:

A szántóföldek műtrágyázása,

különös tekintettel a sortrágyázásra.

Irta: **VETŐ PÁL.**

Ezen rendkívül hasznos füzet tartalmából a következő főbb fejezeteket említjük fel: I. Mit nevezünk trágyázásnak? II. Milyen táplálóanyagokra van szüksége a növénynek? III. Mi az előnyük a műtrágyáknak az istállótrágyával szemben? IV. Rányféle műtrágya van? V. Milyen műtrágyákat használjunk? VI. Hogyan kell a trágyázási kísérleteket végrehajtani? VII. Hogyan járjunk el a műtrágyák vásárlásánál? VIII. Hogyan kell a műtrágyákat elszórni? IX. A sortrágyázógép leírása. X. A sortrágyázás összehasonlítása a szórt trágyázással. XI. Mit mond a gyakorlat a sortrágyázásról?

1 korona 10 fillér előzetes beküldése mellett bérmentve szállítja a „Patria“-r.-l. gazd. könyvkereskedése, Budapest, IX., Üllői-ut 25

Mielőtt czipőt vesz

kérjen árjegyzéket és mértékivet az

Amerikai Czipő Részvénytársaságtól

BUDAPEST, IV., Dorottya-
utca 6. (Wurm-u. sarok).

Elsőrendű garantiált valódi amerikai czipők
kizárólag nálunk kaphatók. Rendkívül tartósak.

Vizhatlanok. Czélszerű alakuk. 5966

Különlegességek amerikai női és gyermekek czipőiben.

Gazdasági vadász- és porteczipők.

Postaküldemények utánvétellel.

Önitató berendezéseket

lovak és szarvasmarhák számára készít Küng Braunsehweig rendszer szerint

Hanák Gyula

Budapest, VI. ker., Szondy-utca 56.

Gyárt és szállít: zománcozott itatókagylókat, szabályozó tartályokat, uszógolyószelepeket stb., 415

amerikai juh- és lónyirógépeket,

melyek munkateljesítése földmulthatatlan.

Ajánlatok, tervek és költségvetések díjtalanul kidolgoznak.

„JAJAG”
takarmányfüllesztő

ajánlható minden gazdasági üzemre.

Előnyei:

Rendkívül gyors gőzfeljődés.
Legesekélyebb tüzelőanyaghasználás.
Különösen könnyű kiszolgálás.
Nehéz, szolid szerkezet.
Majdnem elpusztíthatatlan.
Bármily tüzelőanyag alkalmazható.
Praktikus szitamegerősítés.

Kivitel:

Takarmányfüllesztőinket két-féle kivitelben, A) és B) modell és 9 különböző nagyságban készítjük. Kimerítő prospektusok kívánatra ingyen és bérmentve. 596A

J. A. JOHN A.-G., Wien, IV., Frankenberggasse 4/145.

Szenzációs találmány.

Szabadalmazva:
3956. sz. a.

Törvényesen védve:
141. sz. a.

ANTICOL.

Páratlan hatású szer a lovak kólika betegségének megszüntetésére. Ezen Anticol szerrel az 1. sz. huszárezrednél két éven folytatott kísérletek teljesen beigazolták, hogy ennél jobb szer nem létezik a kólika gyors és biztos megszüntetésére, mert minden esetben már egy adag után is a baj teljesen megszűnt.

Egy doboz (mely 2 Anticol adagot tartalmaz) ára 4 korona; négy adag 8 korona, hat adag 12 korona.

Megrendelhető a feltalálónál:

„ANTICOL“-laboratorium

Mayer Ignác kir. főállatorvosnál, Brassó.

Kaiserl. und Königl. Husaren-Regiment Kaiser Nr. 1. **Elismervény.**

Alulírott, a Mayer Ignác kerületi m. kir. állami állatorvos or. által lovak kólikás megbetegedései ellen feltalált és összeállított gyógyszerét úgy a saját, mint az ezred lovainál meglepő győgeredménnyel használtam, ugyan azért azt gyors és biztos hatásánál, valamint alakjánál és könnyen kezelhetőségénél fogva mindenkinek melegen ajánlom.

Brassó, 1896. április hó 21-én. Littke, Oberst, s. k.

(P. H.) 474

CLAYTON & SHUTTLEWORTH

Budapest, Váci-körút 63.

Állai a tejjutányosabb árak mellett ajánlatnak,

Locomobil és gőzcséplőgépek,

szalmakazalozók, járgány-cséplőgépek, tőhere-cséplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák, sorvetőgépek, Planet járműkapálók, szecskavágók, répvágók, kukorica-morzsolók, daráló, őrlőmalmok, egyetemes eczél-ekék, 2- és 3-vasu ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

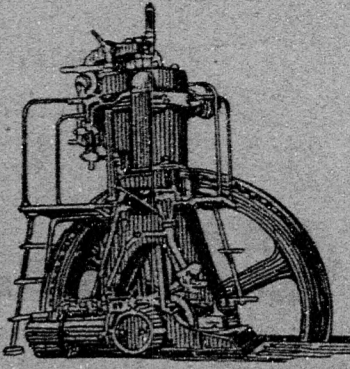

Főtiszt

intenzív főuri, főpapi vagy iparvállalati uradalom élére ajánlkozik. Szives ajánlatok „Jószágfelügyelő 1860” jeligére a kiadóhivatalba kéretnek.

643

Eredeti „Otto” motorok

DIESEL-nyersolajmotorok
Benzinmotorok
Benzinlokomobilok
Teljes cséplőkészletek
Famegmunkálógépek
Hűtő- és jéggyártógépek
LANGEN és WOLF
motorgyár
BUDAPEST, VI., Váci-körút 59.

Köseladás.

A hercegi eredeti elektorat-negretti és rambouillet törzsnégyéből **tenyészkosok** eladók. Fürstlich Löwenstein'sche Zentralverwaltung Hajd, Westböhmen. 617

V-ik évfolyam.

Budapesti

V-ik évfolyam.

Marha- és Sertéskereskedelmi Közlöny

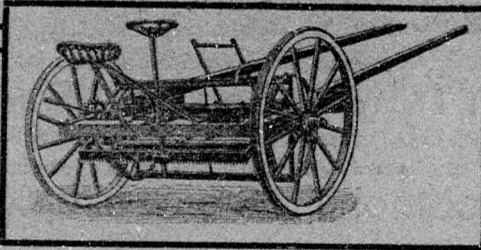
Szerkesztőség és kiadóhivatal: **Budapest, IX., Viola-utca 7. sz.**

Nélkülözhetetlen minden földbirtokosnak, ki állathizlalással, állattenyésztéssel foglalkozik.

Egyedüli szakközlöny, melyben az állatértékesítés statisztikai adatai olvashatók.

Előfizetési ára egész évre 10 korona.

Vadrepcegyomláló gép

A legjobb és legjobban bevált vadrepcegyomláló, amely ezen gyom teljes kiirtását biztosítja. Mi 2 nagyságban szállítunk vadrepcegyomláló gépet: egy nagyobb és szilárdabban szerkesztett egy nehéz ígásló vagy erősebb ígásókör vontatására és 5 hektár terület napi elvégzésére, és egy kisebbet s valamivel gyengébb szerkesztetűt 3/4 hektár terület napi elvégzésére. Szíves tudakozódásokra portafordultával ad választ: 619

MASCHINENFABRIK J. NEP. HEIMRICH & SOHN, IGLAU
 (Mähren). NÉMET NYELVŰ LEVELEKET KÉRÜNK.

Vészen átment

3/4 éves, szőke, többszörösen kítettett, **tisztavérű mangalicza**

KANOK

kaphatók

Kornstein Ernőnél, Nagyszalontán. 647

HIRDETmény.

Alólirott dr. Mike Imre nagyatádi közjegyző ezennel közhírré teszem, miszerint a Kutas és Kisbajom községek (Somogy vármegye) határában fekvő, körülbelül 3/5-öd részben a néhai Chernel Gyula ötvösi volt lakos hagyatékához tartozó, 1/5-öd részben Chernel László budapesti lakos és 1/5-öd részben kiskoru Gaál Olivér, Olga és Mártha balatonboglári lakosok tulajdonát képező ugynevezett

Kálista pusztai ingatlan

az összes érdekeltek beleegyezésével ajánlati verseny útján Kaposvárott dr. Bók Zalán Lajos ur Fő-utca 8. szám alatti lakásán el fog adatni.

Az eladandó birtok területe a kataszteri birtokívek tanúsága szerint **384 katasztrális hold és 1461 négyszögöl,**

mely térmértékért azonban az eladók szavatosságot nem vállalnak.

Az eladandó birtok egy összefüggő egészet képez.

A kataszteri birtokívek szerint az ingatlanok művelési ágak szerint a következők: 1. szántóföld: 203 k. h. 766 négyszögöl; 2. kert: 2 k. h. 519 négyszögöl; 3 rét: 51 k. h. 60 négyszögöl; 4. legelő: 119 k. h. 897 négyszögöl, hasznavehetetlen: 8 k. h. 819 négyszögöl.

Az ingatlanok a rajt lévő vetésekkel adatnak el.

A birtokon levő élő és holt felszerelés — a ménes kivételével — is eladás tárgyát képezi, azonban ezekre külön ajánlat teendő.

Az eladás tárgya: képező ingatlanra az Osztrák-Magyar-Bank javára bekebelezve lévő 24.000 koronás jelzálogkölcönt a vevő átválthatja s azt mai fennálló összegében a Chernel Gyula hagyatékát képező birtokilletőségre eső vételárba beszámíthatja.

Az ingatlanokat terhelő többi tartozásokat az eladók lesznek kötelesek kifizetni, azok a vevő által át nem vállalhatók.

Az eladandó birtok Kutas állomástól (Budapest—Fiume fővonal) husz perczig fekszik (gyalog menés).

Az ajánlattevő köteles — az esetre, ha ajánlata az összes érdekeltek által az ajánlati tárgyalás alkalmával elfogadtatik — azonnal készpénzben, óvadékképek értékpapirban, vagy az érdekeltes által elfogadottnak elismert takarékpénztári betétkönyvben negyvenezer (40.000) korona bántpénzt letenni.

Az elfogadott ajánlat vevőre nézve feltétlenül azonnal kötelező, eladókra azonban csak a gyámhatósági jóváhagyás, illetve bírói tudomásvétel után.

A vételi ajánlatnak a gyámhatóság jóváhagyása és az illetékes hagyatéki bíróságnak tudomásul vétele után a jogügylet úgy az eladókra, mint a vevőre teljes érvényűvé válván, köteles vevő a vételárat a gyámhatósági jóváhagyásnak és az ezt követő bírói tudomásvételnek alólírt közjegyző által vele történt közlésétől számított 8 nap alatt készpénzben kifizetni, vagy az eladók rendelkezése folytán bírói letétbe helyezni, esetleg az eladók által elfogadandó pénzügyi elhelyezni, s az erről kiállított betétkönyvet átadni, amennyiben ezt nem tenné, eladók jogosítva vannak a bántpénz megtartása mellett a szerződéstől elállani, avagy annak teljesítését követelni, mely esetben azonban köteles a vevő a vételár után a kifizetésig 8% kamatot fizetni.

Vevő a vételár teljes kifizetésekor azonnal birtokba lép, s a birtokba vétel napjától fizeti az ingatlanok után az adókat és közterheket.

A kiskoru Gaál örökösököt illető vételárrészlet hova fizetéséről Somogyvármegye árvaszéke fog intézkedni.

A Chernel Lászlót illető vételárrészlet nevezett kezeihez fizetendő ki készpénzben.

A vételi illeték és a szerződés költségei a vevőt terhelik.

Az ajánlatok írásban alólirott **Dr. Mike Imre nagyatádi királyi közjegyző irodájába (Nagyatád Kossuth-utca 3. szám) adandók be a folyó 1911. évi május hó második napjának délutáni 6 órájáig.**

Az ajánlatok feletti tárgyalás határnapjául a folyó 1911. évi május hó 3-ik napjának délelőtti 11 óráját tűzöm ki **Dr. Bók Zalán Lajos ur lakására, Kaposvárra, Fő-utca 8. szám alá.**

Ajánlatokat a tárgyalás napján a tárgyalásra kitűzött helyen is elfogadják.

A birtokon lévő élő és holt felszerelés leltára a következő:

8 drb vaseke, 2 drb vasborona, 1 drb gyújtógép, 1 drb Pannonia vetőgép, 3 drb vastengelyes ökrösszekér, 3 drb vastengelyes ígásszekér, 1 drb kordé, 2 henger, 1 szöges, 1 sima, 1 répavágó, 1 daráló, 1 szecsavágó, 1 Kalmár-fele rosta, 1 tizedesmérleg, 3 pár lószerszám, 5 kasza, 5 kapa, 2 gereble, 1 járgány. — 4 drb. ígás ló, 2 drb herélt öszvér, 10 drb göbe sertés, 32 drb malacz, 1 drb kan, 11 drb pirostarka fejőstehén, 1 drb 4 éves bika, 13 drb üsző, 4 drb borju, 12 drb jármos ökör.

Az élő és holt felszerelésekre történt ajánlati összeg az ajánlat elfogadása esetén azonnal készpénzben kifizetendő, az eladókra ezen jogügylet csak Kőszeg szab. kir. város árvaszéke által történt gyámhatósági jóváhagyás után válik jogérvényessé, mely után az élő és holt felszerelés azonnal birtokba vehető.

Egyéb felvilágosítást előlirott királyi közjegyző ad.

Nagyatád, 1911. évi április hó 21-ik napján.

DR. MIKE IMRE

kir. közjegyző, Nagyatádon.

LÁNG L. gépgyára,
Budapest, 56.

**SULZER-DIESEL-
RENDSZERŰ NYERSOLAJMOTOROK**

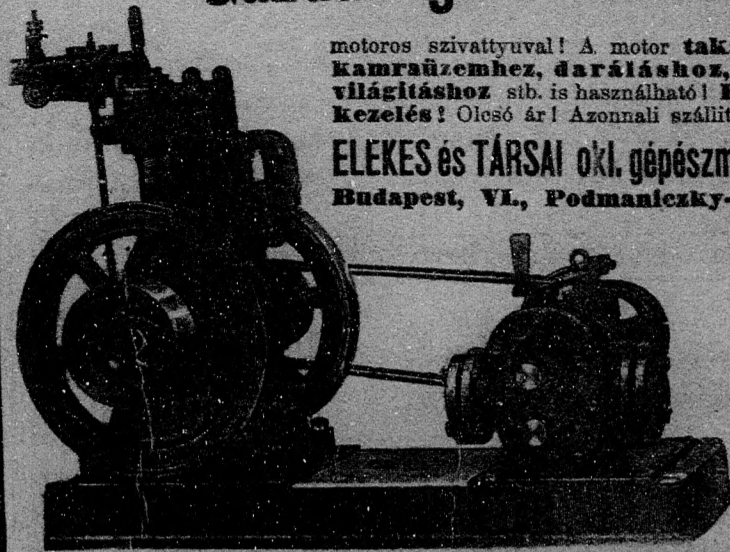
20—2000 lóerőegységekig
minden üzemre.

1300 motor több mint 110.000 lóerővel üzemben.

Egyéb gyártmányok: gőzgépek, gőzturbinák, gőz-sűrítők, nagy gázmotorok, bányaszállítógépek, lég-sűrítők, előmelegítők, tulhevitők és közlőművek.

5085

Gazdaságok vizellátása

motoros szivattyúval! A motor takarmánykamraüzemhez, darálásához, villanyvilágításhoz stb. is használható! Egyszerű kezelés! Olcsó ár! Azonnali szállítás!

ELEKES és TÁRSAI okl. gépészmérnökök,
Budapest, VI., Podmaniczky-utca 4.

Telefon
102—24

Braun Sándor hevesi gazdaságában, Hevesen, 6 drb 2¹/₂ éves

magyar fajbika

eladó. A bikák elsőrendű állatok. A tenyésztés Klár Gusztáv hírneves szabolcsi gulyájából származik.

842

MAGYARHON ELSŐ, LEGNAGYOBB ES LEGJOBB HIRNEVŰ ÓRAÜZLETE.

Alapítatott 1847.

Brausweller János
Szeged

ÓRAK, ÉKSZEK, 10-ÉVI JÓTÁLLASSAL
RÉSZLETFIZETÉSRE

Képes árjegyzék bérmentve. Javítások pontosan eszközöltetnek.

680 kilogramm tiszta

buzaszem volt az eredmény, midőn egy 550 keresztből álló buzaszalmát, mely már egy közönséges dobkosárral al lett csépelve, szab. betétsines géppel, szakértő bizott- Penzt, időt és munkát a Stern-féle ság előtt utáncépelgettünk.

szab. dobkosárbetétlécoczel.

Kérdezőkódásra ingyen és bérmentve nyújt felvilágosítást
BÁRDOS és BRACHFELD BUDAPEST, VI., Gyár-u. 8.

Bérlevelek

magyar, német és tót szöveggel állandóan raktáron vannak a „PATRIA” irodalmi vállalat és nyomdai részvénytársaság nyomtatványkezelő osztályában Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek.)

ELSŐ MAGYAR

GYAPJUMOSO ÉS BIZOMÁNYI R.-T.
BUDAPEST, V., KÁRPÁT-UTCZA 9. SZ.

A gyapjunyírás közeledtével a t. cz.
juhtenyésztő gazdák és gyapjukereskedők figyelmét
gyapjumosó gyárunkra

irányítjuk és annak igénybevételét mint a hazai gyapju legelőnyösebb értékesítési módját ajánljuk.
KIVITEL: Osztrák-, Német-, Francia-, Orosz- stb. országba.
Csomagolózsákokat használati díj nélkül kölcsönkép küldünk.
A mosott gyapju után sem raktározási, sem biztosítási díjat nem számítunk.

Nyersgyapjubizományi osztályunk

elvállalja mindennemű zsiros (szennyes) és usztatott (háton mosott) gyapju nyers állapotban való bizományi eladását a legmértékeltőbb feltételek mellett. A külföldi textilipari piacokkal fennálló kiterjedt összeköttetésünk a gyapju legjobb értékesítésére képesít bennünket.

Kimerítő felvilágosítással és prospektussal szívesen szolgálunk. **AZ IGAZGATÓSÁG.**

Negyvenharmadik üzemév!

Különösen az idei gyapju-üzleti viszonyok közt **legelőnyösebb** a gyapju **GYÁRI MOSATÁSA.**

Földbirtokosok

kik birtokaikat legjobb árban készpénzfizetés mellett minél előbb eladni kívánják, forduljanak ez ügyben bizalommal az eladó birtokra vonatkozó főbb adatok közlése mellett cégünkhez. A megvett birtokok parcellázásra kerülnek és az eladó birtokost a megállapított vételáron felül a parcellázásnál elért haszonban is részesítjük. E célra több millió korona áll rendelkezésünkre és az ügyletek pénzügyi és egyéb részeit is cégünk legkedvezőbbben elintézi.

Bővebb felvilágosítást készséggel és díjmentesen nyújt:

FRANKL ADOLF banküzlete Budapest, VI., Eötvös-utca 19. szám (Eötvös-udvar) saját ház.
TELEFONSZÁM: 25-40. TELEFONSZÁM: 25-40.

Eladó birtok!

Gömör megyében, Tornalya vasuti állomástól 15 kilométernyi távolságra, kőttal, egy igen szép birtok, Puszta Ilonahalma, melynek területe 978 magy. hold s ez áll 320 hold szántó, 71 hold rét, 20 hold gyümölcsös, továbbá 567 hold erdő és legelőből, igen szép urilakással és parkkal, kitűnő gazdasági épületekkel, 6000 darab termő gyümölcsfával; teljes élő- és holt felszereléssel, őszi vetéssel, egy négy lóerejű kétéves állami gőzgépcselővel s elevátorral s egyéb mindenféle felszereléssel, akár egy tagban, akár pedig parcellázva, magyar holdanként 300 korona árban, a legkedvezőbb fizetési feltételek mellett, elköltözés miatt eladó. Bővebb felvilágosítást nyújt az **Agrár takarékpénztár r.-t., Egerben.** 628

Megjelent!

Minden intelligens magyar gazdát, szövetkezeti vezetőt, lelkészeket, tanítókat, közigazgatási tisztviselőket érdeklő, **tanulságos kiváló szakmunkai**

AZ ERDÉLYI SZÁSZOK MEZŐGAZDASÁGA

Írta: **enesei Dorner Béla.**

21 sűrűn nyomott iv, 68 szövegábrával. **Ára 8 korona.**
Kapható a „Patria” r.-t. könyvkereskedésében, Budapest, IX. Üllői-ut 25. sz.

GAZDÁK BIZTOSÍTÓ SZÖVETKEZETE

Budapest, VIII., Baross-utca 10. sz.

Alakult 1900. Alakult 1900.

Biztosítási alapi	
Alapítványok a kormány hozzájárulásával	1,981.360 K — f
Tartalékok	2.401.687 „ 53 „
	Összesen 4,383.047 K 53 f
1901. évi fölösleg	90.349 „ — „
1902. „ „	59.782 „ 26 „
1903. „ „	109.331 „ 73 „
1904. „ „	72.438 „ 23 „
1905. „ „	61.730 „ 60 „
1906. „ „	39.243 „ 65 „
1907. „ „	41.877 „ 32 „
1908. „ „	21.088 „ 76 „
1909. „ „	106.589 „ 64 „
1910. „ „	120.164 „ 38 „

Biztosításokat elfogad **tűz- és jégkár ellen**, ugyiszintén az ember életére, különféle módzatok szerint. — Az üzlet eredményben a biztosított tagok dijarányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfeleslegből, úgy a tűz-, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4 százalékos díjvisszatérítést kaptak. Az 1902. évi üzlet feleslege közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett. Az 1903. évben a jégkár ellen biztosítottak 4 százalékos díjvisszatérítést kaptak. Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2-2 százalékos díjvisszatérítésben részesültek. Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5-10 évre adták fel biztosításukat, 5 százalék engedményben részesültek. Az 1907., 1908., 1909., valamint 1910. évi üzletfeleslegből pedig tartalékokat gvarapítottuk, egy hogy az 1910. év végén a tartalékok 2,401,687-53 koronára ruának. Biztosítási ajánlatok benyújtandók közvetlenül, vagy a képviselők közvetítésével. Nyomtatványokkal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál **AZ IGAZGATÓSÁG.**

Üszöket adunk

tenyésztés céljából kisgazdáknak, gazdaságoknak és uradalmaknak. A tarka és fehér 1-2 éves fajüzszök jelenlegi árát a gazdaság 2 év után köteles megfizetni, akkor, midőn azokból tehenek lesznek.

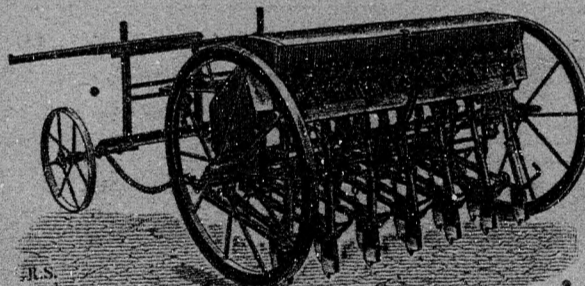
Neuschlosz Testvérek

nagybérlo cég
Irodai telefon **16.** szám. Szatmár. Gazdasági telefon **155.** sz.

16

PROPPER SAMU mezőgazdasági gépezetében

Budapest, V., Váci-körút 52

Valódi „SACK”-féle sorbavetőgép.

nagy választékban és előnyös áron kapathatók: valódi

„SACK”-féle ekék, vetőgépek, grubberek, boronák,

valamint szőlőmivelési eszközök, kitűnő

ugyszintén ja- „WESTFÁLIA”

vitott eredeti mütrágyaszóró gépek, amerikai

Deering-féle általános elismert

tárcsásboronák, nemkülönben

szecskavágó- és legkitűnőbb

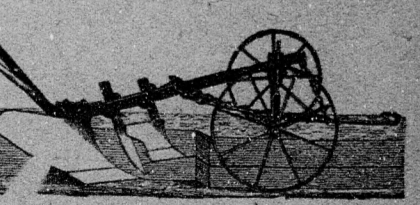
répavágógépek, eredeti „Ohio”

amerikai kukoriczaszártépő-gépek,

(Shredder),

„DEERE”-féle kukoriczavetőgép.

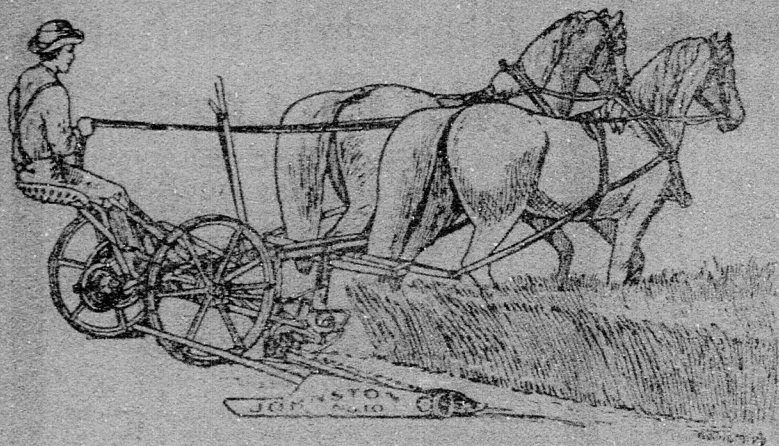

Valódi „SACK”-féle aczéleke.

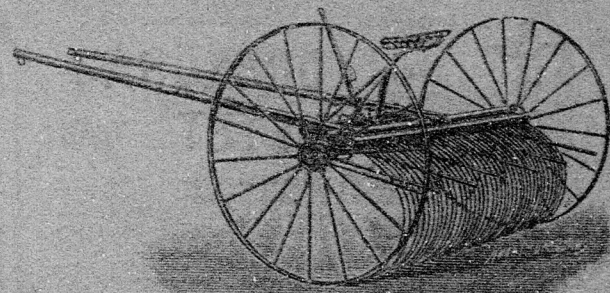
Kayser-féle gabonacentrifugák, „APOLLO”

meszelő- és permetezőgépek,

szalmakötőfonógépek és mindenféle egyéb legelsőrendű gépek és eszközök. 10125

Mindenkinek
el kell
ismerni, mert

a tapasztalat és a mult bizonyítja, hogy

A LEGJOBB

fűkaszálók,

szénagyűjtőgereblyék és

szénaforogatók

a „**JOHNSTON**” HARVESTER Co.
amerikai gyártmányai.

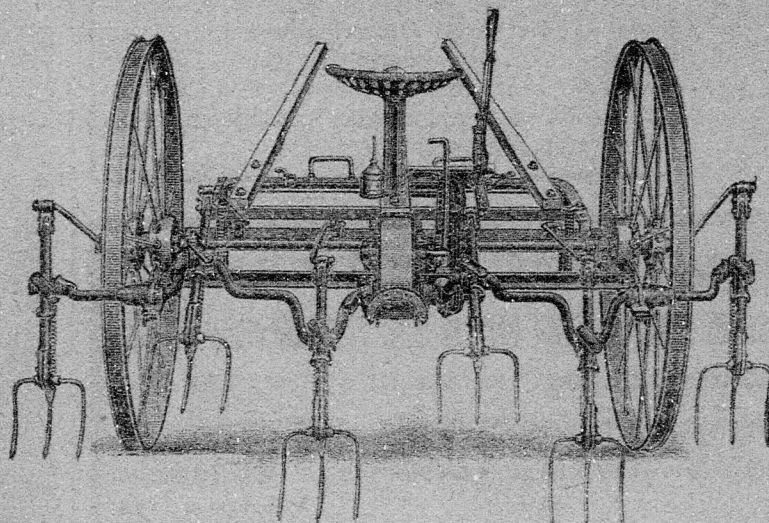
Mielőtt szükségletét fedezi, kérjen árajánlatot és leírást „Johnston” gyártmányairól

Bächer-Melichar gyártó **cégtől**

Budapesten, VI., Nagymező-utca 68. sz.

Nagyszámu elő-

kelő referenczia!

Gondos kivitel!

Legjobb anyag!

Komló- és
szalmakötőzsineget,
szőlőkötőspárgát,
zsákmadzagot,
csomagolóvásznat,

zsákokat: gabona, liszt, korpa, burgonya,
hagyma, szilva stb. czeletra

gyári áron szállítanak:

Egyesült Jutagárak

Budapest, V., Aulich-utca 8. szám.

519

Hirdetmény.

Jelen hirdetményvel közhírré teszem, hogy a **Seiser és Schmidt-czég** múlt év október havában feloszlott és azt

SEISER JÁNOS

mezőgazdasági eszközök gyára Leichtenworth-Nadelburg czég alatt egyedül vezetem tovább. — **Schmidt Róbert** ur ennél fogva **nincs jogosítva** többé a Seiser és Schmidt-czég részére, ép oly kevéssé részemre **megrendeléseket** átv. nni vagy másrésztől **ilyeneket adni**, **Schmidt Róbert bádogárugyár** itt szintén nem létezik.

075

Tisztelettel: **Seiser János.**

Az 1909 június 30-án életbe lépett **BORTÖRVÉNY** által szükségesé vált

bornyilvántartó könyvek

legelőnyösebben beszerezhetők az alábbi árak mellett a „**PÁTRIA**” irodalmi vállalat és nyomdai részvénytársaság nyomtatványkezelő osztályában Budapest, IX., **Üllői-ut 25.** (Külföldi)

Kisalak	10 íves	1-20 kor.
"	25 "	2-30 "
"	50 "	5-50 "
Nagyalak	10 íves	1-50 kor.
"	25 "	2-30 "
"	50 "	5-50 "
"	100 "	10- "

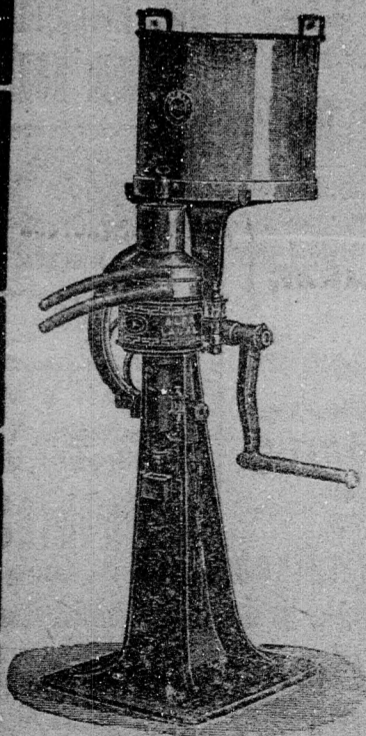
Magyar és német felirású ívek is kaphatók.

Számok beszélnek!

EGY MILLIÓ

Alfa Laval Separator

az egész világon használatban.

☛ **850 első díj!** ☛ **Múlt évi eladás 110.000 darab.**

Több mint **60.000 idegen földről** gép lett eddig „**ALFA LAVALRA**” becserélve.

☛ Az „**ALFA**” Separatorok, tejgazdasági eszközök és gépek, valamint a világhírű „**ASTRA**” gépek biztosítják egyedül a tejgazdaság **legnagyobb jövedelmezőségét.** ☛

Felvilágosítással szolgál az

ALFA SEPARATOR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, V 56.

Tehenek, melyek nem fogamzanak

vagy elvetélnék, melyeknél a szeméremtest dagadt, vagy a hüvely gyulladós vagy nyálkás genynyel belepett, nagyrészt ragályos hüvelyhurutban betegedtek meg. Itt gyors segítség felvételül szükséges, hogy az egész állatállomány elvészését meggátoljuk, gyorsan és biztosan hat a Bissulin. Bissulint csakis állatorvosi rendelésre szerezzünk

H. Trommsdorff, chem. Fabrik, Aachen.

Földmivés-iskolát végzett, némi gyakorlattal bíró, ev. ref. vallású, nőten, 29 éves, megbízható, józan és erélyes egyén. Segédítési, ellenőrzési, irratkulsári állást keres, azonnal belépéssel, vagy esetleg nyári kisértől állásra is reflektál. Megkereséseket fizetési igény megjelölésével kérek. Czim Szilágyi Lőrincz, Karczag 1826 sz. Szolnok m. 7348

Erdélyes, józan keresztény, földmivés-iskolát végzett, gyermekkor óta gazdálkodó egyén, jelenleg egy gyermekvel nagy belterjes gazdaságban segédítést, bármikori belépéssel megélelheti, irónki vagy kisebb birtokon önálló ispáni állást keres, hol szorgalma révén állandóan lehetne. Leveleket fizetés megjelölésével, 24 éves lőrekvő gazda jellegű alatti a kiadóhivatal továbbítja. 7376

Gazdatiszt nek vagy nagyobb uradalomban segédítéstnek ajánlok közeli belépéssel 27 éves izr. nőten gazdász, ki 8 éves gyakorlatát nagyobb bér gazdaságban szerezte. A földmivelés, növénytermelés, állattenyésztés és tejgazdaságban teljes jártasság van. Szíves megkereséseket „Józanéleti” postrestantán, Nagykánizsára kérek. 7377

Magyaróvárot végzett okl. gazda, a kinek 2 államvizsgája és majd 1 évi külső gyakorlata van, Ohaj-tana, mint szerényigényű, nőten, keresztény fiatal ember, megfelelő állást azonnal betölttem. Czim a kiadóhivatalban. 7384

Gépész, 26 éves, családtalan, nős, az összes, egy m. gép, villany és üzletpékekől jó bizonyítvánnyal rendelkező, nagyobb szeszgyárban és főmunkában 7 évig volt, a többi évi gazdasági gépkezelés, gyártási és javítási gyakorlattal bíró, jelenleg is nagyobb gazdasági gépgyárban mint lakatos-csoporthoz vezető van alkalmazva, állást keres jobb uradalomban, mellette belépéssel. Szíves megkeresések Lukácsy Károly, gépész címére, Győr, Kossuth-nosza 24. sz. alá keretnek. 7381

Gépész, Csepélt keres, 23 évi gyakorlattal, nagy gróf uradalmakban évekig voltam; a legelbágyatottabb gépet kijavítom. Igen józan életű. Czim: Csepelújtelep 183. Pest megye. Kozlos L. okl. g. 7379

Gazdatiszti állást keres IV. mivés-iskolát közép- és földmivés-iskolát végzett, gazdaságban nevelkedett, több évi gyakorlattal rendelkező, 32 éves, ev. ref. vallású, nős, gyermektelen egyén, jártas a gazdaság minden ágában, valamint az irdai munkálatokban. Szíves megkereséseket „Lőrekvő gazda” czímen a kiadóhivatalba kér. 7382

Ispán földmivés-iskolát végzett és szakvizsgát tett, ev. ref. vall. 34 éves nős egyén, nagyobb uradalomból több évi gyakorlattal állást keres, otthonos a gazdaság minden ágában, irdai és egyszerű könyvvitelben. Megkereséseket „Szerényigényű” czímen a kiadóhivatalba kér. 7383

Eladó egy pár jól behajtott 103-163 cm. magas figurás gyors, hibátlan szürke, 6-7 éves lipizzai kocsi. Kanca és herell. Áruk 700 forint. Továbbá egy igen szép erős osztozatú 105 cm. magas, hibátlan, herellé fákó paripa, 9 éves jól belovagolva. Ugy kocsiiban, mint női nyereg alatt jól használható. Ár 550 forint. Mind három teljesen megbízható. Svastics Gyula földbirtokosnál Balatonederics, Zalamegye. 7283

87 darab 1 éves tenyésztésre kiválóan alkalmas mangolica kocsa eladó. Közelebbi felvilágosítással szolgál dr. Maczerek Lajos, Gállosfa, Somogy megye. 7287

Ardenni származású 6 éves vörösderecs fedező mén eladó. Bővebb felvilágosítást „Szeptéri gazdaság” up. Pér. Győrmegeye kaphat. 7335

Eladó lovak. Az egyik 4 éves derecs, a másik 5 éves aranyárga, mindkettő kanca, mézhegyesi anyától származnak, szép járásuk, 159 és 160 cm. magasak, igen szelidek, végső áruk 1800 korona. A derecs lipizzai mentű, a sárga Ó-Baján-tól nevelve. Czim a kiadóhivatalban. 7334

Hizobárány, 800 drb hizobárány, rány eladó. Gróf Stubenberg József uradalma, Székelyhid. 7339

Eladó 100 drb számfelüti rambouillet anyja és 4 drb kos az alsófakos gazdaságban, posta Háhot, Zalamegye. 7337

50 drb 10-12 hónapos tarka tele ökrök és fele üszőborja eladó, Shwarcz Zeigmond bér gazdaságában, Marostillye. 7338

Tenyészkos, 20 drb 2 éves ramboillet tenyészkos, azoktól 2 drb idei anyabárány eladó. Gróf Stubenberg József uradalma, Székelyhid. 7338

Yorkshirei kan sörtesek tenyésztésére alkalmas eladók, darabja 100-120 korona. Booskai gazdaság, u. p. Zalaszentbalázs. 7368

Ir-Setter kölykek, kitévő vadászok, eladók, darabja 30-40 korona. Booskai gazdaság, u. p. Zalaszentbalázs. 7369

Üszök családja, 38 drb félvér pinzgauzi üsző eladó Vimmer Kálmánál, Érsekpuszta, posta Bény, Esztergom megye. 7371

Amerikai csikó, 2 drb 1 éves elsőrangú pedigréval eladó. Csöndes László, Kéttornyulak, Pápa mellett. 7370

Rókára és patkányra idomított 8 drb 8 betes foxterrier kölyök darabonként 15 koronáért eladó. Tisztaságról szavatolok. István gazdatiszt, Nagyhorosók, u. p. Sárboárd, Fehér m. 7372

Eladó a sombereki bér gazdaságban egy pár 161 cm. magas sárga kanca figurás jól behajtott jukkerlő. A lovak félvérek, áruk 1700 korona, egyik 6, a másik 5 éves. Felvilágosítással szolgál Steru Gyula, Somberek (Baranya megye). 7373

Herczeg Schwarzenberg-féle Rambouillet-10 r z s juhászal vasuti állomás és posta Wittingau (Kg. Böhmen) elad jó 525

tésüsgyapjas kosokat. Koseladás megkezdve

Fürstl. Schwarzenberg'sche Herrschafts-Direktion Wittingau

Laszkary Gyula romhányi tenyésztésében 5 db montafuni 2 éves bika eladó, felvilágosítást ad Hoblik Károly intező Romhányson, posta és vasut helyben. 7321

Muraközi hidegvérű (nori) Igás tenyésztőlovak választott csikók és tenyészmének

vásárlásánál közvetlen a tenyésztőtől, segédkezésemet felajánlom s a folyó évben Muraköz és vidékén tartandó lovasárok jegyzékét kívánatra szívesen küldöm: Elsőrendű referenciák rendelkezésre állnak.

Czímem: IDŐSB HEINRICH MÓR lóvásárló ügynöksége

Csáktornya (Muraköz). Törv. bej. czég. Sürgönyözim: **Heinrich Senior, Csáktornya.** Interurban - Telefon 33. szám. 572

Kiválóan csontos, nemes és jó fejlődésű Bonyhád-simmenthali keresztezésből eredő 1 1/2-2 éves tenyész bikák

eladók. Fedeztetés kipróbálva. Yorkshireri tenyészt. Boldogasszony. Moson megye. **Az intező.** 302

Eladó

200 drb, 1 évet töltött, elsőrendű erdélyi fehér ökörborju

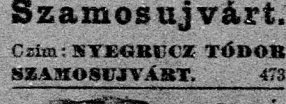
Értekezhetni Nagy Dénes földbirtokosnál Torda, Torda-Aranyos m. 604

Elsőrendű tiszta erdélyi magyar fajta 1-2-3 éves

Ökörborjuk

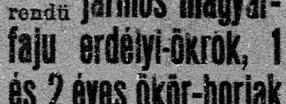
bármily mennyiségben, jutányos áron, állandóan kaphatók

Nyegrucz és Társa legelőgazdaságában **Szamosujvárt.** Czim: NYEGRUCZ TÓDOR SZAMOSUJVÁRT. 473

Általános elismert legelsőrendű jarmos magyar fajta erdélyi-ökrök, 1 és 2 éves ökorborjak s beállítani való tarka-ökrök egész éven át a legnagyobb választékban és jutányos áron kaphatók: 672

PAPP TESTVÉREKNÉL SZAMOSUJVÁR (Szolnok-Doboka m.)

Legelsőrendű bonyhádi eredeti bonyhádi teheneket, friss borjakokat, hasasokat s tenyész bikákat bármely időben, bármely mennyiségben külső és legolcsóbb áron szállít: **Fonyos Flaschner Sándor** tehenkereskedő. Levél- és sürgönyözim Budapest, VII., Elemér-u. 17. Telefon: 170-18. Istálló: Kispeszt, Üllői-ut 4. Telefon „Kispeszt” 38.

Telivér szimmenthali bikák

2208 eladók: **Pajzs Gyula** országos törzskönyvezett törzstenésztében **Ráczaalmas.** Vasut- és távirdaállomás.

Vöröstartka tinó és üsző

eljes prima, 1-2, esetleg 3 éves nálam minden mennyiségben kapható első áron. Kétségtelenül igazságos és beállítási körök szállítására vállalkozunk

Kitűnő friss fejős tehenek

előlegez jelentős után, nálam mindenkor megtelkíthetőek kőtelezettség nélkül. Vevő tetszése szerint választathat. 4785

Henrik Ignác fia Szalónak (Vas m.)

Zuchtvieh-Etablissement „SURWÜRDEN”

Alapított 1860-ban. Tulajdonos: LÜBBEN, H. Oidenburgi tenyészmének, kanczák, csikók, telivér Shortorn-szarvasmarha, telivér Oxfordshireri downjuhok, telivér Yorkshireri sörtesek.

Megrendelések másfajta tenyészállatokra (pl. Oidenburgi Wesermarsch, ostfriesi Wiltsteri rsch-szarvasmarha stb. stb.), a leg gondosabban eszközölköztek.

Kivitel! Behozatal! Tenyészeteim Európa, Amerika, Ausztrália és Afrikában számos tiszteletdíjat stb. nyertek.

Sürwürden vasut, posta és távirdaállomás a Bréma-Hude-Nordenham vonalon, Oidenburg nagyhercegségben, Németország.

Vezérképviselő Magyarországon és Ausztria részére: BARÓ WIMMERSPERG EGON LAXENBURG

között, vasuti, posta- és távirdaállomás WIEN mellett. 41

Szobal edényes növénytenyésztés. Virágkedvelők, de kiválóan a művelt magyar dílgörkösök használatára. Irta: Csapary Albert. Szamos Ábrával. Ára vászonkötésben 2 korona 50 fillér. Megrendelhető a „Patria” r.-l. gazdasági szakkönyvkereskedésben Budapest, IX., Üllői-ut 25

SZEMERE és GYÖRGY magnagykereskedése Budapest, V., Kálmán-u. 3.

SZEGEDI KENDERFONÓGYÁR R.-T. SZEGED.

Miután a gazdaközönség már ezidőtájt szokott gondoskodni az aratáshoz szükséges cikkek beszerzéséről, felhívjuk a figyelmet

aratógépekhez való

manila-kéveketőfonalunkra.

Az 1910. évi idényben az ország minden vidékére kb. **2200 métermázsza manila-fonalat** szállítottunk, melylyel vevőink a mult évi aratás nehézségei dacára (sok fekvő gabona) annyira meg voltak elégedve, hogy csaknem **kivétel nélkül elismerték, miszerint fonalunkkal tökéletesen úgy dolgozhattak, mint bármely külföldi fonallal.**

Ezen hosszú évek munkájával elért sikeres eredmény után tehát joggal mondhatjuk, hogy manila-kéveketőfonalunk a **külföldivel teljesen egyenrangú** és miután fonalunk **az egyetlen megfelelő minőségű hazai gyártmány**, az árban pedig oly jelentékeny előnyt nyújtunk, hogy csaknem **az egész védvámot a gazdaközönségnek engedjük át**, joggal számítunk arra, hogy a t. gazdaközönség már **saját érdekében is** ezen hazai gyártmányt fogja vásárolni.

Ajánljuk **manila-kéveketőfonalunkat kg.-ként kb. 350 folyómétertartalom és 45—50 kg. hordképesség garantálásával**

100 kg.-ként . . 95 korona árban

bérmentve bármely állomásra szállítva, a legkedvezőbb fizetési feltételekkel.

Fonalunk kifogástalan használhatóságáért **teljes szavatosságot** vállalunk, minélfogva a gépkereskedők által új gépek eladásánál támasztani szokott nehézségek a mi fonalunknál elesnek.

Elismerő nyilatkozatok:

„Kivánságukhoz képest ezennel szívesen igazoljuk, hogy a folyó évi aratási idényben aratógépeinkhez önöktől beszerzett manila-kéveketőfonal **minden tekintetben teljesen bevált és avval teljes megelégedésünkre épügy dolgozhattunk, mint a külföldi fonallal**“.

Pécsi püspöki uradalom, Pécs,
Bartal-féle birtokkezelőség, Fadd,
Gróf Bethlen István uradalma, Magyarfráta,
Gróf Nákó Sándor uradalma, Nagyszentmiklós,
Gróf Teleky László uradalma, Szedinka,
M. kir. telepítési felügyelőség, Kozosvár,
Gróf Zselénski Róbert urad., Kakasszék,
Gróf Blanckenstein urad., Pa-Nagy-Mérgecs,
Győri káptalan urad., Védény,
Gróf Wilczek Vilmos urad., Százé,
Aradvármegyei G. E. fogy. és ért. szöv., Arad,
Gróf Berchtold Lipótné urad., Árpádhalom,
Szászbereki urad., Szászberek,

Lévai uradalom, Léva,
Emődi Vilmos és Testv. gazd., Szécsény,
Vállaji urad. bérgazdaság, Vállaj,
Jakabfy Sándor, Pa-Ecseg,
Fogarassy Aurél, Tisza-Farkasfalva,
Polákovics Mátyás gazd., Rudna,
Deutsch Andor, Temesbútyin,
Székely gazdák szöv., Marosvásárhely,
Hátvány-Deutsch Sándor és József gazd.,
Nagytelek,
Fürst Ödön, Nagyhat,
Kohner Adolf fiai gazd., Munkács,
Strasser Izidor, Máriamajor,

Léderer László, Pa-Bábozca,
Csabacsüdi uradalom, Csabacsüd,
Vámi uradalom, Vám,
Németségyházi uradalom,
Schwarcz Lajos urad., Oroszlámos,
Veress Sándor urad., Mezősályi,
Meller Rudolf urad., Törökbálint,
Tótvázsonyi urad., Tótvázsony,
Réthy Kálmán, Berettyó-Ujfalu,
Schwarcz Lajos urad., Okány,
Farkas Miksa, Szamosfalva,
Mocsáry Dénes, Fegyvernek,
Gyapólyi uradalom, Gyapoly.

Egyedül **valódi** elpusztíthatatlan **kender-zsákokat**, valamint mindennemű szakmabeli gazdasági cikket legolesóbban szállítunk.

Hirdetési ár 25 szög 1 korona, ezen felül minden szó 4 fillér, kövér betűkkel minden szó 8 fillér beiktatásenként. A legkisebb hirdetés díj 1 korona.

KIS HIRDETÉSEK

Hirdetési ár 25 szög 1 korona, ezen felül minden szó 4 fillér, kövér betűkkel minden szó 8 fillér beiktatásenként. A legkisebb hirdetés díj 1 korona.

Betöltendő állásokra vonatkozó hirdetéseket csak a munkaadó birtokos vagy bérlő címének kitöltésével közölünk. Kis HIRDETÉSEK ELŐRE FIZETENDŐK.

Csak oly levelekre válaszolunk, melyekkel válasza szükséges levélbélyeget vagy levelezőlapot küldenek.

Földbirtokosok figyelmébe!

Díjmentes állásközvetítés
A Magyar Gazdatisztok és Erdősztok Országos Egyesülete (Budapest, IX., Üllői út 25. sz.) felhívja a birtokos és bérlő urak figyelmét állást közvetítő osztályára, hol gazdatisztok a legkülönbözőbb állásokra elő vannak jelezve.

Az állásközvetítés teljesen díjmentes. Megkeresés esetén az egyesület igazgatósága a betöltendő állásra megfelelő gazdatisztot ajánl a tulajdonosnak az illeték bizonyítványmátsolatát és oddigi működésére vonatkozó adatokat megküldi.

Tisztelettel felkérjük a birtokos és bérlő urakat, hogy gazdatiszt állások betöltése esetén alulírott egyesület állásközvetítő osztályát igénybe venni szíveskedjenek.

A Magyar Gazdatisztok és Erdősztok Országos Egyesület Elnöksége.

Betöltendő állás

Egy nőlen botospánt, földmivésiskola végzettséggel azonnali belépésre keresek. Koránkelő, becsületes, nagyon szorgalmas, megbízható, erélyes, erős testalkatú fiatalemberre reflektálok csak. Fizetés havil 30 korona és étkezés, mosáson kívül. Cím: Veres István Lukanénye, Hont u. 7204

Intézői állás jún. júnus hónapban június hónapban a főzárkerti szeszgyárak kapcsolatos gazdaságban, mely állásra főzárkerti intézetet végzett úr gazdatisztok pályázatát kérem, kik belterjesen kezeltek gazdaságokban luzamosabb időn át a önálló működésük körben voltak alkalmazva. Folyamodványok bizonyítványmátsolatokkal, melyek vissza nem küldetnek, Kunfy Károly, Tolna, címre intézendők. 7270

A Vassurányi uradalomban egy gazdasági segédtsízt keresetlek azonnali belépéssel. Pályázók-tól megkívánatik, hogy a gazdaság minden ágában járassággal, egy-két évi praktissal bírjanak és valamely akadémia sikeres végzése. Sajátkezűleg írt folyamodványok és bizonyítványmátsolatok, melyek vissza nem küldetnek. **Uradalmi Tisztartóság** címre **Salfu** u. p. Acsódi, (Vasmege) küldendők. A német nyelven jártasok előnyben részesülnek. 7271

Nőlen segédtsízt (írnokot) keresek azonnali belépésre intenzív dunántúli gazdaságba, ki bizalmasan is jártas és pár évi gyakorlattal bír. Ajánlatok bizonyítványmátsolatokkal melyek vissza nem adandók, **Holtischer Károly** razgy képv. címre **Csetény** Pr. Ziro küldendők. 7273

Gróf Széchenyi Sándor ur önmegmóltóságának nagydorogi uradalmában gazdasági segédtsízt felvételre. Legalább 3-4 évi praxis, német nyelv tudása megkívánatik. Fizetés, mosáson kívül, teljes ellátás, 720 korona készpénz, fűtés, világítás. Állás azonnali elfoglalható. Bizonyítványmátsolatok, melyek vissza nem küldetnek, **Gróf Széchenyi Domonkos** ur ömóltóságához Nagydorog (Tolna m.) intézendők. 7274

Kertész keresetlek **Luczenbacher Miklós** urnál **Pettendorf**, Fejér megyében, ki jó bizonyítványokkal tudja igazolni jártasságát konyhakertészet, hajtás, melegházak és méhészetben. Fizetés évi 840 korona, lakás, fűtés. 7278

Gépeszkovács május elsejére keresetlek kerestetik, ajánlatok bizonyítványmátsolatokkal és fizetés igények megjelölésével **Magyareregny Uradalom** címre, **Magyareregny**, Salfügymegye küldendők. Románul beszélők előnyben részesülnek. 7280

Máramaros megyében fekvő, 800 holdas mezőgazdasági szeszgyárral felszerelt gazdaságom önálló vezetőre egy szakképzett és nagyobb gyakorlattal bír, lehetőleg nőlen vagy nős, kiscsaládu, óvadtékpes, magyar nyelven kívül ruthén vagy tót nyelvet beszéző **intézőt** keresek; az állás azonnali elfoglalható. Ajánlatok bizonyítványmátsolatokkal és az igények megjelölésével **Krisfalussy gazdasága, Vajdaság** u. p. Bussyabáza, Máramaros megye küldendők. Személyesen jelentkezők az állást gyorsabban elfoglalhatják. 7317

Számartó, ki hosszabb gyakorlattal bír, magyarul és németül levelez, kiscsaládu, júnus elsejére keresetlek. Ajánlatok és bizonyítványmátsolatok, **Dr. Stamberger S. Budapest, Visegrád-utca 11. alá** küldendők 7296

Lovag Wiener Welter Rezső ur békegombai uradalmában lehetőleg azonnali, de legkésőbb 1. évi május havi belépésre egy **gazd. gyakoronoki** állás foglalandó el, melyre oly kerestény, magyar honpolgárok pályázhatnak, a kik hazai gazd. oklevélrel rendelkeznek és a magyar nyelven kívül a német nyelvet is ugy szóban, mint írásban bírják. Kezdeti fizetés, ágynemű és mosáson kívül, teljes ellátás és havi 40 korona. Pályázatok az **urad. igazgatóság** címre **Cs. Csütörök, Pozsony** megye küldendők. 7327

Pusztakenyeyi gazdaságunkban egy nős ispáni állás jött frészedésbe május 15-re való belépéssel. Ugyanoda azonnali belépésre egy nőlen segédtsízt (írnokot) keresünk. Július 1-re való belépéssel a tisztavezeinyi gazdaságunkba egy ispáni állás, főtendő be. Oly egyének, kik már luzamosabb idő óta nagyobb belterjes gazdaságban működtek, nyugtásként bizonyítványmátsolatukat, melyek nem küldetnek vissza, **Lederer Arthur és Károly, pusztakenyeyi gazdaság** címre. Pusztakenyey (Szolnok megye). 7329

Segédtsízt állás betöltendő június 1-én a Tornynyospálczi gazdaságban. Évi fizetés 1800 korona, lakás, fűtés, világítás. Pályázhatnak kerestekedmi iskolát végzett, mérlegképes nőlen fiatal emberek, kiknek nagyobb gazdasági gyakorlatuk is van. Pályázatok **Reclmann Jenő gazdasági intézőség, Tornynyospálcza**, Szabolcs megye címre küldendők. 7332

Magyaróvári gazdasági akadémiát kintű, vagy jeles sikerrel végzett, két-három évi gyakorlattal bír, a növénytermesztés elméletében továbbképzésre hajlammal rendelkező gazdasági azonnali alkalmazást nyervehet. Havi fizetése egyenlőre 150 kor. Később fokozatos emelkedés és velegesítés után nyugdíjjogosultság. Külföldi nyelv tudása előny. Szakképzettségét és személyi viszonyokat részletező ajánlkozások **Obermayer Ernő, Pécs**, Arpad-utca 29. címre küldendők. 7378

1340 Hl. kukorica-szeszgyárba üzemvezető főzö kerestetik mellettki belépésre. Csak kerestény vallásu, családos ember pályázhatik. Évi fizetése 2400 kor. készpénz, napi 2 liter tej, lakás, fűtés, világítás és keresthasználat. Bizonyítványmátsolatokkal felszerelt folyamodványok a Mezőtelegdi uradalom Intézőségéhez küldendők. 7385

Gróf Andrassy Géza ur 6 nagyméltóságú parnói uradalmában egy **gazdál állás** tölendő be. Pályázhatnak földmivésiskola végzettséggel bírő oly egyének, kiknek már megfelelő gyakorlatuk van és a magyar nyelvet szóban és írásban, a tót nyelvet pedig szóban bírják. Ez állás azonnali elfoglalandó. Kellően felszerelt folyamodványok az **uradalmi intézőség** címre (Párna, Zemplén megye) küldendők. 7389

Számartói állás betöltendő mellettki belépésre, megkívánatik két-két-könyvveltel mérlegképeség. Nőlen egyének bizonyítványmátsolatokkal pályázhatnak. **Wolffinger Alajos, Herta, Pestmegye**. 7386

Kerestetik földmivés iskolát végzett a magyar és német nyelvet szóban és írásban, a tót nyelvet legalább szóban bírő egyén némi gyakorlat. Folyamodványok: **Jószág-igazgatóság, Szomolány**, (Pozsony megye) intézendők. 7380

Ispánt kerestek Máltóságos Gróf Szirmay Ottó ur Farcazi gazdaságában 1911 július 1. belépéssel. Földmivésiskolát végzetek, hosszú gyakorlattal, szeszény igényvel adják be bizonyítványmátsolatokkal felszerelt kérvényeket melyek vissza nem küldetnek, **Osváth Dénes** urad. intéző címre **Nagyhomokos** posta Tokaj. 7383

Gépesz kerestetik május 15-ére, ki benzinatorok kezeléséhez is ért, esetleg a kovácsműhelyben is segédkezik. Fizetése 1000 korona, 1 1/2 hold föld, naponta 1 l. tej, szabad világítás és fűtés. Folyamodványok bizonyítványmátsolatokkal a **Táplányi uradalomnak**, Győr, küldendők. 7385

Azonnali belépésre kerestünk néhány évi gyakorlattal bír, gazdasági akadémiát végzett vagy szakképzett tett segédtsízt. Kezdeti fizetés évi 600 korona és teljes ellátás. Ajánlatok bizonyítványmátsolatokkal **Stein testvérekhez, Bátorkecs**, Esztergom megye küldendők. 7361

Gyakornokot kerestek azonnali belépéssel. Okleveles fiatal gazdák kik, pá év gyakorlattal rendelkeznek, adják ki kérvényüket bizonyítványmátsolatokkal, melyek vissza nem küldetnek, **Osváth Dénes** urad. intéző címre **Nagyhomokos**, posta Tokaj. 7384

Kertész-iskolát végzett, nőlen keresték, 4 holdas kert gondozására kerestetik, járadalmazás évi 400-500 korona és teljes ellátás. Bizonyítványmátsolatokkal ajánlatok **Beesztai gazdaság**, u. p. Zalaszentbalázs. 7367

Felvetetik nőle kezelőt azonnali belépésre 480 K. 22 hl. termény, 2000 K föld, 2 tehéntartás, 10 q fa, 50 kg. só és lakás javadalmazással. Kik józan, megbízható, szorgalmas, koránfelkelő egyén alkalmazható. Vissza nem küldendő gyakorlati bizonyítványmátsolatok **Felsőlánczi gazdasági intézőség**hez, posta Parány, (Abauj m.) küldendők. 7386

Belső segédtsízt kerestetik 850 holdas belterjes gazdaság részére. Fizetés természetbeni lakás és havi 30 K. Ajánlatok bizonyítványmátsolatokkal **Weiss Berthold udvar**, Bpest, Váci-körút 27. címre küldendők. Az állás legkésőbb május 15-én elfoglalandó. 7382

Állást Keresők

Uradalmi intéző róm. kath. nős, elsö-rangú erö, 25 évi gyakorlattal, melyből 16 évet egy helyen teljes megelégedésre töltött, tulajdonos váltózás miatt nagyobb uradalomban önálló kezelésre, képességének megfelelő állást keres. Beszél magyarul, németül és tótul. Legjobb referenciákkal rendelkezik. Szíves megkeresések **S. S. 50*** jellege alatt a kiadóba keretnek. 7312

Intéző 37 éves, r. k., nős, elméletileg és gyakorlatilag képzett, beszél magyarul, németül és keveset tótul, állást keres azonnali, vagy októberi belépésre. Szíves megkereséseket **MM 731*** jellege alatt a kiadói hivatal továbbít. 7231

A gróf Esterházy-féle földmivésiskolát június végén több, részben a katonasorozáson már tullevő növendék végzi, kiknek egy része felesleges is. Mindannyi egyszerű földmivés, ki a gazdaság és szőlőmivés minden ágában jártas. Ezeket igénybevenni óhajtok forduljanak a **bér megjelölése mellett** az iskolagazgatósághoz **Csákvárta**. 7336

Állást keres szeszgyárvezető-vizsgáló bíró, 7 évi gyakorlattal tanult gépkezelő, aki a gyári tüzem beszüntése után szeszgyári berendezések, cséplőgépek javítását és a cséplést is elvállalja. Jelenleg egy felvidéki elcsodított, intenzív gazdaságban mint szeszgyárvezető működik, állása felmondatlan. Cím: a kiadóhivatalban. 7250

Földmivésiskolát végzett erélyes, józan, 27 éves, r. k. nőlen egyén, ki a gazdaság minden ágában teljesen jártas, jelenleg mint ispán van alkalmazásban, állását családi okokból változtatni óhajlja, május 1-ére ispáni, kulcsári, segédtsízt állást keres olyan helyre, hol állandóan maradhatna. Nagy uradalomban gazdál állást is elfogad. Cím: Kovács Mihály Áll. tanító, Battonya. 7255

Gazdatiszt állást keres 4 kö-zeposztályú földmivésiskola és gazdatiszt vizsgával, 32 éves nős, katolikus, 13 évi gyakorlattal, 10 évig mint önálló intéző főri birtokon működött. Utóbbi 5 évet egy **erdőüzemmel** egybekötött grófi birtokon töltött. Jártas az erdők okserü kihasználásában s annak üzleti lebonyolításában. A mai modern gazdálkodási üzemekkel el-készítése, birtok beosztás és kulturálványok terelésében, **könyvveltel és mérlegkésztésben** otthonos, állásából a birtok eladása végett lép ki. Sokis önálló állásra reflektál, hol néhány ezer korona kanuzóti is lehet. Megfelelő berendezés mellett **perzentés** kezelést is elfogad. Állását bármikor elfoglalhatja. Cím: a kiadóhivatalban. 7286

15 évi gyakorlattal okleveles gazdatiszt, róm. kath. vallásu, nős, intézői vagy ehhez hasonló állást keres. Birtokkezelés és adminisztrációs is elfogad. Gazdasági ismereteket teljesen jártas. Cím: **„Megbízhatóság 3101”** jellege alatt a kiadóhivatalban. 7301

Intézőnek ajánlkozok bármilyen korú belépésre, 15 évi intenzív praktissal rendelkező, fiatal okleveles gazda, kiváló felügyelő, kezelő és üzletember. Szíves megkeresések **Gályi István, Pusztacseg**, Szolnok m. címre. 7303

Uradalomnak a fővárosban székelő központjánál számvevői, pénzürnoki, vagy egyéb megfelelő állást keres 43 éves, 20 évi gazdatiszt gyakorlattal és **hetven ezer** korona készpénzzel rendelkező **okleveles** gazda. Cím: a kiadóhivatalban. 7306

Okleveles műkertész a faluközlében és szőlőszeszetben teljesen jártas, hosszabb és kintű bizonyítványnyal, nyugodt állást keres 59 éves, nős, egy leány atyja, mely polgári iskolában jár. A magyar és német írásban jártas, románul és szerbül beszél. Cím: **Polca, Keeskemét**, Helyőzia-telepen. 7308

Ispáni esetleg segédtsízt állást keres azonnali belépésre 31 éves, nőlen, kerestény, józan életű, erélyes, pontos, szorgalmas, vállalkozó szellemű, gyakorolt és szakképzett egyén. Jártas mezőgazdasági növénytermelésben, állattenyésztés, szőlészet, borászat és könyvveltelben. Meghívásra azonnali megy, ha a fizetés és feltétel közölletik. Cím: **„Kereskedő gazdaság”** Postrestante, Mezőtúr. 7312

Gazdasszony, kulcsári, uradalmi, sági főzö nő, vagy gyermekgondozónőnek, a német nyelvet szép kiejtéssel beszélő, 45 éves nő állást keres. Szíves megkereséseket **„Magdolna”** címzen, postrestante, Szegszárd, Tolna m. 7356

Állást keres földmivés és tejjgazdasági szak-iskolákat kintű-jelenleg végzett 25 éves egyén. Gyakorlattal bír: az összes külső, belső gazdasági teendők, iródi munkákban és kereskedelemben. Cím: **Király, Makó**, Arany-János-utca. 7313

Gépeszi éves állást keres, 44 éves, nős, 21 évi gyakorlattal, vagy több hónapi cséplést gépjávitással, érti az összes gazdasági gépek okserü javítását, kévektő és marok-rakó aratógépek és Diesel hőerőgépek okserü kezelését. Több évig volt nagyobb gazdaságokban, kovászosság géppészettel szeszekötve is elvállal, érti a szakszerű lóvasalást. Szíves megkeresést kér bármikor belépésre. **Ulmer Lajos, gépész**, Nagysajó. 7315

Gépeszkovács és gazdasági gépész több évi gyakorlattal, nagyobb gazdaságokban, jó bizonyítványokkal, május 1-ére állást keres. Szíves megkeresések **Illés Gyula** urad. gépeszkovács, ap. Orom, Ida pt., Bács m. intézendők. 7314

Gőzekefőgépész állást keres, vagy bérszántáshoz. Szíves ajánlatot „Gépsz 101” jellegre a kiadóhivatalba kérek. 7346

Raktárnoki, csári vagy hasonló állást keres június hó 1-ére 40 éves, nős, két nagyobb gyermek atyja, kitanult kerestekedő, szorgalmas és megbízható, 10 évi gyakorlattal gazdaságban, a magyar, német és tót nyelvet teljesen bírja, ugy a számadatban is jártas. Cím: a kiadóhivatalban. 7357

Ispán kisebb birtokon tisztí állást elfogad azonnali belépésre, kisgazdasági tanintézetet, valamint a kassai 10 hetes szeszüzési tanfolyamot teljesen végezte és 4 évi gyakorlattal van. Nőlen, beszél magyarul és románul. Cím Gyerkó Márton, Tatrang, Brassó m. 7349

Tejmunkás-képző iskolát kintű ereménynyel végzett, 22 éves, nőlen egyén, ki három és fél évi nagyobb gazdaságban szerzett gyakorlatlal bír, a vaj-és sajtgártásban jártas, tejkészelő, vajmesteri, esetleg tehenszettel egybekötött tejjgazdasági állást keres. Cím: a kiadóhivatalban. 7350

Állást keres földmivésiskolát végzett, róm. kath. volt katona, 25 éves, 3 évi gyakorlattal, májra elseji belépésre; ugy a hegy, mint a síkvidéki gazdálkodásban jártas, járadék nem ismer. Cím: **Iványi János, Jászberény**, IV. ker., Honvéd-út 7. sz. 7353

Szakkvizgát végzett, nős, pontjánál nyugdíjasított gazdatiszt elméletileg és gyakorlatilag képzett, könyvveltel, pénzürnök és a gazdaság vezetésében gyakorlott, több évi önálló gyakorlattal bír, intézői vagy perzentuális gazdatiszt állást keres. Cím: **Muravits Gyula**, Budapest, V., Vécsey-utca 4. II. 12. 7354

Szerény igényű, 28 éves, kerestény, alföldi és szatmármegyei bér gazdaságokban nevelkedett, mint **segédtsízt és ispán** hat évig alkalmazva volt, 4 középiskolai és szolgálati kintű bizonyítványokkal, nős vagy nőlen, állást keres. Bágyoni, Szászváros. 7355

Földmivés-iskolát végzett miklóson, katonakötelezettségének eleget tett 25 éves ev. ref. vallású nős, komoly és józan szorgalmas, erős testalkatú egyén s nagyon szigorú parancsokkal bír a gazdaság terén, nagyobb gazdaságban nevelkedett és néhány évi gyakorlatot egy különálló főri uradalom tanács birtokán szereszte, elfogadna lepáni vagy jobb gazdál állást, esetleg egy kisebb tanyabirtok önálló vezetését is, jártas a gazdaság összes ágazatában, az állást bármely jelölésvel bármikor is elfoglalhatja, szíves megkereséseket **Káthy Géza** feljégére 182. 7351

Ajánlom az országosan kintű-nőknek elismert

marhamérlegeket

vaakoriattal, 1500 kg. hordorfőre.

Szekér-hidmérlegeket

szekerek s állatok mérlegelési a

Raktári mérlegeket

államlilag hitelesítve. Javítások csejlből szerelöt azonnali kldők.

Amerikai legjobb és legkényyebben kezelhető

meszélő- és fertőtlenítő-gépeket

tehénistállók és házfalak

meszélésére, sertés- és baromfiállak fertőtlenítésére, háztetők karboliumozása, gyümölcsfák különféle oldattal való permetezésére.

Árjegyzékkel és elcsrendő referenciákkal szolgátok

DÉNÉS MANÓ

hidmérleg-és marhamérleg-gyáros.

ALAPITVA 1899. ÉVBEN

Iroda és raktár:

VII., Dohány-utca 92.

Gyártelep:

Gizella-ut 53-55. sz

Budapest.

Telefon és interurbán 68-30

Akadémiát végzett róm. kat.

27 éves ispán, tartalékos tiszt, grófi uradalomban szerzett gyakorlatlall, kezelőtsízt állást keres bármikor belépésre. Cím: a kiadóban. 7345

Számvevőnek ajánlkozok mérlegképes könyvvel vagy gyakorlatlall. Ajánlatok „Szorgalmas 29” alatt a kiadóhivatalba keretnek. 7347

Szőlőkezelő, 29 éves, nős, a léseztli és 2 éves gazdasági tanfolyamot végzett s ugy a gazdaság, valamint a szőlő szakszerű kezelését érti, több évi gyakorlattal bír s jelenleg nagyibb terjedelmű szőlőt kezel, megfelelő állást keres. Szíves megkereséseket **Káthy Géza** feljégére 182. 7351

Kisegítő, segédtsízt, raktári-minőségű állást keres, malomban vagy gazdaságban jártas, földmivésiskolát végzett egyén. Szíves megkereséseket **Káthy Géza** feljégére 182. 7351

Alapított 1859-ben.

EREDETI FOWLER-féle GŐZEKÉK páratlanok

munkatélielményben, tartósságban és az üzemből való takarékoságban.

JOHN FOWLER & CO.

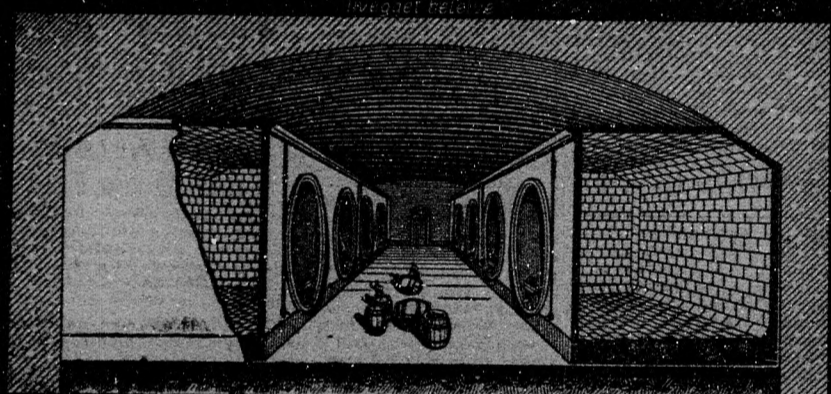
Telefon 42-50. BUDAPEST-KELENFÖLD a vasútállomásnál szemben

Gazdasági segédtsízt,

ki már megfelelő gyakorlattal bír, mielőbb alkalmaztatik. Előnyben részesülnek azon pályázók, kik a német nyelvet is bírják. Gazdasági akadémia végzettsége megkívántatik. Évi fizetés 600 K és teljes ellátás, mosáson kívül. Ajánlatok bizonyítványmásolatokkal az **urad. Jószágfelügyelőséghez, Kiszállás** (Bács m.) intézendők.

776

CZEMENTHORDOK

BORSARI ÉS TARSÁ

BUDAPEST, V. Alkotmány-Utca. 3k

2,000,000 hektoliter használatban. ■■■ Kérjen prospektust és látogatást.

Szőlő-
kötözőfonálsodorva és gom-
bolylva, jobb és
olcsóbb, mint
a raffia,

Zsák és ponyva

a legjobb minőségben **FISCHER**-féle zsák- és ponyvagárban, Budape-
st, Nádor-u. 31-33. szerezhető be.
A **Fischer**-féle zsák impregnált szövetből készült vízhatlan pony-
vák nagy strapa mellett is eltartanak 10-12 évig. A 29 év óta fennálló Fischer-
féle zsák- és ponyvagár az ország legjelentékenyebb uradalmának szállítója.
Pontos, szolid kiszolgálás. **Ponyvakölcsönző Intézet. Manillazsinegek,**
kévekötelek, lópekrócok. Tessék ajánlatot kérni.

MAGYAR SANGERHAUSENI GÉPGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

vasöntöde, gép- és rézműgyár, Budapest, V. Csáklya-utca 3.

Speciál- szeszgyárak és szeszfinomítók

gépgyár: élesztőgyárak

keményítő-syrup- és dextrin-gyárak

teljes gépészeti berendezése.

Átalakít meglevő gyártelepeket és szállít minden egyes gépet és készüléket külön-külön is.
Nemzetközi szeszértékesítő- és erjesztőipar-kiállítás Bécs 1904. ♥♥ Nagy állami érem. ♥♥ Legnagyobb kiténtetés.

„Pátria” irodalmi vállalat és nyomdai részvénytársaság nyomása, Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám. (Körtelek.)

Magyar gyár!

Magyar gyártmány!

YOHIMBIN „KINCSEM” ad us. veter.

Név törvényesen védve.

Aphrodisiacum, ideghénelások gyógyszerere kitünő anaestheticum. Poralakban vagy tablettázva eredeti csomagolásban (háromféle adagolásban) minden gyógyszerárban kapható. — Kifejezetten **Yohimbin „Kincsem”** kérendő. — A m. t. állatorvos uraknak irodalommal és próbaküldeménynyel készséggel szolgálunk.

Dr. Kereszty, dr. Wolf és Tsa vegyészeti gyára
Budapest, VI., Petneházy-u. 23. sz. TELEFON: 132-54.

HANÁK MIKSA

Budapest, V., Nádor-utca 50.

Szállít nagy raktárából:

mindenféle vascsöveket	szerinti kivitelben,	557
viz- és gőzvezetékhez	mindenféle tömlőt,	
lokomobilcsöveket,	gummiárut,	
kutfurócsöveket,	szivattyut,	
öntöttvascsöveket,	szerszámokat,	
kőagyagcsöveket,	csatornázási cikkeket,	
betoncsöveket,	dobsineket,	
fürdőszoba- és	olajozókat,	
klozetberendezéseket,	tömítési cikkeket,	
mindenféle istálló- berendezést tetszés-	hegesztett hordó- kat és üstöket.	

Vészen átment

5/4 éves, szőke, tisztavérű mangalicza

KANOK

kaphatók a Nagylángi bér gazdaságban,
Nagyláng (Fejérmegye). 668

Az O

Egés

AZ

Gaz

ORSZ

Az

4 hét

kirán

Tiro

viszo

fokon

jából.

A t

és Bu

a kül

költsé

és eg

kirán

ki. R

Jun.

Jun.

Jun.

Jun.

Jun.

Jun.

Jun.

Jun.

Jun.

Jun.